

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Παναγιώτης Ζωή

Η Παναγιώτης Ζωή Τάχα
X: Παναγιώτης Ζωή Τάχα
Παναγιώτης Ζωή Τάχα
Αρ. Ευ. 2656

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΒΕΡΟΙΑΣ

+400

Αριθ. ελσ. 2656/1962

ΔΩΡΕΑ Αδελφ. Γραβρ

GRVER-00408

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ

Κ. Μ. ΚΟΥΜΑ

ΤΟ

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΝ.

Βιβλίον Πρῶτον.

Αλεξάνδρα Γαβρά
Δημ/66α

Ἰβερσία 8-3-1962

ΕΝ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΟΙΣ,

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ ΤΟΥ ΠΑΝΑΓΙΟΥ ΤΑΦΟΥ,

Διευθυνομένης ὑπὸ Ι. ΛΑΖΑΡΙΔΟΥ.

~~1853~~

1853

Αρ. Γω. 2656

ΤΟ ΚΟΙΝΟΝ ΤΟΥ Η ΤΑΦΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΝ

مكتبة وديعة من ميراث الهمم بالقنس الشريف

Πράξις Τοπογραφείου, Αριθ. 3.

4. ΓΡΑΜΜΑΤΑ. ΣΥΛΛΑΒΑΙ. ΜΕΡΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ.

§. 1.

Γράμματα εἶναι εἴκοσι τέσσαρα· α, β, γ, δ, ε, ζ, η, θ, ι, κ, λ, μ, ν, ξ, ο, π, ρ, σ, τ, υ, φ, χ, ψ, ω.

Ἐκ τούτων φωνήεντα μὲν εἶναι ἑπτὰ, α, ε, η, ι, ο, υ, ω· σύμφωνα δὲ δεκάεπτα, β, γ, δ, ζ, θ, κ, λ, μ, ν, ξ, π, ρ, σ, τ, φ, χ, ψ.

Ἐκ τῶν φωνηέντων μακρὰ μὲν εἶναι δύο, η, ω, βραχέα δὲ δύο, ε, ο, δίχρονα δὲ τρία, α, ι, υ.

Ἐκ δὲ τῶν συμφώνων ἡμίφωνά μὲν εἶναι ὀκτώ, ζ, ξ, ψ, λ, μ, ν, ρ, σ· ἄφωνα δὲ ἑνὲς, θ, γ, δ, κ, π, τ, θ, φ, χ.

Καὶ τὰ μὲν ἡμίφωνα διαίρουνται εἰς τρία διπλά, ζ, ξ, ψ· τέσσαρα ἀμετάβολα, λ, μ, ν, ρ· καὶ εἰς τὸ μοναδικὸν σ. Τὰ δὲ ἄφωνα εἰς τρία ψιλά, κ, π, τ· τρία δασέα, θ, φ, χ· τρία δὲ μέσα, β, γ, δ.

Ἐκ τῶν φωνηέντων γίνονται δίφθογγοι· κύριαί μὲν ὀκτὼ αἰ, αυ, ει, ευ, ηυ, οι, ου, υι· καταχρηστικαὶ δὲ τρεῖς α, η, ω.

§. 2. Ἐκ τῶν γραμμάτων γίνονται αἱ συλλαβαί, οἷον Σω· ἐκ τούτων αἱ λέξεις, οἷον Σωκράτης· ἐκ δὲ τῶν λέξεων ὁ λόγος, οἷον ὁ Σωκράτης διδάσκει.

Σημείωσις. Ἡ λέξις εἶναι ἢ μονοσύλλαβος, οἷον γῆ, ἢ δισύλλαβος, οἷον πέτρα, ἢ τρισύλλαβος, οἷον ἀνθρωπος, ἢ πολλοσύλλαβος, ὅταν περιέχῃ συλλαβὰς πλείονας τῶν τριῶν. Πᾶσα δὲ λέξις περιέχουσα πλείονας συλλαβὰς τῶν δύο λέγεται ὑπερδισύλλαβος.

§, 3. Τὰ μέρη τοῦ λόγου εἶναι ὀκτὼ· ὄνομα, ῥῆμα, μετοχή, ἄρθρον, ἀντωνυμία, πρόθεσις, ἐπίρρημα, σύνδεσμος. Τούτων κλιτὰ μὲν εἶναι πέντε, ἄρθρον, ἀντωνυμία, ῥῆμα, μετοχή· ἄκλιτα δὲ τρία, πρόθεσις, ἐπίρρημα, σύνδεσμος.

2. ΓΕΝΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΤΩΣΙΣ.

§. 4. Εἰς τὸ ὄνομα, ἄρθρον, ἀντωνυμίαν, καὶ μετοχὴν θεωροῦνται γένος, ἀριθμὸς, καὶ πτώσις.

Γένη μὲν εἶναι τρία, ἀρσενικόν, οἷον ὁ ἀνὴρ· θηλυκόν, οἷον ἡ γυνή· οὐδέτερον, οἷον τὸ ξύλον. Ὄνόματα τινὰ ἔχουσι καὶ γένος κοινόν, ὅσα μὲν τὴν αὐτὴν φωνὴν σημαίνουσι καὶ τὸ ἀρσενικόν καὶ τὸ θηλυκόν, οἷον

ΓΡΑΜΜ. ΚΟΤΜ.

ὁ ἄνθρωπος καὶ ἡ ἄνθρωπος. Ζῶων δὲ τινῶν ὀνόματα μὲ τὴν αὐτὴν φωνὴν καὶ μὲ τὸ αὐτὸ ἄρθρον σημαίνουν καὶ τὸ ἀρσενικὸν καὶ τὸ θηλυκόν, οἷον ὁ ἀετὸς καὶ ἡ ἀλώπηξ, καὶ τότε λέγεται τὸ γένος ἐπίκοινον.

Ἀριθμοὶ δὲ εἶναι τρεῖς· ἐνικός, οἷον ὁ ἄνθρωπος· δυϊκός, οἷον τῶ ἀνθρώπων· πληθυντικός, οἷον οἱ ἄνθρωποι.

Πτώσεις δὲ εἶναι πέντε· ὀνομαστική, γενική, δοτική, αἰτιατική καὶ κλητική.

3. ΑΡΘΡΟΝ.

§. 5. Τὸ ἄρθρον*) προτασόμενον τῶν ὀνομάτων διακρίνει τὰ γένη τῶν διότι ὅσα ὀνόματα ἔχουσι τὸ, ὁ εἶναι ἀρσενικά· ὅσα τὸ ἢ θηλυκά· καὶ ὅσα τὸ τῶ, οὐδέτερα,

Ἐνικῶς.

	Ἀρσενικόν.	Θηλυκόν.	Οὐδέτερον.
Ὄνομαστική	ὁ	ἡ	τὸ
Γενική	τοῦ	τῆς	τοῦ
Δοτική	τῷ	τῇ	τῷ
Αἰτιατική	τὸν	τὴν	τὸ

Δυϊκῶς.

Ὄνομαστική καὶ			
Αἰτιατική	τῶ	τῶ	τῶ
Γενική καὶ			
Δοτική	τοῖν	ταῖν	τοῖν

Πληθυντικῶς.

Ὄνομαστική	οἱ	αἱ	τά
Γενική	τῶν	τῶν	τῶν
Δοτική	τοῖς	ταῖς	τοῖς
Αἰτιατική	τούς	τάς	τά

*) Ἀκριβέστερα θέλομεν ἐρευνῆσαι τὸ ἄρθρον ἐφεξῆς §. 26. κ. §. 87. Ἐδῶ δὲ λέγομεν μόνον ὡς καὶ εἰς τὸν § 4· ὅσα ἐπιδέχεται ὁ νοῦς τῶν πρωτοπείρων παιδῶν· διότι εἰς τὴν μετοχὴν παρὰ τὸν ἀριθμὸν καὶ τὸ γένος καὶ τὴν πῶσιν θεωροῦνται διάσεις καὶ χρόνος· εἰς δὲ τὴν ἀντωνυμίαν παρὰ τὰ τρία ἐκείνα θεωρεῖται καὶ πρόσωπον· ἀλλὰ θέλουσιν ἐξετάσθαι ταῦτα ἀκριβέστερον εἰς τὸν οἰκείον τὸν τόπον.

4. ONOMA.

§. 6. Τὰ ὀνόματα ἔχουσι πέντε κλίσεις, τῶν ὁποίων ἡ πρώτη, δευτέρα, τρίτη, καὶ τετάρτη ὀνομάζονται ἰσοσύλλαβοι, ἐπειδὴ ὅλαι αἱ πτώσεις τῶν ἔχουν τόσας συλλαβάς, ὅσας καὶ ἡ ὀνομαστική· ἡ δὲ πέμτη περιττοσύλλαβος, ἐπειδὴ αἱ ἄλλαι πτώσεις τῶν ἔχουσι μίαν συλλαβὴν περισσοτέραν παρὰ ἡ ὀνομαστική.

ΠΡΩΤΗ ΚΛΙΣΙΣ.

§. 7. Πρώτη κλίσις εἶναι ὀνομάτων ἀρσενικῶν εἰς ας ἢ ης ληγόντων, τῶν ὁποίων ἡ μὲν γενικὴ λήγει εἰς ου ἢ α, ἡ δοτικὴ εἰς α ἢ η κατὰ τὸ φωνῆεν τῆς ὀνομαστικῆς, ἡ αἰτιατικὴ εἰς γ μετὰ τοῦ φωνήεντος τῆς ὀνομαστικῆς.

Παραδείγματα.

	Ἑρικῶς.	Πληθυντικῶς.
Ὀνομαστικὴ	ὁ ταμί ας	οἱ ταμί αι
Γενικὴ	τοῦ ταμί ου	τῶν ταμι ὦν
Δοτικὴ	τῷ ταμί α	τοῖς ταμί αις
Αἰτιατικὴ	τὸν ταμί αν	τοὺς ταμί ας
Κλητικὴ	ὦ ταμί α,	ὦ ταμί αι.
καὶ Ἀττικῶς	ὦ ταμί ας.	

Δυϊκῶς.

Ὄνομ. καὶ Αἰτιατικὴ	τὼ ταμί α
Γενικ. καὶ Δοτικὴ	τοῖν ταμί αιν
Κλητικὴ	ὦ ταμί α.

Ὁ προφήτης, τοῦ προφήτου, τῷ προφήτῃ, τὸν προφήτην, ὦ προφήτα, καὶ Ἀττικῶς ὦ προφήτης. Οἱ προφήται, τῶν προφητῶν, τοῖς προφήταις, τοὺς προφήτας, ὦ προφήται. Τῷ προφήτῃ, τοῖν προφήταιν, ὦ προφήτα.

Ὁ ληστής, τοῦ ληστοῦ, τῷ ληστῇ, τὸν ληστήν, ὦ ληστά. Οἱ λησταί, τῶν ληστῶν, τοῖς λησταῖς, τοὺς ληστάς, ὦ λησταί. Τῷ ληστῇ, τοῖν λησταῖν, ὦ ληστά.

Παραδείγματα διὰ γύμνασιν.

Ἀγχίσκος	ἀδελέσχος	Αἰνίας	Κεκροπίδης	κλέπτης
κριτής	κρίστης	μαθητής	Μήδης	ὀρνιθοθήρας
Πίρσος	πύκτης	Σκύθης	ταμίας	τεχνίτης

§. 8. Σημειώσαι, ὅτι, τὰ εἰς της καὶ εἰς πης σύνθετα καὶ τὰ σημάζοντα ἔθνος, καὶ τὰ σύνθετα ἐκ τῶν ἄρχω, τρίω, πωλῶ, μετρῶ, π. χ. προφήτης, κυνώπης, Σκύθης, πατριάρχης, παιδοτρίβης, βιβλιοπώλης, γεωμέτρης, σχηματίζουσι τὴν κλητικὴν των εἰς α.

ΔΕΥΤΕΡΑ ΚΑΙΣΙΣ.

§. 9. Δευτέρᾳ κλίσει περιέχει θηλυκὰ ὀνόματα, εἰς α ἢ η λήγοντα, τῶν ὁποίων ἡ γενικὴ εἶναι εἰς ης ἢ ας, ἡ δοτικὴ εἰς η ἢ α, ἡ αἰτιατικὴ εἰς γ μετὰ τοῦ φωνήεντος τῆς ὀνομαστικῆς.

Παραδείγματα.

	Ἑρικῶς.	Πληθυντικῶς.
Ὀνομαστικὴ	ἡ Μοῦ σα	αὶ Μοῦσαι
Γενικὴ	τῆς Μοῦ σης	τῶν Μοῦ σῶν
Δοτικὴ	τῇ Μοῦ σῃ	ταῖς Μοῦσαις
Αἰτιατικὴ	τὴν Μοῦ σαν	τάς Μοῦσας
Κλητικὴ	ὦ Μοῦ σα.	ὦ Μοῦσαι.

Δυϊκῶς.

Ὀνομ. καὶ Αἰτιατικὴ	τὰ Μοῦ σα
Γενικ. καὶ Δοτικὴ	ταῖν Μοῦ σαιν
Κλητικὴ	ὦ Μοῦ σα.

Ἡ τιμή, τῆς τιμῆς, τῇ τιμῇ, τὴν τιμὴν, ὦ τιμή. Αἱ τιμαί, τῶν τιμῶν, ταῖς τιμαῖς, τάς τιμάς. ὦ τιμαί. Τὰ τιμὰ, ταῖν τιμαῖν, ὦ τιμά.

Ἡ σοφία, τῆς σοφίας, τῇ σοφίᾳ, τὴν σοφίαν, ὦ σοφία. Αἱ σοφαί, τῶν σοφῶν, ταῖς σοφαῖς, τάς σοφίας, ὦ σοφαί. Τὰ σοφία, ταῖν σοφίαιν, ὦ σοφία.

Ἡ μέλισσα, τῆς μελίσσης, τῇ μελίσῃ, τὴν μέλισσαν, ὦ μέλισσα. Αἱ μέλισσαι, τῶν μελισσῶν, ταῖς μελίσσαις, τάς μελίσσας, ὦ μέλισσαι. Τὰ μελίσα, ταῖν μελίσαιν, ὦ μελίσα.

Ἡ χαρὰ, τῆς χαρᾶς, τῇ χαρᾷ, τὴν χαρὰν, ὦ χαρά. Αἱ χαραί, τῶν χαρῶν, ταῖς χαραῖς, τάς χαράς, ὦ χαραί. Τὰ χαρὰ, ταῖν χαραῖν, ὦ χαρά.

§. 10. Σημειώσαι, ὅτι ἡ κλητικὴ δὲν ἔχει ἄρθρον· διότι τὸ ὦ εἶναι ἐπίρρημα ἢ μόριον κλητικόν.

Παραδείγματα διὰ γύμνασιν.

ἀγορά	Ἀθηνᾶ	ἄκανθα	ἄμιλλα	ἄρουρα	ἀσχολία
γαλή	γῆ	γλῶσσα	δόξα	ἐχίδνα	ζώνη
ἡμέρα	θάλασσα	θύρα	κεφαλή	λαύρα (ἀγυιά)	λύπη
λίμνη	μέριμνα	μοῖρα	νίκη	νύμφη	ὀργή
πλευρά	πύλη	ρίζα	σιγή	στέγη	στοά
σφαῖρα	σφύρα	σχολή	σωτηρία	μανία	σοφία

§. 11. Σημείωσαι, ὅτι τὰ λήγοντα εἰς α καθαρόν, ἤγουν ἄμικτον μὲ συμφωνον, καὶ εἰς α συνηρημένον, ἤγουν γινόμενον ἐκ δύο φωνηέντων, π. χ. σοφία, Ἀθηνᾶ (ἐκ τοῦ Ἀθηνάα) καὶ εἰς ρα, ὡς χαρὰ, φυλάττουσι τὸ α ἐπὶ τῆς γενικῆς καὶ δοτικῆς, οἷον σοφία, σοφίας, σοφία κτλ. Περὶ ἄλλων τινῶν τοιούτων θέλομεν ὁμιλήσειν εἰς τὸ δεύτερον Βιβλίον §. 73. ε.

ΤΡΙΤΗ ΚΛΙΣΙΣ.

§. 12. Τρίτη κλίσις εἶναι τῶν εἰς ορ ληγόντων ἄρσενικῶν ἢ θηλυκῶν, καὶ εἰς ον οὐδετέρων, τῶν ὁποίων ἡ γενικὴ λήγει εἰς ου, ἡ δοτικὴ εἰς ω, ἡ αἰτιατικὴ εἰς ον.

Παραδείγματα.

Ἐνικ.	ὁ	ἡ	ὁ καὶ ἡ	τὸ
Ὄνομ.	λόγος	ὁδός	ἄνθρωπος	ξύλον
Γεν.	λόγου	ὁδοῦ	ἀνθρώπου	ξύλου
Δοτ.	λόγῳ	ὁδῷ	ἀνθρώπῳ	ξύλῳ
Αἰτ.	λόγον	ὁδὸν	ἄνθρωπον	ξύλον
Κλητ.	λόγε	ὁδε	ἄνθρωπε	ξύλον

Πληθ.

Ὄνομ.	λόγοι	ὁδοί	ἄνθρωποι	ξύλα
Γεν.	λόγων	ὁδῶν	ἀνθρώπων	ξύλων
Δοτ.	λόγοις	ὁδοῖς	ἀνθρώποις	ξύλοις
Αἰτ.	λόγους	ὁδοὺς	ἀνθρώπους	ξύλα
Κλητ.	λόγοι	ὁδοί	ἄνθρωποι	ξύλα

Δυϊκ.

Ὄν. κ. Αἰτ.	λόγῳ	ὁδῶ	ἀνθρώπῳ	ξύλῳ
Γεν. κ. Δ.	λόγοιν	ὁδοῖν	ἀνθρώποιν	ξύλοιν

Παραδείγματα διὰ γύμνασιν.

Ἀγγελος	αἶτος	ἄθλος (ἀγών)	ἄθλον (βραβεῖον)
ἡ ἄμπελος	ἄνθρωπος	ἄργυρος	ζέφυρος ὄργον

εὖρος (ἀνατολικὸς ἄνεμος)	ἀργύριον	ἱμάτιον	ἴον (ἄνθος π.)
καρκίνος	κασσίτερος	μόλιθος ἢ μόλυθος	μόριον
νότος	ξύλον	σῆκος	παίδιον
σίδηρος	σπασμός	στρατός	ταῦρος
ἡ φηγὸς	φορτίον	χαλκός	ὁ κέρασος (κερασίδα)
ἡ κότινος (ἀγρία ἐλαία)	μῆλον	χρυσός	χρυσίον

ΤΕΤΑΡΤΗ ΚΛΙΣΙΣ.

§. 13. Τετάρτη κλίσις ὀνομαζομένη καὶ Ἀττική, εἶναι ὀνομάτων ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν εἰς ὤς, καὶ οὐδετέρων εἰς ὦν, σχηματιζομένων κατὰ τὸ ἐφεξῆς

Παραδείγματα.

Ἑνικ.	ὁ	ἡ	τὸ	Πληθ.
Ὄνομ.	νεὸς	ἄλως	ἀνώγειον	νεῶν
Γενικ.	νεῶ	ἄλῳ	ἀνώγειω	νεῶν
Δοτ.	νεῶ	ἄλῳ	ἀνώγειω	νεῶς
Αἰτ.	νεῶν	ἄλῳν	ἀνώγειων	νεῶς
Κλητ.	νεῶς	ἄλῳς	ἀνώγειον	νεῶ

Δυϊκ.

Ὄν. καὶ Αἰτ.	νεῶ	ἄλῳ	ἀνώγειω
Γεν. καὶ Δοτ.	νεῶν	ἄλῳν	ἀνώγειων

ΠΕΜΤΗ ΚΛΙΣΙΣ.

§. 14. Πέμτη κλίσις εἶναι τῶν περιττοσυντάβων ὀνομάτων, ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν καὶ οὐδετέρων, διαφόρους καταλήξεις ἐχόντων, τῶν ὑποίων αἱ λοιπαὶ πτώσεις ὑπερβαίνουνσι κατὰ μίαν συνταβὴν τὴν ὀνομαστικὴν· καὶ ἡ μὲν γενικὴ λήγει εἰς ὄς, ἡ δὲ δοτικὴ εἰς ἰ, ἡ δὲ αἰτιατικὴ τῶν ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν εἰς α.

Παραδείγματα.

Ἑνικ.	ὁ	ἡ	τὸ	Πληθ.
Ὄνομ.	θῆρ	αἰὼν	δαίμων	λέων
Γεν.	θηρὸς	αἰῶνος	δαίμονος	λέοντος
Δοτ.	θηρὶ	αἰῶνι	δαίμονι	λέοντι
Αἰτ.	θηρα	αἰῶνα	δαίμονα	λέοντα
Κλητ.	θῆρ	αἰὼν	δαίμων	λέων
Πληθ.				
Ὄνομ.	θηρες	αἰῶνες	δαίμονες	λέοντες
Γεν.	θηρῶν	αἰῶνων	δαίμόνων	λεόντων
Δοτ.	θηροῖ	αἰῶσι	δαίμοσι	λέουσι
Αἰτ.	θηρας	αἰῶνας	δαίμονας	λέοντας
Κλητ.	θηρες	αἰῶνες	δαίμονες	λέοντες

Δύις,					
ὄν. καὶ Αἰτ. θῆρε	κίῳνε	δαίμονε	λείοντε	γίγαντα	βήματα
Γεν. καὶ Δοτ. θηροῖν	κίωνοιν	δαίμόνοιν	λείοντοιν	γιγάντοιν	βημάτοιν

Ἡ τρυγών, τῆς τρυγόνας, τῇ τρυγόνι, τὴν τρυγόνα, ὦ τρυγών. Αἱ τρυγόνας, τῶν τρυγόνων, ταῖς τρυγόσι, τὰς τρυγόνας, ὦ τρυγόνες. Τὰ τρυγόνε, ταῖν τρυγόνοιν, ὦ τρυγόνε.

Συλλογὴ ὀνομάτων τινῶν τῆς κλίσεως ταύτης.

ὁ ἀγκών, ὄνος.	ὁ ἱέραξ, κος.	ἡ σειρήν, ῖνος.
ἡ ἀκρόν, ὄνος.	ὁ ἱμάς, ἄντος, (λαορίον). τὸ στόμα, ατος.	
ὁ ἀήρ, έρος.	ἡ κατῆλιψ, ιφός (σκάλα). ἡ Στῆξ, υγός.	
ὁ αἰθέρ, έρος.	ἡ κηλὶς, ἰδος.	ἡ Σφίγγς, γγός.
ἡ αἶψ, γός.	ἡ κόρυς, υθος (περικεφαλαία).	ἡ Τίρυνς, υθος (πόλις τις).
ἡ ἀκτίς (ιν), ἴνος.		ὁ φθεῖρ, ειρός.
ὁ ἀνδριάς, ἄντος.	ὁ λάρυγξ, υγγος.	ἡ φλέψ, θός.
ὁ ἄξων, ονος.	ὁ λιμήν, ένος.	ὁ φῶρ, ῶρος (κλέπτης).
ὁ ἄραψ, θος.	ἡ λυγέ, γκός.	τὸ φῶς, ωτός.
ἡ αὐλαξ, κος.	ὁ μῆν, κνός.	ὁ χάλυψ, υθος.
ἡ βῆξ, χός.	ὁ μόσυν, υνος. (ξύλιος πύργος).	ἡ χεῖρ, ειρός.
ὁ γέρων, οντος.		ἡ χελιδών, ὄνος.
ὁ γρύψ, πός (ὄρνεον).	ὁ ὄνουξ, υχος.	ὁ χῆν, κνός.
ὁ γυψ, πός (εἶδος ὄρνέου).	ὁ ὄρυξ, υγος.	ὁ κτεῖς, ενός.
ἡ δαίς, τός (εὐωχία).	τὸ οὐθαρ, ατος (ἔμπυσον).	ἡ κήλιξ, ικος (ποτήριον).
ἡ δᾶς, δός (ἀναμμένον δαδίου).	ὁ παιάν, ἄνος (ὑμνος τις).	τὸ κῦμα, ματος.
	ὁ πένης, ητος.	ὁ λαίλαψ, πος (σφοδρὸς ἄνεμος).
ὁ δελφίς, (ιν), ἴνος.	ὁ πίναιξ, ακος.	
ὁ δράκων, οντος.	ὁ ποιμήν, ένος.	ὁ Δάκων, ωνος
ἡ Ἑλλάς, δος.	ἡ πτέρυξ, υγος.	ἡ χθών, ονός (γῆ).
ὁ Ἑλλαν, κνος.	ἡ πτύξ, υγός (διπλωματία).	ἡ χιών, ὄνος.
ἡ ἐλπίς, ἰδος.		ἡ χλαμύς, ὑδος.
ἡ ἔρις, ἰδος.	ὁ καὶ ἡ ῥίς (ιν), ἰνός.	ὁ ψᾶρ, αρός.
ὁ θεράπων, οντος.	ἡ Σαλαμῖς (ιν), ἴνος.	ἡ ὤψ, ὠπός (πρόσωπον).
ὁ θίς, (ιν), νός (σωρός).	ἡ σᾶρξ, κός.	ἡ μᾶστιξ, μᾶστιγος.

5. ΣΥΝΗΡΗΜΕΝΑ ΟΝΟΜΑΤΑ.

§. 15. Συναίρεσις μὲν ὀνομάζεται, ὅταν δύο φωνήεντα ἐπὶ τῆς αὐτῆς λέξεως συναπτόμενα ἀποτελοῦσι δίφθογον, οἷον Δημοσθένης, Δημοσθένης· κρᾶσις, δὲ, ὅταν δύο φωνήεντα ἐνόωνται καὶ ἀποτελοῦσιν ἓν, οἷον Δημοσθένης, Δημοσθένη. Πολλὰ δὲ ὀνόματα πάσχοντα τὴν συναίρεσιν ταύτην καὶ κρᾶσιν ὀνομάζονται συνηρημένα, ἀναγόμενα εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς κλίσεις παρεκτὸς τῆς τετάρτης. Τούτων δὲ τὰ μὲν συναϊροῦνται καθ' ὅλας τὰς πτώσεις καὶ ὀνομάζονται ὀλοπαθῆ· ἄλλα δὲ κατὰ τινας, καὶ ὀνομάζονται ὀλιγοπαθῆ.

GRAMM. KOYM.

Ὀλοπαθῇ τῆς πρώτης Κλίσεως.

Ὁ Ἑρμέας ἤς, τοῦ Ἑρμέου οὐ, τῷ Ἑρμέα ἦ, τὸν Ἑρμέαν ἦν, ὦ Ἑρμέα ἦ. Οἱ Ἑρμέαι αἳ, τῶν Ἑρμέων ὦν, τοῖς Ἑρμέαις αἷς, τοὺς Ἑρμέας ᾱς, ὦ Ἑρμέαι αἷ. Τῷ Ἑρμέα ᾱ, τοῖν Ἑρμέαιν αἰν, ὦ Ἑρμέα ᾱ.

Ὁ Ἀπελλέης ἤς, τοῦ Ἀπελλέου οὐ, τῷ Ἀπελλέῃ ἦ, τὸν Ἀπελλέην ἦν, ὦ Ἀπελλέῃ ἦ.

Ὀλοπαθῇ τῆς δευτέρας Κλίσεως.

Ἡ μνάα ᾱ, τῆς μνάας ᾱς, τῇ μνάα ᾱ, τὴν μνάαν ᾱν, ὦ μνάα ᾱ. Αἱ μνάαι αἷ, τῶν μνάων ὦν, ταῖς μνάαις αἷς, τὰς μνάας μνᾱς, ὦ μνάαι μνᾱ. Τὰ μνάα ᾱ, ταῖν μνάαιν μναῖν, ὦ μνάα ᾱ.

Ἡ γέα ἦ, τῆς γέας ἦς, τῇ γέα ἦ, τὴν γέαν ἦν, ὦ γέα ἦ.

Ἡ Ἀθηνάα ᾱ κτλ.

Ὀλοπαθῇ τῆς τρίτης Κλίσεως.

Ὁ νόος οὐς, τοῦ νόου οὐ, τῷ νόῳ ὦ, τὸν νόον οὖν.

Οὕτω καὶ πλόος οὐς, καὶ ῥόος οὐς, καὶ χόος οὐς, καὶ ἀπλόος οὐς, καὶ τριπλόος οὐς κτλ.

Τὸ ὀστέον οὖν, τοῦ ὀστέου οὐ, τῷ ὀστέῳ ὦ, τὸ ὀστέον οὖν. Τὰ ὀστέα ᾱ, τῶν ὀστέων ὦν, τοῖς ὀστέοις οἷς, τὰ ὀστέα ᾱ. Τῷ ὀστέῳ ὦ, τοῖν ὀστέοιν οἶν.

Ὀλοπαθῇ τῆς πέμπτης Κλίσεως.

Ὁ πλακόεις οὐς, τοῦ πλακόεντος οὖντος, τῷ πλακόντι οὖντι, τὸν πλακόντα οὖντα, ὦ πλακόει οὐ κτλ.

Ὁ τιμήεις ἤς, τοῦ τιμήεντος ἦντος, τὸν τιμήεντα ἦντα κτλ.

Ὁ Περικλῆς ἤς, τοῦ Περικλέους οὐς, τῷ Περικλέῃ εἰ καὶ εἰ, τὸν Περικλέα εἰ καὶ ἦ, ὦ Περικλέες εἷς.

Οὕτω καὶ Θεμιστοκλῆς ἤς, καὶ Σοφοκλῆς ἤς, καὶ Ἀγαθοκλῆς ἤς κτλ.

6. ΣΗΝΗΡΗΜΕΝΑ ΟΛΙΓΟΠΑΘΗ ΤΗΣ ΠΕΜΠΤΗΣ.

§. 16. Τὰ ὀλιγοπαθῶς συνειρούμενα τῆς πέμπτης εἶναι πολλὰ καὶ παικίλα, καὶ διὰ τοῦτο τὰ ἀνάγομεν εἰς γενικοὺς τινὰς τύπους.

α. Ἀρσενικά εἰς ἡς καὶ οὐδέτερα εἰς ἡς καὶ ος.

Ἑνικ.	ὁ καὶ ἡ	ἢ	τὸ
Ὄνομ.	ἀλκθῆς	τριήρης	ἀλκθῆς
Γεν.	κλκθῆος οὐς	τριήρεος οὐς	ἀλκθῆος οὐς
Δοτ.	κλκθῆϊ εἷ	τριήρεϊ εἰ	ἀλκθῆϊ εἷ
Αἰτ.	κλκθῆα ἦ	τριήρεα ἦ	ἀλκθῆς
Κλητ.	ἀλκθῆς καὶ ἡς	τριήρες καὶ ἡς	ἀλκθῆς
Πληθ.			
Ὄνομ.	ἀλκθῆες εἷς	τριήρες εἷς	ἀλκθῆα ἦ
Γεν.	ἀλκθῆων ὦν	τριήρεων ὦν	ἀλκθῆων ὦν
Δοτ.	ἀλκθῆσι	τριήρεσι	ἀλκθῆσι
Αἰτ.	ἀλκθῆας εἷς	τριήρεας εἷς	ἀλκθῆα ἦ
Κλητ.	ἀλκθῆες εἷς	τριήρες εἷς	ἀλκθῆα ἦ

Δυϊκ.

Ὄν. καὶ Αἰτ.	ἀλκθῆς εἷ	τριήρες ἦ
Γεν. καὶ Δοτ.	ἀλκθῆοιν οἷν	τριήρεοιν οἷν.

Τὸ τείχος, τοῦ τείχεος οὐς, τῷ τείχεϊ εἰ, τὸ τείχος, ὦ τείχος. Τὰ τείχεα ἦ, τῶν τειχέων ὦν, τοῖς τείχεσι, τὰ τείχεα ἦ, ὦ τείχεα ἦ. Τὸ τείχεος ἦ, τοῖν τειχέοιν οἷν, ὦ τείχεος ἦ.

Οὕτω σχηματίζεται καὶ τὸ γένος, κλέος, σθένος, μένος, μῆκος, αἰσχος κτλ.

β'. Εἰς ις ἀρσενικά καὶ θηλυκά, καὶ εἰς ι οὐδέτερα.

Ἑνικ.	ὁ	ἡ	τὸ
Ὄνομ.	ὄφις	πόλις	σίνηπι
Γεν.	ὄφεως	πόλεως	σινήπεως
Δοτ.	ὄφεϊ εἰ	πόλει εἰ	σινήπεϊ εἰ
Αἰτ.	ὄφιν	πόλιν	σίνηπι
Κλητ.	ὄφι καὶ ὦ ὄφις	πόλι καὶ ὦ πόλις	σίνηπι
Πληθ.			
Ὄνομ.	ὄφεις εἷς	πόλεις εἷς	σινήπεα ἦ
Γεν.	ὄφεων	πόλειων	σινήπειων
Δοτ.	ὄφεσι	πόλεσι	σινήπεσι
Αἰτ.	ὄφεις εἷς	πόλεις εἷς	σινήπεα ἦ
Κλητ.	ὄφεις εἷς	πόλεις εἷς	σινήπεα ἦ

Δυϊκ.

Ὄν. καὶ Αἰ.	ὄφε	πόλε	σινήπε
Γεν. καὶ Δ.	ὄφεων	πόλειων	σινήπειων

γ'. Εἰς εὐς ἀρσενικά.

Ὁ βασιλεὺς, τοῦ βασιλέως, τῷ βασιλεῖ εἰ, τὸν βασιλέα, ὦ βασιλεῦ.
Οἱ βασιλέες εἰς, τῶν βασιλέων, τοῖς βασιλεῦσι, τοὺς βασιλέας εἰς, ὦ
βασιλέες εἰς. Τῷ βασιλέε, τοῖν βασιλείοιν, ὦ βασιλέε.

δ'. Εἰς ας οὐδέτερα.

Τὸ κρέας, τοῦ κρέατος καὶ κρέως, τῷ κρέατι καὶ κρέα, τὸ κρέας, ὦ
κρέας. Τὰ κρέα κρέα, τῶν κρεάων κρεῶν, τοῖς κρέασι, τὰ κρέα κρέα.
Τῷ κρέε α, τοῖν κρεάοιν κρεῶν, ὦ κρέε α.

Οὕτω καὶ τὸ κέρας. Τὸ δὲ πέρας μένει ἀσυναίρετον εἰς τὸν ἐνικὸν
ἀριθμόν.

ε'. Εἰς αὐς θηλυκά καὶ οὐς ἀρσενικά.

Ἡ γραῦς, τῆς γραῖς, τῇ γραῖ, τὴν γραῦν, ὦ γραῦ. Αἱ γραῖς αὔς,
τῶν γραῶν, ταῖς γραῖσι, τὰς γραῖς αὔς, ὦ γραῖς αὔς. Τὰ γραῖ, ταῖν
γραῖσιν, ὦ γραῖς.

Ἡ ναῦς, τῆς νεῶς, τῇ νηϊ, τὴν ναῦν. Αἱ νῆες, τῶν νεῶν, ταῖς ναυσί,
τὰς ναῦς. Τὰ νῆς, ταῖν νηοῖν, ὦ νῆς.

Ὁ βοῦς, τοῦ βοῖς, τῷ βοῖ, τὸν βοῦν, ὦ βοῦ. Οἱ βόες οὔς, τῶν βο-
ῶν, τοῖς βουσί, τοὺς βόας οὔς, ὦ βόες οὔς. Τὸν βόε, τοῖν βοοῖν, ὦ βόε.

ς'. Εἰς υς ἀρσενικά καὶ οὐδέτερα.

Ἐνικ.	ὁ	ὁ	ῆ	τὸ
Ὄνομ.	ἰχθύς	ἡδύς	δρυς	ἄστυ
Γεν.	ἰχθύος	ἡδέος	δρυός	ἄστεος
Δοτ.	ἰχθύι	ἡδέϊ εἰ	δρυτῇ	ἄστει εἰ
Λιτ.	ἰχθύν	ἡδύν	δρύν	ἄστυ
Κλητ.	ἰχθύ	ἡδύ	δρύ	ἄστυ

Πληθ.

Ὄνομ.	ἰχθύες υς	ἡδέες εἰς	δρυές υς	ἄστεα η
Γεν.	ἰχθύων	ἡδέων	δρυῶν	ἀστέων
Δοτ.	ἰχθύσι	ἡδέσι	δρυσί	ἄστεσι
Λιτ.	ἰχθύας υς	ἡδέας εἰς	δρύας υς	ἄστεα η
Κλητ.	ἰχθύες υς	ἡδέες εἰς	δρυές υς	ἄστεα η

Δυϊκ.

Ὄν. καὶ Λι.	ἰχθύς	ἡδές	δρύς	ἄστες
Γεν. κ. Δ.	ἰχθύοιν	ἡδέοιν	δρυοῖν	ἀστέοιν

§. 16—17. Συνηρ, εἰς ὦν, ὦν, ὡς, ὦ. Συγκ. τινῶν εἰς ἡρ. 13

ζ'. *Εἰς ὡν κοινὰ καὶ ὦν οὐδέτερα.*

Ὁ καὶ ἡ μείζων, τοῦ καὶ τῆς μείζονος, τῷ καὶ τῇ μείζονι, τὸν καὶ τὴν μείζονα μείζω, ὃ μείζον. Οἱ καὶ αἱ μείζονες οὐς, τῶν μείζόνων, τοῖς καὶ ταῖς μείζουσι, τοὺς καὶ τὰς μείζονας οὐς, ὃ μείζονες οὐς, τὼ καὶ τὰ μείζονε, τοῖν καὶ ταῖν μείζονοιν, ὃ μείζονε.

Τὸ μείζον, τοῦ μείζονος, τῷ μείζονι, τὸ μείζον, ὃ μείζον. Τὰ μείζονα ὦ, τῶν μείζόνων, τοῖς μείζουσι, τὰ μείζονα ὦ, ὃ μείζονα ὦ. Τὰ μείζονε, τοῖν μείζονοιν, ὃ μείζονε.

Οὕτω κλίνονται καὶ τὰ κρείττων, ἐλάττων, καλλίων, βελτίων κτλ.

η'. *Εἰς ὡς καὶ ὦ θηλυκὰ, τῶν ὁποίων ὁ θυϊκὸς καὶ πληθυντικὸς ἀριθμὸς κλίνονται εἰς τὴν τρίτην τῶν ἰσοσυλλάβων.*

Ἡ αἰδῶς, τῆς αἰδόος οὐς, τῇ αἰδοί οἱ, τὴν αἰδόα ὦ, ὃ αἰδοί. Αἱ αἰδοί, τῶν αἰδῶν, ταῖς αἰδοῖς, τὰς αἰδούς, ὃ αἰδοί. Τὰ αἰδῶ, ταῖν αἰδοῖν, ὃ αἰδῶ.

Ἡ Λητώ, τῆς Λητόος οὐς, τῇ Λητοί οἱ, τὴν Λητόα ὦ, ὃ Λητοί.

Ἡ Σαπφώ, τῆς Σαπφόος οὐς, τῇ Σαπφοί οἱ, τὴν Σαπφάα ὦ, ὃ Σαπφοί.

7. ΣΥΓΚΟΠΗ ΤΙΝΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ ΕΙΣ ΗΡ.

§. 17. Ὄνόματα τινὰ λήγοντα εἰς ἡρ ἀποβάλλουσι τὸ ε εἰς πτώσεις τινάς· τοιαῦτα εἶναι τὰ ἑφεξῆς.

Ὁ πατήρ, τοῦ (πατέρος) πατρός, τῷ (πατέρι) πατρί, τὸν πατέρα, ὃ πάτερ. Οἱ πατέρες, τῶν πατέρων, τοῖς πατράσι, τοὺς πατέρας, ὃ πατέρες. Τὼ πατέρε, τοῖν πατέροιν, ὃ πατέρε.

Ἡ μήτηρ, τῆς (μητέρος) μητρός, τῇ (μητέρι) μητρὶ, τὴν μητέρα, ὃ μῆτερ. Αἱ μητέρες, τῶν μητέρων, ταῖς μητράσι, τὰς μητέρας, ὃ μητέρες. Τὰ μητέρε, ταῖν μητέροιν, ὃ μητέρε.

Ἡ θυγάτηρ, τῆς (θυγατέρος) θυγατρὸς, τῇ (θυγατέρι) θυγατρὶ, τὴν θυγατέρα, ὃ θύγατερ κτλ.

Ἡ γαστήρ, τῆς (γαστέρος) γαστρὸς κτλ.

Ἡ Δημήτηρ, τῆς (Δημήτερος) Δήμητρος, τὴν (Δημήτερα) Δήμητρα κτλ.

Ὁ ἀνὴρ τοῦ (ἀνέρος) ἀνδρός, τῷ (ἀνέρι) ἀνδρὶ, τὸν (ἀνέρα) ἄνδρα, ὃ ἄνερ. Οἱ (ἀνέρες) ἄνδρες, τῶν (ἀνέρων) ἀνδρῶν, τοῖς ἀνδράσι, τοὺς

(άνερας) άνδρας, ὦ (άνερες) άνδρες. Τῷ (άνερε) άνδρε, τοῖν (άνεροιν) άνδροῖν, ὦ (άνερε) άνδρε.

§. 18. Σημειῶσαι, ὅτι εἰς τὸ τελευταῖον ὄνομα μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ ε παρεντίθεται δ διὰ λόγους, τοὺς ὁποίους θέλομεν εἰπεῖν (§. 182). Προσέτι, ὅτι οἱ ποιεῖται ἄλλοτε μὲν ἀμελοῦν τὴν συγκοπὴν ταύτην λέγοντες πατέρες, άνέρες κτλ. ἄλλοτε δὲ τὴν μεταχειρίζονται καὶ ὅπου δὲν εἶναι συνήθης, οἷον πατρῶν, θύγατρεις.

8. ΑΝΩΜΑΛΑ ΟΝΟΜΑΤΑ.

§. 19. Ἡ ἀνωμαλία τῶν ὀνομάτων γίνεται :

α. Κατὰ γένος. Ἐπειδὴ τὸ αὐτὸ ὄνομα ἀπαντᾷται εἰς γένος ἀρσενικόν, φέρ' εἰπεῖν, εἰς τὸν ἐνικὸν ἀριθμὸν καὶ οὐδέτερον εἰς τὸν πληθυντικόν, π. χ.

ὁ δίφρος, τὰ δίφρα	ὁ μοχλός, τὰ μοχλὰ
ὁ ἐρετμός, τὰ ἐρετμά	ὁ νῶτος, τὰ νῶτα
ὁ ζυγός, τὰ ζυγά	ὁ σταθμός, τὰ σταθμά
ὁ τέταρτος, τὰ τέταρτα	
ὁ δεσμός, οἱ δεσμοὶ καὶ τὰ δεσμά	
ὁ κύκλος, οἱ κύκλοι καὶ τὰ κύκλα	
ὁ λύχνος, οἱ λύχνοι καὶ τὰ λύχνα	
ἡ κέλευθος, αἱ κέλευθαὶ καὶ τὰ κέλευθα.	

β. Κατὰ κλίσιν. Ἐάν δύο τύποι ἀναφέρονται εἰς τὴν ὀνομαστικήν, ἐκ τῆς ὁποίας κλίνονται διαφόρως, ἡ ἀνωμαλία ὀνομάζεται ἑτεροκλισία, οἷον ἐκ τῆς ὀνομαστικῆς Οἰδίπους Γεν. Οἰδίποδος καὶ Οἰδίπου.

γ'. Ἐάν δὲ τύπος τις πτώσεως ἀναφέρεται εἰς ἄχρηστον ὀνομαστικήν, ὀνομάζεται μεταπλασμός, οἷον ὄνειρον Γεν. ὄνειρου καὶ (ἐκ τοῦ ΟΝΕΙΡΑΣ) ὄνειράτος.

Παραδείγματα ἀνωμάτων, ὅπου παρατηροῦνται ἐξαιρέτως

ἑτεροκλισίαι καὶ μεταπλασμοί.

γάλα (τὸ) Γεν. γάλακτος, Δ. γάλακτι (ἐκ τοῦ ΓΑΛΛΕ).

γόνυ, γόνατος, γόνατι. Δοτ. πλ. γόνασι—ἰωνικ, γούνατος, ποιητ. γουνός, Πληθ. τὰ γούνα.

γυνή, γυναικός, γυναικί, γυναῖκα, ὦ γυναί. Γοναῖκες, γυναικῶν, γυναιξί, γυναῖκας (ἐκ τοῦ ΓΥΝΑΙΞ).

δόρυ, δόρατος, δόρατι καὶ δορός δορί. Ἴων. δούρατος, ποιητ δουρός.

Πληθ. τὰ δοῦρα.

Ζεὺς, Διὸς, Διὶ, Δία, ὦ Ζεῦ. Οἱ ποιηταὶ λέγουσι καὶ Ζηνὸς, Ζηνί, Ζήνα, ἐκ τῶν ἀχρήστων ὀνομαστικῶν ΔΙΣ καὶ ΖΗΝ.

θρίξ, τριχός, τριχί, τρίχα. Δοτ. Πληθ. θριξί.

Θέμις (ἡ), Γεν. (ἀρχαία) Θέμιστος καὶ (μεταγενεστέρα) Θέμιδος καὶ Θέμιτος, Ἴων. Θέμιος.

κλεις (ἡ), κλειδός, κλειδα καὶ κλείν. Πληθ. κλειδες, κλειδας καὶ κλείς. κίων, κυνός, κυνί, κύνα, ὦ κύον. Πλ. κύνες, κυνῶν, κυσί, κύνας, (ἐκ τοῦ ΚΥΝ).

κρινωνός, εἰς τὸν Ξενοφ. Πληθ. κοινῶνες, ὦνας.

μάρτυς, μάρτυρος, μάρτυρι, μάρτυρα καὶ μάρτυν. Δοτ, πλ. μάρτυσιν (ἐκ τοῦ ΜΑΡΤΥΡ).

μέγας, μεγάλου, μέγαλῳ, μέγαν. ὦ μέγα (σπανία). Πληθ. μεγάλοι, μεγάλων, μεγάλους, ἐκ τῆς (σωζομένης τὴν σήμερον) ὀνομαστ. ΜΕΓΑΛΟΣ.

ναῦς (ἡ), νεώς, νηί, ναῦν. Πληθ. νῆες, νεῶν, ναυσί, ναῦς.

πολύς, πολλοῦ, πολλῷ, πολύν. Πλ. πολλοί, πολλῶν, πολλοίς, πολλούς (ἐκ τοῦ ΠΟΛΛΟΣ).

Πνύξ (ἡ, χωρίον εἰς τὰς Ἀθήνας,) κατὰ τοὺς ἀρχαίους πυκνός, πυκνή, πυκνα, κατὰ τοὺς μεταγενεστ. πνυκός κτλ.

σχωρ (τὸ), Γεν. σκατός.

ὑδωρ, ὕδατος κτλ.

χεῖρ (ἡ), χειρός. Δυϊκ. χεροῖν, καὶ Δοτ. πλ. χεροῖν ἐκ τῶν ἀρχαίων πτώσεων χερὸς χερί καὶ Αἰτ. χέρα, τὸ ὅποιον σώζεται εἰς τὴν συνήθειαν.

ὦς, ὠτός κτλ. Γ. πλ. ὠτων, Δ. ὠσίν.

§. 20. α. εἰς τὰ ἐτερόκλιτα ἀνάγονται καὶ ὅσα κλίνονται διττῶς, οἷον

ὁ Θαλῆς, Θαλοῦ, Θαλῆ, Θαλῆν, καὶ

ὁ Θαλῆς, Θάλητος, Θάλητι, Θαλητα.

ὁ νόος οὖς κτλ. κατὰ τὴν τρίτην κλίσιν, καὶ
ὁ νοῦς, νοῶς, νοῖ, νόα. Νόες, νόων, νόας, κατὰ τὴν πέμπτῃν
ὡσαύτως

πλοῦς, πλοῦ, πλω, πλοῦν καὶ
πλοῦς, πλοῶς, πλοῖ, πλόα.

Τινὰ ἔχουσι τὴν διπλὴν κλίσιν εἰς μόνην τὴν αἰτιατικὴν, οἷον Σω-
κράτης, Σωκράτη καὶ Σωκράτην, Δημοσθένης καὶ Δημοσθένην κτλ. Ἄρης,
Ἄρεος καὶ Ἄρεως, Ἄρει, Ἄρη καὶ Ἄρην.

β'. Ἐτεροκλίτων τινῶν αἱ πτώσεις ἐν μέρει μὲν λαμβάνουσι σύμφω-
νόν τι, ἐν μέρει δὲ τὸ ἀποβάλλουσιν, οἷον
μῆνις (ῆ), Γεν. μῆνιος καὶ μῆνιδος.

ὄρνις (ὄ καὶ ῆ), ὄρνιθος, ὄρνιθι, ὄρνιθα καὶ ὄρνιν. Πληθ. ὄρνιθες καὶ
ὄρνεις, ὄρνιθων καὶ ὄρνεων.

γ'. Αἱ ὀνομαστικαὶ ὡς καὶ ὡν δίδουσι πολλὰς ἀνωμαλίας, οἷον Μί-
νως, Μίνω καὶ Μίνωος.

γέλως, γέλωτος, γέλωτα καὶ γέλων.

ιδρῶς, ιδρῶτος, ιδρῶτι καὶ ιδρῶ, ιδρῶτα καὶ ιδρῶ.

χρῶς, χρωτός, χρωτί καὶ χρῶ.

τυφῶς (ὁ ἀνεμοστροφίλος) τυφῶ, καὶ τυφῶν ὄνος.

δ'. Τὸ υἱὸς κλίνεται μὲν ὁμαλῶς κατὰ τὴν τρίτην κλίσιν· εὐρίσκον-
ται ὁμῶς εἰς τοὺς Ἀττικοὺς καὶ ἐκ τῆς ἀχρήστου ὀνομαστικῆς υἱεύς οἱ
ἐφεξῆς τύποι·

Γ. υἱέος, Δ. υἱεῖ, Α. υἱέα. Δυῖκ. υἱέε, υἱέοιν. Πληθ. υἱεῖς, υἱέων,
υἱέσι, υἱέας υἱεῖς.

ε'. Τοῦ δένδρον καὶ κρῖνον ἀπαντᾷται δοτικὴ πληθυντικὴ δένδρεσι
καὶ κρίνεσι, καὶ ἄλλαι πτώσεις, αἵτινες προϋποθέτουν ἐνικὴν ὀνομα-
στικὴν δένδρος καὶ κρῖνος.

ς'. Τὸ Μωϋσῆς καὶ Μωσῆς τὸ αὐτὸ σχηματίζει τὴν γενικὴν Μωϋ-
σέως καὶ Μωσέως, καὶ τὴν αἰτιατικὴν Μωϋσέα, ὡς νὰ ὑπῆρχεν ὀνομα-
στικὴ Μωϋσεύς,

ζ'. Ὀνόματά τινα μεταγενέστερα κλίνονται ἀπλούστατα μὲ ἀποβο-
λὴν τοῦ ς τῆς ὀνομαστικῆς καὶ προσθήκην τοῦ ν εἰς τὴν αἰτιατικὴν, οἷον
Φιλῆς, Γ. Φιλῆ, Δ. Φιλῆ, Α. Φιλῆν. — Ἰησοῦς, Γ. Ἰησοῦ, Δ. Ἰησοῦ,
Α. Ἰησοῦν.

9. ΕΛΛΙΠΗ ΚΑΙ ΑΚΛΙΤΑ.

§. 21. α. Ἑλλειπῇ εἶναι ὅσα καθ' ἓνα μόνον ἀριθμὸν κλίνονται, οἷον τὰ ἔγκατα ἡγουν ἐντόσθια (εἰς τὴν πέμπτῃ κλίσειν)· οἱ αἰτησάι (ἄνεμοι περιοδικοί), καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἐορτῶν, Ὀλύμπια, Ἰσθμια, Διονύσια κτλ. Προσέτι ὅλα τὰ κύρια ὀνόματα, οἷον Πλάτων, Δημοσθένης κτλ. μόνον ἐνικῶς κλίνονται κατ' ἀκρίβειαν.

β'. Ἀφ' ὅσων ἐλλείπουσι μόνον πτώσεις τινές, οἷον Γ. ἄρνος, Δ. ἄρνι, Α. ἄρνα. Πλ. ἄρνες, Δ. ἀρνάσιν, ἐξ ἀχρήστου ὀνομαστικῆς ΑΡΝΣ. ἀναπληροῦται δὲ διὰ τῆς ὀνομαστικῆς ἀμνός.

Πρέσβυς (ὁ γέρων), ἔχει εἰς ταύτην τὴν σημασίαν μόνον Α. πρέσβυν, καὶ Κ. πρέσβυ. Τὰ δὲ πληθυντικὰ πρέσβεις καὶ Δ. πρέσβεσι, σημαίνουν τοὺς λεγομένους Ἀμπασατόρους, καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἀναπληροῦται διὰ τοῦ πρεσβύτης, τὸ δὲ δεύτερον διὰ τοῦ πρεσβευτής.

γ'. Ὅσων σώζεται μόνον μία πτώσις.

Ὄναρ (τὸ κατ' ὕπνου φαινόμενον) καὶ ὕπαρ (τὸ πραγματικῶς φαινόμενον) εἶναι μόνον αἰτιατικά.

Ὄφελος, τὸ, καὶ ἦδος, τὸ, μόνον ὀνομαστικά· ὡσαύτως βρέτας, δέμας, σέλας, σέβας.

μάλη (ἀντὶ μασχάλης) ἀπαντᾷται μόνον εἰς τὴν φράσιν : ὑπὸ Μάλης (ὑποκάτω τῆς μασχάλης).

ὦ τὰν (ὦ φίλε), μόνον κλητικῇ.

δ'. Ἄκλιτα ὀνόματα εἶναι μόνον τὰ ξενικά, οἷον τὸ Πάσχα, ὁ Ἀαρὼν, ὁ Ἰσαάκ, κτλ. καὶ τὰ ὀνόματα τοῦ ἀλφαβήτου, οἷον τὸ ἄλφα, τὸ βῆτα κτλ. Ἐκ δὲ τῶν γνησίως ἐλληνικῶν ἄκλιτα εἶναι μόνον τὰ πλειότερα ἐκ τῶν ἀριθμητικῶν, καὶ τινες ἀντωνυμίαι.

10. ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ ΟΝΟΜΑΤΑ.

§. 22.	ἄρσ.	θηλ.	οὐδ.
Ὄνομ.	εἷς,	μία.	ἓν
Γεν.	ἐνός,	μιάς,	ἐνός
Δοτ.	ἐνὶ,	μιά,	ἐνὶ
Αἰτ.	ἓνα,	μίαν,	ἓν.

Ἐκ τούτων γίνονται τὰ ἀρνητικά

οὐδεὶς, οὐδεμία, οὐδὲν
GRAMM. ΚΟΥΜ.

3

μηδεις,	μηδεμία,	μηδέν, τὰ ὅποια κλίνονται	
ὡς καὶ ἐκεῖνα, ἤγουν			
οὐδεις,	οὐδενός,	οὐδενί,	οὐδένα,
οὐδεμία.	οὐδεμιᾶς,	οὐδεμιᾶ,	οὐδεμίαν,
οὐδέν,	οὐδενός,	οὐδενί,	οὐδέν.

Ὁ Α. δύο καὶ δύο. Γ. Δ. δυοῖν καὶ δυεῖν θηλυκῶς.

Τὸ δὲ δύο κλίνεται καὶ πληθυντικῶς οὕτως· οἱ καὶ αἱ δύο, τῶν δύο, τοῖς καὶ ταῖς δυοῖ, τοὺς καὶ τὰς δύο.

Τρεῖς (οἱ καὶ αἱ), τὰ τρία, γεν. τριῶν, δοτ. τοῖς καὶ ταῖς τρισίν, αἰτ. τοὺς καὶ τὰς τρεῖς, τὰ τρία.

Τέσσαρες (οἱ καὶ αἱ), οὐδ. τέσσαρα, τεσσάρων, τέσσαρσι, τέσσαρας, τὰ τέσσαρα.

Οἱ δὲ λοιποὶ ἀριθμοὶ ἕως τοῦ δέκα, καὶ οἱ τῶν δεκάδων σημαντικοὶ ἕως τοῦ ἑκατὸν εἶναι ἄκλιτοι.

Πέντε, ἕξ, ἐπτὰ, ὀκτὼ, ἑννέα, δέκα, εἴκοσι καὶ εἴκοσιν, τριάκοντα, τεσσαράκοντα, πενήκοντα, ἐξήκοντα, ἑβδομήκοντα, ὀγδοήκοντα, ἑννεήκοντα, ἑκατόν.

Οἱ μεταξὺ τοῦ δέκα καὶ εἴκοσιν ἀριθμοὶ σχηματίζονται οὕτως· ἑνδεκα, δώδεκα καὶ δυωκαίδεκα, τρισκαίδεκα, τεσσαρεσκαίδεκα, πεντεκαίδεκα, ἑκκαίδεκα, ἐπτακαίδεκα, ὀκτωκαίδεκα, ἑννεακαίδεκα.

Σπανίως λέγεται δεκατρεῖς, δεκατέσσαρες κτλ.

Τρεῖς καὶ τέσσαρες κλίνονται καὶ εἰς ταῦτα τὰ σύνθετα, οἷον τεσσαρακαίδεκα, τεσσαρσικαίδεκα, δεκατριῶν κτλ.

Οἱ λοιποὶ ἀριθμοὶ, οἱ ἐκ μονάδων καὶ δεκάδων σύνθετοι, συνήθως γράφονται χωρισμένοι, καὶ εἰ μὲν προειγείται ὁ μικρότερος, συνάπτεται μὲ τὸν καί· εἰ δ' ἀκολουθεῖ, μένει ἀσύνδετος, οἷον πέντε καὶ εἴκοσιν, ἢ εἴκοσι πέντε.

Οἱ τελείων ἑκατοντάδων σημαντικοὶ μετὰ τὰ ἑκατὸν κλίνονται ὁμαλῶς· διακόσιοι, αἱ, α' τριακόσιοι, τετρακόσιοι, πεντακόσιοι, ἑξακόσιοι, ἐπτακόσιοι, ὀκτακόσιοι, ἑννακόσιοι (χωρὶς τοῦ ε) — χίλιοι, δισχίλιοι, τρισχίλιοι, κτλ. — μύριοι, δισμύριοι κτλ.

44. ΤΑΚΤΙΚΑ.

§. 23. Ἐκ τῶν ἀριθμητικῶν γίνονται τὰ τακτικά, τὰ ὅποια σημαί-

νουν τόπον ἢ βαθμὸν, τὸν ὁποῖον ἔχει τὸ πρᾶγμα ἢ τὸ πρόσωπον ὡς πρὸς τὰ ἄλλα· εἶναι δὲ ταῦτα: πρῶτος, δεύτερος, τρίτος, τέταρτος, πέμπτος, ἕκτος, ἑβδομος, ὄγδος, ἔννατος, δέκατος, δωδέκατος, τρισκαίδέκατος, τεσσαρακαίδέκατος, κτλ. — Εἰκοστής, τριακοστής, τεσσαρακοστής κτλ. — Ἑκατοστής, διακοσιοστής κτλ. — Χιλιοστής, μυριοστής. Καὶ ἐνταῦθα εἰς τὰ σύνθετα ἢ ἀκολουθεῖ ὁ μικρότερος ἀριθμὸς ἀσυνδέτως, ἢ προηγείται μετὰ τοῦ καί, οἷον τριακοστής πρῶτος, ἢ πρῶτος καὶ τριακοστής. Ἐκ τούτων δὲ γίνονται τὰ εἰς αἰος, δευτεράιος, τριταῖος, περὶ τῶν ὁποίων θέλομεν εἰπεῖν ὕστερον.

12. ANTONYMIA.

§. 24. Ἡ ἀντωνυμία λαμβάνεται ἀντὶ ὀνόματος. Ζήτ. §. 85. εἰς τὸ τέλος.

Α. ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΙ ἢ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑΙ.

Εἶναι τρεῖς καὶ διακρίνουν τὰ τρία πρόσωπα, τὰ ὅποια εἶναι ἀναγκαῖα εἰς τὴν ὁμιλίαν. Κατὰ γένος δὲν χαρακτηρίζονται, ἐπειδὴ ἡ αὕτη προσωπικὴ ἀντωνυμία ἀρμόζει καὶ εἰς ἄρρεν καὶ εἰς θῆλυ πρόσωπον· κλίνονται δὲ ἰδιοτρόπως ὡς ἐφεξῆς·

Ἐνικ.	Α. προσώπου	δευτέρου	τρίτου.
Ὄνομ.	ἐγὼ	σὺ	—
Γεν.	ἐμοῦ καὶ μοῦ	σοῦ	οὔ
Δοτ.	ἐμοὶ καὶ μοι	σοὶ	οἷ
Αἰτ.	ἐμὲ καὶ μὲ	σὲ	ἐ
Πληθ.			
Ὄνομ.	ἡμεῖς	ὕμεῖς	σφεῖς οὐδέτ. σφέα
Γεν.	ἡμῶν	ὕμῶν	σφῶν
Δοτ.	ἡμῖν	ὕμῖν	σφίσι
Αἰτ.	ἡμᾶς	ὕμᾶς	σφᾶς οὐδέτ. σφέα
Δυϊκ.			
Ὄνομ. καὶ Αἰτ.	νῶϊ, νῶ	σφῶϊ, σφῶ	σφῶε
Γεν. καὶ Δοτ.	νῶϊν, νῶν	σφῶϊν, σφῶν	σφῶϊν.

Πρὸς περισσοτέραν ἔμφασιν προστίθεται τὸ μόριον γε καὶ τότε κλίνονται ὡς ἐφεξῆς·

ἐγῶγε, ἐμουγε, ἐμοιγε, ἐμεγε κτλ.
σύγε, σοῦγε κτλ.

Ε'. ΚΤΗΤΙΚΑΙ.

§. 25. Εἶναι ὀκτώ· ἐμός, σός, ἐός, νωίτερος, σφωίτερος, ἡμέτερος, ὑμέτερος, σφέτερος. Εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν ἐκφράζονται· ἐδικός μου, ἐδικός σου, ἐδικός του· ἡμῶν τῶν δύο, ὑμῶν τῶν δύο, καὶ ἐκείνων τῶν δύο, ἐδικός μας, ἐδικός σας, ἐδικός των.

Κλίνονται ὅλαι τριγενῶς, οἷον

ἐμός.	σός,	ἐός,	νωίτερος,	σφωίτερος,	ἡμέτερος,
ἐμοῦ,	σοῦ,	ἐοῦ,	νωιτέρου,	σφωιτέρου,	ἡμετέρου,
ἐμῷ,	σῷ,	ἐῷ,	νωιτέρῳ,	σφωιτέρῳ,	ἡμετέρῳ.
ἐμόν,	σόν,	ἐόν,	νωίτερον,	σφωίτερον,	ἡμέτερον,
			ὑμέτερος,	σφέτερος,	
			ὑμετέρου,	σφετέρου,	
			ὑμετέρῳ,	σφετέρῳ,	
			ὑμέτερον	σφέτερον.	

Ὡταύτως καὶ αἱ θηλυκαί, οἷον ἐμῆς, ἐμῇ, ἐμῇν, καὶ αἱ οὐδέτεραι ἐμόν, ἐμοῦ, ἐμῷ, ἐμόν κτλ. Καὶ αἱ μὲν ἄρσενικαὶ καὶ οὐδέτεραι κλίνονται εἰς τὴν τρίτην κλίσιν, αἱ δὲ θηλυκαὶ εἰς τὴν δευτέραν.

Γ'. ΔΕΙΚΤΙΚΑΙ.

Ἄρσεν. Οὗτος, τούτου, τούτῳ, τοῦτον, ὧ οὗτος. Οὗτοι, τούτων, τούτοις, τούτους, ὧ οὗτοι. Τούτῳ, τούτῳιν.

Θηλυκ. Αὕτη, ταύτης, ταύτῃ ταύτην, ὧ αὕτη. Αὗται, τούτων, ταύταις, ταύτας, ὧ αὗται. Ταῦτα, ταῦταιν.

Οὐδέτ. Τοῦτο, τούτου, τούτῳ, τοῦτο, ὧ τοῦτο. Ταῦτα, τούτων, τούτοις, ταῦτα, ὧ ταῦτα. Τούτῳ, τούτῳιν.

Ἐκεῖνος, ἐκείνη, ἐκεῖνο.

Ἄρσεν. Ὁδε, τοῦδε, τῷδε, τόνδε. Οἶδε, τῶνδε, τοῖςδε, τούςδε. Τῷδε, τοῖνδε.

Θηλ. Ἦδε, τῆςδε κτλ.

Οὐδ. Τόδε, τοῦδε κτλ.

Ζ'. ΑΝΑΦΟΡΙΚΑΙ.

Ἄρσεν. Αὐτός, αὐτοῦ, αὐτῷ, αὐτόν. Αὐτοί, αὐτῶν, αὐτοῖς, αὐτούς. Αὐτῶ, αὐτοῖν.

Θηλυκ. Αὐτή, αὐτῆς, αὐτῇ, αὐτήν. Αὐταί, αὐτῶν, αὐταῖς, αὐτάς. Αὐτά, αὐταῖν.

§. 26. Ἀντωνυμ. Σύνθετοι. Ἀλληλοπαθής. Σχετικά. 21

Οὐδέτ. Αὐτό, αὐτοῦ, αὐτῷ, αὐτό. Αὐτά, αὐτῶν, αὐτοῖς, αὐτά.
Αὐτῶ, αὐτοῖν.

Ι. ΣΥΝΘΕΤΟΙ.

Σύνθετοι εἶναι τρεῖς, ὀνομαστικὰς οὐκ ἔχουσαι, καὶ ἀναφερόμεναι
εἰς ἓνα κοινὸν πληθυντικὸν ἀριθμὸν.

Α. Ἀρσεν. ἐμαυτοῦ, ἐμαυτῷ, ἐμαυτόν.

Θηλυκ. ἐμαυτῆς, ἐμαυτῇ, ἐμαυτήν.

Οὐδέτ. ἐμαυτοῦ, ἐμαυτῷ, ἐμαυτό.

Β'. σεαυτοῦ, σεαυτῆς, σεαυτό.

Γ'. ἐαυτοῦ, ἐαυτῆς, ἐαυτό.

Αἱ δύο τελευταῖαι λέγονται καὶ χωρὶς τοῦ ε, σαυτοῦ, κτλ.
αὐτοῦ κτλ.

Πληθυντικὸς κοινὸς τῶν τριῶν ἀριθμῶς.

ἐαυτῶν, ἐαυτοῖς, καὶ θηλ. ἐαυταῖς, ἐαυτοῦς καὶ ἐαυτάς.

Ὁ πληθυντικὸς ἀριθμὸς κλίνεται καὶ οὕτω:

σφῶν αὐτῶν, σφίσιν αὐτοῖς καὶ αὐτάς, σφᾶς αὐτοῦς καὶ αὐτάς.

Ε'. ΑΛΛΗΛΟΠΑΘΗΣ.

Αὕτη δὲν ἔχει ἐνικὸν ἀριθμὸν, οὐδὲ ὀνομαστικὴν εἰς τὸν πλη-
θυντικόν.

Ἀρσεν. Οὐδέτ. ἀλλήλων, ἀλλήλοις, ἀλλήλους.

Θηλ. ἀλλήλων, ἀλλήλαις, ἀλλήλας.

Δυϊκ. Ἀρσ. καὶ Οὐδ. ἀλλήλω, ἀλλήλοιν.

Θηλ. ἀλλήλα, ἀλλήλαιν.

Ζ'. ΣΧΕΤΙΚΑΙ.

§. 26. Αἱ σχετικά εἶναι ἀναφορικαὶ καὶ δεικτικαὶ ἢ ἀνταποδοτι-
καί· ἀντιστοιχοῦσι δὲ ὡς ἑφεξῆς·

Δεικτικά ἢ ἀνταποδοτικά.

Ἀναφορικά.

ὁ

ὁς

τόσος

τοσοῦτος

ὅσος

τοῖος

τοιοῦτος

οἷος

τηλίκος

τηλικούτος

ἡλίκος.

Εἶναι ὅλαι τριγενεῖς, καὶ κλίνονται ὁμαλῶς αἱ μὲν ἀρσενικαὶ
καὶ οὐδέτεραι (χωρὶς τοῦ ν εἰς τὴν ἐνικὴν ὀνομαστικὴν καὶ αἰτια-
τικὴν) κατὰ τὴν τρίτην, αἱ δὲ θηλυκαὶ κατὰ τὴν δευτέραν· ἀλλ' αἱ

θηλυκαὶ καὶ οὐδέτεραι τοῦ δευτέρου τύπου τῶν ἀνταποδοτικῶν ἔχουσι
κάποιαν ἀνωμαλίαν, οἷον

Ἑνικ.	Θηλ.	Οὐδ.	Θηλ.	Οὐδ.
Ὄνομ.	τοσαύτη	τοσοῦτο	τοιαύτη	τοιοῦτο
Γεν.	τοσαύτης	τοσοῦτου	τοιαύτης	τοιούτου
Δοτ.	τοσαύτη	τοσοῦτω	τοιαύτη	τοιούτω
Αἰτ.	τοσαύτην	τοσοῦτο	τοιαύτην	τοιούτο
Πληθ.				
Ὄνομ.	τοσαῦται	τοσαῦτα	τοιαῦται	τοιαῦτα
Γεν.	τοσοῦτων	τοσοῦτων	τοιούτων	τοιούτων
Δοτ.	τοσαύταις	τοσοῦτοις	τοιαύταις	τοιούτοις
Αἰτ.	τοσαύτας	τοσαῦτα	τοιαύτας	τοιούτα
Δυϊκ.				
Ὄν. Αἰτ.	τοσαῦτα	τοσοῦτω	τοιαῦτα	τοιούτω
Γεν. Δοτ.	τοσαύταιν	τοσοῦτοιν	τοιαύταιν	τοιούτειν

ὡσαύτως καὶ τὸ τηλικαύτη καὶ τηλικούτο. Ἡ δὲ θς εἶναι κυρίως
τὸ ἀρχήτερα λεγόμενον ὑποτακτικὸν ἄρθρον καὶ ἀναφέρεται εἰς τὸ
προτακτικὸν ὃ, ὡς θέλομεν ἰδεῖν (§. 87.), σχηματίζεται δὲ

Ἀρσ. Ὁς, οὗ, ᾧ, ὅν.	Οἷ, ὦν, οἷς, οὓς.	ᾠ οἶν.
Θηλ. Ἡ, ἥς, ᾗ, ἥν.	Αἶ, ὦν, αἶς, ᾗ.	Ἄ, αἶν
Οὐδ. Ὁ, οὗ, ᾧ, ὅ.	Ἄ, ὦν, οἷς, ᾗ.	ᾠ, οἶν.

Η. ΕΡΩΤΗΜΑΤΙΚΑΙ ΚΑΙ ΛΟΡΙΣΤΟΙ.

§. 27. Ταυτίζονται σχεδὸν αἱ ἀντωνυμίαι αὗται παρεκτὸς τοῦ
τόνου των' τάττονται δὲ ἐνταῦθα παραλλήλως αἱ κυριώτεραι.

Ἑρωτηματικά.

τίς;

πόσος;

ποῖος;

πότερος;

πηλίκος;

Ἀόριστοι.

τίς

ποσὸς καὶ ὀπόσος

ποιὸς καὶ ὀποιός

ὀπότερος

ὀπηλίκος κτλ.

Κλίνονται δὲ τριγενῶς αἱ μὲν ἀρσενικαὶ καὶ οὐδέτεραι κατὰ τὴν
τρίτην, αἱ δὲ θηλυκαὶ κατὰ τὴν δευτέραν κλίσειν, παρεκτὸς τῶν
πρώτων, αἵτινες κλίνονται ὡς ἐφεξῆς·

Ἑρωτηματική. Ἀρσεν. καὶ Θηλ. Τίς; τίνος; τίνι; τίνα; Τίνες;
τίνων; τίσι; τίνας; Τίνες; τίνοιν;

Οὐδ. τί; τίνος; τίνι; τί; τίνα; κτλ.

Ἀόριστος. Τίς, τινός, τινί, κτλ. Οὐδ. Τί τινός κτλ.

Σημείωσαι, ὅτι ἀντὶ τῆς γενικῆς καὶ δοτικῆς τῶν δύο εἰρημένων ἀντωνυμιῶν ἀπαντῶνται συγχνάκις του καὶ τῷ ἄορ. καὶ τοῦ καὶ τῷ ἑρωτ. καὶ ἐπὶ τῶν τριῶν γενῶν χρήσιμα. Ἀντὶ δὲ τῆς πληθυντικῆς ὀνομαστικῆς καὶ αἰτιατικῆς τοῦ ἄορ. οὐδετέρου ἄττα, ἢ ἄσσα.

Ἐκ τοῦ δὲ ἀναφορικοῦ καὶ τοῦ τίς ἀορίστου γίνεται καὶ ἄλλη ἀντωνυμία ἀναφορικὴ καὶ αὕτη ἡ ἐφεξῆς·

Ὅςτις, οὗτινος καὶ ὅτου, ὥτινι καὶ ὅτῳ, ὄντινα κτλ.

Ὅ,τι, οὗτινος καὶ ὅτου, ὥτινι καὶ ὅτῳ, ὅ,τι. Ἄτινα καὶ ἄττα, ὦν-τινων, οἷςτισιν, ἄτινα καὶ ἄττα.

Εὐρίσκεται δὲ σπανίως καὶ Γεν. πληθ. ὧτων, δοτ. πληθ. ὧτοις (Ξενοφ. Ἀναβ. Ζ. 6, 24. Οἰκονομ. Γ, 2.—Σοφοκλ. Οἶδ. Τ, 414. Ἀριστοφ. Ἰππ. 758). Προστίθεται δὲ εἰς τὴν αὐτὴν ἀντωνυμίαν καὶ τὸ περ δι' ἐπίτασιν πολλάκις, οἷον ὅπερ, ὅπερ, ἥπερ κτλ.

Εἰς τὰς ἐρωτηματικὰς συναριθμοῦνται καὶ πόστος; ποσταῖος; πο-δαπός; εἰς δὲ τὰ ἀόριστα, ὁ ἕτερος, ὁ ἄλλος, καὶ ἕτερος, ἄλλος· καὶ τὰ ἀρνητικὰ οὐδέτερος, μηδέτερος· εἰς δὲ τὰς ἀναφορικὰς, ἀμ-φότερος, ἄμφω. Τὸ τελευταῖον τοῦτο κλίνεται ἐπὶ παντὸς γένους μόνον δυνάμει οὕτως·

ἄμφω, ἀμφοῖν·

Σημείωσαι, ὅτι λέγεται καὶ ἄτερος, ἀτέρα, ἄτερον, ἀντὶ ὁ ἕτε-ρος, ἡ ἑτέρα, τὸ ἕτερον· καὶ θάτερον, θατέρου, θατέρῳ, θάτερον, θάτερα, ἀντὶ τὸ ἕτερον, τοῦ ἐτέρου, τῷ ἐτέρῳ τὸ ἕτερον, τὰ ἕτερα.

Τελευταῖον μὲ τὰς ἀορίστους ἀντωνυμίας πρέπει νὰ συγκατα-ριθμηθῶσι καὶ πᾶς, πᾶσα, πᾶν, ἢ ἅπας, ἅπασα, ἅπαν· καὶ ἕκαστος (καθεὶς ἐκ πάντων), ἕκαστη, ἕκαστον· καὶ ἑκάτερος (καθεὶς ἐκ τῶν δύο), ἑκάτερα, ἑκάτερον· καὶ τὸ ἕνιοι, καὶ τὸ δεῖνα· τὰ τελευταῖα κλίνονται οὕτως·

ἕνιοι, αἱ, α, Γεν. ἐνίων, ἐνίοις, Δοτ. ἐνίαις· Αἰτ. ἐνίους, ας, α.

ὁ καὶ ἡ καὶ τὸ δεῖνα, τοῦ καὶ τῆς δεῖνα κτλ. Κλίνεται δὲ καὶ οὕτως·

ὁ καὶ ἡ καὶ τὸ δεῖνα, τοῦ καὶ τῆς δεῖνος, τῷ καὶ τῇ δεῖνι, τὸν καὶ τὴν καὶ τὸ δεῖνα.

ΠΡΟΣΧΗΜΑΤΙΣΜΕΝΑΙ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑΙ.

§. 28. Αἱ ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι ὅστις, ὅτου, ὅσπερ, ὅπόσος κτλ. προσχηματίζονται εἰς τὸ τέλος μὲ τὴν λέξιν οὖν, ἣτις μόνη φυλάττει ἀφ' ἐαυτῆς τὸν τόνον, καὶ οὕτω σημαίνουσιν ἀπροσδιόριστον ἀναφορὰν· οἷον ὅστις (ὁ ὁποῖος), ὅστισοῦν (ὁποῖος καὶ ἂν εἶναι), ἣτισοῦν, ὅτιοῦν, ὅτωοῦν. Αἰτ. ὄντιναοῦν, καὶ ὄντινοῦν κτλ.—Ὅσπερ-οῦν, ὅποσσοῦν, ὀπηλικουοῦν κτλ.

Σημείωσις. Πρὸς μεγαλητέραν ἐπίτασιν ταύτης τῆς σημασίας χρησιμεύει καὶ τὸ δῆποτε· οἷον ὅστιςδῆποτε ἐστίν, ὅσονδῆποτε κτλ. τὰ ὅποια γράφονται συγχνάκις καὶ χωριστά· οἷον ὅστις δῆποτε κτλ.

Ὡσαύτως προσχηματίζουσιν οἱ Ἀττικοὶ τὰς δεικτικὰς ἀντωνυμίας μὲ τὸ ι, τὸ ὅποῖον ἀναλαμβάνει καὶ αὐτὸ τὸν τόνον καὶ εἶναι πάντοτε μακρόν· οἷον οὗτος—οὗτοσί, αὐτῇ (ἐκ τοῦ αὐτῇ), τουτί (ἐκ τοῦ τουτο)· ἐκεινοσί, ἐκεινονί κτλ. τοσοῦτονι τοσονδί.

Σημείωσις. α'. Ὅταν προσχηματίζεται εἰς τὰς δεικτικὰς ἀντωνυμίας τὸ γε, τὸ ι τίθεται μετὰ τοῦτο· οἷον τοῦτόγε, τουτογί.

Σημείωσις β'. Ἐὰν πρὸ τοῦ ι τούτου εἶναι σ, προσλαμβάνεται, ἐπομένου φωνήεντος, καὶ τὸ λεγόμενον ἐφελκυστικὸν ν (περὶ τοῦ ὁποίου θέλομεν ὑμῖν εἰπεῖν §. 189), οἷον οὗτοσιν, τουτοσῖν (οὕτω καὶ τὰ ἐπιρρήματα, οὕτωσιν ἐκ τοῦ οὕτως κτλ.

§. 34. ΠΕΡΙ ΡΗΜΑΤΟΣ.

§. 29. Ῥῆμα εἶναι μέρος λόγου σημαῖνον ἐνέργειαν ἢ πάθος ἢ οὐδετέραν τινὰ κατάστασιν τοῦ ὑποκειμένου.

Εἰς τὸ ῥῆμα θεωροῦνται κυρίως διάθεσις, ἐγκλίσις, χρόνος, ἀριθμός, πρόσωπον, συζυγία.

Καὶ διαθέσεις μὲν κυρίως εἶναι τέσσαρες· ἐνεργητικὴ, οἷον τύπτω· παθητικὴ, οἷον τύπτομαι· μέση, οἷον λούομαι· οὐδετέρα, οἷον γιαίνω.

Ἐγκλίσεις δὲ πέντε· ὀριστικὴ, οἷον τύπτω· προστακτικὴ, οἷον τύπτε· εὐκτικὴ, οἷον τύπτοιμι· ὑποτακτικὴ, οἷον ἔάν τύπτω· ἀπαρέμφατος· οἷον τύπτειν.

Χρόνοι δὲ ἕξ· ἐνεστώς, οἷον τύπτω· παρατατικὸς, οἷον ἔτυπτον· παρακείμενος, οἷον τέτυφα· ὑπερσυντελικὸς, οἷον ἐτετύφειν· μέλλων, οἷον τύψω· ἀόριστος, οἷον ἔτυψα.

Σημείωσις. τὰ περὶ διαθέσεως καὶ ἐγκλίσεως καὶ χρόνων θέλουσιν σαφηνισθῆναι ἀκριβέστερα εἰς τὸ συντακτικὸν μέρος. Ἐδῶ ὅμως περιλαμβάνονται τὰ ἀναγκαϊότερα διὰ τοὺς ἀρχαίους.

Ἀριθμοὶ δὲ τρεῖς· ἐνικός, οἷον τύπτω· δυϊκός, οἷον τύπτετον· πληθυντικός, οἷον τύπτομεν.

Πρώτωπα δὲ τρία· πρῶτον, οἷον τύπτω· δεύτερον, οἷον τύπτεις· τρίτον, οἷον τύπτει.

Βαρύτονα ῥήματα λέγονται τὰ λήγοντα εἰς ω καὶ δεχόμενα τὸν τόνον εἰς τὴν παραλήγουσαν, οἷον τύπτω· περισπώμενα δὲ, τὰ δεχόμενα ἐπὶ τῆς ληγούσης περισπωμένην, οἷον ἀγαπῶ· τινὰ δὲ λήγουσιν εἰς μι, οἷον ἵστημι.

Συζυγία ῥήματος εἶναι ἡ ὁμοιότης τοῦ σχηματισμοῦ πολλῶν ῥημάτων, καθὼς εἰς τὰ ὀνόματα ἡ κλίσις. Τὸ πλείοτερον μέρος τῶν βαρύνων ἀνάγονται εἰς μίαν συζυγίαν, τὴν ὁποίαν ὀνομάζομεν πρώτην· ἐξ αὐτῶν δὲ τὰ πρὸ τοῦ ω ἔχοντα λ, μ, ν, ρ, ἐπειδὴ ὁ σχηματισμὸς τῶν εἶναι κατὰ τινα διάφορος, ἀνάγονται εἰς συζυγίαν δευτέραν, ὡς θέλομεν ἰδεῖν εἰς τὸ δεύτερον Βιβλίον §. 140. Τῶν περισπομένων αἱ συζυγίαι εἶναι τρεῖς, καὶ τέσσαρες τῶν εἰς μι.

Παράδειγμα βαρυτόνων Ῥημάτων.

§. 30. ΟΡΙΣΤΙΚΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	τύπτω,	τύπτεις,	τύπτει
		τύπτετον,	τύπτετον
	τύπτομεν,	τύπτετε,	τύπτουσι.
Παρατατικός.	ἔτυπτον,	ἔτυπτε,	ἔτυπτε
		ἐτύπτετον,	ἐτυπτέτην
	ἐτύπτομεν,	ἐτύπτετε,	ἔτυπτον.
Παρακείμενος.	τέτυφα,	τέτυφας,	τέτυφε
		τετύφκτον,	τετύφατον
	τετύφαμεν,	τετύφατε,	τετύφασι.
Παρακείμενος β'.	τέτυπα,	τέτυπας,	τέτυπε
		τετύπατον,	τετύπατον
	τετύπαμεν,	τετύπατε,	τετύपाσι.
Ἵπερσυντελικός.	ἐτετύφειν,,	ἐτετύφεις,	ἐτετύφει
		ἐτετύφειτον,	ἐτετυφέτην
	ἐτετύφειμεν,	ἐτετύφειτε,	ἐτετύφεισαν.
Ἵπερσυντελ. β'.	ἐτετύπειν,	ἐτετύπεις,	ἐτετύπει
		ἐτετύπειτον,	ἐτετυπέτην
	ἐτετύπειμεν,	ἐτετύπειτε,	ἐτετύπεισαν.

ΓΡΑΜΜ. ΚΟΥΜ.

4

Λόριστος α.	ἔτυψα,	ἔτυψας,	ἔτυψε
		ἔτύψατον,	ἔτυψάτην
	ἔτύψαμεν,	ἔτύψατε,	ἔτυψαν.
Λόριστος β'.	ἔτυπον,	ἔτυπες,	ἔτυπε
		ἔτύπετον,	ἔτυπέτην
	ἔτύπομεν,	ἔτύπετε,	ἔτυπον.
Μέλλων α.	τύψω,	τύψεις,	τύψει
		τύψετον,	τύψετον.
	τύψομεν,	τύψετε,	τύψουσι.
Μέλλων β'.	τυπῶ,	τυπεῖς,	τυπεῖ,
		τυπεῖτον,	τυπεῖτον
	τυπούμεν,	τυπεῖτε,	τυπούσι.

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	τύπτε,	τυπτέτω
	τύπτετον,	τυπτέτων
	τύπτετε,	τυπτέτωσαν ^{*)} .
Παρακείμενος.	τέτυφε,	τετυφέτω
	τετύφετον,	τετυφέτων
	τετύφετε,	τετυφέτωσαν ^{**)} .
Παρακείμεν. β.	τέτυπε,	τετυπέτω κτλ.
Λόριστος α.	τύψον,	τυψάτω
	τύψατον,	τυψάτων
	τύψατε,	τυψάτωσαν ^{***)} .
Λόριστος β'.	τύπε	τυπέτω
	τύπετον,	τυπέτων
	τύπετε,	τυπέτωσαν ^{****)} .

ΕΥΚΤΙΚΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	τύπτοιμι,	τύπτοις,	τύπτοι
		τύπτοιτον,	τυπτοίτην
	τύπτοιμεν,	τύπτοιτε,	τύπτοιεν.
Παρακείμενος.	τετύφοιμι,	τετύφοις,	τετύφοι
		τετύφοιτον,	τετυφοίτην
	τετύφοιμεν.	τετύφοιτε,	τετύφοιεν.
Παρακείμεν. β'.	τετύποιμι,	τετύποις,	τετύποι
		τετύποιτον,	τετυποίτην
	τετύποιμεν,	τετύποιτε,	τετύποιεν.

^{*)} Καὶ Ἀττικῶς τυπτόντων. Ζήτ. §. 143. ^{**)} Καὶ Ἀττικῶς τετυφέτων. Ζήτ. §. 143. ^{***)} Καὶ Ἀττικῶς τυψάντων. ^{****)} Καὶ Ἀττικῶς τυπτόντων.

Ἀόριστος ἄ.	τύψαιμι,	τύψαις,	τύψαι
		τύψαιτον,	τυψαίτην
	τύψαιμεν,	τύψαιτε,	τύψαιεν.
Ἀόρ. Αἰολικός.	τύψαια,	τύψαιας,	τύψαιε
		τυψείατον,	τυψείατην
	τυψείαμεν,	τυψείατε,	τυψείαν.
Ἀόριστος β'.	τύποιμι,	τύποις,	τύποι
		τύποιτον,	τυποίτην
	τύποιμεν,	τύποιτε,	τύποιεν.
Μέλλων ἄ.	τύποιμι,	τύποις,	τύποι. κτλ.
Μέλλων β'.	τυποῖμι,	τυποῖς,	τυποῖ
		τυποῖτον,	τυποίτην
	τυποῖμεν,	τυποῖτε,	τυποῖεν.

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	ἐάν τύπτω,	τύπτῃς,	τύπτῃ
	ἐάν τύπτητον,	τύπτητον	
	ἐάν τύπτῶμεν,	τύπτητε,	τύπτῳσι.
Παρακείμενος.	ἐάν τετύφω,	τετύφῃς,	τετύφῃ
	ἐάν τετύφητον,	τετύφητον	
	ἐάν τετύφωμεν,	τετύφητε,	τετύφῳσι.
Παρακείμ. β'.	ἐάν τετύπῳ,	τετύπῃς,	τετύπῃ. κτλ.
Ἀόριστος ἄ.	ἐάν τύψω,	τύψῃς,	τύψῃ. κτλ.
Ἀόριστος β'.	ἐάν τύπῳ,	τύπῃς,	τύπῃ. κτλ.

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	τύπτειν.	Ἀόριστος β'.	τυπεῖν.
Παρακείμενος	τετυφέναι.	Μέλλων ἄ.	τύψειν.
Παρακείμενος β'.	τετυπέναι.	Μέλλων β'.	τυπεῖν.
Ἀόριστος ἄ.	τύψαι.		

§. 34. ΜΕΤΟΧΗ.

Ἡ μετοχή ἐκ μὲν τοῦ ῥήματος ἔχει χρόνον καὶ διάθεσιν· ἐκ δὲ τοῦ ὀνόματος, γένος, ἀριθμὸν, πτώσιν.

ΜΕΤΟΧΑΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΑΙ.

Ἐνεστώς καὶ	ὁ τύπτων,	τοῦ τύπτοντος
Παρατατικός.	ἡ τύπτουσα,	τῆς τυπτούσης
	τὸ τύπτον,	τοῦ τύπτοντος.
Παρακείμενος καὶ	ὁ τετυφώς,	τοῦ τετυφός

Ἵπερσυντελικός.	ἡ τετυφύα,	τῆς τετυφύας
	τὸ τετυφός,	τοῦ τετυφότης.
Παρακείμενος β'.	ὁ τετυπώς,	τοῦ τετυπότης
	ἡ τετυπύα,	τῆς τετυπύας
	τὸ τετυπός,	τοῦ τετυπότης.
Ἀόριστος α'.	ὁ τύψας,	τοῦ τύψαντος
	ἡ τύψασα,	τῆς τυψάσης
	τὸ τύψαν,	τοῦ τύψαντος.
Ἀόριστος β'.	ὁ τυπών,	τοῦ τυπόντος
	ἡ τυπούσα,	τῆς τυπούσης
	τὸ τυπὸν,	τοῦ τυπόντος.
Μέλλων α'.	ὁ τύψων,	τοῦ τύψοντος
	ἡ τύψουσα,	τῆς τυψούσης
	τὸ τύψον,	τοῦ τύψοντος.
Μέλλων β'.	ὁ τυπών,	τοῦ τυποῦντος
	ἡ τυπούσα,	τῆς τυπούσης
	τὸ τυποῦν,	τοῦ τυποῦντος.

Σημείωσαι, ὅτι τῶν ἐνεργητικῶν μετοχῶν αἱ μὲν ἀρσενικαὶ καὶ οὐδέτεραι κλίνονται εἰς τὴν πέμπτην, αἱ δὲ θηλυκαὶ εἰς τὴν δευτέραν κλίσιν.

§. 32. ΟΡΙΣΤΙΚΑ ΠΑΘΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	τύπτομαι,	τύπτῃ,	τύπτεται
	τυπτόμεθον,	τύπτεσθον,	τύπτεσθον
	τυπτόμεθα,	τύπτεσθε,	τύπτονται.
Παρατατικός.	ἐτυπτόμην,	ἐτύπτου,	ἐτύπτετο.
	ἐτυπτόμεθον,	ἐτύπτεσθον,	ἐτυπτέσθην
	ἐτυπτόμεθα,	ἐτύπτεσθε,	ἐτύπτοντο.
Παρακείμενος	τέτυμμαι,	τέτυψαι,	τέτυπται
	τειτύμμεθον,	τέτυφθον,	τέτυγθον
	τετύμμεθα,	τέτυφθε,	τετυμμένοι εἰσίν.
Ἵπερσυντελικός.	ἐτετύμμην	ἐτέτυφο,	ἐτέτυπτο
	ἐτετύμμεθον,	ἐτέτυφθον,	ἐτετύφθην
	ἐτετύμμεθα,	ἐτέτυφθε,	τετυμμένοι ἦσαν.

Σημείωσαι, ὅτι ὅταν τὸ πρῶτον πρόσωπον τοῦ παθητικοῦ παρακείμενου καὶ τοῦ ὑπερσυντελικοῦ πρὸ τοῦ μ. ἔχει σύμφωνον, δὲν γίνεται καὶ τρίτον πρόσωπον πληθυντικόν· ἀναπληροῦται δὲ διὰ τῆς μετοχῆς καὶ τοῦ ὑπαρκτικοῦ ῥήματος.

Μετ' ὅλ Μέλλ.	τετύφομαι, τετυφόμεθον, τετυφόμεθα,	τετύφη, τετύφεσθον, τετύφεσθε,	τετύφεται τετύφεσθον τετύφονται.
Ἀόριστος ἄ.	ἐτύφθην, ἐτύφθημεν,	ἐτύφθης, ἐτύφθητον, ἐτύφθητε,	ἐτύφθη ἐτυφθήτην ἐτύφθησαν.
Ἀόριστος ῥ'.	ἐτύπην,	ἐτύπης,	ἐτύπη κτλ.
Μέλλων ἄ.	τυφθήσομαι τυφθήσόμεθον, τυφθήσόμεθα,	τυφθήση, τυφθήσεσθον, τυφθήσεσθε,	τυφθήσεται τυφθήσεσθον τυφθήσονται.
Μέλλων ῥ'.	τυπήσομαι,	τυπήση	τυπήσεται κτλ.
Μέσος Ἀόρ. ἄ.	ἐτυψάμην, ἐτυψάμεθον, ἐτυψάμεθα,	ἐτύψω, ἐτύψασθον, ἐτύψασθε,	ἐτύψατο ἐτυψάσθην ἐτύψαντο.
Μέσος Ἀόρ. ῥ'.	ἐτυπόμην, ἐτυπόμεθον, ἐτυπόμεθα,	ἐτύπου, ἐτύπεσθον, ἐτύπεσθε,	ἐτύπετο ἐτυπέσθην ἐτύπόντο.
Μέσος Μέλλ. ἄ.	τύφομαι, τυφόμεθον, τυφόμεθα,	τύφη, τύφεσθον, τύφεσθε,	τύφεται τύφεσθον τύφονται.
Μέσος Μέλλ. ῥ'.	τυποῦμαι, τυπούμεθον, τυπούμεθα,	τυπή, τυπείσθον, τυπείσθε,	τυπεῖται τυπείσθον τυποῦνται.

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΑ ΠΑΘΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	τύπτου, τύπτεσθον, τύπτεσθε,	τυπτέσθω τυπτέσθων τυπτέσθωσαν ἢ τυπτέσθων.
Παρακείμενος.	τέτυφο, τέτυφθον, τέτυφθε,	τετύφω τετύφθον τετύφθωσαν ἢ τετύφθων.
Ἀόριστος ἄ.	τύφθητι, τύφθητον, τύφθητε,	τυφθήτω τυφθήτων τυφθήτωσαν.
Ἀόριστος ῥ'.	τύπηθι,	τυπήτω κτλ.
Μέσος Ἀόρ. ἄ.	τύψαι, τύψασθον, τύψασθε,	τυψάσθω τυψάσθων τυψάσθωσαν ἢ τυψάσθων.

Μέσος Ἀόρ. β'.	τυποῦ,	τυπέσθω	
	τύπεσθον,	τυπέσθων	
	τύπεσθε,	τυπέσθωσαν	ἢ τυπέσθων.

ΕΥΚΤΙΚΑ ΠΑΘΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	τυπτοίμην,	τύπτοιο,	τύπτοιτο
	τυπτοίμεθον,	τύπτοισθον,	τυπτοίσθην
	τυπτοίμεθα,	τύπτοισθε,	τύπτοιντο.

Παρακείμενος.	τετυμμένος εἶην, εἶης, εἶη		
	τετυμμένω εἶητον, εἶήτην		
	τετυμμένοι εἶμεν, εἶητε, εἶσαν.		

Μετ' ὅλ. Μέλλ.	τετυψοίμην,	τετύψοιο,	τετύψοιτο κτλ.
Ἀόριστος α'.	τυφθείην,	τυφθείης,	τυφθείη

	τυφθείητον,	τυφθείήτην	
	τυφθείημεν,	τυφθείητε,	τυφθείησαν.

Ἀόριστος β'.	τυπείην,	τυπείης,	τυπείη κτλ.
--------------	----------	----------	-------------

Μέλλων α'.	τυφθησοίμην.	τυφθήσοιο,	τυφθήσοιτο
	τυφθησοίμεθον,	τυφθήσοισθον,	τυφθησοίσθην
	τυφθησοίμεθα,	τυφθήσοισθε,	τυφθήσονται.

Μέλλων β'.	τυπήσοίμην,	τυπήσοιο,	τυπήσοιτο κτλ.
------------	-------------	-----------	----------------

Μέσος Ἀόρ. α'.	τύψαιμην,	τύψαιο,	τύψαιτο
	τύψαιμεθον,	τύψαισθον,	τύψαίσθην
	τύψαιμεθα,	τύψαισθε,	τύψαιντο.

Μέσος Ἀόρ. β'.	τυποίμην,	τύπιοιο,	τύπιοιτο
	τυποίμεθον,	τύποισθον,	τυποίσθην
	τυποίμεθα,	τύποισθε,	τύποιντο.

Μέσ. Μέλλ. α'.	τύψοίμην,	τύψοιο,	τύψοιτο κτλ.
----------------	-----------	---------	--------------

Μέσ. Μέλλ. β'.	τυποίμην,	τυπόιο,	τυπόιτο
	τυποίμεθον,	τυποίσθον,	τυποίσθην
	τυποίμεθα,	τυποίσθε,	τυποῖντο.

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΑ ΠΑΘΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	ἐάν τύπτωμαι,	τύπτῃ,	τύπτηται
	ἐάν τυπτώμεθον,	τύπτησθον,	τύπτησθον
	ἐάν τυπτώμεθα,	τύπτησθε,	τύπτωνται.

Παρακείμενος.	τετυμμένος ἐάν ᾧ, ᾧς, ᾧ		
	τετυμμένω ἐάν ᾗτον, ᾗτον		
	τετυμμένοι ἐάν ᾧμεν, ᾗτε ᾧσι.		

Ἀόριστος α'.	ἐάν τυφθῶ,	τυφθῇς,	τυφθῇ
	ἐάν τυφθῇτον,	τυφθῇτον	
	ἐάν τυφθῶμεν,	τυφθῇτε,	τυφθῶσι.

Ἀόριστος ῀.	ἐὰν τυπῶ,	τυπῆς,	τυπῇ. κτλ.
Μέσ. Ἀόρ. ᾶ.	ἐὰν τύψωμαι	τύψῃ,	τύψηται κτλ.
Μέσ. Ἀόρ. ῆ.	ἐὰν τύπωμαι	τύπῃ	τύπηται κτλ.

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΑ ΠΑΘΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	τύπτεσθαι.	Μέλλων ῀.	τυπήσεσθαι.
Παρακείμενος.	τετύφθαι.	Μέσ. Ἀόρ. ᾶ.	τύψασθαι.
Μετ' ὅλ. Μέλλ.	τετύψεσθαι.	Μέσ. Ἀόρ. ῆ.	τυπέσθαι.
Ἀόριστος ᾶ.	τυφθῆναι.	Μέσ. Μέλλ. ᾶ.	τύψεσθαι.
Ἀόρ. ῆ.	τυπήναι.	Μέσ. Μέλλ. ῆ.	τυπείσθαι.
Μέλλων ᾶ.	τυφθήσεσθαι.		

ΜΕΤΟΧΑΙ ΠΑΘΗΤΙΚΑΙ.

Ἐνεστώς καὶ	ὁ τυπτόμενος,	τοῦ τυπτομένου
Παρατατικός.	ἡ τυπτομένη,	τῆς τυπτομένης
	τὸ τυπτόμενον,	τοῦ τυπτομένου.
Παρακ. καὶ ὕπερσ.	ὁ τετυμμένος,	ἡ τετυμμένη, τὸ τετυμμένον.
Μετ' ὅλ. Μέλλων.	ὁ τετυψόμενος,	ἡ τετυψομένη, τὸ τετυψόμενον.
Ἀόριστος ᾶ.	ὁ τυφθεὶς,	τοῦ τυφθέντος,
	ἡ τυφθεῖσα,	τῆς τυφθείσης
	τὸ τυφθὲν,	τοῦ τυφθέντος.
Ἀόριστος ῆ.	ὁ τυπτεῖς,	ἡ τυπτεῖσα, τὸ τυπέν.
Μέλλων ᾶ.	ὁ τυφθησόμενος,	τοῦ τυφθησομένου
	ἡ τυφθησομένη,	τῆς τυφθησομένης
	τὸ τυφθησόμενον,	τοῦ τυφθησομένου.
Μέλλων ῆ.	ὁ τυπησόμενος,	ἡ τυπησομένη, τὸ τυπησόμενον.
Μέσ. Ἀόρ. ᾶ.	ὁ τυψάμενος,	ἡ τυψαμένη, τὸ τυψάμενον.
Μέσ. Ἀόρ. ῆ.	ὁ τυπόμενος,	ἡ τυπομένη, τὸ τυπόμενον.
Μέσ. Μέλλ. ᾶ.	ὁ τυψόμενος,	ἡ τυψομένη, τὸ τυψόμενον.
Μέσ. Μέλλ. ῆ.	ὁ τυπούμενος,	ἡ τυπουμένη, τὸ τυπούμενον.

Σημείωσαι, ὅτι ἐκ τῶν παθητικῶν μετοχῶν αἱ μὲν ἀρσενικαὶ καὶ οὐδέτεραι κλίνονται εἰς τὴν τρίτην κλίσιν, παρεκτὸς τῶν τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου ἀορίστου κλινομένων εἰς τὴν πέμπτην τῶν ἀρσενικῶν καὶ οὐδετέρων· αἱ δὲ θηλυκαὶ ὅλαι εἰς τὴν δευτέραν.

44. ΠΕΡΙΣΠΩΜΕΝΑ ΡΗΜΑΤΑ.

§. 33. Τὰ εἰς εὐ καὶ αὐ καὶ οὐ λήγοντα ῥήματα συναίρουνται εἰς ὦ, οἷον φιλέω φιλῶ, νικάω νικῶ, χρυσάω χρυσῶ. Ἐντεῦθεν γεννῶνται τρεῖς συζυγίαι περισπωμένων ῥημάτων.

§. 34. α. ΣΥΖΥΓΙΑ ΤΩΝ ΕΙΣ ΕΩ.

	Ἀσυναίρετα,	Συνηρημένα,
Ἐνεστώς,	ποιῶ ποιέεις ποιέει	ποιῶ ποιεῖς ποιεῖ
Δυϊκός,	ποιέετον	ποιεῖτον
Πληθυντ.	ποιέετον ποιέομεν ποιέετε ποιέουσι	ποιεῖτον ποιοῦμεν ποιεῖτε ποιοῦσι.
Παρατατικός,	ἐποίουν ἐποίεις ἐποίει	ἐποίουν ἐποίεις ἐποίει.
Δυϊκ.	ἐποιέετον	ἐποιεῖτον
Πληθ.	ἐποιεῖτην ἐποιέομεν ἐποιέετε ἐποίουν	ἐποιεῖτην. ἐποιοῦμεν ἐποιεῖτε ἐποιοῦν.
Παρακείμενος.	πεποίηκα,	πέποίηκας, πεποίηκε κτλ.
ὑπερσυντελ.	ἐπεποιήκειν,	ἐπεποιήκεις, ἐπεποιήκει κτλ.
Ἀόριστος.	ἐποίησα,	ἐποίησας, ἐποίησε κτλ.
Μέλλον,	ποιήσω,	ποιήσεις, ποιήσει κτλ.

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	ποιεε	ποιεί
	ποιεέτω	ποιεῖτω.
Δυϊκ	ποιεέτον	ποιεῖτον
	ποιεέτων	ποιεῖτων.
Πληθ.	ποιεέτε	ποιεῖτε
	ποιεέτωσαν.	ποιεῖτωσαν ^{*)} .
Παρακείμενος.	πεποίηκε,	πεποιηκέτω κτλ.
Ἀόριστος.	ποίησον,	ποιησάτω κτλ.

ΕΥΚΤΙΚΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	ποιέοιμι	ποιῶμι
	ποιέοις	ποιῶς
	ποιέοι	ποιῶι.

*) Καὶ Ἀττικῶς ποιούνην.

Δυϊκ.	ποιέετον	ποιούτον
	ποιεέτην	ποιούτην.
Πληθ.	ποιέοιμεν	ποιούμεν
	ποιέοιτε	ποιούτε
	ποιέοιεν	ποιούεν.
καὶ Ἀττικῶς.	ποιοίην,	ποιοίης,
	ποιοίητον,	ποιοίητην
	ποιοίημεν,	ποιοίητε,
		ποιοίησαν καὶ ποιοίεν.
Ἀόριστος.	ποιήσαιμι,	ποιήσαις,
Αἰολικῶς.	ποιήσεια,	πιήσειας,
Μέλλων.	ποιήσοιμι,	ποιήσοις,
		ποιήσοι κτλ.

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	ἐὰν ποιέω	ἐὰν ποιῶ
	ποιέης	ποιῇς
	ποιέῃ	ποιῇ.
Δυϊκ.	ποιέητον	ποιῇτον
	ποιέητον	ποιῇτον.
Πληθ.	ποιέωμεν	ποιῶμεν
	ποιέητε	ποιῇτε
	ποιέωσι	ποιῶσι.
Παρακείμεν.	ἐὰν πεποιήκω,	πεποιήκης,
Ἀόριστος.	ἐὰν ποιήσω,	ποιήσης,
		ποιήσῃ κτλ.

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	ποιέειν	ποιεῖν.	Ἀόριστος	ποιῆσαι.
Παρακείμεν.	πεποιηκέναι.		Μέλλων.	ποιήσειν.

ΜΕΤΟΧΑΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΑΙ.

	ὁ ποιέων	ποιῶν
	ἡ ποιέουσα	ποιούσα
	τὸ ποιέον	ποιούν.
Παρακείμεν.	ὁ πεποιηκώς,	ἡ πεποιηκυῖα,
Ἀόριστος	ὁ ποιήσας,	ἡ ποιήσασα,
Μέλλων.	ὁ ποιήσων,	ἡ ποιήσουσα,
		τὸ ποιήσον.

§. 35. ΟΡΙΣΤΙΚΑ ΠΑΘΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	ποιέομαι	ποιούμαι
	ποιέῃ	ποιῇ
	ποιέεται	ποιεῖται.

GRAMM. ΚΟΥΜ.

5

Δυῖχ.	ποιεόμεθον	ποιούμεθον	
	ποιέεσθον	ποιεῖσθον	
	ποιέεσθον	ποιεῖσθον.	
Πληθ.	ποιεόμεθα	ποιούμεεθα	
	ποιέεσθε	ποιεῖσθε	
	ποιέονται	ποιούνται.	
Παρατατικ.	ἐποιέομην	ἐποιούμην	
	ἐποιέου	ἐποιού	
	ἐποιέετο	ἐποιεῖτο.	
Δυῖχ.	ἐποιεόμεθον	ἐποιούμεθον	
	ἐποιέεσθον	ἐποιεῖσθον	
	ἐποιεέσθην	ἐποιεῖσθην.	
Πληθυντ.	ἐποιεόμεθα	ἐποιούμεεθα	
	ἐποιέεσθε	ἐποιεῖσθε	
	ἐποιέοντο	ἐποιούντο.	
Παρακείμε.	πεποιήμαι,	πεποιήσαι,	πεποιήται.
	πεποιήμεθον,	πεποιήσθον,	πεποιήσθον.
	πεποιήμεθα,	πεποιήσθε,	πεποιήνται.
Ἵπερσυντ.	ἐπεποιήμην,	ἐπεποιήσο,	ἐπεποιήτο.
	ἐπεποιήμεθον,	ἐπεποιήσθον,	ἐπεποιήσθην.
	ἐπεποιήμεθα,	ἐπεποιήσθε,	ἐπεποιήντο.
Μετ' ὀλίγ. Μέλ.	πεποιήσομαι,	πεποιήση,	πεποιήσεται.
	πεποιήσόμεθον,	πεποιήσεσθον,	πεποιήσεσθον.
	πεποιήσόμεθα,	πεποιήσεσθε,	πεποιήσονται.
Ἀόριστος.	ἐποίηθην,	ἐποίηθης,	ἐποίηθη κτλ.
Μελλων.	ποιηθήσομαι,	ποιηθήσῃ,	ποιηθήσεται κτλ.
Μέσος Ἀόριστος.	ἐποίησάμην,	ἐποίησω,	ἐποίησατο κτλ.
Μέσος Μέλλων.	ποιήσομαι,	ποιήσῃ,	ποιήσεται κτλ.

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΑ ΠΑΘΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς	ποιέου	ποιού	
	ποιεῖσθω	ποιεῖσθω	
Δυῖχ.	ποιέεσθον	ποιεῖσθων	
	ποιεέσθων	ποιεῖσθων.	
Πληθυντ.	ποιεέσθε	ποιεῖσθε	
	ποιεέσθωσαν,	ποιεῖσθωσαν ἢ ποιεῖσθων.	
Παρακείμε.	πεποίησο,	πεποιήσῃ κτλ.	
Ἀόριστος.	ποιήθητι,	ποιήθῃ κτλ.	
Μέσος Ἀόριστος.	ποίησαι,	ποιήσάσθω κτλ.	

ΕΥΚΤΙΚΑ ΠΑΘΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	ποιεοίμην	ποιοίμην	
	ποιέοιο	ποιόῃς	
	ποιέοιτο	ποιούτο.	
Αὐτῷ.	ποιεοίμεθον	ποιούμεθον	
	ποιέσθον	ποιούσθον	
	ποιεῖσθ' ἡν	ποιούσθην.	
Πληθυντ.	ποιεοίμεθα	ποιούμεθα	
	ποιέοισθε	ποιούσθε	
	ποιέοντο	ποιούντο.	
Παρακείμε.	πεποιήμην,	πεποιῆο,	πεποιήτο κτλ.
Μετ' ὅλ. Μέλ.	πεποιησοίμην,	πεποιήσοιο,	πεποιήτοιο κτλ.
Ἀόριστος.	ποιηθείην,	ποιηθείης,	ποιηθείη κτλ.
Μέλλων.	ποιηθήσοίμην,	ποιηθήσοιο,	ποιηθήσοιο κτλ.
Μέσ. Ἀόρισ.	ποιησάμην,	ποιήσαιο,	ποιήσαιτο κτλ.
Μέσ. Μέλ.	ποιησοίμην,	ποιήσοιο,	ποιήσοιο κτλ.

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΑ ΠΑΘΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	ἐὰν ποιέωμαι	ἐὰν ποιῶμαι	
	ποιέη	ποιῇ	
	ποιέηται	ποιῇται.	
Αὐτῷ.	ποιεώμεθον	ποιώμεθον	
	ποιέησθον	ποιήσθον	
	ποιέησθον	ποιήσθον	
Πληθυντ.	ποιεώμεθα	ποιώμεθα	
	ποιέησθε	ποιήσθε	
	ποιέωνται	ποιῶνται.	
Παρακείμε.	ἐὰν πεποιῶμαι,	πεποιῇ,	πεποιῇται κτλ.
Ἀόριστος	ἐὰν ποιηθῶ,	ποιηθῇς,	ποιηθῇ κτλ.
Μέσ. Ἀόρ.	ἐὰν ποιήσωμαι,	ποιήσῃ,	ποιήσῃται κτλ.

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΑ ΠΑΘΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	ποιέεσθαι	ποιεῖσθαι.
Παρακείμενος.	πεποιῆσθαι.	
Μετ' ὅλ. Μέλ.	πεποιήσεσθαι.	
Ἀόριστος.	ποιηθῆναι.	
Μέλλων.	ποιηθήσεσθαι.	
Μέσ. Ἀόριστος.	ποιήσεσθαι.	
Μέσ. Μέλλων.	ποιήσεσθαι.	

ΜΕΤΟΧΑΙ ΠΑΘΗΤΙΚΑΙ.

Ἐνεστώς.	ὁ ποιεόμενος	ποιούμενος	
	ἡ ποιομένη	ποιουμένη	
	τὸ ποιεόμενον	ποιούμενον.	
Παρακείμεν.	ὁ πεπονημένος,	ἡ πεπονημένη,	τὸ πεπονημένον.
Μετ' Ὀλ. Μ.	ὁ πεπονησόμενος,	ἡ πεπονησομένη,	τὸ πεπονησόμενον.
Ἀόριστος.	ὁ ποιηθείς,	ἡ ποιηθείσα,	τὸ ποιηθέν.
Μέλλων.	ὁ ποιηθησόμενος,	ἡ ποιηθησομένη,	τὸ ποιηθησόμενον.
Μέσ. Ἀόρ.	ὁ ποιησάμενος,	ἡ ποιησαμένη,	τὸ ποιησάμενον.
Μέσ. Μέλ.	ὁ ποιησόμενος,	ἡ ποιησομένη,	τὸ ποιησόμενον.

§ 36. 6'. ΣΥΖΥΓΙΑ ΤΩΝ ΕΙΣ ΑΩ.

ΟΡΙΣΤΙΚΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	νικάω	νικῶ	
	νικάεις	νικάς	
	νικάει	νικάῃ.	
Δυϊκός.	νικάετον	νικάτον	
	νικάετον	νικάτον	
Πληθ.	νικάομεν	νικάωμεν	
	νικάετε	νικάτε	
	νικάουσι	νικάσι.	
Παρατατ.	ἐνίκαον	ἐνίκων	
	ἐνίκαες	ἐνίκας	
	ἐνίκαε	ἐνίκα	
Δυϊκός.	ἐνικάετον	ἐνικάτον	
	ἐνικάετην	ἐνικάτην.	
Πληθ.	ἐνικάομεν	ἐνικάωμεν	
	ἐνικάετε	ἐνικάτε	
	ἐνίκαον	ἐνίκων.	
Παρακείμεν.	νενίκηκα,	νενίκηκας,	νενίκηκε κτλ.
Ἰπερσυντ.	ἐνενικήκειν,	ἐνενικήκεις,	ἐνενικήκει κτλ.
Ἀόριστος ᾱ.	ἐνίκησα,	ἐνίκησας,	ἐνίκησε κτλ.
Μέλλων ᾱ.	νικήσω,	νικήσεις,	νικήσει κτλ.

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	νίκαε	νίκα
	νικάέτω	νικάτω.
Δυϊκ.	νικάετον	νικάτον.

	νικαέτων	νικάτων.
Πληθ.	νικάετε	νικάτε
	νικαέτωσαν	νικάτωσαν *).
Παρακείμ.	νενίκηκε,	νενικηκέτω κτλ.
Ἀόριστος ἄ.	νίκησον	νικησάτω κτλ.

ΕΥΚΤΙΚΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	νικάομι	νικῶμι	
	νικάοις	νικῶς	
	νικάοι	νικῶ.	
Δυϊκ.	νικάοιτον	νικῶτον	
	νικαοίτην	νικῶτην.	
Πληθ.	νικάοιμεν	νικῶμεν	
	νικάοιτε	νικῶτε	
	νικάοιεν	νικῶεν.	
καὶ Ἀττικῶς.	νικῶην,	νικῶης,	νικῶη.
		νικῶητον,	νικῶήτην.
	νικῶημεν,	νικῶητε,	νικῶησαν καὶ νικῶεν.
Παρακείμ.	νενικήκοιμι,	νενικήκοις,	νενικήκει κτλ.
Ἀόριστος.	νικήσαιμι,	νικήσαις,	νικήσαι κτλ.
Αἰολικῶς.	νικήσεια,	νικήσειας,	νικήσειε κτλ.
Μέλλων.	νικήσοιμι,	νικήσοις,	νικήσοι κτλ.

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	ἐὰν νικάω	ἐὰν νικῶ	
	νικάης	νικᾷς	
	νικάῃ	νικᾷ.	
Δυϊκ.	ἐὰν νικάετον	ἐὰν νικᾷτον	
	νικάετον	νικᾷτον	
Πληθ.	ἐὰν νικάωμεν	ἐὰν νικῶμεν	
	νικάῃτε	νικᾷτε	
	νικάωσι	νικῶσι.	
Παρακείμ.	ἐὰν νενικήκω,	νενικήκης,	νενικήκη κτλ.
Ἀόριστος.	ἐὰν νικήσω,	νικήσης,	νικήση κτλ.

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς	νικάειν νικᾷν.	Ἀόριστος.	νικήσαι
Παρακείμ.	νενικηκέναι.	Μέλλων.	νικήσειν.

*) Καὶ Ἀττικῶς νικῶντων.

ΜΕΤΟΧΑΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΑΙ.

Ἐνεστώς.	ὁ	νικάων	νικῶν
	τοῦ	νικάοντος	νικῶντος,
	ἡ	νικάουσα	νικῶσα
	τῆς	νικαούσης	νικώσης.
	τὸ	νικᾶον	νικῶν
	τοῦ	νικάοντος	νικῶντος.
Παρακείμε.	ὁ	νενικηκώς,	ἡ νενικηκυῖα, τὸ νενικηκός.
Ἀόριστος.	ὁ	νικήσας,	ἡ νικήσασα, τὸ νικήσαν κτλ.
Μέλλων.	ὁ	νικήσων,	ἡ νικήσουσα, τὸ νικήσον

§. 37. ΟΡΙΣΤΙΚΑ ΠΑΘΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς,	νικάωμαι	νικῶμαι	
	νικάη	νικάῃ	
	νικάεται	νικάται.	
Δυϊκ.	νικαόμεθον	νικώμεθον	
	νικάεσθον	νικάσθον	
	νικάεσθον	νικάσθον.	
Πληθ,	νικαόμεθα	νικώμεθα	
	νικάεσθε	νικάσθε	
	νικάονται	νικῶνται.	
Παρατατ,	ἐνικαόμην	ἐνικώμην	
	ἐνικάου	ἐνικῶ	
	ἐνικάετο	ἐνικάτο.	
Δυϊκ,	ἐνικαόμεθον	ἐνικώμεθον	
	ἐνικάεσθον	ἐνικάσθον	
	ἐνικάεσθην	ἐνικάσθην.	
Πληθ,	ἐνικαόμεθα	ἐνικώμεθα	
	ἐνικάεσθε	ἐνικάσθε	
	ἐνικάοντο	ἐνικῶντο.	
Παρακείμε.	νενίκημαι.	νενίκησαι,	νενίκηται κτλ.
Μετ' ὀλ. Μέλλ.	νενικήσομαι,	νενικήσῃ,	νενικήσεται κτλ.
ὑπερσυν.	ἐνενικήμην,	ἐνενίκησο,	ἐνενίκητο κτλ.
Ἀόριστος.	ἐνικήθην,	ἐνικήθης,	ἐνικήθη κτλ.
Μέλλων.	νικηθήσομαι,	νικηθήσῃ	νικηθήσεται κτλ.
Μέσ. Ἀόρ.	ἐνικήσάμην,	ἐνικήσω,	ἐνικήσατο κτλ.
Μέσ. Μέλλ.	νικήσομαι,	νικήσῃ,	νικήσεται κτλ.

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΑ ΠΑΘΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	νικάου,	νικῶ
	νικάεσθω	νικάσθω.
Αυῖκ.	νικάεσθον	νικάσθον
	νικάεσθων	νικάσθων
Πληθ.	νικάεσθε	νικάσθε
	νικάεσθωσαν	νικάσθωσαν ἢ νικάσθων.
Παρακείμε.	νενίκησο	νενικήσθω κτλ.
Ἀόριστος.	νικήθητι	νικηθήτω κτλ.
Μέσος Ἀόρ.	νίκησαι	νικησάσθω κτλ.

ΕΥΚΤΙΚΑ ΠΑΘΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	νικαίμην	νικῶμην	
	νικάοιο	νικῶο	
	νικάοιτο	νικῶτο	
Αυῖκ.	νικαίμεθον	νικῶμεθον	
	νικάοισθον	νικῶσθον	
	νικαίσθην	νικῶσθην	
Πληθ.	νικαίμεθα	νικῶμεθα	
	νικάοισθε	νικῶσθε	
	νικάοιντο	νικῶντο.	
Παρακείμε.	νενικήμην,	νενικήο,	νενικήτο
	νενικήμεθον,	νενικήσθον,	νενικήσθην
	νενικήμεθα,	νενικήσθε,	νενικήντο.
Μετ' ὅλ. Μέλλ.	νενικησείμην,	οιο,	οιτο.
Ἀόριστος.	νικηθείην,	νικηθείης,	νικηθείη κτλ.
Μέλλων.	νικηθησοίμην,	νικηθήσοιο,	νικηθήσοιτο κτλ.
Μέσος Ἀόρ.	νικησάιμην,	νικήσαιο,	νικήσαιτο κτλ.
Μέσος Μέλλ.	νικησοίμην,	νικήσοιο,	νικήσοιτο κτλ.

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΑ ΠΑΘΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	-έην νικάωμαι	νικῶμαι
	νικάη	νικά
	νικάηται	νικάται
Αυῖκ.	νικαώμεθον	νικώμεθον
	νικάεσθον	νικάσθον
	νικάεσθον	νικάσθον.

Πληθ.	νικᾶώμεθα	νικᾶώμεθα	
	νικάησθε	νικάησθε	
	νικάωνται	νικῶνται.	
Παρακ.	ἐὰν νενικῶμαι,	νενικῇ,	νενικῇται.
	ἐὰν νενικῶμεθον,	νενικῇσθον,	νενικῇσθον.
	ἐὰν νενικῶμεθα,	νενικῇσθε,	νενικῶνται.
Ἀόριστος.	ἐὰν νικηθῶ,	νικηθῆς,	νικηθῇ, κτλ.
Μεσ. Ἀόρ.	ἐὰν νικήσωμαι,	νικήσῃ,	νικήσῃται.

ΠΑΡΕΜΦΑΤΑ ΠΑΘΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	νικάεσθαι	νικάσθαι.
Παρακείμεν.	νενικῆσθαι.	
Μετ' ὅλ. Μέλ.	νενικήσεσθαι.	
Ἀόριστος.	νικηθῆναι.	
Μέλλων.	νικηθήσεσθαι.	
Μέσ. Ἀόρ.	νικήσασθαι.	
Μέσ. Μέλ.	νικήσεσθαι.	

ΜΕΤΟΧΑΙ ΠΑΘΗΤΙΚΑΙ.

Ἐνεστώς.	ὁ νικᾶόμενος,	νικῶμενος	
	ἡ νικᾶομένη	νικῶμένη	
	τὸ νικᾶόμενον	νικῶμενον.	
Παρακ.	ὁ νενικημένος,	ἡ νενικημένη,	τὸ νενικημένον.
Μετ' ὅλ. Μ.	ὁ νενικησόμενος,	ἡ νενικησομένη,	τὸ νενικησόμενον.
Ἀόριστος.	ὁ νικηθεὶς,	ἡ νικηθεῖσα,	τὸ νικηθέν.
Μέλλων.	ὁ νικηθησόμενος,	ἡ νικηθησομένη,	τὸ νικηθησόμενον.
Μέσ. Ἀόρ.	ὁ νικησάμενος,	ἡ νικησαμένη,	τὸ νικησάμενον.
Μέσ. Μέλ.	ὁ νικησόμενος,	ἡ νικησομένη	τὸ νικησόμενον.

§. 38. γ'. ΣΥΖΥΓΙΑ ΤΩΝ ΕΙΣ ΟΩ.

ΟΡΙΣΤΙΚΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	χρυσόω	χρυσῶ
"	χρυσάεις	χρυσάεις
	χρυσάει	χρυσάει.
Αυτ.	χρυσάετον	χρυσάετον
	χρυσάετον	χρυσάετον.
Πληθ.	χρυσόομεν	χρυσόομεν
	χρυσάετε	χρυσάετε
	χρυσάουσι	χρυσάουσι.
Παρατατικός.	ἐχρύσοον	ἐχρύσοον
	ἐχρύσοες	ἐχρύσοες

	ἐχρύσσε	ἐχρύσου.
Αυῆκ.	ἐχρυσόετον	ἐχρυσούτον
	ἐχρυσοέτην	ἐχρυσούτην.
Πληθ.	ἐχρυσόμεν	ἐχρυσούμεν
	ἐχρυσόετε	ἐχρυσούτε
	ἐχρύσοον	ἐχρύσουν.
Παρακείμ.	κεχρύσωκα,	κεχρύσωκας, κεχρύσωκε κτλ.
Ἰπερσυν.	ἐκεχρυσώκειν,	ἐκεχρυσώκεις, ἐκεχρυσώκει κτλ.
Ἀόριστος.	ἐχρύσωσα,	ἐχρύσωσας, ἐχρύπωσε κτλ.
Μέλλων.	χρυσώσω,	χρυσώσῃς, χρυσώσῃ κτλ.

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	χρύσσε	χρύσου
	χρυσόέτω	χρυσούτω.
Αυῆκ.	χρυσόετον	χρυσούτων.
	χρυσοέτων	χρυσούτων.
Πληθ.	χρυσόετε	χρυσούτε
	χρυσωέτωσαν	χρυσούτωσαν *).
Παρακείμ.	κεχρύσωκε,	κεχρυσωκέτω κτλ.
Ἀόριστος.	χρύψωσον,	χρυσωσάτω κτλ.

ΕΥΚΤΙΚΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	χρυσόοιμι	χρυσοῖμι
	χρυσόοις	χρυσοῖς
	χρυσόοι	χρυσοῖ.
Αυῆκ.	χρυσόοιτον	χρυσοῖτον
	χρυσοοίτην	χρυσοοίτην.
Πληθυντ.	χρυσόοιμεν	χρυσοῖμεν
	χρυσόοιτε	χρυσοῖτε
	χρυσόοιεν	χρυσοῖεν.
καὶ Ἀττικῶς.	χρυσοίην,	χρυσοίης, χρυσοίη.
	χρυσοίητον,	χρυσοοιήτην.
	χρυσοοιήμεν,	χρυσοοιήτε, χρυσοοιήσαν καὶ οἶεν.
καὶ	χρυσώην,	χρυσώης, χρυσώη.
	χρυσώητον,	χρυσωήτην.
	χρυσώημεν,	χρυσώητε, χρυσώησαν καὶ ᾧεν.
Παρακείμ.	κεχρυσώκοιμι,	κεχρυσώκοις, κεχρυσώκει κτλ.
Ἀόριστος.	χρυσώσαιμι,	χρυσώσῃς, χρυσώσῃ κτλ.

*) Καὶ Ἀττικῶς χρυσούντων.

καὶ Ἀιολικῶς. χρυσώσσεια, χρυσώσσειας, χρυσώσσειε κτλ.
Μέλλων. χρυσώσοιμι, χρυσώσοις, χρυσώσοι κτλ.

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς. ἔάν	χρυσώω	ἔάν	χρυσῶ
	χρυσόῃς		χρυσοῖς
	χρυσόῃ		χρυσοῖ.
Αὐτῇ.	χρυσόητον		χρυσῶτον
	χρυσόητον		χρυσῶτον.
Πληθ.	χρυσώμεν		χρυσῶμεν
	χρησώητε		χρησῶτε
	χρυσώωσι		χρυσῶσι.
Παρακ.	ἔάν κεχρυσώκω,	κεχρυσώκης,	κεχρυσώκη κτλ.
Ἀόριστ.	ἔάν χρυσώσω,	χρυσώσῃς,	χρυσώσῃ κτλ.

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	χρυσόειν	χρυσοῦν.	Ἀόριστος.	χρυσῶσαι.
Παρακ.	κεχρυσωκέναι.		Μέλλων.	χρυσώσειν.

ΜΕΤΟΧΑΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΑΙ.

Ἐνεστώς.	ὁ χρυσῶν,	χρυσῶν·	ἡ χρυσόουσα,	χρυσοῦσα·
	τὸ χρυσόν,	χρυσοῦν.		
Παρακ.	ὁ κεχρυσωκώς,	ἡ κεχρυσωκυῖα,	τὸ κεχρυσωκός.	
Ἀόριστος.	ὁ χρυσώσας,	ἡ χρυσώσασα,	τὸ χρυσῶσαν.	
Μέλλων.	ὁ χρυσώσων,	ἡ χρυσώσουσα,	τὸ χρυσῶσον.	

§. 39. ΟΡΙΣΤΙΚΑ ΠΑΘΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς	χρυσόομαι	χρυσοῦμαι
	χρυσόῃ	χρυσοῖ
	χρυσόεται	χρυσοῦται.
Αὐτῇ.	χρυσοόμεθον	χρυσοόμεθον
	χρυσόεσθον	χρυσοῦσθον
	χρυσόεσθον	χρυσοῦσθον.
Πληθυντ.	χρυσοόμεθα	χρυσοόμεθα
	χρυσόεσθε	χρυσοῦσθε
	χρυσόονται	χρυσοῦνται.
Πάρατατικ.	ἐχρυσόμην	ἐχρυσόμην
	ἐχρυσόου	ἐχρυσού
	ἐχρυσόετο	ἐχρυσούτο.
Αὐτῇ.	ἐχρυσοόμεθον	ἐχρυσοόμεθον
	ἐχρυσόεσθον	ἐχρυσοῦσθον
	ἐχρυσόεσθον	ἐχρυσοῦσθον.

Πληθ.	ἐχρυσόμεθα ἐχρυσόεσθε ἐχρυσόντο	ἐχρυσόμεθα ἐχρυσούσθε ἐχρυσύντο.	
Παρακείμεν.	κεχρύσμαι,	κεχρύσται,	κεχρύσται κτλ.
Μετ' ὅλ. Μ.	κεχρυσώτομαι,	κεχρυσώσθαι,	κεχρυσώσεται κτλ.
Ἰπέρσυντ.	ἐκεχρυσώμην,	ἐκεχρύσσωτο,	ἐκεχρύσσωτο κτλ.
Ἀόριστος.	ἐχρυσώθην,	ἐχρυσώθης,	ἐχρυσώθη κτλ.
Μέλλων.	χρυσωθήσομαι,	χρυσωθήσῃ,	χρυσωθήσεται κτλ.
Μέσ. Ἀόρ.	ἐχρυσώσάμην,	ἐχρυσώσω,	ἐχρυσώσατο κτλ.
Μέσ. Μέλλ.	χρυσώσωμαι,	χρυσώσθαι,	χρυσώσεται κτλ.

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΑ ΠΑΘΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	χρυσόου χρυσοέσθω	χρυσού χρυσούσθω.
Δυϊκ.	χρυσοέσθον χρυσοέσθων	χρυσούσθων χρυσούσθων.
Πληθ.	χρυσόεσθε χρυσοέσθωσαν	χρυσούτῃς χρυσούσθωσαν ἢ χρυσούσθων.
Παρακ.	κεχρύσσω,	κεχρυσώσθω κτλ.
Ἀόριστος.	χρυσώθητι,	χρυσωθήτω κτλ.
Μέσ. Ἀόρ.	χρυσώσαι,	χρυσωσάσθω κτλ.

ΕΥΚΤΙΚΑ ΠΑΘΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	χρυσοίμην χρυσόοιο χρυσόοιτο	χρυσοίμην χρυσόοιο χρυσόοιτο.
Δυϊκ.	χρυσοίμεθον χρυσόοισθον χρυσόοισθην	χρυσοίμεθον χρυσόοισθον χρυσόοισθην.
Πληθ.	χρυσοίμεθα χρυσόοισθε χρυσόοιντο	χρυσοίμεθα χρυσόοισθε χρυσόοιντο,
Παρακ.	κεχρυσώμην,	κεχρυσῶ, κεχρυσῶτο. κτλ.
Μετ' ὅλ. Μ.	κεχρυσώσοίμην,	κεχρυσώσοιο, ώσοιτο κτλ.
Ἀόριστ.	χρυσωθείην,	χρυσωθείης, χρυσωθείη κτλ.
Μέλλων.	χρυσωθήσοίμην,	χρυσωθήσοιο, ήσοιτο κτλ.
Μέσ. Ἀόρ.	χρυσωσάμην,	χρυσώσαιο, χρυσώσαιτο κτλ.
Μέσ. Μέλλ.	χρυσώσοίμην,	χρυσώσοιο, χρυσώσοιτο κτλ.

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΑ ΠΑΘΗΤΙΚΑ.

Ένεσ. ἐὰν χρυσόωμαι	χρυσῶμαι	
χρυσόη	χρυσῶ	
χρυσόηται	χρυσῶται.	
Δυν. χρυσώμεθον	χρυσώμεθον	
χρυσόησθον	χρυσῶσθον	
χρυσόησθον	χρησῶσθον.	
Πλυθ. χρυσώμεθα	χρυσώμεθα	
χρυσώσεθε	χρυσῶσεθε	
χρυσῶνται	χρυσῶνται.	
Παρακ. ἐὰν κεχρυσῶμαι,	σῶ,	σῶται κτλ.
Ἄορις. ἐὰν χρυσωθῶ,	χρυσωθῆς,	χρυσωθῇ κτλ.
Μ. Ἀό. ἐὰν χρυσώσωμαι,	χρυσώσῃ,	χρυσώσῃται κτλ.

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΑ ΠΑΘΗΤΙΚΑ.

Ένεστώς.	χρυσόεσθαι	χρυσούσθαι.
Παρακείμ.	κεχρυσῶσθαι.	
Μεσ' ὄλ. Μέλ.	κεχρυσώσεσθαι.	
Ἄοριστος.	χρυσωθῆναι.	
Μέλλων.	χρυσωθήσεσθαι.	
Μέσ. Ἀόρ.	χρυσώσασθαι.	
Μέσ. Μέλλ.	χρυσώσεσθαι.	

ΜΕΤΟΧΑΙ ΠΑΘΗΤΙΚΑΙ.

Ένεστώς	ὁ χρυσούμενος,	χρυσούμενος κτλ.
Παρακ.	ὁ κεχρυσωμένος	κτλ.
Μετ' ὄλ. Μέλ.	ὁ κεχρυσωσόμενος	κτλ.
Ἄοριστος.	ὁ χρυσωθείς	κτλ.
Μέλλων	ὁ χρυσωθησόμενος	κτλ.
Μέσ. Ἀόρ.	ὁ χρυσωσάμενος	κτλ.
Μέσ. Μέλλ.	ὁ χρυσωσόμενος	κτλ.

15. ΤΑ ΕΙΣ ΜΙ ΡΗΜΑΤΑ.

§. 40. Ὀλίγα τινὰ ῥήματα σχηματίζονται εἰς μί' τέσσαρες δὲ εἶναι αἱ ὁμαλαὶ τούτων συζυγίαι· τρεῖς ἐκ τῶν περισπωμένων γινόμεναι, καὶ μία ἐκ τῶν εἰς νῶ βαρυτόνων.

§. 41. α. ΣΥΖΥΓΙΑ ΕΚ ΤΩΝ ΕΙΣ ΕΩ ΕΙΣ ΜΙ· ΤΙΘΕΩ ΤΙΘΗΜΙ.

ΟΡΙΣΤΙΚΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	τίθημι,	τίθης,	τίθησι
		τίθετον,	τίθετον
	τίθεμεν,	τίθετε,	τιθέασι καὶ τιθεῖσι.
Παρατατ.	ἐτίθην,	ἐτίθης,	ἐτίθη
		ἐτίθετον.	ἐτιθέτην
	ἐτίθεμεν,	ἐτίθετε,	ἐτίθεσαν.
Παρακείμενος.	τέθεικα,	τέθεικας,	τέθεικε κτλ.
Ἵπερσυντ.	έτεθείκειν,	έτεθείκεις,	έτεθείκει κτλ.
Ἀόριστος α'.	έθηκα,	έθηκας,	έθηκε κτλ.
Ἀόριστος β'.	έθην,	έθης,	έθη κτλ.
Μέλλων.	θήσω,	θήσεις,	θήσει κτλ.

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	τίθετι,	τιθέτω
	τίθετον,	τιθέτων
	τίθετε,	τιθέτωσαν ^{*)} .
Παρακείμενος.	τέθεικε,	τεθεικέτω κτλ.
Ἀόριστος.	θέτι ἢ θες,	θέτω κτλ.

ΕΥΚΤΙΚΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	τιθεῖην,	τιθείης,	τιθείη
	τιθείητον,	τιθείητην	
	τιθείημεν,	τιθείητε,	τιθείησαν καὶ τιθεῖεν.
Παρακείμ.	τεθείκοιμι,	τεθείκοις,	τεθείκοι κτλ.
Ἀόριστος β'.	θείην,	θείης,	θείη κτλ.
Μέλλων.	θήσοιμι,	θήσεις,	θήσει κτλ.

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	ἐάν τιθῶ,	τιθῇς,	τιθῇ
	ἐάν τιθῇτον,	τιθῇτον	
	ἐάν τιθῶμεν,	τιθῇτε,	τιθῶσι.
Παρακείμ.	ἐάν τεθείκω,	τεθείκης,	τεθείκῃ κτλ.
Ἀόριστος β'.	ἐάν θῶ,	θῇς,	θῇ κτλ.

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	τιθέναι.	Ἀόριστος β'.	θεῖναι.
----------	----------	--------------	---------

*) Καὶ Ἀττικῶς τιθέντων.

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΑ ΠΑΘΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	ἐάν τιθῶμαι,	τιθῇ,	τιθῆται
	ἐάν τιθώμεθον,	τιθῆσθον,	τιθῆσθον
	ἐάν τιθώμεθα,	τιθῆσθε,	τιθῶνται.
Ἀόριστος.	ἐάν τεθῶ,	τεθῇς,	τεθῇ κτλ.
Μέσος Ἀόρ. 6'.	ἐάν θῶμαι,	θῇ,	θῆται κτλ.

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΑ ΠΑΘΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	τίθεσθαι.	Μέλλων	τεθήσεσθαι.
Παρακείμεν.	τεθεῖσθαι.	Μέσ. Ἀόρ. 6'.	θέσθαι.
Ἀόριστός.	τεθῆναι.	Μέσ. Μέλλ.	θήσεσθαι.

ΜΕΤΟΧΑΙ ΠΑΘΗΤΙΚΑΙ.

Ἐνεστώς.	ὁ τιθέμενος,	ἡ τιθεμένη,	τὸ τιθέμενον κτλ.
Παρακείμεν.	ὁ τεθειμένος,	ἡ τεθειμένη,	τὸ τεθειμένον κτλ.
Ἀόριστος Ἀ.	ὁ τιθείς,	ἡ τιθείσα,	τὸ τιθέν κτλ.
Μέλλων.	ὁ τεθησόμενος,	ἡ τεθεισομένη,	τὸ τεθειτόμενον κτλ.
Μέσος Ἀόρ. 6'.	ὁ θέμενος,	ἡ θεμένη,	τὸ θέμενον κτλ.
Μέσος Μέλλων.	ὁ θησόμενος,	ἡ θησομένη,	τὸ θησόμενον κτλ.

§. 43. ΣΥΖΥΓΙΑ ΕΚ ΤΩΝ ΕΙΣ ΑΩ ΕΙΣ ΜΙ.

ΟΡΙΣΤΙΚΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΑ

Ἐνεστώς.	ἴστημι,	ἴστης,	ἴστησι
		ἴστατον,	ἴστατον
	ἴσταμεν,	ἴστατε,	ἴστασι.
Παρατατ	ἴστην,	ἴστης,	ἴστη
		ἴστατον,	ἴστάτην
	ἴσταμεν,	ἴστατε,	ἴστασαν.
Παρακείμεν.	ἔστηκα	καὶ ἔστακα	κτλ.
Ἵπερσυν.	ἔστήκειν	καὶ ἑστάκειν	κτλ.
Ἀόριστός 6'.	ἔστην,	ἔστης,	ἔστη
		ἔστητον,	ἑστήτην
	ἔστημεν,	ἔστητε,	ἔστησαν.
Μέλλων.	στήσω,	στήσεις,	στήσει.

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	ἵσταθι,	ἱστάτω
	ἵστατον,	ἱστάτων

	ἴστατε,	ἰσταύωσαν.*)	
Παρακείμε.	ἔστηκε,	ἐστηκέτω	κτλ.
Ἀόριστος α'.	στήσον,	στησάτω	κτλ.
Ἀόριστος β'.	στήθι,	στήτω	
	στήτον,	στήτων	
	στήτε,	στήτωσαν.	

ΕΥΚΤΙΚΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	ἰσταίν,	ἰσταίης,	ἰσταίη	
		ἰσταίητον	ἰσταίητην	
	ἰσταίημεν,	ἰσταίητε,	ἰσταίησαν	καὶ ἰσταίεν.
Παρακείμε.	ἐστήκοιμι,	ἐστήκοις,	ἐστήκοι	κτλ.
Ἀόριστος.	στήσαςμι, καὶ	Αἰολικῶς	στήσεια	κτλ.
Ἀόριστος β'.	σταίην,	σταίης,	σταίη	
		σταίητον,	σταίητην	
	σταίημεν	σταίητε,	σταίησαν	καὶ σταίεν.
Μέλλων.	στήσοιμι,	στήσοις,	στήσοι	κτλ.

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	ἐάν ἰστώ,	ἰστῆς,	ἰστῇ	
	ἐάν ἰστῇτον,		ἰστῇτον	
	ἐάν ἰστώμεν,	ἰστῆτε,	ἰστώσι,	
Παρακείμε.	ἐάν ἐστήκω,	ἐστήκης,	ἐστήκη	κτλ.
Ἀόριστος α'.	ἐάν στήσω,	στήσης,	στήσῃ.	κτλ.
Ἀόριστος β'.	ἐάν στῶ,	στῆς,	στῇ	κτλ.

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	ιστάναι.	Ἀόριστος β'.	στήναι.
Παρακείμε.	ἐστηκέναι.	Μέλλων.	στήσειν.
Ἀόριστος α'.	στήσαι.		

ΜΕΤΟΧΑΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΑΙ.

Ἐνεστώς.	ὁ ἰστάς,	τοῦ ἰστάντος	
	ἡ ἰστάσα,	τῆς ἰστάσης	
	τὸ ἰστάν,	τοῦ ἰστάντος.	
Παρακείμε.	ὁ ἐστηκώς,	ἡ ἐστηκυῖα,	τὸ ἐστηκός.
Ἀόριστος α'.	ὁ στήσας,	ἡ στήσασα,	τὸ στήσαν.
Ἀόριστος β'.	ὁ στᾶς,	ἡ στᾶσα,	τὸ στάν.
Μέλλων.	ὁ στήσων,	ἡ στήσουσα,	τὸ στήσον.

(*) Καὶ Ἀττικῶς ἰστάντων.

§. 44. ΟΡΙΣΤΙΚΑ ΠΑΘΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	ἵσταμαι,	ἵστασαι,	ἵσταται
	ἵστάμεθον,	ἵστασθον,	ἵστασθον
	ἵστάμεθα,	ἵστασθε,	ἵστανται.
Παρατατικός.	ἵστανμην,	ἵστασο,	ἵστατο
	ἵστάμεθον	ἵστασθον,	ἵστάσθην
	ἵστάμεθα	ἵστασθε,	ἵσταντο.
Παρακείμενος.	ἕσταμαι,	ἕστασαι,	ἕσταται.
ὑπερσυντ.	ἕστανμην,	ἕστασο,	ἕστατο.
Ἀόριστος.	ἕστάθην,	ἕστάσθης,	ἕστάθη.
Μέλλων.	σταθήσομαι,	σταθήσῃ,	σταθήσεται.
Μέσ. Ἀόρ.	ἑστησάμην,	ἑστήσω,	ἑστήσατο.
Μέσ. Μέλλων.	στήσομαι,	στήσῃ,	στήσεται.

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΑ ΠΑΘΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	ἵστασο,	ἵστάσθω
	ἵστασθον,	ἵτάσθων
	ἵστασθε,	ἵτάσθωσαν, καὶ ἵτάσθων.
Παρακείμ.	ἕστασο,	ἑτάσθω.
Ἀόριστος.	στάθητι,	σταθήτω.
Μέσ. Ἀόρ.	στήσαι,	στησάσθω.

ΕΥΚΤΙΚΑ ΠΑΘΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	ἵσταίμην,	ἵσταῖο,	ἵσταῖτο
	ἵσταίμεθον,	ἵσταῖσθον,	ἵσταῖσθην
	ἵσταίμεθα	ἵσταῖσθε,	ἵσταῖντο.
Παρακείμ.	ἑσταίμην,	ἑσταῖο,	ἑσταῖτο
	ἑσταίμεθον,	ἑσταῖσθον,	ἑσταῖσθην
	ἑσταίμεθα,	ἑσταῖσθε,	ἑσταῖντο.
Ἀόριστος.	σταθείην,	σταθείης,	σταθείη.
Μέλλων.	σταθήσοίμην,	σταθήσοιο,	σταθήσοιτο.
Μέσ. Ἀόρ.	στησαίμην,	στήσαιο,	στήσαιτο.
Μέσος Μέλλων.	στησοίμην,	στήσοιο,	στήσοιτο.

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΑ ΠΑΘΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	ἐάν ἱστώμαι,	ἱστῇ,	ἱσῇται.
	ἐάν ἱστώμεθον,	ἱστῇσθον,	ἱστῇσθον
	ἐάν ἱστώμεθα,	ἱστῇσθε,	ἱστώνται.
Παρακείμ.	ἐάν ἑστώμαι,	ἑστῇ,	ἑσῇται.

ΓΡΑΜΜ. ΚΟΥΜ.

7

Ἀόριστος. ἐὰν σταθῶ,	σταθῆς,	σταθῇ.
Μέσ. Ἀόρ. ἐὰν στήσωμαι,	στήσῃ,	στήσῃται.

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΑ ΠΑΘΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	ἵστασθαι.	Μέλλων.	σταθήσεσθαι.
Παρακείμεν.	ἑστασθαι.	Μέσ. Ἀόρ.	στήσεσθαι.
Ἀόριστος.	σταθῆναι.	Μέσος Μέλλ.	στήσεσθαι.

ΜΕΤΟΧΑΙ ΠΑΘΗΤΙΚΑΙ.

Ἐνεστώς.	ὁ ἱστάμενος,	ἡ ἱσταμένη,	τὸ ἱστάμενον.
Παρακείμεν.	ὁ ἑσταμένος,	ἡ ἑσταμένη,	τὸ ἑσταμένον.
Ἀόριστος.	ὁ σταθεὶς,	ἡ σταθεῖσα,	τὸ σταθέν.
Μέλλων.	ὁ σταθησόμενος,	ἡ σταθησομένη,	τὸ σταθησόμενον.
Μέσος Ἀόρ.	ὁ στησάμενος,	ἡ στησαμένη,	τὸ στησάμενον.
Μέσ. Μέλλ.	ὁ στησόμενος,	ἡ στησομένη,	τὸ στησόμενον.

§. 45. γ'. ΣΥΖΥΓΙΑ ΕΚ ΤΩΝ ΕΙΣ ΟΩ ΕΙΣ ΜΙ' ΔΙΑΩ, ΔΙΑΩΜΙ.

ΟΡΙΣΤΙΚΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	δίδωμι,	δίδως,	δίδωσι
	δίδοτον,	δίδοτον	
	δίδομεν,	δίδοτε,	διδόασι, καὶ διδοῦσι.
Παρατατ.	ἐδίδων,	ἐδίδως,	ἐδίδω
	ἐδίδετον,	ἐδιδότην,	
	ἐδίδομεν,	ἐδίδοτε,	ἐδίδοσαν.
Παρακείμεν.	δέδωκα,	δέδωκας,	δέδωκε.
Ἀόριστος α'.	ἔδωκα,	ἔδωκας,	ἔδωκε.
Ἀόριστος β'.	ἔδων,	ἔδως,	ἔδω
	ἔδοτον,	ἔδότην	
	ἔδομεν,	ἔδοτε,	ἔδοσαν.
Μέλλων.	δώσω,	δώσεις,	δώσει.

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	δίδοθι,	διδότω
	δίδοτον,	διδότων
	δίδοτε,	διδότωσαν *).
Παρακείμεν.	δέδοκε,	δεδοκέτω.
Ἀόριστος β'.	δόθι, ἢ δός,	δότω.

ΕΥΚΤΙΚΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	διδόειν,	διδοίης,	διδοίη
----------	----------	----------	--------

*) Καὶ Ἀττικῶς διδόντων.

	διδόητον,	διδοίητην	
	διδόημεν,	διδοίητε,	διδοίησαν καὶ διδοίεν.
Παρακείμ.	δεδώκοιμι,	δεδώκοις,	δεδώκοι.
Ἀόριστος β'.	δοίην,	δοίης,	δοίη
καὶ	δῶην,	δῶης,	δῶη.
Μέλλων α'.	δώσοιμι,	δώσοις,	δώσοι.

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς	ἐὰν διδῶ,	διδῶς,	διδῶ
	ἐὰν διδῶτον,	διδῶτον	
	ἐὰν διδῶμεν,	διδῶτε	διδῶσι.
Παρακείμ.	ἐὰν δεδώκω,	δεδώκης,	δεδώκη.
Ἀόριστος β'.	ἐὰν δῶ,	δῶς,	δῶ.

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	διδόναι.	Ἀόριστος.	δοῦναι.
Παρακείμ.	δεδωκέναι.	Μέλλων.	δώσειν.

ΜΕΤΟΧΑΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΑΙ.

Ἐνεστώς.	ὁ διδούς,	ἡ διδοῦσα	τὸ διδόν.
Παρακείμ.	ὁ δεδωκώς,	ἡ δεδωκυῖα,	τὸ δεδωκός.
Ἀόριστος β'.	ὁ δοὺς,	ἡ δοῦσα,	τὸ δόν.
Μέλλων.	ὁ δῶσων,	ἡ δῶσουσα	τὸ δῶσων.

§. 46. ΟΡΙΣΤΙΚΑ ΠΑΘΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	δίδομαι,	δίδοσθαι,	δίδοται	
	διδόμεθον,	δίδοσθον,	δίδοσθον	
	διδόμεθα,	δίδοσθε,	δίδονται.	
Παρακείμ.	ἐδιδόμην,	ἐδίδοσο καὶ ἐδίδου,	ἐδίδοτο	
	ἐδιδόμεθον,	ἐδίδοσθον,	ἐδιδόσθην	
	ἐδιδόμεθα,	ἐδίδοσθε,	ἐδίδοντο.	
Παρακείμ.	δέδομαι,	δέδοσθαι,	δέδοται.	
ὑπερσυντ.	ἐδέδόμην,	ἐδέδοσο,	ἐδέδοτο.	
Ἀόριστος.	ἐδόθην,	ἐδόθης,	ἐδόθη.	
Μέλλων.	δοθήσομαι,	δοθήσῃ,	δοθήσεται.	
Μέσος Ἀόρ. β'.	ἐδόμην,	ἐδοσο, καὶ ἔδου,	ἔδοτο.	
Μέσος Μέλ.	δώσομαι,	δώσῃ,	δώσεται.	

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΑ ΠΑΘΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	δίδοσο καὶ δίδου,	διδόσθω
	δίδοσθον,	διδόσθων

	δίδοσθε,	δεδόσθωσαν ἢ διδύσθων.
Παρακείμε.	δέδοσο,	δεδόσθω.
Αόριστος α.	δόθητι,	δοθήτω.
Μέσος, Αόρ. β'.	δόσο καὶ δοῦ,	δόσθω.

ΕΥΚΤΙΚΑ ΠΑΘΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	διδοίμην,	διδούο,	διδούτο.
	διδοίμεθον,	διδούσθον,	διδούσθην
	διδοίμεθα,	διδούσθε,	διδούντο.
Παρακείμε.	δεδοίμην,	δεδοίτο,	δεδοίτο.
Αόριστος α.	δοθείην,	δοθείτο,	δοθείτο.
Μέλλων.	δοθησοίμην,	δοθήσοιο,	δοθήσοιτο.
Μέσος, Αόρ.	δοίμην,	δοίτο,	δοίτο.
Μέσος, Μέλ.	δωσοίμην,	δώσοιο,	δώσοιτο.

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΑ ΠΑΘΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	ἐὰν διδῶμαι,	διδῶ,	διδῶται
	ἐὰν διδόμεθον,	διδῶσθον,	διδῶσθον
	ἐὰν διδώμεθα,	διδῶσθε,	διδῶνται.
Αόριστος α.	ἐὰν δοθῶ,	δοθῆς,	δοθῇ.
Μέ. Αό. β'.	ἐὰν δῶμαι,	δῶ,	δῶται.

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΑ ΠΑΘΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	δίδοσθαι.	Μέλλων.	δοθήσεσθαι.
Παρακείμε.	δεδόσθαι.	Μέσος, Αόρ. β'.	δόσθαι.
Μετ' ὅλ. Μέλ.	δεδύσεσθαι.	Μέσος, Μέλλων	δύσεσθαι.
Αόριστος.	δοθῆναι.		

ΜΕΤΟΧΑΙ ΠΑΘΗΤΙΚΑΙ.

Ἐνεστώς.	ὁ διδόμενος,	ἡ διδομένη,	τὸ διδόμενον.
Παρακείμε.	ὁ δεδομένος,	ἡ δεδομένη,	τὸ δεδομένον.
Αόριστος α.	ὁ δοθείς,	ἡ δοθείσα,	τὸ δοθέν.
Μέλλων.	ὁ δοθησόμενος,	ἡ δοθησομένη,	τὸ δοθησόμενον.
Μέσος, Αόρ.	ὁ δόμενος,	ἡ δομένη,	τὸ δόμενον.
Μέσος, Μέλ.	ὁ δωσόμενος,	ἡ δωσόμενη,	τὸ δωσόμενον.

§ 47. δ'. ΣΥΖΥΓΙΑ ΕΚ ΤΩΝ ΕΙΣ ΤΩ ΕΙΣ ΜΙ ΖΕΥΓΝΤΩ,
ΖΕΥΓΝΥΜΙ.

ΟΡΙΣΤΙΚΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	ζεύγνυμι,	ζεύγνυς,	ζεύγνυσι.
----------	-----------	----------	-----------

	ζεύγνυτον,	ζεύγνυτον	
	ζεύγνυμεν,	ζεύγνυτε,	ζευγνύασι καὶ ζευγνῦσι.
Παρατατ.	ἐζεύγνυν,	ἐζεύγνυς,	ἐζεύγνυ
	ἐζεύγνυτον,	ἐζευγνύτην	
	ἐζεύγνυμεν,	ἐζεύγνυτε,	ἐζεύγνυσαν.

Οἱ δὲ ἄλλοι χρόνοι, ὡς καὶ ὁ ὑποτακτικὸς καὶ εὐκτικὸς ἐνεστώς, ἀναπληρόνονται ἐκ τῶν βαρυτόνων.

Προστακ.	ζεύγνυθι,	ζευγνύτω.	
Ἀπαρέμφ.	ζευγνύναι.		
Μετοχή.	ὁ ζευγνύς,	ἡ ζευγνύσα,	τὸ ζευγνύν.

ΟΡΙΣΤΙΚΑ. ΠΑΘΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	ζεύγνυμαι,	ζεύγνυσαι,	ζεύγνυται
	ζευγνύμεθον,	ζεύγνυσθον,	ζεύγνυσθον
	ζευγνύμεθα,	ζεύγνυσθε,	ζεύγνυνται.
Παρατατ.	ἐζευγνύμεην,	ἐζεύγνυσσο,	ἐζεύγνυτο
	ἐζευγνύμεθον,	ἐζεύγνυσθον,	ἐζευγνύσθην
	ἐζευγνύμεθα,	ἐζεύγνυσθε,	ἐζεύγνυντο.

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	ζεύγνυσσο,	ζευγνύσθω	
	ζεύγνυσθον,	ζευγνύσθων	
	ζεύγνυσθε,	ζευγνύσθωσαν,	ἡ ζευγνύσθων.
Ἀπαρέμφ.	ζεύγνυσθαι.		
Μετοχή.	ὁ ζευγνύμενος,	ἡ ζευγνυμένη,	τὸ ζευγνύμενον.

16. ΑΝΩΜΑΛΑ ΤΙΝΑ ΡΗΜΑΤΑ.

§. 48. Προστίθενται ἐνταῦθα ἀνώμαλά τινα ῥήματα εἰς μὴ τῶν ὁποίων ἡ χρῆσις εἶναι κοινή.

ΕΙΜΙ, ΤΟ ΚΟΙΝΩΣ ΕΙΜΑΙ.

Ἐνεστώς.	εἰμί,	εἶ,	ἐστὶ
	ἐστὸν,	ἐστὸν	
	ἐσμέν,	ἐστε,	εἰσί.
Παρατατ.	ἦν, ἦς, καὶ ἦσθα,	ἦ καὶ ἦν.	
	ἦτον,	ἦτην	
	ἦμεν,	ἦτε,	ἦσαν
Παρατατ. 6'.	ἦμην,	ἦσο,	ἦτο
	ἦμεθον,	ἦσθον,	ἦσθην
	ἦμεθα,	ἦσθε,	ἦντο.
Μέλλων.	ἔσομαι,	ἔσῃ	ἔσεται καὶ ἔσται.

ἐσόμεθον, ἐσεσθον, ἐσεσθον
ἐσόμεθα, ἐσεσθε, ἐσονται.

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς. ἔσο καὶ ἴσθι, ἔστω καὶ ἦτω
ἔστων, ἔστων
ἔστε, ἔστωσαν καὶ ἔστων.

ΕΥΚΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς. εἶην, εἶης, εἶη
εἶητον, εἰήτην
εἶημεν, εἶητε, εἶησαν καὶ εἶεν.
Μέλλων. ἐσοίμην, ἔσοιο, ἔποιτο
ἐσοίμεθον, ἔσοισθον, ἐσοίσθην
ἐσοίμεθα, ἔσοισθε, ἔσονται.

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς. ἐὰν ᾦ, ᾗς, ᾗ
ἐὰν ᾗτον, ᾗτον
ἐὰν ᾦμεν, ᾗτε, ᾧσι.

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΑ.

Ἐνεστώς. εἶναι. Μέλλων. ἔσεσθαι.

* ΜΕΤΟΧΑΙ.

Ἐνεστώς. ὁ ᾧν, τοῦ ὄντος
ἡ οὔσα, τῆς οὔσης
τὸ ὄν, τοῦ ὄντος.
Μέλλων. ὁ ἐσόμενος, τοῦ ἐσομένου
ἡ ἐσομένη, τῆς ἐσομένης
τὸ ἐσόμενον, τοῦ ἐσομένου.

§. 49. ΕΙΜΙ, ΤΟ ΠΟΡΕΥΟΜΑΙ.

ΟΡΙΣΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς. εἶμι, εἶς καὶ εἶ, εἶσι
ἔτον, ἔτον
ἔμεν, ἔτε, ἔασι καὶ ἔσι.
Παρατατ. ἔειν, ἔεις, ἔει
ἔειτον, ἔείτην
ἔειμεν καὶ ἔειμεν, ἔείτε καὶ ἔείτε,
ἔεισαν καὶ ἔεισαν, καὶ ἔεισαν.

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	ἴθι	καὶ εἴ,	ἴτω
	ἴτον	ἴτων	
	ἴτε,		ἴτωσαν.

ΕΥΚΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	ἴοιμι	καὶ ἰοίην,	ἴοις, ἴοι
	ἴοιτον,	ἰοίτην,	
	ἴοιμεν,	ἴοιτε,	ἴοιεν.

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	ἐὰν ἴω,	ἴης,	ἴη
	ἴητον,	ἴητον	
	ἴωμεν,	ἴητε,	ἴωσι.

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΑ.

Ἐνεστώς.	ιέναι.
----------	--------

ΠΕΤΟΧΗ.

Ἐνεστώς.	ὁ ἰὼν,	ἡ ἰοῦσα,	τὸ ἰόν.
----------	--------	----------	---------

ΙΗΜΙ, ΤΟ ΠΕΜΠΩ.

§. 50. Τὸ ῥῆμα τοῦτο εἶναι ὁμαλώτατον, καὶ σχηματίζεται κατὰ τὸ τίθημι. Οἱ γραμματικογράφοι τὸ κατέταξαν εἰς τὰ ἐνταῦθα ἐκτιθέμενα ἀνώμαλα, ἴσως πρὸς εὐκολίαν τῶν ἀρχαρίων. Ἡμεῖς θέτομεν μόνον ἐνταῦθα τὰς ἀρχὰς τῶν χρόνων, ἀφίνοντες τὰλλα εἰς τὸν μαθητὴν νὰ τὰ σχηματίσῃ κατὰ τὸ τίθημι.

ΟΡΙΣΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	ἴημι. Παρατ. ἴην. Παρακ. εἴκα. Ὑπερσυν. εἴκειν.
Ἀόρ. ἀ.	ἦκα. Ἀόρ. β'. ἦν, Μέλλ. ἦσω.

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	ἴεθι καὶ ἴει. Παρακείμ. εἴκε. Ἀόρ β'. εἴς.
----------	--

ΕΥΚΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	ἰεῖην. Περαικείμ. εἴχοιμι. Ἀόρ. εἴην. Μέλλ. ἥσοιμι.
----------	---

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	ἐὰν ἰῶ. Παρακείμ. ἐὰν εἴκω. Ἀόρ. ἀ. ἐὰν ἦκω. Ἀόρ. β'. ἐὰν ᾶ.
----------	--

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΑ.

Ἐνεστώς.	ιέναι. Παρακείμ. εἰκέναι. Ἀόρ. εἶναι. Μέλλ. ἥσειν.
----------	--

ΟΡΙΣΤΙΚΑ ΠΑΘΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	ἴεμαι. Παρατ. ἰέμην. Παρακείμ. εἶμαι. Ὑπερσ. εἶμην.
----------	---

Μετ' ὅλ. Μέλλ. εἴσομαι. Ἀόρ. ἔθην καὶ εἶθην. Μέλλ. ἐθήσομαι.
Μέσος Ἀόρ. α'. ἡκάμην. Μέσος Ἀόρ. β'. ἔμην. Μέσος Μέλλ. ἥσομαι.

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΑ ΠΑΘΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς. ἴεσο. Παρακείμε. εἴσο. Ἀόρ. ἔθητι. Μέσος Ἀόρ. α'. ἦκαί.
Μέσος Ἀόρ. β'. ἔσο καὶ οὐ.

ΕΥΚΤΙΚΑ ΠΑΘΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς. ἰεῖμην. Παρακείμε. εἴμην. Μετ' ὅλ. Μέλλ. εἰσοίμην.
Ἀόρ. ἐθείην. Μέλλ. ἐθησοίμην. Μέσος Μέλλ. ἡσοίμην.

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΑ ΠΑΘΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς. ἐὰν ἰῶμαι. Παρακείμε. ἐὰν εἰῶμαι. Ἀόρ. ἐὰν ἐθῶ.
Μέσος Ἀόρ. α'. ἐὰν ἡκῶμαι. Μέσος Ἀόρ. β'. ἐὰν ὦμαι.

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΑ.

ἴεσθαι· εἴσθαι· εἴσεσθαι· ἐθήναι· ἐθήσεσθαι· ἡκάσθαι· ἔσθαι· ἥσεσθαι.

ΜΕΤΟΧΑΙ.

Ὁ ἰέμενος· ὁ εἴμενος· ὁ εἰσόμενος· ὁ ἐθείς· ὁ ἡκάμενος· ὁ ἔμενος·
ὁ ἡσόμενος.

Χρόνοι τινὲς ἐνεργητικοὶ καὶ μέσοι τοῦ ἴημι ψιλουμένου σημαί-
νουςι τὸ πορεύομαι· σχηματίζονται δὲ ὁμοίως μὲ τὸ θαυνό-
μενον.

§. 51. ΙΣΗΜΙ ΤΟ ΓΙΝΩΣΚΩ *).

ΟΡΙΣΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	ἴσημι,	ἴσης,	ἴσησι
	ἴσατον,	ἴσατον,	καὶ ἴστον
	ἴσαμεν, καὶ	ἴσμεν,	ἴσατε καὶ ἴστε, ἴσασι.
Παρατατ.	ἴσῃν,	ἴσης,	ἴσῃ
	ἴσατον	ἰσάτην	
	ἴσαμεν,	ἴσατε,	ἴσασαν καὶ ἴσαν.

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	ἴσαθι,	ἰσάτω·	καὶ ἴσθι, ἴστω
	ἴσατον,	ἰσάτων·	καὶ ἴστον, ἴστων
	ἴσατε,	ἰσάτωσαν·	καὶ ἴστε, ἴστωσαν.

Ἄλλοι χρόνοι τοῦ ῥήματος τούτου καὶ ἄλλαι ἐγκλήσεις δὲν εἶναι
εὐχρηστοί.

(* Ζήτηι περὶ τούτου Οἶδ'α εἰς τὸν κατάλογον τῶν ἀνωμάτων ῥημάτων.

§. 52. KEIMAI.

ΟΡΙΣΤΙΚΑ.

Ἐνεστώζ.	κεῖμαι,	κεῖσαι,	κεῖται
	κεῖμεθον,	κεῖσθον,	κεῖσθον
	κεῖμεθα,	κεῖσθε,	κεῖνται.
Παρατ.τ.	ἐκεῖμην,	ἐκεισο,	ἐκειτο
	ἐκεῖμεθον,	ἐκεισθον,	ἐκεισθην
	ἐκεῖμεθα,	ἐκεισθε,	ἐκείντο.
Μέλλων.	κείσομαι,	κείσῃ,	κείσεται
	κείσομεθον,	κείσεσθον	κείσεσθον
	κείσομεθα,	κείσεσθε,	κείσονται.

ΠΡΟΣΤΑΚΤΗΚΑ.

Ἐνεστώζ.	κεῖσο,	κείσθω
	κεῖσθον	κείσθων
	κεῖσθε,	κείσθωσαν.

ΕΥΚΤΙΚΑ.

Ἐνεστώζ.	κεοίμην,	κέοιο,	κέοιτο
	κεοίμεθον,	κέοισθον,	κεοίσθην
	κεοίμεθα,	κέοισθε,	κέοιντο.

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΑ.

Ἐνεστώζ.	ἐὰν κέωμαι,	κέρῃ,	κέρηται.
----------	-------------	-------	----------

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΑ.

Ἐνεστώζ.	κεῖσθαι	Μέλλων.	κείσεσθαι.
----------	---------	---------	------------

ΜΕΤΟΧΑΙ.

Ἐνεστώζ.	ὁ κείμενος, ἡ κειμένη,	τὸ κείμενον.
Μέλλων.	ὁ κεισόμενος, ἡ κεισομένη	τὸ κεισόμενον.

§. 53. ΦΗΜΙ, ΗΓΟΥΝ ΛΕΓΩ.

ΟΡΙΣΤΙΚΑ.

Ἐνεστώζ.	φημί,	φῆς,	φησὶ
	φατὸν,	φατὸν	
	φαμὲν,	φατὲ,	φασί.
Παρατ. ἀντὶ	ἔφην,	ἔφης καὶ ἔφησθα,	ἔφη
Ἀορίστου β'.	ἔφατον,	ἐφάτην	

Ἀόριστος ἄ.	ἔφαμεν, ἔφησα, ἐφήσατον ἐφήσαμεν,	ἔφατε, ἔφησας, ἐφισάτην ἐφήσατε,	ἔφασαν. ἔφησε ἐφισάν. ἔφατο
Μέσος Ἀόρ.	ἐφάμεν, ἐφάμεθον. ἐφάμεθα,	ἔφασο, ἔφασθον, ἔφασθε,	ἔφατο ἐφίσθη ἔφαντο.
Μέλλων.	φήσω, φήσετον, φήσομεν,	φήσεις, φήσετον, φήσετε,	φήσει. φήσουσι.

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΑ.

Ἐνεστώζ.	φάθι, φάτον,	φάτω φάτων φάτωσαν,
----------	-----------------	---------------------------

ΕΥΚΟΙΚΑ.

Ἐνεστώζ.	φαίην, φαίητον, φαίημεν,	φαίης, φαιήτην φαίητε,	φαίη φαίησαν καὶ φαῖεν.
Ἀόριστος	φήσαιμι, φήσοιμι,	φήσαις, φήσοις,	φήσαι. φήσοι.

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΑ

Ἐνεστώζ.	ἐάν φῶ, ἐάν φῇτον, ἐάν φῶμεν,	φῆς, φῇτον φῆτε,	φῇ φῶσι.
Ἀόριστος.	ἐάν φήσω, ἐάν φήσῃς,	φήσῃς, φήσῃς,	φήσῃ.

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΑ.

Ἐνεστώζ.	φάνχι.	Μέσος Ἀόρ.	φάσθαι.
Ἀόριστος.	φήσαι.	Μέλλων	φήσειν.

ΠΕΤΟΧΑΙ.

Ἐνεστώζ.	ὁ φᾶς	ἡ φᾶσα	τὸ φάν.
Ἀόριστος.	ὁ φήσας,	ἡ φήσασα	τὸ φῆσαν.
Μέσος Ἀόρ.	ὁ φάμενος,	ἡ φαμένη,	τὸ φάμενον.
Μέλλων.	ὁ φήσων,	ἡ φήσουσα,	τὸ φήσον.

ΠΑΘΗΤΙΚΟΙ ΤΙΝΕΣ ΕΥΧΡΗΣΤΟΙ ΧΡΟΝΟΙ.

Παρακείμενος.

Ὀριστική.	πέφαται	Προσπ.	πεφάσθω.
-----------	---------	--------	----------

Ἀπαρέμματα.	πεφάσθαι	φάσο,	φάσθω
Μετοχ.	ὁ πεφασμένος.	Μέσοις Ἀόρ. φάσθον,	φάσθων
		φάσθε,	φάσθωσαν.

17. ΠΡΟΘΕΣΙΣ.

§. 54. Πρόθεσις εἶναι μέρος λόγου ἄκλιτον, συντιθέμενον μὲ τὰ ἄλλα μέρη, ἢ συντασσόμενον μὲ διαφόρους πτώσεις. Εἶναι δὲ προθέσεις μονοσύλλαβοι μὲν ἔξ· ἐν, εἰς, ἐκ, σὺν, πρὸς, πρὸ· δισύλλαβοι δὲ δώδεκα· ἀνά, κατὰ, διὰ, μετὰ, παρὰ, ἀντί, ἐπὶ, περὶ, ἀμφὶ, ἀπὸ, ὑπὸ, ὑπέρ. μίχ δὲ τρισύλλαβος· ἔρεκα, ἥτις καὶ ἔρεκεν λέγεται.

Εἶναι δὲ καὶ μόρια τῶνα συντιθέμενα μὲ τὰς λέξεις· τὸ α, ἢ ἀν, τὸ ὅποιον σημαίνει στέρησιν, οἷον ἄκακος, ἄνυδρος· τὸ πολὺ, οἷον ἄζυλος, ὁ πολλὰ ξύλα ἔχων· τὸ ὁμοῦ, οἷον ἄλογος, ἢ ὁμόλογος γυνή.

Ἐπιτακτικὰ δὲ μόρια εἶναι τὸ ἀρι, θου, δα, ἐρι, ζα, λα.

Τὸ δυσ σημαίνει δυσκολίαν, οἷον δύσπνοιον, ἢ τὸ κακὸν οἷον δυσυχία.

Τὸ νη στέρησιν, οἷον νηπενθής.

18. ΕΠΙΡΡΗΜΑ.

§. 55. Ἐπίρρημα εἶναι μέρος λόγου ἄκλιτον, προσδιορίζων παντοδαπῶς τὸ ῥήμα. Εἶναι δὲ τὰ ἑφεξῆς.

χρόνου·	νῦν, σήμερον, αὔριον, πέρυσι, χθές, ἢ ἐχθές κτλ.
τόπου·	ἄνω, κάτω, ἔξω, ἔσω, ἔνδον, ἐντὸς, ἐκτὸς, ἐγγύς, πόρρω, χαμαὶ κτλ.
ποιότητος·	εὖ, καλῶς, ἑλληνιστὶ, σωρηδόν.
ποσότητος·	ἅπαξ, δις, τρίς, πολλάκις, ὀλιγάκις.
ἀξιας·	ἐξῆς, ἐφεξῆς, καθεξῆς.
συγκρίσεως·	μᾶλλον, μάλιστα, ἥττον.
ἐπιτάσεως·	λίαν, ἄγαν, σφόδρα.
ὅρκου·	νῆ, μὰ, ναὶ μὰ, οὐ μὰ.
ἀρνήσεως·	οὐ, οὐδαμῶς, οὐχί.
ἀπαγορεύσεως·	μὴ, μηδαμῶς.
ἐξηγήσεως·	ἡγουν, ἥτοι οἷον.
βεβαιώσεως·	ναὶ, δήπουθεν, ναίχι.
ἐξαιρέσεως·	ἄνευ, χωρὶς.

ἀθροίσεως·	ἄμα, ὁμοῦ, συλλήβδην, ἀθρόον.
δείξεως·	ιδού.
ὁμοιώσεως·	ὡς, ὥσπερ, καθά, καθάπερ.
εἰκασμοῦ·	ἴσως, τάχα.
εὐχῆς·	εἴθε, ὅφελον.
ἐρωτήσεως·	πότε; ποῦ; ποῖ; πόθεν; πῶς; πῇ; πηνίκα;
ἀναφ. χρόνου·	ὅπου, οὐ, ὅτε, ὁπότε, ὅθεν, ὁπόθεν.
τόπου ἢ τρόπου·	ἡνίκα, ὁπηνίκα, ὡς, ὅπως κτλ.
ἀνταποδ. ἢ δεικτ. ἐκεῖ, τότε, ἐνθαῦθα, τῇδε, ἐπὶ τῶν αὐτῶν·	ταύτη, τῇδε, κτλ.

Μετὰ τὰ ἐπιρρήματα συγκαταριθμούνται καὶ μόρια τινε διαφόρων παθῶν ἐμφαντικά.

θαυμασμοῦ·	ὦ, βαβχί, παπαί, Ηράκλει, Ἀπολλων.
σχετλιασμοῦ·	φεῦ, αἶ, ᾶ.
θειαςμοῦ	εὐοῖ, εὐάν.
λύπη·	οἶ, οἶμοι, ὦμοι.
ἀπειλῆς	οὐαί.
κλήσεως	ὦ.

§. 10. ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ.

§. Σύνδεσμος εἶναι μέρος λόγου ἄκλιτον, συνδέον τὰ μέρη τοῦ λόγου εἰς τὴν σύνταξιν. Εἶναι δὲ

Συμπλεκτικοί·	μὲν, δὲ, τὲ, καί.
Διαζευκτικοί·	ἢ, ἥτοι, εἴτε, ἄντε.
Ἰποθετικοί·	εἰ, εἴπερ, ἐάν, ἥν.
Αἰτιολογικοί·	ἵνα, ὅφρα, ὅπως, γάρ, ὅτι, διότι, ἐπεὶ, ἐπειδὴ.
Συλλογιστικοί·	ἄρα, οὖν, τοιγάρτοι, τύνοιν, τοιγαροῦν.
Ἐναντιωματικοί·	ἀλλὰ, καίτοι, καίπερ, ὅμως, εἰ καί.
Ἀπορρήματικοί·	ἄρα, μῶν, μὴ, εἴτα.
Δυνητικοί·	ἄν.
Ἐλλαττωτικοί·	γοῦν, γέ.
Παραπληρωματικοί·	δὴ, ποῦ, τοί, δῆτα, πέρ, μὴν, αὖ, γέ.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ

Κ. Μ. ΚΟΥΜΑ

Τ Ο

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΝ.

Βιβλίον Δεύτερον.

ΕΝ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΟΙΣ,

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ ΤΟΥ ΠΑΝΑΓΙΟΥ ΤΑΦΟΥ,

Διευθυνομένης ὑπὸ Γ. ΔΑΖΑΡΙΔΟΥ.

1853

Αρ. Εισ. 2656

Πράξις Τυπογραφείου, Ἀριθ. 4.

BIBLION ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΑΚΡΙΒΕΣΤΕΡΑ ΕΞΗΓΗΣΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΕΚΤΕΘΕΙΜΕΝΩΝ.

Ι. ΓΡΑΜΜΑΤΑ.

§. 57.

ΤΑ γράμματα λέγονται καὶ στοιχεῖα, ἐπειδὴ εἶναι ἀπλαῖ καὶ ἀδιαίρετοι ἀρχαὶ τοῦ λόγου. Ἐκ δὲ τούτων λέγονται φωνήεντα τὰ ἑπτὰ, α, ε, η, ι, ο, υ, ω, ἐπειδὴ χωρὶς βοήθειαν ἄλλου γράμματος ἀποτελοῦν φωνήν.

Βραχέα μὲν λέγονται: τὰ, ε, ο, ἐπειδὴ χρειάζονται ὀλίγον χρόνον διὰ τὰ ἐκφωνηθῶσι.

Μακρὰ δὲ τὰ, η, ω, ἐπειδὴ τὸ μὲν η, χρειάζεται χρόνον διπλάσιον τοῦ ε, τὸ δὲ ω τοῦ ο, διὰ τὰ ἐκφωνηθῶσι· διότι τὸ μὲν η σύγκειται ἐκ δύο ε, τὸ δὲ ω ἐκ δύο ο.

Τὰ δίχρονα α, ι, υ, κάποτε μὲν ἐκφωνοῦνται ὡς μακρὰ, κάποτε δὲ ὡς βραχέα· τὸ δὲ πότε, θέλουν διορίσει κανόνες τινὲς ἐφεξῆς, καὶ ἡ ποιητικὴ τέχνη.

§. 58. Ἐκ τῶν συμφώνων ὀκτὼ μὲν, ζ, ξ, ψ, λ, μ, ν, ρ, σ, λέγονται ἡμίφωνα, ἐπειδὴ εἰς τὴν ἐκφώνησίν των ἀποτελοῦν μόνον κάποιαν ἀτελῆ φωνήν· τὰ λοιπὰ λέγονται ἄφωνα, ἐπειδὴ δὲν ἀποτελοῦν μόνον καμμίαν φωνήν· ὅλα δὲ ὁμοῦ λέγονται σύμφωνα, ἐπειδὴ ἐνούμενα μετὰ τῶν φωνηέντων, συμφωνοῦσιν, ἤγουν συναποτελοῦσι φωνήν.

§. 59. Τὰ ζ, ξ, ψ, λέγονται διπλᾶ, ἐπειδὴ συνετέθησαν ἐκ δύο συμφώνων· τὸ ζ ἐκ τοῦ σ καὶ δ, οἷον ζωή, σδωή· τὸ ξ ἐκ τῶν κς, ἢ γς, ἢ χς, οἷον ξύλον, κσύλον, γσύλον, χσύλον· τὸ δὲ ψ, ἐκ τῶν πς, βς, φς, οἷον ψυχὴ, πσυχὴ, βσυχὴ, φσυχὴ.

§. 60. Τέσσαρα λέγονται ἀμετάβολα, ἡ ὑγρά, λ, μ, ν, ρ, καὶ
ΓΡΑΜΜ. ΚΟΤΜΑ.

ἐν τῷ σ μοναδικόν· ἐπειδὴ τὰ πρῶτα δὲν μεταβάλλονται εἰς τὰς κλίσεις τῶν ὀνομάτων καὶ τῶν ῥημάτων, καὶ ἡ ἐκφώνησις των εἶναι ὑγρά τις καὶ εὐκολος κινουμένη καὶ ῥέουσα ὡς ὑγρόν τι, τὸ δὲ σ δὲν ἔχει ἄλλο ὁμοειδές του.

§. 61. Τὰ δὲ ἄφωνα διαιροῦνται ὡς ἐκ τῆς ἐκφωνήσεώς των εἰς

δασέα. . . . φ, χ, θ

μέσα. . . . β, γ, δ

ψιλὰ. . . . π, κ, τ.

Εἶναι δὲ συγγενῇ τὰ φ, β, π, ὡς προφερόμενα διὰ τῶν χειλέων· καὶ τὰ θ, δ, τ, ὡς διὰ τῆς γλώσσης· καὶ τὰ χ, γ, κ, ὡς διὰ τοῦ οὐρανίσκου.

§. 62. Κάμμία λέξεις ἑλληνικὴ δὲν τελειώνει εἰς ἄλλο σύμφωνον εἰμὴ εἰς ἐν ἐκ τῶν τριῶν τούτων σ, ν, ρ, διότι αἱ εἰς ξ, ψ, κυρίως τελειοῦνται εἰς κς, πς. (§. 59)· ἐξαιροῦνται ἡ ἐκ καὶ οὐκ, ἀλλὰ καὶ αὐταὶ ποτὲ δὲν εὐρίσκονται εἰς τὸ τέλος τοῦ λόγου.

2. ΣΥΛΛΑΒΗ.

§. 63. Ἐκ δύο ἢ τριῶν ἢ τεσσάρων γραμμάτων, ἐκ τῶν ὁποίων ἐν εἶναι φωνῆεν, γίνεται ἡ συλλαβή, μέρος οὐσα τῆς λέξεως, οἷον Πέ-τρος. Ὅταν δὲ ἐν μόνον φωνῆεν εἶναι μέρος λέξεως, τὸ φωνῆεν ἐκεῖνο λέγεται συλλαβὴ καταχρηστικῶς, οἷον ἀ-γί-α, ἀ-κού-ω.

§. 64. Ἡ τελευταία συλλαβὴ πάσης λέξεως λέγεται λήγουσα· ἡ δὲ πρὸ τῆς ληγοῦσης, παραλήγουσα· ἡ δὲ πρὸ τῆς παραληγοῦσης, προπαραλήγουσα· εἰς τὴν λέξιν ἄνθρωπος ἡ πος εἶναι λήγουσα, ἡ θρω παραλήγουσα, καὶ ἡ ἄν προπαραλήγουσα.

§. 65. Ἡ λήγουσα λέγεται καθαρὰ, ὅταν ἀρχομένη ἀπὸ φωνήεντος δὲν ἔχῃ πρὸ ἐαυτῆς σύμφωνον· οἷον δι-και-ος, τα-μί-ας, ἀ-νύ-ω.

§. 66. Μακρὰ λέγεται ἡ συλλαβή, ὅταν περιέχῃ ἐν τῶν μακρῶν φωνηέντων, η, ἢ ω, οἷον ἥρως, ἢ μίαν τῶν διφθόγγων (ἐπειδὴ ὅλαι αἱ δίφθογγοι εἶναι μακραί), οἷον Αἰνείας· βραχεῖα δὲ, ὅταν ἐν ἐκ τῶν βραχέων, οἷον μέλος· κοινὴ δὲ, ὅταν περιέχῃ α, ἢ ι, ἢ υ. Τὸ σημεῖον-τιθέμενον ἐπὶ τοῦ διχρόνου σημαίνει ὅτι ἡ κοινὴ συλλαβὴ ἐκλαμβάνεται μακρά· τὸ δὲ υ, ὅτι βραχεῖα· ὀνομάζονται δὲ χρόνοι· οἷον Μοῦσα, κακία. Τὰ δὲ σημεῖα ταῦτα μεταχειρίζονται

μόνον οἱ τεχνογράφοι, πάλιν γραμματικοί, ποιηταί, λεξικογράφοι. Ποσότης δὲ ἐν γένει ὀνομάζεται τὸ μακρὸν ἢ βραχὺ τῆς συλλαβῆς.

3. ΣΥΛΛΑΒΙΣΜΟΣ.

§. 67. Συλλαβισμός λέγεται ἡ προσήκουσα τῆς λέξεως διαίρεσις εἰς τὰς συλλαβὰς τῆς, οἷον ἄν-θρω-πος. Κανόνες δὲ τοῦ ὀρθοῦ συλλαβισμοῦ εἶναι οἱ ἑφεξῆς.

α. Σύμφωνον εὐρισκόμενον μεταξὺ δύο φωνηέντων συλλαβίζεται μὲ τὸ δεύτερον φωνῆεν, οἷον ἄ-γω, ἔ-χω.

β. Σύμφωνα εὐρισκόμενα εἰς τὴν ἀρχὴν ὅποιασδήποτε λέξεως, λαμβάνονται ὁμοῦ καὶ εἰς τὸ μέσον πάσης λέξεως· οἷον ἄ-γνός, ἄ-κτις, ἄ-στρον, ἐπειδὴ εὐρίσκονται γνῶμη, κτείνω, στρατός. Τοῦναντίον δὲ, διαιροῦνται· οἷον ἀνάγ-κη, ὄγ-δοος, ἐσ-θλός.

γ. Αἱ δίφθογγοι ποτὲ δεν χωρίζονται εἰς τὰ ἐξ ὧν σύγκεινται φωνήεντα, καθὼς δίφθογγοι· ὅταν δὲ δύο φωνήεντα σχῆμα μόνον ἔχωσι μιᾶς τῶν διφθόγγων, τότε διακρίνεται τὸ δεύτερον φωνῆεν διὰ τοῦ σημείου (·), αὐλός ἄ-ιδίος.

δ. Αἱ σύνθετοι λέξεις χωρίζονται εἰς τὰς ἀπλᾶς, οἷον συν-εκ-δοχή, προσ-καλῶ κτλ.

ε. Ὅταν λέξεις πολυσύλλαβος δὲν δύναται νὰ γραφῇ ὅλη εἰς τὸ τέλος τῆς σειρᾶς, διαιρεῖται κατὰ τοὺς ἐκτεθέντας κανόνας, καὶ εἰς τὸ τέλος τῆς πρώτης σειρᾶς τίθεται τὸ σημεῖον·.

4. ΟΝΟΜΑ.

§. 68. Κύριον ὄνομα εἶναι τὸ τιθέμενον εἰς καθένα ἄνθρωπον ἢ πόλιν κάποτε δὲ καὶ εἰς ἔν-τι κτῆνος, οἷον Σωκράτης, Ἀθῆναι, Βουκέφαλος (ὁ ἵππος τοῦ Ἀλεξάνδρου). Προσηγορικὸν δὲ τὸ σημαῖνον πολλὰ ὁμοειδῆ ὑποκείμενα· οἷον ἄνθρωπος, ἵππος, τράπεζα, πόλις. Κοινῶς δὲ καὶ τὸ κύριον καὶ τὸ προσηγορικὸν ὀνομάζεται οὐσιαστικόν, ἐπειδὴ σημαίνουν οὐσίαν αὐθύπαρκτον, ἢ γοῦν πρόσωπον ἢ πρᾶγμα. Ἐπίθετον δὲ τὸ σημαῖνον ποιότητά τινα ἢ ἄλλον χαρακτῆρα τοῦ υποκειμένου, οἷον σοφὸς Σωκράτης, περίφημοι Ἀθηναί, ταχύπλοος Βουκέφαλος.

§. 69. Τὰ κύρια ὀνόματα κλίνονται μονογενῶς, οἷον ὁ Σωκράτης, αἱ Ἀθῆναι κτλ. Ἐκ δὲ τῶν προσηγορικῶν ὅσα μὲν εἶναι ση-

μαντικά ζώων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἔχουσιν κοινὸν γένος, οἷον ὁ καὶ ἡ ἄνθρωπος, ὁ καὶ ἡ κύων. Τινὰ ὅμως εἶναι ἐπείκοινα, οἷον ὁ ἀετὸς, ἡ ἀλώπηξ κτλ. Ὀλίγα δὲ εἶναι διγενῆ, οἷον ὁ λύκος καὶ ἡ λύκαινα· ὁ λέων καὶ ἡ λέαινα· τὰ δὲ λοιπὰ πάντα εἶναι μονογενῆ, οἷον δένδρον, ζῶον, οὐσία κτλ.

§. 70. Πᾶν ἐπίθετον εἶναι τριγενές, οἷον ἀγαθός, ἀγαθή, ἀγαθόν· δίκαιος, δικαία, δίκαιον· ἀλλὰ τὰς τούτων καταλήξεις θέλομεν διορίσειν ὑστερον.

§. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΓΕΝΙΚΑΙ ΕΠΙ ΤΩΝ ΠΕΝΤΕ ΚΛΙΣΕΩΝ.

§. 71. α. Ἡ γενικὴ πληθυντικὴ πάσης κλίσεως λήγει εἰς ὦν.
β'. Ἡ δοτικὴ ἐνικὴ εἰς ι ἢ προσγεγραμμένον ἢ ὑπογεγραμμένον, ἔχουν εἰς μίαν τῶν καταχρηστικῶν διφθόγγων α, η, ω, (§. 4.) αἵτινες ἔχουσιν ὑπογεγραμμένον τὸ ι.

γ'. Ἡ κλητικὴ ἀττικῶς εἶναι ἡ αὐτὴ μετὰ τὴν ὀνομαστικὴν.

δ'. Τὰ οὐδέτερα ἔχουσιν εἰς πάντα ἀριθμὸν τρεῖς ὁμοίας πτώσεις, ὀνομαστικὴν, αἰτιατικὴν, καὶ κλητικὴν.

Παράτηρήσεις ἐπὶ τῆς πρώτης κλίσεως.

§. 72. α. Ὄνόματα τινὰ εἰς ης ἔχουσιν εἰς τὴν ἐνικὴν κλητικὴν α βραχὺ, τὰ ὅποια ζήτηι §. 8.

β'. Ἡ ἐνικὴ κλητικὴ ἔχει τὸν τόνον ἐπὶ τῆς αὐτῆς συλλαβῆς μετὰ τὴν ὀνομαστικὴν, οἷον στρατιώτης, στρατιῶτα, πλὴν τοῦ μόνου δεσπότης, δέσποτα.

γ'. Ἡ γενικὴ πληθυντικὴ ἔχει τὸν τόνον ἐπὶ τῆς ληγούσης, πλὴν τοῦ χρήστων ἐκ τοῦ χρήστης (ὁ δανειστής), καὶ ἐτησίων ἐκ τοῦ ἐτησίου (οἱ περιοδικοὶ ἄνεμοι).

Σημείωσις. Ἐξαιροῦσιν οἱ Γραμματικοὶ συνήθως καὶ τὸ χλοῦνης Γεν. χλοῦνων (Ἡσιόδ. Ἀσπ. 168. 177.) ἀλλ' οὐδ' ὁ τύπος, οὐδ' ἡ σημασία, οὐδ' ἡ παραγωγή τοῦ ἀνεξηγήτου τούτου ποιητικοῦ ὀνόματος εἶναι μέχρι τοῦδε βέβαια.

δ'. Ὄνόματά τινα εἰς ας, μάλιστα δὲ κύρια καὶ δωρικά, φυλάττουσι τὸ α εἰς τὴν γενικὴν, οἷον πατραλοίας, ὀρνηθοθήρας, Γεν. πατραλοία, ὀρνηθοθήρα· Ἰδας, Ἰλας, Σκόπας, Γεν. Ἰδα, Ἰλα, Σκόπα· Σύλλας, Ἀνίβας, τοῦ Σύλλα, Ἀνίβα. Τῶν γνησίων ὅμως ἐλληνικῶν διαφορεῖται ἡ γενικὴ, οἷον Ἀρχύτας, Πυθαγόρας, Λεω-

νίδας, Ἐπαμινώνδας, Πausανίας Γεν. ρυ καὶ α, καὶ μάλιστα ὑπερτερει ἢ πρώτη.

ε. Τὸ ας τῶν ὀνομάτων τούτων εἶναι μακρὸν, οἷον ταμίας, προφήτας.

ς'. Τὸ αν τῆς αἰτιατικῆς εἶναι ὁμόχρονον μετὰ τὸ ας.

ζ'. Τὸ καταληκτικὸν α τοῦ Δυϊκοῦ ἀριθμοῦ εἶναι μακρὸν, οἷον τῶ ταμία.

η. Τὸ α τῆς κλητικῆς τῶν μὲν εἰς ας εἶναι μακρὸν, τῶν δὲ εἰς ης εἶναι βραχὺ, οἷον ὦ ταμία, ὦ προφήτα.

Παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς Δευτέρας Κλίσεως.

§. 73. α. Τὸ α τῶν ὅσα ἔχουσι τὴν γενικὴν εἰς ης εἶναι βραχὺ, οἷον Μοῦσα, Μέλισσα.

Τὸ α τῶν ὀξυτόνων εἶναι μακρὸν, χαρὰ, λαλιά.

β'. Τὸ α τῆς αἰτιατικῆς καὶ κλητικῆς εἶναι ὁμόχρονον μετὰ τῆς ὀνομαστικῆς.

γ'. Τὸ α τοῦ δυϊκοῦ ἀριθμοῦ εἶναι μακρὸν.

δ'. Τὸ ας τῶν πληθυντικῶν αἰτιατικῶν εἶναι μακρὸν, οἷον μούσας.

ε. Ὄνόματα ὀλίγα τινὰ, μὴ λήγοντα εἰς α καθαρὸν οὐδὲ εἰς ρα (§. 44) ἔχουσιν εἰς τὴν ὀνομαστικὴν μακρὸν α καὶ τὸ φυλάττουσιν ἀμετάβλητον καὶ εἰς τὰς ἄλλας πτώσεις, ἥγουν ἀλαλά (ἡ πολεμικὴ βοή), σκανδάλα (Ἀλκίφρ. 3, 22.) καὶ κύρια τινὰ ὀνόματα, ἐξαιρέτως δὲ, Λήδα, Ἄνδρομέδα, Φιλομήλα, Γέλα, Διοτίμα, Ἀπάμα, καὶ τινὰ ξένα ὀνόματα ὡς νάφθα.

Σημείωσις. Ἀρχαιότεροι Γραμματικοὶ ἔλεγον γενικῶς ὅτι τὰ εἰς θα καὶ θα μετὰ τῶν ἄλλων (§. 11) φυλάττουσι τὸ α ἀτρεπτον. Ἀλλ' ἡ ἐξαιρέσις ἐγένετο διὰ τὰ ὀλίγα ἀνωτέρω ἀναφερθέντα ὀνόματα, καὶ διὰ τὰ ξένα, ὅποῖον εἶναι καὶ τὸ Μάρθα καὶ τινὰ ἄλλα ἀκόμη σπανιώτερα, ἀπαντώμενα εἰς μόνους τοὺς Δωριεῖς, ὡς τὸ Κισσαίθα εἰς τὸν Θεόκριτον. Τὸ γνησίως Ἑλληνικὸν καὶ Ἀττικὸν ὄνομα ἀκάνθα ἔχει γενικὴν ἀκάνθης.

ς'. Ἡ γενικὴ πληθυντικὴ περισπᾶται, οἷον μουσῶν, τιμῶν· ἐξαιροῦνται ἃ) τὰ θηλυκὰ τῶν εἰς ος ἐπιθέτων, ὁμοτονοῦντα μετὰ τὴν γενικὴν πληθυντικὴν τῶν ἀρσενικῶν ἐπιθέτων, οἷον ξένος, ξένη — ξένων· αἴτιος, αἰτία — αἰτίων.

β'. ἀφύη (ἡ σαρδέλλα), ἀφύων.

Παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς Τρίτης Κλίσεως.

§. 74. Ἐπὶ τῆς τρίτης κλίσεως παρατηρεῖται μόνον ὅτι αἱ εἰς

ταύτην ἀναγόμεναι οὐδέτεραι ἀντωνυμίαι ἀποβάλλουσι τὸ ν εἰς τὴν ἐνικήν ὀνομαστικήν καὶ αἰτιατικήν, οἷον αὐτὸ, τοῦτο, ἐκεῖνο, πλὴν τῶν διαφορουμένων τοσοῦτο (ν), τηλικούτο (ν), τοιοῦτο (ν), ταυτό (ν).

Θηλυκὰ τῆς Τρίτης Κλίσεως.

α. ὀνόματα δένδρων καὶ λαγάνων.

ἡ βίβλος καὶ βίβλος ἡ πάπυρος.
ἡ κόκκος τὸ φυτὸν ἐκ τοῦ ὁποίου βλαστάνει ὁ κόκκος, ἡ χρωματικὴ ὕλη· ὁ κόκκος δὲ λέγεται καὶ τὸ κοινῶς κοικοῦτζι· σχοῖνος· νάρδος, ῥάφανος, φηγός.

Εἰς ταῦτα προστίθενται.

βύσσος (λεπτὸν ὕφασμα) βίβλος καὶ δέλτος (τὸ βιβλίον).
δοκὸς (γρενιδιά) - ῥάβδος βάλανος καὶ ἄκυλος, τὰ βαλάνια.

β'. λίθων καὶ γαιῶν ὀνόματα.

ὁ καὶ ἡ λίθος. Τὸ θηλυκὸν ἐξαίρετως σημαίνει τοὺς πολυτίμους λίθους.
ἄργυρος (κεραμειτικὸς πηλός). ἀσφαλτος, ὀρυκτὴ ῥητίνη.
βάσανος ἡ λεγομένη λυδία λίθος, καὶ ἡ δοκιμασία, - γύψος
ἤλεκρος καὶ τὸ ἤλεκτρον
κρύσταλλος, τὸ ὑαλίον· ὁ κρύσταλλος, πάγος· σμάραγδος, - σάππειρος, - τίτανος (ἀσβεστόπετρα).

Εἰς ταῦτα προστίθενται.

ἄμμος, ψάμμος· ἄμαθος, ψάμμαθος, ὁ κοιν. ἄμμος
ψήφος, μία πέτρα καὶ ἡ διδομένη γνώμη ὕαλος
κόπρος σποδὸς (στάκτη) πλίνθος
βῶλος (σεωλάριον) ὄνθος (κόπρος κτήνους) ἄσβολος (καπνιά).

γ'. ὅσα σημαίνουν σκευὴ ἢ δοχεῖα.

κιβωτὸς καὶ σαρὸς (νεκροδοχεῖον) ἄρριχος (καλαθίον).
κηλὸς (κιβώτιον) στάμνος, ὁ, ἡ κάμινος
λήκυθος (ἐλαμοδόχον σκεῦος) πρόχος, οὗς (Τουρκ. ἱμπρίκι)
κάρδοπος (σκαμίδιον ἀρτυροποιητικόν) θάλας, ἡ, ὁ· ἡ σφαιροειδὴς ἐκ λίθων ὀροφή
ἀσάμινθος καὶ ληνός, ὅπου πατοῦνται τὰ σταφύλια.
πύελος (σκεῦος ὅπου τις λούεται) ἄκατος εἶδος πλοιαρίου.

δ' τὰ σημαίνοντα ὁδόν.

ὁδὸς καὶ κέλευθος τὸ αὐτὸ ἀτραπὸς καὶ τρίβος (μονοπάτιον).
ὁῖμος (ὁ, ἡ), στενὴ ὁδὸς τάφος καὶ κάπετος (λάκκος).

ε. τὰ ἐφεξῆς ἰδιαιτέρα.

χέρσος καὶ ἥπειρος κέρκος (οὐρά) τάμισος (πιτιὰ)
νήσος ῥινός (ὁ, ἡ), δέρμα γέρανος
νόσος ψιάθος (ὁ, ἡ), ψάθα κόρυδος, κορυδαλός
δρόσος τήθενος (εἶδος χλαμύδος) κόχλος (ὁ, ἡ), ὁ κοχλίας.
γνάθος (σιαγὼν) βάρβιτος (ὁ, ἡ), λύρα

Τὸ διάφορον ἄρθρον πολλάκις διακρίνει σημασίαν
ἢ λέκτιος, τὸ κίτρινον τοῦ αὐγοῦ· ὁ λέκτιος, τὸ ἐκ τῶν πίπων ἔτος (φάβα).

Ἐπὶ τῆς Τετάρτης Κλίσεως.

§. 75. Ἡ ἐνικὴ αἰτιατικὴ λήγει εἰς ων· ἀλλ' ὀνόματά τινα πόλεων ἔχουσι καὶ τὴν ω κατάληξιν, οἷον τὴν Κῶν καὶ Κῶ, τὴν Τέων καὶ Τέω, τὸν Ἄθων καὶ Ἄθω· ὡσαύτως ἡ ἔως (ἡ πρωϊνὴ αὐγὴ), Αἰτιατ. τὴν ἔω.

6. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΕΜΤΗΣ
ΚΛΙΣΕΩΣ.

§. 76. Πᾶν περιτοσύλλαβον ὄνομα καταλήγει εἰς ἓν ἐκ τῶν ἐφεξῆς ἑννέα γραμμάτων· α, ι, υ, ω, ν, ρ, ξ, ψ, ε.

α. Ἡ γενικὴ γίνεται ἀπὸ τῆς ὀνομαστικῆς κατὰ τοὺς ἐφεξῆς τρόπους.

Ἐὰν τὸ ὄνομα λήγῃ εἰς ε, πολλάκις πρὸ τούτου τίθεται τὸ ο· οἷον βότρυς, βότρυος· κόραξ ἢ κόρακις, κόρακος· ὄνυξ ἢ ὄνυχς, ὄνυχος· χάλυψ ἢ χάλυβς, χάλυβος· φλόξ ἢ φλόγς, φλογός (§. 59)· ταῦτα δὲ τὰ εἰς ξ καὶ ψ λήγοντα φυλάττουσιν ἀμετάβλητον εἰς τὴν γενικὴν τὸ ε ἢ ο, πλὴν τοῦ ἁλώπηξ ἁλώπεκος.

Πολλάκις δὲ τὰ εἰς ε λήγοντα προσλαμβάνουσιν εἰς τὴν γενικὴν πρὸ τοῦ ο τὸ δ, ἢ θ, ἢ τ, οἷον λαμπάς λαμπάδος, Δωρίς Δωρίδος, κηλὶς κηλίδος, ὄρνις ὄρνιθος, ὁ Πάρνης Πάρνηθος, κόρυς κόρυθος, τέρας τέρατος, χάρις χάριτος.

Πολλάκις προσλαμβάνεται ν, ἢ ντ, οἷον δελφίς δελφίνος, φόρκυς φόρκυνος, μέλας μέλανος, κτεῖς κτενός, γίγας γίγαντος, χαρίεις χαρίεντος, ὁδοὺς ὁδόντος.

β'. Ἐὰν δὲ ἡ ὀνομαστικὴ δὲν λήγῃ εἰς ε, ἡ γενικὴ σχηματίζεται ἐξ αὐτῆς προσθέσει τοῦ ος ἢ τος, οἷον Ἕλλην Ἕλληνας, θῆρ θηρὸς, σῶμα σώματος· ἀλλὰ τὸ ληκτικὸν ρ τινῶν ὀνομάτων ἀποβάλλεται εἰς τὴν γενικὴν, οἷον στέαρ στέατος, φρέαρ φρέατος, δέλεαρ δελέατος. Ἐἴς τινα δὲ ἡ μακρὰ λήγουσα τῆς ὀνομαστικῆς μεταβάλλεται εἰς βραχεῖαν· οἷον λιμὴν λιμένος, ῥήτωρ ῥήτορας, Χαλκηδὼν Χαλκηδόνας, χαρίεις χαρίεντος, ὁδοὺς ὁδόντος. Τίνα δὲ τρέπουσι τὸ μακρὸν εἰς βραχὺ καὶ τίνα τὸ φυλάττουσιν, ἐμποροῦμεν νῦν μάθωμεν ἐν γένει ἐν τῶν ἐφεξῆς παρατηρήσεων.

§. 77. Α. Ἐκ τῶν εἰς ὧν φυλάττουσι τὸ ω

α. Τὰ μονοσύλλαβα οὐσιαστικά, οἷον κλών κλώνος, πλὴν τοῦ χθὼν χθονός.

β'. Τὰ πολυσύλλαβα ἀρσενικά ἔχοντα τὸν τόνον ἐπὶ τῆς ληγούσης, πλὴν τοῦ ἡγεμῶν, κηδεμῶν, ἀλεκτριῶν, κωνῶν, πλαγγῶν, Παφλαγγῶν, Μακεδῶν.

γ'. Τὰ ἐφεξῆς μερικά· ὁ ἄκρων, ὁ ἄλων, ὁ ἄμβων, ἡ βλήχων ἢ γχύων, (εἶδος βοτάνης, Λατ. *mentha pulegium*), ὁ δόλων (κρυμμένον ξίφος), ὁ εἴρων, ὁ κηρίων, (λαμπάς ἐκ κηρίου), ὁ κήλων (σωληνάριον βρύσεως), ὁ κλύδων, ὁ κόκκων (ὁ κόκκος τῆς ῥοιᾶς), ὁ κρότων (εἶδος δένδρου), ὁ κώδων, ὁ κώθων (σταμνίον), ὁ κύφων, ὁ μήκων, ὁ μυοπάρων (πειρατικὸν πλοῖον), ὁ πώγων, ὁ Λάκων, ὁ ῥώθων, ὁ σάπων, ὁ σίφων, ὁ σπάδων, ὁ τρέβων.

δ'. Τὰ ἐξ ἄλλων ὀνομάτων γινόμενα, καὶ ὡς ἐπώνυμα δηλοῦντα ὑπερβολὴν τοῦ σημαινομένου, ὡς τὰ λεγόμενα μεγεθυντικά· οἷον μάκρων (μακρυκέφαλος), μαλκκίων, μάλθων (πολλὰ μαλκκός), κοτύλων (μέθυσος), πέδων (ὅστις εἶναι πάντοτε εἰς τὰ δεσμά), σαλάκων (μέγας περιαιυτολόγος), γάστρων, Θέων, Τρύφων καὶ Πλάτων (κύρια ὀνόματα) ἔχουσιν ὁμοίαν παραγωγὴν κτλ.

Τρέπουσι δὲ τὸ ω εἰς ο.

α. Τὰ οὐσιαστικά ἀρσενικά, τὰ ὅποια εἰς τὴν ὀνομαστικὴν ἔχουσι τὸν τόνον ἐπὶ τῆς παραληγούσης, ἐξαίρουμένων τῶν ὅσα ἐσημειώθησαν ἀνωτέρω (γ'. καὶ δ').

β'. Τὰ ἐπὶ τῆς ληγούσης ἔχοντα τὸν τόνον θηλυκά, πλὴν τοῦ Σιδῶν Σιδῶνος.

γ'. Ὅλα τὰ εἰς ὧν ῥηματικά, καὶ τὰ εἰς ὧν δικατάληκτα ἐπίθετα, τὰ ὅποια ἔχουσι τὸ οὐδέτερον εἰς ὄν· οἷον σῶφρων, εὐδαίμων, νοήμων κτλ. (Ζῆται §. 95. β').

Τρέπουσι δὲ τὸ ων εἰς οντος.

α. Ὅλαι αἱ μετοχαί.

β'. Τὰ ἐπίθετα ἐκῶν καὶ ἄκων.

γ'. Τὰ οὐσιαστικά γέρων, δράκων, λέων, θεράπων, Ἀχέρων, κνώδων, ἄκων (ἄκόντιον), τένων, σπάδων καὶ ἀποσπάδων (τούτων ἡ γενική εὐρίσκεται καὶ εἰς ὦνος).

§. 78. Β'. Ἐκ τῶν εἰς ὧν φυλάττουσι τὸ ω.

α. Τὰ μονοσύλλαβα οὐσιαστικά.

β'. Ὁ ἀχώρ, ὁ ἰχώρ, ὁ κέλωρ, ὁ μήστωρ. τὸ πέλωρ.

γ'. Τὰ δισύλλαβα ἢ πολυσύλλαβα οὐσιαστικά τρέπουν τὸ ω εἰς ο, οἷον ῥήτωρ, κοσμήτωρ κτλ.

§. 79. Κατάλογος περιττοσυλλάβων ὀνομάτων παρα-
ληγόρων εἰς μακρὸν δίχρονον.

Τὰ εἰς ις καὶ υς, τὰ ὅποια λαμβάνουν δ εἰς τὴν καταληκτικὴν συλλαβὴν τῶν πτώ-
σεων (ὅλα θηλυκὰ.)

ἀφίς ἴδος (τὸ ἀνωτάτω τῆς καμάρας)

κληίς (ἰων. ἀντὶ κλείς)

κνηίς (κάλτῃα χυδ.)

κρηπίς (ὑποπόδιον)

ῥαφανίς ἴδος.

ψηφίς, ἴδος (μικρὰ πέτρα)

δαγύς (κούκλα).

βαλβίς (ὄριον)

καρίς

κνηίς (ὀπός)

κηλὶς (ῥύπος)

Τὰ ἔχοντα θ εἰς τὴν κλίσει.

ἡ ἄγλις (σκελὶς σκόρδου)

ὁ, ἡ ὄρνις.

ἡ μέρμις (πλέγμα τι ὡς γαιτάνιον)

ἡ κώμυς (δέμα ἀνθῶν κτλ.).

Τὰ εἰς ις καὶ υς, τὰ ὅποια ἔχουσιν εἰς τὴν κλίσει.

ἡ ἱς (νεῦρον)

ἡ ρίς

ὁ, ἡ θίς (σωρὸς ἢ παράλιον)

ἡ ἀκτίς

ὁ δελφίς

ἡ γλωχίς (μύτη λόγχης)

ἡ ὠδὶς (κοιλόπονος τικτούσης γυναικὸς)

Ἐλευσίς

Σαλαμίς

Τραχίς

Γόρτυς

Φόρκυς

Τὰ εἰς αῤ, υῤ, αῤ.

ὁ παῖαν (ὑμνός τις)

ὁ Πᾶν (θεός τις ἀγροδίαυτος)

ὁ μόσυν (ξύλινος πύργος)

ὁ Κᾶρ

ὁ ψᾶρ (μαῦρον τι πτηνόν).

Τὰ εἰς αῤ, γερ. ατος.

τὸ φρέαρ

τὸ στέαρ.

Τὰ εἰς ξ, γερ. κος.

ὁ βλάξ, βλακὸς (μωρὸς)

ὁ οἰᾶξ (ἡ λαβὴ τοῦ τιμονίου)

ὁ θώραξ

ὁ σύρφαξ (ἀκαθαρσία κόπρος)

ὁ ἰέραξ

φέναξ (ἀπαταιῶν)

ὁ κόρδαξ (εἶδος ὀρχήσεως)

Φαίαξ

ὁ λάθραξ (τὸ λαθράκιον)

ὁ ἱξ (ἐντομὸν τι)

ἡ φιξ (ἡ σφιγξ)

ἡ φριξ (φρίκη)

ἡ αἰξ (δρόμος) ἡ ῥάδιξ (κλωνάρι)

ἡ βέμβιξ (τροχὸς διὰ παιγνίδιον)

ὁ σκάνδιξ (λαχάνου εἶδος) ὁ πέρδιξ

ἡ σπάδιξ (κλωνάριον φοίνικος)

ὁ Φοίνιξ, ὁ ἐκ Φοινίκης, καὶ τὸ δένδρον

ὁ κήϋξ (ὄρνειον θαλάσσιον)

ὁ φοίνιξ, καὶ τὸ ἐρύθημα

ὁ κήρυξ

ὁ βόμβυξ (σκωλήκιον μετᾶξης)

ὁ δοῖδυξ (γουδοχέρι)

Τὰ εἰς ξ, γερ. γος.

ἡ ῥᾶξ, ῥαγὸς (ῥῶγα)

ἡ μάστιξ ἡ πέμφιξ (φουσκαλίδω)

ὁ τέττιξ (τσίντζιρας)

ὁ κόκυξ (κοῦκος).

Τὰ εἰς ξ, γεν. χος.

ἡ ψιξ (ψύχ).

Τὰ εἰς ψ, γεν. πορ.

ὁ ψ, κνίψ, θρίψ, (ἐντομά τινα)

ὁ ψιψ (βρύουλον)· ὁ γυψ (τὸ ὄρνειον)· ὁ γρυψ (μυθικὸν ὄρνειον).

Προσέτι τὸ θηλυκὸν γραῦς ἔχει μακροπαράληκτον γενικὴν γραός.

Σημείωσις. Ἐξαίρεσις ἄλλαι τινὲς ἐκ τῶν ἐκτεθειμένων παρατηρήσεων παρασιωπῶνται διὰ τὰ μὴ βαρύνουσι τὸν πρωτόπειρον, ὅστις γενικὰς γνώσεις λαμβάνων ἀπὸ τὴν γραμματικῆν, πρέπει εἰς τὰ μερικά καὶ πολλὰ τὰ ὁδηγῆται ἀπὸ λεξικὰ ἀκριβῆ.

§. 80. Ἡ ἐνικὴ αἰτιατικὴ λήγει εἰς α· ἀλλ' ἐπὶ τῶν εἰς ις, υς, αυς, ους ὀνομάτων ἐμφιλοχωρεῖ καὶ αἰτιατικὴ εἰς ν, γινομένη μὲ μόνην μεταβολὴν τοῦ τῆς ὀνομαστικῆς ς εἰς ν' καὶ μάλιστα

α. Ὅσχι μὲν ἔχουσι καθαρὰν τὴν λήγουσαν τῆς γενικῆς, τούτων ἡ αἰτιατικὴ λήγει μόνον εἰς ν, οἷον βοῦς (γεν. βοῦς)—βοῦν· ὄρυς (δρυ-ὄς)—δρῦν· οὔτω καὶ τὸ ἰχθὺν, βότρυν, πόλιν, γραῦν κτλ.

β'. Τούτωντιον δὲ, ὥσων μὲν ἡ λήγουσα ἢ ἡ παραλήγουσα τῆς γενικῆς ὀξύνεται, τούτων ἡ αἰτιατικὴ λήγει μόνον εἰς α, οἷον ἐλπίς, ἐλπίδος—ἐλπίδα· ποῦς, ποδός—πόδα· ὥσων δὲ εἶναι ἄτονος, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μὲν εἰς ν, συχνάκις δὲ καὶ εἰς α, οἷον ἔρις ἐριδος—ἐριν καὶ ἐριδα· κόρυς, κόρυθος—κόρυν καὶ κόρυθα· εὐελπίς, εὐέλπιδος—εὐέλπιν καὶ εὐέλπιδα· πολύπους, πολύποδος—πολύπουν καὶ πολύποδα.

§. 81. Ἡ κλητικὴ ἀττικῶς μὲν εἶναι ὁμοία τῆς ὀνομαστικῆς· καταλήξεις δὲ τινες σχηματίζουσιν ἰδιαιτέραν κλητικὴν.

α. Τὰ εἰς ις, υς ἀποβάλλουσιν εἰς τὴν κλητικὴν τὸ ς· τὰ δὲ εἰς ευς καὶ τὰ παῖς, γραῦς, βοῦς ἀποβάλλουσι τὸ ς καὶ περισπῶσι τὴν λήγουσαν, οἷον Πάρι, Δωρί, ἡδὺ—παῖ, γραῦ, βοῦ, βασιλεῦ.

β'. Τὰ εἰς ας μεταβάλλουσι τὸ ς εἰς ν, οἷον ᾧ Ἀῖαν, ᾧ Κάλχαν, τάλαν, μέλαν. Κυρίων δὲ τινων ὀνομάτων ἀποβάλλεται μόνον τὸ ς, οἷον Ἄτλας, ᾧ Ἄτλα.

γ'. Τῶν εἰς ξ, ψ ἡ κλητικὴ εἶναι ὁμοία τῆς ὀνομαστικῆς, πλὴν τοῦ γίναι ἀποβάλλοντος τὸ ξ, ἐκ τοῦ γύναιξ, καὶ τοῦ ἄνα ἐκ τοῦ ἀναξ.

δ'. Τῶν εἰς εἰς ἀποβάλλεται τὸ ι, καὶ τρέπεται τὸ ς εἰς ν, οἷον χαρίεις, ᾧ χαρίεν.

ε. Τὰ εἰς ων καὶ ης, ὥσων πρὸ τοῦ ος τῆς γενικῆς τρέπεται τὸ ω εἰς ο καὶ τὸ η εἰς ε, τρέπονται τὰ αὐτὰ καὶ εἰς τὴν κλητικὴν,

οἶον ὁ δαίμων, τοῦ δαίμονος, ὦ δαῖμον· ὁ λέων, τοῦ λέοντος, ὦ λέον· οὕτω καὶ μήτηρ, μητέρος, μήτηρ· ῥήτωρ, ῥήτορος, ῥήτορ· Σωκράτης, Σωκράτους, ὦ Σώκρατες.

Σημείωσαι ὅτι τρία ὀνόματα ἀναβιβάζουσι τὸν τόνον· ὦ πάτερ, ἄνερ, δᾶερ, ἐκ τῶν πατήρ, ἀνὴρ, δαήρ, Γεν. έρος.

Σημείωσαι ἔτι, ὅτι ὅσων τὸ μακρὸν φωνῆεν δὲν μεταβάλλεται εἰς τὰς ἄλλας πτώσεις, μένει ἀμετάβλητον καὶ εἰς τὴν κλητικὴν· οἶον ὦ Πλάτων (Γεν. Πλάτωνος), ὦ Ξενοφῶν (φῶντος), ὦ ἱητὴρ (ἥρος), ὦ Κράτης, (ἥτος) κτλ. Τρία μόνον ἐξ αὐτῶν βραχύνουσι τὸ φωνῆεν καὶ ἐνταυτῷ ἀναβιβάζουσι τὸν τόνον· Ἀπόλλων, ὠνος· Ποσειδῶν, ὦνος· σωτήρ, ἥρος· ἡ κλητ. ὦ Ἄπολλον, Πόσειδον, σῶτερ.

§. 82. Ἡ πληθυντικὴ δοτικὴ σχηματίζεται εἰς σι κατὰ τοὺς ἐφεξῆς τρόπους.

α. Εἰς τὴν ὀνομαστικὴν ἐνικὴν τῶν εἰς ς, ξ, ψ προστίθεται τὸ ι· οἶον παῖς, παισίν· ἄναξ, ἄναξιν· Ἄραψ, Ἄραψι.

β. Ὅταν ἡ δοτικὴ ἐνικὴ λήγῃ εἰς νι, τὸ νι μεταβάλλεται εἰς σι· οἶον δαίμων, δαίμονι, δαίμοσι.

γ. Ἐὰν δὲ τὸ ληκτικὸν φωνῆεν τῆς ὀνομαστικῆς, ἢ ἡ δίφθογγος τῶν προειρημένων βραχυνηθῇ εἰς τὰς ἄλλας πτώσεις, βραχύνεται καὶ εἰς τὴν δοτικὴν πληθυντικὴν· οἶον δαίμων, δαίμοσιν· ἀλώπηξ, ἀλώπεξι· ποῦς, ποδός, ποσί· κτεῖς, κτενός, κτεσίν· ἀληθής (ἀληθέος), ἀληθέσι· χεῖρ (χειρὸς καὶ χειρὸς), χειρί.

δ. Ὅσων ἡ δοτικὴ ἐνικὴ λήγῃ εἰς οντι, τούτων ἡ πληθυντικὴ λήγει εἰς ουσιν· οἶον λέων, λέουσιν· ὁδός, ὁδοῦσι.

ε. Τῶν οὐδετέρων ἐπιθέτων ἡ μετοχῶν αἱ δοτικαὶ πληθυντικαὶ εἶναι ὅμοιαι μὲ τὰς τῶν ἀρσενικῶν.

§. 83. Περί τῶν καταληκτικῶν διχρόνων, ἂν εἶναι μακρά ἢ βραχέα, χρησιμεύουν τὰ ἐφεξῆς.

Τὰ εἰς ας ἀρσενικά ὀνόματα καὶ αἱ μετοχαὶ μακρὸν τὸ ας ἔχουσιν· οἶον Αἴας, ποιήσας.

β. Τὰ εἰς α, ι, υ λήγοντα οὐδέτερα βραχὺ ἔχουσι τὸ α, οἶον βῆμα σῶμα, μέλι, ἄστυ.

γ. Τὸ ας τῶν πληθυντικῶν αἰτιατικῶν εἶναι βραχὺ, οἶον χεῖρας, προσεστώτας.

δ'. Τὸ α τῆς ἐνικῆς αἰτιατικῆς εἶναι βραχὺ, οἷον χεῖρα, προσεστώτα.

ε'. Τὸ ι τῶν δοτικῶν εἶναι βραχὺ, οἷον προσεστώτι, προσεστώτι.

7. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΥΝΗΡΗΜΕΝΩΝ.

§. 84. Ἐπὶ τούτοις σημειόμεν ὀλίγα τινὰ τὰ ἐφεξῆς.

α'. Τῶν εἰς ης καθαρὸν ληγόντων (§. 65.) ἀρσενικῶν καὶ εἰς ες οὐδετέρων ἢ εἰς εα κατάληξις συνκิริεῖται Ἀττικῶς εἰς α' οἷον ὕγιᾶ, εὐφυᾶ, ἐνδεᾶ, ἀντὶ ὕγιῃ, εὐφυῇ, ἐνδεῇ καὶ ὁμοίως χρέα ἀντὶ χρέη ἐκ τοῦ χρέεα (ὀνομαστ. χρέος).

β'. Πολλὰκις οἱ Ἀττικοὶ μεταχειρίζονται ἀσυναϊρέτως τὴν γενικὴν πληθυντικὴν· οἷον ἀνθέων, ὀρέων, κερδέων κτλ. ἀντὶ ἀνθῶν, κερδῶν, ὀρῶν κτλ.

γ'. Ὅσα ἐπίθετα συνθέτονται ἐκ τοῦ ἥθος, τούτων ἡ γενικὴ πληθυντικὴ μένει παροξύτονος· οἷον συνήθων, χρηστοθήων, ἀντὶ συνηθῶν, χρηστοηθῶν κτλ. εἰς ταῦτα ἠκολούθησεν Ἀττικῶς καὶ τὸ τριήρων ἀντὶ τριηρῶν.

Σημείωσις. Εἰς τὰ παραδείγματα (ἄνωτ §. 16.) ἐτέθη γενικὴ ὁμαλὴ τριηρέων τριηρῶν. Ἀλλ' ὁ Χοιροβοσκὸς λέγει ὅτι οἱ Ἀττικοὶ ἔλεγαν τριήρων· οὕτω δὲ εὐρίσκεται τῶντι εἰς Θουκυδ. γ'. 46, καὶ Δημοσθ. Συμμορ. σελ. 180. τὸ τριηρέων εὐρίσκεται εἰς Ξενοφ. Ἑλ. Α'. δ. 11. ἀλλ' ὁ Θωμάς Μάγιστρος λέγει ὅτι γράφεται καὶ τοῦτο τριήρων Ἀττικῶς ὡς τὸ πόλεων.

δ'. Τὰ ης κύρια ὀνόματα, τὰ συντιθέμενα κατὰ τὸ τέλος ἐξ οὐδετέρων ὀνομάτων ληγόντων εἰς ος, ἢ ἐκ τοῦ ῥήματος φαίνομαι, κλίνονται εἰς τὸν προκείμενον τύπον, οἷον Σωκράτης, Διομήδης, Διογένης, Δημοσθένης, Ἀριστοφάνης κτλ. ἐκ τῶν κράτος, μῆδος, γένος, σθένος κτλ. Εἰς ὅσα δὲ λείπει ἡ τοιαύτη σύνθεσις, ἀνάγονται εἰς τὴν πρώτην κλίσιν.

ε'. Ἐκ τῶν εἰς ας οὐδετέρων τὰ δύο ταῦτα κέρας καὶ πέρας ἔχουσι γενικὴν ατος· ἀπορρίπτουσι δὲ ἰωνικῶς τὸ τ, καὶ σχηματίζουν τὴν γενικὴν εἰς αος, οἷον κέρας κέραος, καὶ Ἀττικῶς κέρως, καὶ κλίνονται κατὰ τὸν ἐν σελ. 12. δειχθέντα τύπον. Τὰ δὲ τρία γῆρας, γέραος, κέραος δὲν λαμβάνουσι ποτὲ τ εἰς τοὺς γνησίως Ἀττικούς συγγραφεῖς, οἵτινες μεταχειρίζονται μόνον τὰς συνηρη-

μένας πτώσεις. τὸ δὲ τέρας εἰς τὰ ἐνικά μένει ἀσυναίρετον καὶ ὅλας τὰς πτώσεις του.

ζ'. Τὰ εἰς εὖς καθαρὸν συναιροῦνται εἰς τὴν γενικὴν καὶ αἰτιατικὴν ἐνικὴν καὶ πληθυντικὴν οὕτω· Πειραιεύς, Πειραιῶς, Πειραιᾶ, Πειραιᾶς· χοεὺς, χοῶς, χοᾶ, χοᾶς.

ζ'. Τῶν εἰς εὖς εἰς τὴν πληθυντικὴν ὀνομαστικὴν συναιροῦσιν οἱ ἀρχαιότεροι Ἀττικοὶ (Θουκυδίδης Ἀριστοφάνης) εἰς ἧς, οἷον οἱ ἱππῆς, οἱ Μαντινῆς, τὰ ὁποῖα γράφονται ἐσφαλμένως μὲ ὑπογεγραμμένον ι, ἐπειδὴ συναιροῦνται ἐκ τῆς ἀρχαίας Ἰωνικῆς ὀνομαστικῆς ἧς, (Ζήτει εἰς τὸ περὶ Διαλέκτων).

8. ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΙΣ ΤΑΣ ΠΤΩΣΕΙΣ ΤΟΝΟΥ ΤΩΝ ΠΕΡΙΤΤΟΣΥΛΛΑΒΩΝ.

§. 85. α. Τῶν δυσυλλάβων καὶ πολυσυλλάβων ὁ τόνος μένει ἐπὶ τῆς αὐτῆς συλλαβῆς, ἐφ' ὅσων δὲν γίνονται τετρασύλλαβοι αἱ πτώσεις, ὅπου τὸν ἔχει ἡ ὀνομαστικὴ, οἷον αἰὼν, αἰῶνος· κόραξ, κόρακος.

β'. Τὰ μονοσύλλαβα λαμβάνουν τὸν τόνον εἰς τὴν γενικὴν καὶ δοτικὴν ὅλων τῶν ἀριθμῶν ἐπὶ τῆς ληγούσης.

γ'. Αἱ αἰτιατικαὶ καὶ πληθυντικαὶ ὀνομαστικαὶ δὲν ἔχουν τὸν τόνον ποτὲ εἰς τὴν λήγουσαν.

Ἐκ τοῦ δευτέρου κανόνος ἐξαίρουνται

α. Αἱ μονοσύλλαβοι μετοχαί, θεῖς, θέντος· ὦν, ὄντος κτλ.

β'. Τὰ πληθυντ. τοῦ ἐπιθέτ. πᾶς, πᾶν (παντὸς παντὶ), Γενικὴ πληθ. πάντων, Δοτ. πᾶσι.

γ'. Τινὰ γινόμενα μονοσύλλαβα διὰ συναίρέσεως, οἷον λάας, λᾶς, Γεν. λᾶος (Ζήτ. τὰ ἀνώμ. τῶν ποιητ.) ἔαρ, ἦρ· κέαρ, κῆρ· Γεν. ἦρος, κῆρος.

δ'. Γενικ. πληθ. καὶ Δυϊκ. τῶν ἐφεξῆς δέκα ὀνομάτων, παῖς, θῶς, ὁ δμῶς (σκληρός), ὁ Τρῶς, τὸ φῶς ἢ φῶς (οὐλὴ καυτηρίασεως), ἡ δᾶς, τὸ ΚΡΑΣ (κεφαλή), τὸ οὔς, ὁ σῆς (σπράκιον), Γεν. πληθ. παίδων, θῶων, δμῶων, Τρῶων, φῶτων, φῶδων, δᾶδων, κράτων, ὠτων, σέων· Δυϊκ. παίδοιν κτλ.

9. ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΣΥΣΧΕΤΙΚΩΝ ΑΝΤΩΝΥΜΙΩΝ.

§. 86. Συσχετικαὶ ἀντωνυμίαι εἶναι λέξεις, ἐκ τῶν ὁποίων τινὲς συνιστῶσαι ὁμογενές τι ἄθροισμα, ἔχουσι πρὸς ἀλλήλας σχέσιν τοιαύτην, ὥστε μία περιέχει ἐρώτησιν, ἄλλη δὲ τὴν σύστοιχον ἀπόκρισιν, καὶ ἄλλη τις ἀοριστίαν· οἷον ἐρωτηματικὴ τίς; δεικτικὴ ὅδε, οὗτος· ἀόριστος τίς· ἀναφορικὴ, ὅς· ἀρνητικὴ, οὐτις, μήτις, ἢ οὐδεὶς, μηδεὶς.

Ἐὰν δὲ ὁ λόγος γίνεταί περὶ δύο τινῶν, τότε ἐρωτηματικὴ εἶναι πότερος, α, ὃν· δεικτικὴ ἢ αὐτὴ μὲ τὴν ἀνωτέρω· ἀόριστος, ὁ ἕτερος, ἢ ἑτέρα κτλ. ἀναφορικὴ, ὁπότερος· ἀρνητικὴ, οὐδέτερος, μηδέτερος.

Ἄλλ' εἰς τὰς ἐρωτηματικὰς τίς καὶ πότερος, ἐμποροῦν νὰ γίνουιν ἀποκρίσεις, ἐκάτερος, α, ὃν, ἢ ἕκαστος, ἄσση, στον, ἢ ἄλλος, ἢ πᾶς, πάντες, ἢ ἀμφοτέρως, α, ὃν, ἢ ἄμφω, ἀμφοῖν κτλ.

Διὰ τοῦτο ὅλα τὰ τοιαῦτα ὀνόματα συμπεριελάβαμεν εἰς τὴν ἀντωνυμίαν, ὡς συγγενῇ καὶ συνδεδόμενα μετ' ἀλλήλων, μ' ὅλον ὅτι καθὼς σημειοῖται ἄριστα ὁ Βούτυμνος, θεωρητικῶς δὲν ἐμπορεῖ νὰ διορισθῇ ἡ ἀντωνυμία μὲ τόσῃν ἀκρίβειαν, ὥστε νὰ μὴ συμπεριληφθῇ μετ' αὐτῆς καὶ ὅτι δύταται νὰ ἐκληφθῇ καὶ ὡς ἐπίθετον ὄνομα. Ἀλλ' ἴδε εἰς τὸ περὶ Συντάξεως (§. 279).

Ἐπειδὴ δὲ καμία ἀναφορικὴ ἀντωνυμία δὲν δύναται νὰ υπάρξῃ χωρὶς τὴν σύστοιχόν της ἀνταποδοτικὴν (ἀνωτ. καὶ §. 25)· διὰ τοῦτο γενικῶς ἐμποροῦν νὰ ὀνομασθῶσιν ἄρθρα, καθὼς συναρθρονοῦσι καὶ συνδέουσιν εἰς τὴν σύνταξιν δύο προτάσεις ὡς ἂν δύο μέλη· καὶ αἱ μὲν ἀνταποδοτικαὶ ἄρχονται ἀπὸ τοῦ τ, αἱ δὲ ἀναφορικαὶ γίνονται ἐξ αὐτῶν μὲ ἀφαίρεσιν τοῦ τ. Μὲ αὐτὰς δὲ συγγενεῖς εἶναι καὶ αἱ ἐρωτηματικαὶ (§. 26), αἵτινες γίνονται ἐκ τῶν ἀναφορικῶν μὲ πρόσληψιν τοῦ π κατ' ἀρχάς, οἷον τόσος, ὅσος, πόσος; Ἐπειδὴ δὲ φυσικῶς ἡ μὲν ἀνταποδοτικὴ ἀντωνυμία προτάσσεται τοῦ ὀνόματος, ἡ δὲ ἀναφορικὴ ἀκολουθεῖ, οἷον τόσοι ἄνθρωποι ἦσαν σήμερον ἐνταῦθα, ὅσοι καὶ προχθές· διὰ τοῦτο ἡ μὲν πρώτη δύναται νὰ ὀνομασθῇ προτακτικὸν ἄρθρον, ἡ δὲ δευτέρα ὑποτακτικόν.

§. 87. Ἐκ τούτων ἐμπορεῖ νὰ ἐξηγηθῇ διὰ τί οἱ ἡμέτεροι ὠνόμασαν τὴν ὅς ἀντωνυμίαν κατ' ἐξοχὴν ὑποτακτικὸν ἄρθρον, ὀνο-

μάσαντες προτακτικὸν τὸ κατ' ἀρχάς προεκτεθειμένον (§. 5). Αἱ δύο αὐται λέξεις ἔχουσι τὰς ἀνωτέρω ρηθείσας ιδιότητας· ἡ ὀνομαστική τοῦ ὁ παλαιὰ ἦτο τος, καὶ ἡ πληθυντική τοῖ· ὅθεν κατ' ἀφαίρεσιν τοῦ τ ἔγινε τὸ ὑποτακτικὸν θς. Τοῦτο προσλαμβάνον π γίνεται ἐρωτηματικὸν πός, τοῦ ὁποίου ἐξέλιπεν μὲν ἐκ τῆς χρήσεως αἱ ἄλλαι πτώσεις ἔμειναν δὲ εἰς σχῆμα ἐρωτηματικοῦ ἐπιρρήματος ἡ γενική ποῦ, ἡ δοτική ποῖ καὶ πῇ (τοῦ θηλυκοῦ). ὅθεν ἀντιστοιχοῦσι τὰ τρία οὕτω· τὸς (δεικτ. ἀντ.)· θς (ἀναφορ.)· πός (ἐρωτηματ.).

§. 88. Ἡ ἀντωνυμία *ἐγώ* (§. 20. περὶ τὸ τέλος), κατ' ἄλλους μὲν γίνεται ἐκ τοῦ ἐνι (ἀντὶ ἐστὶ) καὶ τοῦ ὑποτακτικοῦ οἶ, κατ' ἄλλους δὲ ἐκ τοῦ ἀριθμητικοῦ ὀνόματος ἐν, ἐνός, ἐνὶ, ἐνιοι. (Ζ' ἐνιοι εἰς τοὺς νεωτέρους λεξικογράφους).

10 ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΥΠΩΝ ΤΩΝ ΕΠΙΘΕΤΩΝ.

§. 89. Τὰ εἰς θς ἐπίθετα (§. 68.) εἶναι τριῶν καταλήξεων ἢ δύο· τὰ πρῶτα ἔχουν διὰ καθὲν γένος ἴδιον τύπον, ἡγουν Ἀρσ. ος· Θηλ. η ἢ α'. Οὐδ. ον· τὰ δεύτερα ἔχουν κοινὸν τύπον ἀρσενικοῦ καὶ θηλυκοῦ, καὶ ἴδιον τοῦ οὐδετέρου, ἡγουν Κοιν. ος. Οὐδ. ον.

α'. Τριῶν καταλήξεων εἶναι ὅλα τὰ ἀπλᾶ, τῶν ὁποίων τὸ θηλυκὸν λήγει εἰς η, παρεκτός τῶν εἰς ος καθαρὸν καὶ εἰς ρος· διότι τούτων τὸ θηλυκὸν ἔχει α. Ὅθεν φίλος, φίλη, φίλον· δεινός, δεινή, δεινόν· φίλιος, φιλία, φίλιον· ἐλεύθερος, α, ον· παιδρὸς, α, ον. Ἐξαίρουνται τὰ ος· οἷον ὄγδοος, η· θοός, ἡ· ἄλλ' ἐὰν πρὸ τοῦ ος εἶναι ρ, τὸ θηλυκὸν λήγει εἰς α, οἷον ἀθρόος, ἀθρόα.

β'. Δύο καταλήξεων εἶναι π. χ. ὁ καὶ ἡ βάρβαρος, ον· ὠσαύτως ἡσυχος, τιθασός· καὶ εἰς τοὺς Ἀττικοὺς πολλὰ ἄλλα, τὰ ὅποια κοινῶς εἶναι τρικατάληκτα.

Κοινὰ ὅλα τὰ εἰς ος σύνθετα· οἷον εὐφρωνος, διάλευκος, διάφορος, ὑπήκοος· Ἐξαίρουνται τὰ εἰς ικος, οἷον ἐπιδεκτικός, η, ὄν· εὐδαιμονικός, ἡ, ὄν.

δ'. Τὰ εἰς μος, ιος, ειος, αιος, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι δικατάληκτα *).

*) Παραδείγματα δύο καὶ τριῶν καταλήξεων εἰς ος. Τριῶν καταλήξεων εἶναι ὅλα, ὅσα δὲν διαρίζονται ἀπὸ κανόνα κανόνα νὰ εἶναι δικατάληκτα.

§. 90. Ἐπίθετά τινα εἰς οὐς λήγοντα συναιροῦνται.

α. Τὰ σύνθετα ἐκ τῶν συναιρουμένων τῆς τρίτης κλίσεως, οἷον νοῦς, πλοῦς (σελ. 44), π. χ. εὔνοος εὔνους, εὔνοον εὔνου, Γεν. εὔνου εὔνου· μένουσι δὲ ἀσυναίρετα τὰ εἰς οὐα οὐδέτερα, οἷον εὔνοα, ἄνοα.

β'. Τὰ ἀπλός, διπλός, τριπλός κτλ. οἷον
 Ἐνικός διπλός, διπλόν, διπλόν
 Συννηρημ. διπλοῦς, διπλῇ, διπλοῦν
 Πληθ. διπλοῖ, διπλοῖ, διπλόα
 Συννηρημ. διπλοῖ, διπλαῖ, διπλαῖ.

γ'. Τὰ εἰς εὐς ὄλην τινα σημαίνοντα· οἷον χρύσεος οὐς· χρυσέα ἢ χρύσειον οὖν. Ἐάν δὲ πρὸ τῶν φωνηέντων τῆς ληγουσῆς εὐρίσκεται ρ, τὸ θηλυκὸν συναιρεῖται εἰς α'. ἐρέεος, οὐς, ἐρεᾶ, ἐρεῶν· ἀργύρεος, οὐς, ἀργυρεᾶ, ἀργυροῦν.

§. 91. Τὰ εἰς ὡς τῆς τετάρτης κλίσεως εἶναι δικατάληκτα, οἷον ὁ καὶ ἡ ἴλεως, τὸ ἴλεων, ἐξαιρεῖται τὸ πλέως, πλέα, πλέων· οὐδ. Πληθ. πλέα.

Τινὰ ἐκ τούτων σχηματίζουσι τὸ οὐδέτερον καὶ εἰς ὦ, οἷον ὁ καὶ ἡ ἀγήρως, οὐδ. ἀγήρων καὶ ἀγήρω.

§. 92 Τὰ λοιπὰ τρικατάληκτα εἶναι τὰ ἐφεξῆς·

α. υς, εια υ—γλυκὺς, γλυκεῖα, γλυκὺ οὕτω καὶ βαρὺς, βραδὺς, βραχυς, εὐρὺς, ὀξὺς, ὠκύς· θῆλυς, θήλεια, θῆλυ.

ἀγαπητός	ἐλαφρὸς	μαλακὸς
ἄδικος	ἐρυθρὸς	μόνος
ἄθλιος	εὐκαιρὸς	ξένος
ἄμαχος (ἀνίκητος)	ζηλότυπος	οἰζυρὸς
ἄξιος	ἡμίγυμνος	ὀρθὸς
ἀριστερὸς	θαυμασίος	πολυφάγος
βαρύτονος	θεῖος	πρόθυμος
βασιλικὸς	θερμὸς	στενὸς
γεωργικὸς	θνητὸς	σεμνὸς
γυμνός	ἴδιος	σκληρὸς
δεξιός	ἱερὸς	σοφὸς
δῆλος (φανερὸς)	καθαρὸς	σπᾶνιος
διάλιθος (κατασκευασμένος μὲ λίθους) κοινὸς		ταλαιπώρος
διάφορος	λάλος	τυφλὸς
δικαίος	λεῖος	φειλότεκνος
δυνατός	λευκός	χωλός.

β'. εἰς, εἶσα, εν—χαρίεις, χαρίεσσα, χαρίεν· οὕτω καὶ αἱματόεις, πυρόεις, ὕληεις.

γ'. ας, αῖνα, αν—μέλας, μέλαινα, μέλαν· τάλας, τάλαινα, τάλαν.

δ'. Τὰ ἐφεξῆς μοναδικά· τέρην, τέρενα, τέρεν· ἐκὼν, ἐκοῦσα, ἐκόν· καὶ ἀέκων, ἄκων, ἄκουσα, ἄκον· πᾶς, πᾶσα, πᾶν· καὶ τὸ σύνθετον σύμπας, σύμπασα, σύμπαν·

Ἐκ τῶν εἰς εἰς γίνονται τινα συναιρούμενα· οἷον τιμήεις, τιμήεσα, τιμῆεν· κατὰ συναίρ· τιμῆς, τιμῆσα, τιμῆν· οὕτω καὶ μελιτοῦς, μελιτοῦσα, μελιτοῦν· ἐκ τοῦ μελιτόεις.

§. 93. Τὰ λοιπὰ δικατάληκτα εἶναι ὅλα τῆς πέμπτης κλίσεως.

α'. ης, ες—ὁ καὶ ἡ ἀληθής, τὸ ἀληθές· οὕτω καὶ ἀκριβής, γεώδης, εὐπρεπής, θηριώδης, ἀγενής, ἀπρεπής, πλήρης, σαφής, ψευδής.

β'. ων· ον—ὁ καὶ ἡ ἐλεήμων, τὸ ἐλέημον· οὕτω καὶ ἀγνώμων, ἀμύμων, ἀπράγμων·

γ'. υς, υ—ἱδρυς, ἱδρυ· ἔχει ὀλίγιστα παραδείγματα.

δ'. Τὸ ἐφεξῆς μοναδικόν· ἄρρην ἢ ἄρσην, οὐδ' ἄρρεν ἢ ἄρσεν.

§. 94. Ἐπίθετά τινα δικατάληκτα, συντιθέμενα ἐξ οὐσιαστικῶν, φυλάττουσιν ὅσον δυνατὸν τὴν κλίσιν τῶν ἀπλῶν· π. χ.

α'. ὁ, ἡ εὐχαρίς, τὸ εὐχαρι, Γεν. εὐχάριτος, ἐκ τοῦ χάρις, ιτος, ὁ καὶ ἡ ἄδακρυς, τὸ ἄδακρυ, Γεν· υος ἐκ τοῦ δάκρυ, ος.

Ἀλλὰ ἄποτε εἰς τὰς καταλήξεις τῶν ἀπλῶν τὸ η τρέπεται εἰς ω, καὶ τοῦτο εἰς τὴν γενικὴν εἰς ο· οἷον ἐκ τοῦ πατήρ, πατέρος· γίνεται ὁ καὶ ἡ ἀπάτωρ, τὸ ἀπάτορ, Γεν. τὸ ἀπάτορος.

Ἐκ τοῦ φρὴν φρενός· σώφρων, ον, Γεν. ονος

β'. Τὰ ἐκ τοῦ ποῦς σύνθετα φυλάττουσιν ὁμαλῶς τὴν κλίσιν τοῦ ἀπλοῦ, ὁ καὶ ἡ δίπους, τὸ δίπουν, Γεν. δίποδος.

γ'. Τὰ ἐκ τοῦ γέλως, ωτος καὶ κέρας, ατος σύνθετα μεταβαίνουσιν εἰς τὴν τετάρτην κλίσιν· φυλάττουσιν ὅμως καὶ τὰ δύο καὶ τὴν γενικὴν τος· οἷον φιλόγελως, ων, φιλόγελω καὶ φιλόγελωτος· δίκερως, ων, Γεν. δίκερω καὶ δικέρατος.

§. 95. Μονοκατάληκτα ἐπίθετα εἶναι, ὅσων δὲν συγχωρεῖ ἡ ἀναλογία νὰ σχηματίζωμεν οὐδέτερα, ἀλλὰ ἓνα μόνον τύπον κοινοῦ

γένους, ὁ καὶ ἡ ἄπαις, Γεν. ἄπαιδος· ὁ καὶ ἡ μακρόχειρ, ρος. Τοιαῦτα εἶναι ἔτι

α'. Ὀλίγα τινὰ εἰς ης (ἀργής, ἡμιθνής)· καὶ ὡς, ὠτος (ἀγνώως, ὠτος)· καὶ εἰς ξ, ψ λήγοντα, οἷον ἤλιξ, κοσ· μῶνυξ, υχος· αἰγίλιψ, πος.

β'. Πλείεστερα εἰς ας, αδος, φυγάς, λογάς· καὶ τινὰ εἰς ις ἢ υς, Γεν. ιδος, υδος (ἄναλκας, νήλυς). Συνηθέστερα ὅμως εἶναι τὰ εἰς ας καὶ ις· Γεν. δος· μόνον θηλυκά, τὰ ὅποια μὲ παραίτησιν τοῦ οὐσιαστικοῦ ἔγειναν αὐτὰ οὐσιαστικά θηλυκά· οἷον ἡ μαινάς (δηλ. γυνή)· ἡ πατρίς (δηλ. γῆ).

γ'. Ἐπίθετά τινὰ εἶναι μόνον ἀρσενικά, οἷον ἡ γέρων, ὁ πρέσβυς, ὁ πένης, ὁ ἐθελοντής, ὁ γεννάδας.

§. 96. Ἐτερόκλιτα ἐπίθετα εἶναι

α'. Τὰ δύο μέγας καὶ πολὺς, καὶ τὰ οὐδέτερά των μέγα καὶ πολύ.

β'. Τὸ πρῶος εἶναι μόνον ἀρσενικὸν ἐν χρήσει, καὶ τὸ οὐδέτερον εἰς μόνον τὸν ἐνικὸν ἀριθμόν· ὅλον δὲ τὸ θηλυκὸν καὶ τὸ πληθυντικὸν οὐδέτερον λαμβάνονται ἀπὸ τὸν εἰς τὰς διαλέκτους εὐχρηστον τύπον, πρᾶυς (ἰων, πρηΐς). Σχηματίζεται λοιπὸν θηλυκὸν πρᾶϊα, οὐδ. πλ. πρᾶέα. Λέγουσι δὲ καὶ εἰς τὴν πληθυντικὴν ὀνομαστικὴν τοῦ ἀρσενικοῦ πρᾶοι καὶ πρᾶεις, Γεν. μόνον πρᾶέων.

§. 97. Ἐλλειπῆ ἐπίθετα εἶναι, τῶν ὁποίων εἶναι εὐχρηστοὶ μόνον πτώσεις τινές.

α'. Σῶς (ἐκ τοῦ ΣΑΟΣ) εἶναι μόνον ὀνομαστικὴ κοινοῦ γένους, καὶ Αἰτ. καὶ Οὐδ. σῶν. Αἰτ. πληθ. σῶς. Σπανιώτατα Θηλ. ἐνικ. καὶ Οὐδ. πληθ. σᾶ· τὰ δὲ ἐλλείποντα ἀναπληροῦνται ἐκ τοῦ σῶος, σῶα, σῶον.

β'. Ἐλλειπῆ εἶναι κυρίως τὰ φροῦδος, η, ον, τὰ ὅποια μόνον ἔχουσιν ὀνομαστικὴν εἰς πᾶν γένος καὶ πάντα ἀριθμόν· καὶ τὰ πότνια μόνον εἰς θηλυκόν· καὶ αἱ σύνθετοι καὶ ἀλληλοπαθεῖς ἀντωνυμίαι—καὶ τὸ ἄμφω. (Ζητ. σελ. 25).

P H M A.

10. ΠΕΡΙ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΧΡΟΝΩΝ.

§. 98. Παράδειγμα ῥήματος βαρυτόνου ἐλάβομεν (σελ. 27) τὸ τύπτω, καὶ εἰς αὐτὸ ἐφαρμόζομεν ὅλα τὰ ἐφεξῆς. Ὁ μέλλων β'. καὶ ὁ ἀόριστος β'. τοῦ ῥήματος τούτου δὲν εἶναι χρήσιμοι, ἀλλ' ὑπετέθησαν ὡς τύποι διὰ τὰ ῥήματα τὰ ἔχοντα χρόνους τοιούτους εὐχρήστους.

Ἐπειδὴ δὲ τὰ εἰς λ, μ, ν, ρ ἔχουν κάποιαν διαφορὰν καὶ συνισῶσι συζυγίαν δευτέραν, διὰ τοῦτο τὰ εἰς ταῦτα θεωρούμενα τάττομεν ἐφεξῆς, ὑποσυνάπτοντες διὰ τοὺς πρωταπείρους καὶ ἐν παράδειγμα τὸ ἀγγέλλω. Καὶ τῶν περισπωμένων δὲ οἱ χρόνοι ὑπάγονται εἰς τοὺς γενικούς κανόνας τοῦ σχηματισμοῦ τῶν χρόνων τοῦ βαρυτόνου.

§. 99. Ὁ ἐνεστώς ὀνομάζεται θέμα τοῦ ῥήματος· ἐπειδὴ ἐξ αὐτοῦ ὡς ἐκ ῥίζης ἀναφύονται οἱ λοιποὶ χρόνοι. Παρεκτός δὲ τούτου καὶ τοῦ μέλλοντος ὅλοι οἱ ἄλλοι ὀνομάζονται παρωχημένοι, ἡγουν περασμένοι. Ἀρχτικοὶ χρόνοι λέγονται ὁ ἐνεστώς, παρακείμενος καὶ μέλλων· τρεῖς δευτερεύοντες συγγενεύουσι μὲ ἕκαστον ἐκείνων, ὁ παρατατικός, ὁ ὑπερσυντελικός, καὶ ὁ ἀόριστος· οἷον γράφω, ἔγραφον· γέγραφα, ἔγεγράφειν· γράψω, ἔγραψα.

11. ΑΥΞΗΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΡΩΧΗΜΕΝΩΝ.

§. 100. Εἰ μὲν τὸ ῥῆμα ἄρχεται ἀπὸ συμφώνου, ὁ παρατατικός καὶ ὁ ἀόριστος α. καὶ β'. αὐξάνουσι τὴν ἀρχὴν των μὲ ἐν ε, τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται συλλαβικὴ αὐξησης, οἷον τύπτω, ἔτυπτον, ἔτυψα, ἔτυπον· οἱ δὲ Ἀττικοὶ τρέπουσιν εἰς η τὸ ε τῆς αὐξήσεως εἰς τὰ ῥήματα δύναμαι, βούλομαι καὶ μέλλω, λέγοντες ἡδυνάμην, ἡβουλόμην, ἡμελλον ἀντὶ ἐδυνάμην, ἐβουλόμην, ἔμελλον.

§. 101. Εἰ δὲ τὸ ῥῆμα ἄρχεται ἀπὸ τῶν φωνηέντων α, ε, ο, γίνεταί τροπὴ αὐτῶν εἰς τοὺς παρωχημένους, ὀνομαζομένη χρονικὴ αὐξησης· καὶ τὸ μὲν α τρέπεται εἰς η, οἷον ἀνύω, ἤνυσον, ἤνυκα, ἤνυκιν, ἤνυσα· ἐξαιροῦνται ἀηθέσσω, ἀήθεσσον· ἀηδιζομαι, ἀηδιζόμεν διὰ τὴν κακοφωνίαν, καὶ ἄω τὸ πνέω, ἄον, καὶ αἶω τὸ ἀκούω, ἄιον, διὰ τὰ μὴ συγχυθῆ μετὰ τὸ ἦιον τὸ ἐπορευόμεν.

§. 102. Τὸ δὲ ε τρέπεται εἰς η, οἷον ἐλπίζω, ἡλπίζον, ἡλπικα, ἡλπίκειν, ἡλπισα. Ἐξαιροῦνται ἔχω, ἔάω, ἔλκω, ἔρπω καὶ ἐρπύζω, ἐλίσσω, ἐστιάω, ἔπω καὶ ἐπομαι, ἔλω, ἔθω (ᾧθεν εἴωθα), ἐργάζομαι, τὰ ὅποια τρέπουσι τὸ ε ὅχι εἰς η, ἀλλ' εἰς ει, οἷον εἶχον, εἰστίων. κτλ.

§. 103. Τὸ δὲ ο τρέπεται εἰς ω, οἷον ὀνομάζω, ὠνόμαζον, ὠνόμακα, ὠνόμακιν, ὠνόμασα. Εἴς τινα δὲ προστίθεται καὶ ἡ συλλαβικὴ αὖξησης, οἷον ὀρῶ, ὠρων καὶ ἐώρων, ἐώρακα· οἶγω, σύνθετον ἀνοίγω, ἀνέωγον· Ζήτ. οἶγω εἰς τὰ ἀνώμαλα.

§. 104. Ὅταν τὸ ῥῆμα ἄρχηται ἀπὸ εο, τρέπεται μόνον τὸ ο εἰς ω, οἷον ἐορτάζω, ἐώρταζον.

§. 105. Εἰ δὲ τὸ ῥῆμα ἄρχηται ἀπὸ τῶν διφθογγῶν, αι, αυ, ευ, οι, τρέπονται ἢ μὲν αι εἰς η, ἢ δὲ αυ εἰς ηυ· ἢ δὲ ευ εἰς ηυ, ἢ δὲ οι εἰς ω, οἷον·

αὐλέω,	πύλουν·	εὐχομαι,	τυχύομην·
αἰτέω,	ῥιτεον·	οἰκέω,	ῥικεον.

Ἐξαιροῦνται δὲ, αὐαίνω, αὐαῖνον· καὶ οἰακίζω, οἰνίζω, οἰκουρέω, οἰστρέω, οἰακοστροφῶ, οἰμῶ, οἰωνίζομαι, τῶν ὁποίων οἱ παρωχημένοι συνάρχονται μὲ τὸν ἐνεστώτα.—Τὰ δὲ ἐκ τῆς ευ συνηθέστερον δὲν κάμνουσι τροπὴν· ὅθεν εὐχομαι, τυχύομην, συχνότερα ὅμως εὐχόμεν.

§. 106. Τὰ δὲ η, ω, ι, υ καὶ αἱ διφθογοὶ ει καὶ ου μένουσιν ἄτρεπτα· ἀλλὰ τὰ δίχρονα γίνονται μακρὰ εἰς τοὺς παρωχημένους χρόνους ἐὰν εἶναι βραχέα.—Ἐκ δὲ τοῦ εικάζω, εἴκασα, εἴκαζον, εἴκασμαι, εὐρίσκεται Ἀττικῶς καὶ ἥκασα, ἥκασμαι.

Σημείωσις. Ἡ συλλαβικὴ αὖξησης ἦτο κοινὴ ὅλων τῶν ῥημάτων ἀρχήτερα. Ἡ δὲ χρονικὴ ἐγενήθη ἐκ συναίρεσεως τῆς συλλαβικῆς ε καὶ τοῦ φωνήεντος τοῦ ῥήματος· οἷον ἄγω, ἔαγον, ἤγον· ἀγαπῶ, ἐαγάπων, ἠγάπων· ἀλλ' ἡ συναίρεσις ἐε εἰς η καὶ εο εἰς ω ἐκβαίνει ἀπὸ τὸν συνῆθη τῆς κανόνα (Ζήτ. βιβλ. γ'. §. 190 β'). Ἐκ τούτου ἐξηγοῦνται αἱ προσσημειωθείσαι ἐξαιρέσεις (§. 101)· διότι ἐκ τοῦ ἔχω, ἔεχον, συναίρεται ὁμαλῶς τὸ εἶχον κτλ. Ἐφυλάχθη ἡ συλλαβικὴ αὖξησης καὶ εἰς ῥήματα τινὰ ἀρχόμενα ἐξ ἀτρέπτων φωνηέντων οἷον.

	ὠθέω	ὠνέομαι	οὐρέω
Παρατ.	ἐώθεον	ἐωνοόμην	ἐούρεον.

Καὶ παρακείμενοι δὲ φυλάττουσιν ἄτρεπτον τὴν συλλαβικὴν αὖξησην, ὡς εἶναι ἐώρακα (§. 103), ἐώνημαι, καὶ οἱ τρεῖς ἔοικα, ἔολπα, ἔοργα ἐκ τοῦ εἶκω, ἔλπω, εἶργω. Τὸ δὲ ο εἶναι διὰ τὸν λόγον τοῦ §. 127. γ'. Οἱ δὲ τούτων ὑπερσυντελικοὶ εἶναι διὰ χρονικῆς αὖξησης τοῦ ο ἐώκειν, ἐώλπειν, ἐώργειν κατὰ τινα ἀναλογίαν τοῦ §. 104.

12. ΑΥΞΗΣΙΣ ΤΩΝ ΣΥΝΘΕΤΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ.

11.

§. 107. Τὰ ἐκ τῶν προθέσεων σύνθετα ῥήματα λαμβάνουν τὴν συλλαβικὴν ἢ χρονικὴν αὐξῆσιν μετὰ τὴν πρόθεσιν πρὸ τοῦ ῥήματος, οἷον παρakoύω παρήκουον, ἐπομνύω ἐπώμνυον, καταγράφω κατέγραφον, ἐπιστέλλω ἐπέστελλον· διότι εἰσερχομένης τῆς αὐξήσεως ἀποβάλλεται τὸ φωνῆεν τῆς προθέσεως, παρεκτός τῆς πρὸ καὶ περί· οἷον προέγραφον, περιέγραφον. Ἐπὶ τοῦ κανόνος τούτου παρατηροῦμεν τὰ ἑφεξῆς.

α. Εἰς σύνθετα, τῶν ὁποίων τὸ ἀπλοῦν ῥῆμα ἐξέλειπεν ἢ εἶναι πολλὰ σπάνιον, ἡ αὐξῆσις γίνεται πρὸ τῆς προθέσεως, οἷον καθευδῶ ἐκάθευδον, καθίζω ἐκάθιζον, καί ἀφίουν ἐκ τοῦ ἀφίημι· μ' ὅλον τοῦτο ἀπαντᾷται εἰς τοὺς ἀρίστους συγγραφεῖς καθηῦδον ἀντὶ ἐκάθευδον.

β. Τὰ ῥήματα ἀνορθῶ, ἐνοχλῶ, ἀνέχομαι, παροινῶ, δέχονται διπλὴν αὐξῆσιν, ἡγουν καὶ ἔξωθεν καὶ ἔσωθεν τῆς προθέσεως· οἷον ἠνώρθουν, ἠνώχλουν, ἠνειχόμεν, πεπαρώνηκα. Παράξενος εἶναι ἡ ἀνωμαλία τῆς αὐξήσεως τῶν δύο ῥημάτων διακονῶ καὶ διακιτῶ· διότι εὐρίσκεται δεδιηκόνηκα καὶ κατεδιήτησα ἐκ τοῦ διάκονος, δίαίτα, ἐνώ ἀπλᾶ ἄκονος καὶ αἷτα δὲν ὑπῆρξαν.

γ. Ῥήματα παραγόμενα ἐκ συνθέτων ὀνομάτων δέχονται ἔξωθεν τὴν αὐξῆσιν· οἷον δεινοπαθῶ, ἐδεινοπάθουν (ἐκ τοῦ δεινοπαθής)· οἰκοδομῶ, ἐκοδόμουν ἐκ τοῦ οἰκοδόμος· μελοποιῶ, ἐμελοποιοῦν ἐκ τοῦ μελοποιός· ἄφρονῶ, ἠφρόνουν ἐκ τοῦ ἄφρων κτλ.

δ. Τοῦτον τὸν κανόνα ἠκολούθησαν καὶ τὸ ἐναντιοῦμαι, ἠναντιούμεν ἐκ τοῦ ἐναντίος· καὶ τὸ ἀντιβολῶ, ἠντιβόλουν ἐκ τοῦ ἀντιβολή· Μ' ὅλον τοῦτο εὐρίσκονται καὶ τοιαῦτα ῥήματα αὐξανόμενα ἔσωθεν τῆς προθέσεως· οἷον ἐξεκκλησιάζω, ἐνεκωμιάζον, προσητεύω, συνήρουν, ἐπιτετήδευκα, ἐνεχείρουν, κτλ. μ' ὅλον ὅτι ἐκ πάντων τούτων τῶν ῥημάτων (ἐκκλησιάζω, ἐγκωμιάζω, προφητεύω, συνεργέω, ἐπιτηδεύω, ἐγχειρέω) κανὲν δὲν εὐρίσκεται ἀπλοῦν, ἀλλὰ παράγονται ἐκ τῶν ἐκκλησία, ἐγκώμιον, προφήτης, συνεργός, ἐπίτηδες, καὶ ἐκ τῆς ἐν καὶ χεῖρ. Κατηγορῶ, κατηγόρουν ἐκ τοῦ κατήγορος, καὶ ἐμπολῶ (ἐκ τοῦ ἐμπολή). ἠμπόλησα, καὶ (εἰς τὸν Λουκιαν.) ἐμπεπόληκα.

ε. Τὰ ἐκ τοῦ εὐ καὶ δυς σύνθετα, εἰ μὲν ἀκολουθεῖ μετ' αὐτὰ φω-

νῆεν τρεπτὸν, οἶον, α, ε, ο, αὐξάνουσιν ἔσωθεν· οἶον δυσαρεστῶ, δυσ-
σηρέστουν· εὐεργετῶ, εὐηργέτουν· εὐορκῶ, εὐώρκουν· ἔξωθεν δὲ, ἐάν
ἀκολουθῇ ἄτρεπτον φωνῆν ἢ σύμφωνον, οἶον δυσημερῶ, ἐδυσημέρουν,
δυσωπῶ, ἐδυσώπουν, δυστυχῶ, ἐδυστύχουν.

13. ΧΑΡΑΚΤΗΡ.

§. 108. Χαρακτήρ ῥήματος λέγεται τὸ γράμμα, τὸ ὁποῖον προ-
ηγείται τοῦ φωνήεντος τῆς καταλήξεώς του· οἶον λέγω, φονεύ· τὸ γ
τοῦ πρώτου καὶ τὸ εὐ τοῦ δευτέρου εἶναι οἱ χαρακτῆρες των. Ῥίζα δὲ
ῥήματος τὸ μετὰ τὴν ἀποκοπὴν τοῦ ω τοῦ ἐνεστώτος μένον μέρος του·
οἶον (ἐπὶ τῶν δύο παραδειγμάτων μας) τὸ λέγ. καὶ τὸ φονεύ. Ὄταν
ἡ ρίζα τελειόνη εἰς φωνῆν, τὰ ῥήματα ὀνομάζονται καθαρὰ· οἶον
τιμάω, φιλέω, φονεύω.

§. 109. Δὲν ἔχει πάντοτε τὸ ῥῆμα μίαν ρίζαν, ἐνῶ διάφοροι χρό-
νοι μᾶς φανερόνουν ὅτι ὑπῆρχεν ἔτι καὶ ρίζα δευτέρα ἐκλιπούσα ἢ καὶ
σωζομένη· οἶον τύπτω, ἐτύπην, ἔχουσι δύο ρίζας τύπτ καὶ τύπ·
τάσσω ἐτάγην, τάγ καὶ τάσσ, λαμβάνω ἔλαβον λήψομαι, λαμβάν καὶ
λάβ καὶ λήβ.

§. 110. Ὁ ἐνεστώς λέγεται θέμα (§. 99). Ἐνὸς λοιπὸν καὶ τοῦ
αὐτοῦ ῥήματος ὑπάρχουσι δύο καὶ πολλάκις τρία θέματα, τὰ μὲν ἀ-
πηχαιωμένα καὶ ἄχρηστα, τὰ δὲ σωζόμενα καὶ χρήσιμα. Ὄταν ὁ
χαρακτήρ τοῦ θέματος εἶναι ἀπλοῦς, λέγεται εὐκρινὴς πρὸς διαφορὰν
τοῦ δευτέρου, ὅπου αὐτὸς δὲν γινώσκεται· τὸ γ φερ' εἰπεῖν, εἰς τὸ θέμα
τάγω (ἐτάγην) πρὸς διαστολὴν τοῦ εἰς τὸ τάσσω σσ. Τάττομεν ἐνταῦ-
θα ῥήματα, τῶν ὁποίων ὁ εὐκρινὴς χαρακτήρ ἔγεινεν ἄγνωστος εἰς τὸ
εὐχρηστον θέμα διὰ παρενθέσεως γράμματος καὶ διὰ τροπῆς. Ταῦτα
δὲ εἶναι τριῶν εἰδῶν.

α. Εἰς ὅσα ἔχουσι χαρακτῆρα π τ, τὸ μὲν τ παρεντέθη, ὁ δὲ εὐ-
κρινὴς των χαρακτήρ εἶναι ἓν ἐκ τῶν τριῶν γραμμάτων β, π, φ. Π. χ.
κρύπτω κρύβω, τύπτω τύπω, ράπτω ράφω.

β'. Εἰς ὅσα ἔχουσι σ σ, ἢ τ τ, εὐκρινὴς χαρακτήρ εἶναι ἢ γ ἢ κ
ἢ χ, οἶον

τάσσω τάγω, φρίσσω φρίκω, βήσσω βήχω.

Σημείωσις. Ἡ συνήθης γλῶσσα μεταχειρίζεται ἕως τώρα καὶ παλαιὰ ἀπλᾶ θέμα-

τὰ λέγουσα κρύβω, ῥάφω, βάφω, φυλάγω, βήγω κτλ. ἀντὶ κρύπτω, ῥάπτω, βάπτω, φυλάττω, βήσσω κτλ.

γ'. Ὅσα δὲ ἔχουσι ζ (δωρ. σδ), τινῶν μὲν εἶναι εὐκρινῆς χαρακτῆρ δ. Π. χ.

φράζω φράδω,

ῥζω ῥδω

τινῶν δὲ τὸ γ, οἷον κράζω, κράγω.

Ἀλλὰ τοῦ νέου εὐχρήστου θέματος ἄλλοι τύποι δὲν εἶναι. εἰμὴ ἐνεστώδης καὶ παρατατικῆς.

Σημείωσις. Τὰ εἰς ἰζω καὶ αζω παράγωγα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἔχουσι τὸν εὐκρινῆ χαρακτῆρα δ. Τὸν δὲ γ, ὅσα σημαίνουν φώνημα ἐκ στόματος ἀνθρώπου ἢ κτίνους, οἷον κράζω, στενάζω, τρίζω, οἰμώζω, κτλ. Προσέτι στάζω, στίζω, στηρίζω, σφύζω, μαστιζώ.—Τὰ δὲ ἐφεξῆς τρία, πλάζω, κλάζω, σαλπίζω, ἔχουν χαρακτῆρα εὐκρινῆ γγ. Μέλλ. γξω.—Τινὰ δὲ τῶν εἰς ττ ἢ σσ δὲν ἔχουσι χαρακτῆρα γ ἢ κ ἢ χ, ἀλλ' ἀκολουθοῦσι τὴν ἀναλογίαν τῶν εἰς ζ· οἷον πάσσω, πτίσσω κτλ.—Τινὰ δὲ ἔχουσι διπλοῦν τὸν εὐκρινῆ χαρακτῆρα ἴδε §. 152. εἰς τὸν κατὰλογον τὰ ῥήματα ἀρπάζω, παίζω, βασιάζω, νάσσω.

14. ΜΕΛΛΟΝ ΠΡΩΤΟΣ.

§. 111. Χαρακτῆρ τοῦ μέλλοντος εἶναι ἡ κατάληξις σω. Ἐπειδὴ τὰ πλεῖοτάτα ῥήματα ἔχουσι τὸν μέλλοντα τοῦτον, διὰ τοῦτο ὀνομάζεται μέλλων πρῶτος. Γίνεται δὲ ὁ μέλλων ἀπὸ τοῦ ἐνεστώτος κατὰ τὰ ἐφεξῆς.

α'. Εἰ μὲν ὁ ἐνεστώδης εἶναι καθαρὸς, προστίθεται τὸ σ πρὸ τοῦ ω· οἷον παύω παύσω, ἀκούω ἀκούσω, καὶ ἡ πρὸ τοῦ σω συλλαβὴ εἶναι πάντοτε μακρά, ὁποῖας ποσότητος καὶ ἂν εἶναι ἡ λήγουσα τοῦ ἐνεστώτος, οἷον δακρύω δακρύσω, τίω τίσω.

β'. Εἰ δὲ ὁ χαρακτῆρ τοῦ ἐνεστώτος εἶναι β, π, φ· τίθεται μετὰ αὐτοῦ καὶ τοῦ ω τὸ σ, ἐξ οὗ γίνεται χαρακτῆρ τοῦ μέλλοντος τὸ ψ, οἷον θλίβω θλίψω· λείπω λείψω· γράφω γράψω.

γ'. Εἰ δὲ εἶναι γ, κ, χ, τὸ σ προστιθέμενον τὰ μεταβάλλει εἰς ξ, οἷον λέγω λέξω, πλέκω πλέξω, τεύχω τεύξω. (§. 59).

δ'. Εἰ δὲ εἶναι δ, ἢ θ, ἀποβάλλεται διὰ τὴν κακοφωνίαν, καὶ μένει μόνον τὸ παρεντιθέμενον σ, οἷον ἄδω ἄσω, πείθω πείσω.

Σημείωσις. Ἐὰν πρὸ τοῦ σ τοῦ μέλλοντος εἶναι δ μετὰ γλωσσικοῦ συμφώνου ν, ἡ μεταβολὴ γίνεται κατὰ τὸν §. 188. οἷον σπένδω μέλλ. σπείσω.

ε'. Εἰ δὲ εἶναι χαρακτῆρ τοῦ ῥήματος πτ, σσ ἢ ττ, ζ, τότε ἔρχεται ὁ εὐκρινῆς χαρακτῆρ καὶ γίνεται πτ-ψ, καὶ σσ ἢ ττ-ξ καὶ ζ-σ, οἷον τύπτω (ΤΥΠΩ) τύψω· ῥάπτω (ΡΑΦΩ) ῥάψω· τάσ-

ΓΡΑΜΜ. ΚΟΥΜΑ.

σω (ΤΑΓΩ) τάζω· φράζω (ΦΡΑΔΩ) φράσω· καὶ σπανίως ζ-ξ, καὶ σσ ἢ ττ-ξ, οἷον κράζω (ΚΡΑΓΩ) κράζω· πλάσσω (ΠΛΑΘΩ) πλάσω.

§. 112. α'. Τὰ περισπώμενα τρέπουν τὸν βραχὺν χαρακτῆρα εἰς μακρὸν, ἤγουν τὸ ε εἰς η, καὶ τὸ ο εἰς ω· οἷον φιλέω, φιλήσω· χρυσέω, χρυσώσω· καὶ ὁ χαρακτῆρ α τρέπεται εἰς η, οἷον βοάω, βοήσω· ἀπατάω, ἀπατήσω. Ἐξαίρουνται δὲ τὰ πρὸ τοῦ α ἔχοντα ε, ι, ρ· οἷον ἐάω ἐάσω, μειδιάω μειδιάσω, δράω δράσω, φωράω φωράσω· ὁπότε τὸ α εἶναι μακρόν.

Σημείωσις α'. Περισπώμενά τινα εἰς αω καὶ εω βραχυπαράληκτα φυλάττουσιν ἄτρεπτον τὸ φωνῆεν εἰς τὸν μέλλοντα, οἷον γελάω, χαλάω, θλάω, κλάω, σπάω, Μέλλ. γελάσω κτλ. ἀλείω, ἀρκέω, ἐμέω, καλέω, τελέω, ζέω, ξέω, τρέω, αἰδέομαι, ἀκέομαι, Μελλ. ἀλέσω, αἰδέσομαι κτλ. Ὡσαύτως ὁμώω, ἀρώω, βώω, ὀνώω, Μέλλ. ὁμόσω, κτλ. Καὶ ἄλλα τινὰ εἰς ω καθαρὸν τηροῦσι βραχὺ τὸ φωνῆεν ὡς τὸ εἶχαν εἰς τὸν ἐνεστώτα· οἷον ἀνύω, ἀρύω, μεθύω, πτύω, Μέλλ. ἀνύσω κτλ. Ζήτ. ἀνώμ. δύω, θύω, λύω.

Σημείωσις β'. Τινὰ δὲ εἶναι ἄστατα, ἄλλοτε μὲν ε, ἄλλοτε δὲ η, ἔχοντα εἰς τὸν μέλλοντα ἢ εἰς τοὺς ὑπ' αὐτοῦ παραγωγούς χρόνους (§. 116. 122). Εἶναι δὲ τὰ ἐφεξῆς· Αἰνέω αἰνέσω, πλθ. παρακείμενος ἤνημαι· ποθέω, ποθέσω καὶ ποθήσω· δέω, δήσω· παρακείμ. δέδεκα· αἰρέω, αἰρήσω. Ἀόρ. παθ. ἡρέθην· φρονέω, ἤσω, καὶ ἔσω· φορέω, πονέω. Ζήτ. καὶ εἰς τὰ ἀνώμ. γαμέω, στερέω, εὐρίσκω νέμω καὶ ΡΕΩ εἰς τὸ Εἰπεῖν·

Σημείωσις γ'. Τὸ ἀκρόαομαι ἔχει μέλλοντα ἀκράσομαι παρὰ τὴν ἀναλογίαν τοῦ βοάω Μ. βοήσω. Ἐξ ἐναντίας· δὲ χράω, χράομαι-χρήσω κτλ. παρὰ τὴν ἀναλογίαν τοῦ δράω, άσω.

β'. Τὰ δὲ ρέω, χέω, νέω, θέω, πλέω, πνέω, σχηματίζουν τὸν μέλλοντα εἰς ευσω· καὶ τὰ κλαίω, καίω εἰς αυσω, ἐκ τῶν θεμάτων ρεύω, χεύω, νεύω, θεύω, πλεύω, πνεύω, κλαύω, καύω.

15. ΜΕΛΛΩΝ ΑΤΤΙΚΟΣ.

§. 113. Ὅταν πρὸ τοῦ σω εὐρίσκηται φωνῆεν βραχὺ, ἀποβάλλεται μὲν ἰωνικῶς τὸ σ, συναιροῦνται δ' Ἀττικῶς τὰ φωνήεντα εἰς τὸ περισπώμενον ω· οἷον ἐκ τοῦ τελέω, τελέσω, ἰωνικῶς τελέω, Ἀττικῶς τελῶ· ἐκ τοῦ βιβάζω, βιβάσω, ἰωνικῶς βιβάω, Ἀττικῶς βιβῶ.

§. 114. Τὰ εἰς ιζω ὑπερδισύλλαβα μὲ ἀποβολὴν μόνην τοῦ σ σχηματίζουν ἄττικῶς περισπώμενον μέλλοντα, οἷον νομίζω· νομίσω, νομιῶ.

16. ΜΕΛΛΩΝ Β'.

§. 115. Ὄταν τὸ καθαρὸν θέμα τοῦ ῥήματος σχηματισθῇ ὡς περισπώμενον ῥῆμα, οἷον τυπῶ, τυπεῖς, τυπεῖ, ὁ χρόνος οὗτος ὀνομάζεται μέλλων δεύτερος. Ἀλλ' ὁ τύπος οὗτος εἶναι κανονικὸς καὶ χρήσιμος εἰς τὰ ῥήματα, τῶν ὁποίων χαρακτήρ εἶναι λ, μ, ν, ρ, καὶ ἀνωμάλων τινῶν. Ζήτ. Μάχομαι, ἔζομαι.

Σημείωσις. Οἱ Δωριεῖς περισπῶσι καὶ τὸν μέλλοντα πρῶτον, λέγοντες τυψῶ κτλ. ὁ τύπος οὗτος ἔμεινε χρήσιμος ἐπὶ τινῶν ῥημάτων καὶ εἰς τοὺς Ἀττικοὺς· οἷον ἐκ τοῦ φεύγω, Μέσ. μέλλ. φευξοῦμαι. Ἐνα πάντῃ ἀνώμαλον τύπον μέλλοντος εἰς ομαι ζή-
τει εἰς τὰ ἀνώμαλα πίνω καὶ ἐσθίω.

17. ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ.

§. 116. Ὁ χαρακτήρ τοῦ παρακειμένου κανονίζεται ἀπὸ τὸν μέλλοντα πρῶτον. Ὄταν ὁ μέλλων ἔχῃ σ, ὁ παρακείμενος λαμβάνει κ· οἷον ποιήσω, πεποίηκα, ὅταν ἐκείνος ἔχῃ ψ, ὁ παρακείμενος λαμβάνει φ, οἷον τύψω τέτυφα· ὅταν δὲ ἔχῃ ξ, ὁ παρακείμενος λαμβάνει χ, οἷον πλέξω, πέπλεχα.

α. Καὶ εἰ μὲν τὸ ῥῆμα ἄρχεται ἀπ' ἀτρέπτου φωνήεντος ἢ διφθόγγου, ἀπ' αὐτοῦ ἄρχεται καὶ ὁ παρακείμενος· ὅταν δὲ ἀπὸ τρεπτοῦ, αὐξάνει καὶ αὐτὸς χρονικῶς ὡς οἱ ἄλλοι παρωχήμενοι, οἷον ὀνομάζω ὠνόμαζον ὠνόμακα.

β'. Ὄταν τὸ ῥῆμα ἄρχηται ἀπὸ δύο ἄφωνα, ἢ ἀπὸ διπλᾶ ζ, ξ, ψ, ἢ ἀπὸ ρ, ὁ παρακείμενος λαμβάνει τὴν συλλαβικὴν αὐξήσιν τοῦ παρατατικοῦ· οἷον στηρίζω ἐστήριζον ἐστήριχα· ζηλῶ ἐζήλουν ἐζήλωκα· ξύω ἐξυον ἐξυκα· ψέγω ἔψεγον ἔψεχα· ῥητορεύω ἐρρήτορεύον ἐρρήτορεύκα.

γ'. Ὄταν τὸ ῥῆμα ἄρχηται ἀπὸ ἓν ἀπλοῦν σύμφωνον ἢ ἀπὸ δύο, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ μὲν εἶναι ἄφωνον, τὸ δὲ ἄλλο ἀμετάβολον, ὁ παρακείμενος ἀναδιπλασιάζεται προσλαμβάνων εἰς τὴν συλλαβικὴν αὐξήσιν καὶ τὸ σύμφωνον τοῦ ἐνεστώτος· οἷον τύπτω ἔτυπτον τέτυφα· γράφω ἔγραφον γέγραφα· πλουτῶ ἐπλούτουν πεπλούτηκα· πλὴν τῶν ἀρχομένων ἀπὸ τοῦ γνω καὶ γρη, οἷον γνωρίζω ἐγνώρικα· γρηγορῶ ἐγρηγόρηκα· εἰς τὰ ὁποῖα πρόσθετος ἔγνωκα ἐκ τοῦ γνώω· καὶ ἐγλώττισμαι, ἐπειδὴ διὰ κακοφωνίαν δὲν ἀναδιπλασιάζονται· καὶ πλὴν τοῦ πέπτωκα (πτῶ), πέπταμαι (πτᾶ), τὰ ὁποῖα ἀναδιπλασιάζονται παρὰ τὸν β'. κανόνα· εἰς

ταῦτα πρόσθε· τὸ κέκτημαι, τὸ ὅποιον κοινῶς μὲν ἀναδιπλασιάζεται, ὁ δὲ Πλάτων πρὸ μὲν φωνήεντος τὸ ἀναδιπλασιάζει, πρὸ δὲ συμφώνου λέγει ἔκτῃμαι.

δ. Τὰ ἀπὸ δασέων θ, φ, χ ἀρχόμενα τρέπουσιν εἰς τὸν παρακείμενον τὰ δασέα εἰς ψιλὰ· καὶ τὸ μὲν θ τρέπεται εἰς τ, οἷον θεωρῶ τεθεώρηκα. τὸ φ εἰς π, φωνῶ πεφώνηκα· τὸ χ εἰς κ, χωνεύω κεχώκευκα.

18. ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ Β'.

§. 117. Ὁ δεύτερος παρακείμενος, λεγόμενος ἀπὸ τοὺς ἀρχητέρους γραμμαικούς· Μέσος, κατὰ μὲν τὴν αὔξησιν συλλαδικὴν ἢ χρονικὴν εἶναι ὅμοιος τοῦ πρώτου· λαμβάνει δὲ τὸ ληκτικὸν σύμφωνόν του ἀπὸ τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἐνεστώτος· οἷον λήθω λέληθα· σήπω σέσηπα· φεύγω πέφευγα. Ἐὰν δὲ ὁ χαρακτήρ τοῦ ἐνεστώτος εἶναι μικτός, ὁ δεύτερος παρακείμενος λαμβάνει τὸν εὐκρινῆ (§. 110). οἷον τύπτω (ΤΥΠΩ) τέτυπα· φρίσω (ΦΡΙΚΩ) πέφρικα· φράζω (ΦΡΑΔΩ) πέφραδα· πλήσω (ΠΛΗΓΩ) πέπληγα.

§. 118. α. Τὸ α τῆς παραληγούσης τρέπεται εἰς η, οἷον δαίω δέδῃκα, θάλλω τέθῃκα, ἐὰν πρὸ τοῦ α δὲν ἐμφιλοχωρῇ ρ ἢ φωνῇεν, οἷον κέκραγα, ἔαγα, ἔαδα.

β'. Ἡ ε "παραλήγουσα τοῦ ἐνεστώτος μεταβάλλεται εἰς ο, οἷον τέκω τέτοκα· δέρκω δέδορκα· εἰς τὴν εἰ δίφθογον τρέπεται τὸ ε καὶ τὸ ι μένει ἢ ἀποβάλλεται, οἷον λείπω λέλοιπα, σπείρω ἔσπορα (Ζήτ §. 140. ε).

Σημείωσις α. Τρέπουσι δὲ καὶ τινες πρῶτοι παρακείμενοι τὸ ε εἰς ο, οἷον πέμπω πέπομα· κλέπτω κέκλομα· τρέπω καὶ τρέφω τέτροφα. Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ ἡ τροπή τῆς εἰ εἰς οἱ τοῦ παρακειμένου δέδοικα ἐκ τοῦ δεῖδω.

Σημείωσις β'. Δεύτεροί τινες παρακείμενοι φυλάττουσι τὴν ἀρχαίαν συλλαδικὴν αὔξησιν (§. 105. Σημ.) οἷον, εἶκα, εἶθα (ὅθεν εἶωθα κατὰ μετάθεσιν τοῦ ι καὶ τροπὴν τοῦ ο εἰς ω), εἶλπα, εἶργα.

Σημείωσις γ'. Ὀλίγα ῥήματα, καὶ μάλιστα τὰ πρωτότυπα, ἔχουσι τὸν δεύτερον παρακείμενον· τὰ περισσότερα καὶ ὅλα τὰ παράγωγα ἔχουσι χρήσιμον μόνον τὸν πρῶτον.

19. ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ ΑΤΤΙΚΟΣ.

§. 119. α. Ὅταν τὸ ῥῆμα ἀρχῇται ἀπὸ τῶν τρεπτῶν φωνήεντων α, ε, ο, οἱ Ἀττικοὶ σχηματίζουν ἴδιον παρακείμενον προστιθέντες τὰ δύο ἀρκτικά γράμματα τοῦ ἐνεστώτος εἰς τὸν

κοινὸν καὶ εἰς τὸν δεύτερον παρακείμενον, καὶ βραχύνοντες τὴν τρίτην συλλαβὴν ἂν εἶναι μακρά· οἷον ἀγείρω ἤγερα ἀγήγερα· ἀκούω ἤκουα ἀκήκοα· ἀλείφω ἤλειφα ἀλήλιφα· ἐλεύθω ἤλευθα ἐλήλυθα· ὁμῶς ὤμοκα ὁμώμοκα· πλὴν τοῦ ἐρείρηκα ἐκ τοῦ ἐρείδω, διὰ τὸ μὴ συμπίσῃ μὲ τὸ ἐρήρικα ἐκ τοῦ ἐρίζω.

β'. Ὅταν δὲ τὸ ῥῆμα ἄρχηται ἀπὸ λ ἢ μ, ἀποβάλλοντες τοῦτο, καὶ τὸ ε τρέποντες εἰς δίφθογγον εἰ, σχηματίζουσι τὸν παρακείμενον Ἀττικῶς· οἷον λέληφα εἴληφα· μείρομαι μέμαρμαι, Ἀττικῶς εἴμαρμαι, ὅθεν εἰμαρμένη.

20. ὙΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ.

§. 120. Ὁ Ὑπερσυντελικὸς γίνεται ἀπὸ τοῦ παρακειμένου μὲ τροπὴν τοῦ α εἰς εἰν.

α'. Εἰ μὲν ὁ παρακείμενος ἀναδιπλασιάζεται, ὁ Ὑπερσυντελικὸς προσλαμβάνει εἰς τὴν ἀρχὴν τὸ ε, οἷον γέγραφα ἐγεγράφειν.

β'. Εἰ δ' ἄρχεται ἀπὸ φωνήεντος, συνάρχεται ἀπ' αὐτοῦ καὶ ὁ Ὑπερσυντελικὸς, οἷον ἤνυκα ἠνύκειν, ὠνόμακα ὠνομάκειν.

γ'. Ἐὰν γίνεται ἀπὸ Ἀττικοῦ παρακειμένου, αὐξάνει χρονικῶς· οἷον ἀκήκοα ἠκηκόειν· ἐρήρικα ἠρηρίκειν.

Σημείωσις. Τοιούτων ἀναδιπλασιασμὸν εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν Ἀττικῶν ἔχει καὶ ὁ Ἀόριστος β. τοῦ ἄγω ἤγαγον, φυλάττων αὐτὸν καὶ εἰς τὰς ἄλλας ἐγκλίσεις, οἷον ἀγαγεῖν ἀγαγὼν κτλ.

δ'. Ἐὰν ὁ παρακείμενος ἄρχηται ἀπὸ εο (§. 104 κ. 106. Σημ.), ὁ Ὑπερσυντελικὸς μεταβάλλει μόνον τὸ ο εἰς ω, καὶ υπογράφει τὸ ι, ἂν εἶναι δίφθογγος, οἷον ἔολπα ἐώλπειν· ἔωργα ἐώργειν· ἔοικα ἐώκειν.

§. 121. Πολλάκις ὅμως ἡ αὐξησης τοῦ ὑπερσυντελικοῦ ἀποβάλλεται· οἷον δεδίει ἀντὶ ἐδεδίει· καὶ προσέτι ἐκθλίβεται τὸ ι τῆς διφθόγγου κατὰ τὴν παραλήγουσαν τοῦ τρίτου πληθυντικοῦ προσώπου· οἷον γεγράφεσαν πεπόνθεσαν, ἀντὶ ἐγεγράφεισαν, ἐπεπόνθεισαν.

21. ΑΟΡΙΣΤΟΣ Α'.

§. 122. Ὁ Ἀόριστος α' φυλάττει τὸ τελικὸν σύμφωνον καὶ τὴν παραλήγουσαν τοῦ μέλλοντος, οἷον τύψω ἔτυψα· λέξω ἔλεξα· πλὴν τοῦ

ἔδωκα, ἔθηκα, ἤνεγκα, ἦκα, εἶπα καὶ τοῦ ἔχεα ἐκ τοῦ χεύσω· καὶ ἔκηκα ἐκ τοῦ καύσω.

22. ΑΟΡΙΣΤΟΣ Β'.

§. 123. Ὁ δεύτερος Ἀόριστος ἔχων τὸν τύπον τοῦ παρατατικοῦ, ὡς πρὸς τὸν ἄλλον τοῦ σχηματισμὸν ἀκολουθεῖ τοὺς ἐφεξῆς κανόνας.

α'. Διαμβάνει πρὸ τῆς καταλήξεως ὃν τὸν αὐτὸν χαρακτήρα, τὸν ὁποῖον ἔχει ὁ δεύτερος παρακείμενος· διὰ τοῦτο χωρὶς περιττολογίαν πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῶσι καὶ εἰς αὐτὸν ὅσα προσέπαμεν (§. 117).

β'. Βραχύνει τὴν παραλήγουσαν τοῦ ἐνεστώτος, μεταβάλλων τὸ η εἰς α, καὶ τὸ ω εἰς α, ἢ ἂν εἶναι δίφθογγος, ἀποβάλλων αὐτῆς τὸ ἐν φωνῇ· οἶον λήβω ἔλαβον· τρώγω ἔτραγον· φαίνω ἔφανον· παύω ἔπαον· λείπω ἔλιπον· φεύγω ἔφυγον· ἢ τελευταῖον ἐὰν ὁ ἐνεστὼς ἔ-χη δύω λ, ὡς βάλλω, ψάλλω κτλ. ἀπορρίπτων τὸ ἐν· οἶον βάλλω ἔβαλον κτλ.

γ'. Ὅταν δισύλλαβος ἐνεστὼς ἔχη ε, ἢ μόνον, ἢ μετὰ τοῦ ι, καὶ προηγῇται ἢ ἀκολουθῇ ἐν τῶν ἀμεταβόλων, τὸ ε τρέπεται ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον εἰς α· οἶον στέλλω ἔσταλον· τέμνω ἔταμον· δέρω ἔδαρον· πέρθω ἔπαρθον καὶ ἔπραθον· δέριω ἔδαρκον καὶ ἔδρακον· κλέπτω ἔκλαπον· σπείρω ἔσπαρθον· φθείρω ἔφθαρκον· κείρω ἔκαρον· Τοῦ δὲ ὑπερδισύλλαβου ὀφείλω, ὁ ἀόριστος β'. φυλάττει τὸ ε, ὡφελον.

Εἰς ὅσα δὲ ῥήματα δὲν εἶναι δυνατὴ καμμία τῶν εἰρημένων μεταβολῶν, ὡς εἰς τὸ ἀρύω, γράφω κτλ, ταῦτα ἀόριστον δεύτερον δὲν ἔχουσιν. Ὅλα τὰ παράγωγα ῥήματα (τὸ ὁποῖον ἐλέγαμεν καὶ περὶ τοῦ δευτέρου παρακειμένου §. 118 Σημ. γ'.) δὲν ἔχουσιν εὐχρηστον Ἀόριστον β'. Πρέπει δὲ μάλιστα οἱ ἀρχαριοὶ νὰ προσέχουν μὴ ὑπολάβουν χρησίμους ὅλους τοὺς ἐνταῦθα σημειωθέντας· διότι ἔτυπον, ἔκρυβον, ἔῤῥαφον, ἔταγον, ἔκαον σπανιώτατα καὶ μάλιστα εἰς ἀμφιβόλους θέσεις εὐρίσκονται εἰς τοὺς συγγραφεῖς· ὑποτίθενται δὲ διὰ τὴν ὑπ' αὐτῶν παραγωγὴν καὶ συγγένειαν τοῦ πραγματικῶς ὑπάρχοντος παθητικοῦ ἀορίστου δευτέρου.

Σημείωσις. Ἀόριστοὶ τινες δεῦτεροι ἔχουσιν τὴν παραλήγουσαν μακράν, οἶον ἔβρον, ἔβλαστον, (Ζήτει τὰ ἀνώμαλα Εὐρίσκω, Βλαστάνω). — Ἄλλοι τινὲς θέσει μακράν ἔχοντες τὴν παραλήγουσαν τὴν βραχύνουσι διὰ μεταθέσεως τοῦ γράμματος. Ζήτ. τὰ ἀνόμ. Λέριω, Πέρθω.

23. Αἱ λοιπαὶ ἐγλίσεις.

§. 124. Οἱ χρόνοι τῶν λοιπῶν ἐγλίσεων σχηματίζονται εὐκόλως κατὰ τοὺς προεκτεθέντας τύπους (σελ. 25—53). Σημειόνομεν δὲ μόνον ὅτι ὁ πρᾶκείμενος, τούτων ἐπιδέχεται τὴν χρονικὴν αὐξήσιν ἢ τὸν ἀναδιπλασιασμόν. Προσθέτομεν δὲ ἐνταῦθα πίνακα τῶν σχηματισμῶν των, διὰ νὰ συνειθίσωσιν εὐκολώτερα τὰς τροπὰς των οἱ πρωτόπειροι.

Πίναξ τοῦ σχηματισμοῦ τῶν χρόνων ῥήματος ἐνεργητικοῦ βαρυτόνου.

Ὄριστική.	Προστακτ.	Εὐκτικ.	Ἰποτακτ.	Ἀπαρέμφατ.	Μετοχή.
Ἐνεστώς. τύπτω	τύπτε	τύποιμι	ἐάν τύπτω	τύπτειν	τύπων
Παρατατ. ἔτυπτον					
Παρακείμεν. τέτυρα	τέτυρε	τετύφοιμι	τετύφω	τετυφέναι	τετυφώς
Παρακ. β'. τέτυπα	τέτυπε	τετύποιμι	τετύπω	τετυπέναι	τετυπώς
Ἰπέρσυντ. ἐτετύπειν					
καὶ β'. ἐτετύπειν					
Ἀόριστος α'. ἔτυψα	τύψον	τύψαιμι	τύψω	τύψαι	τύψας
Ἀόριστος β'. ἔτυπον	τύπε	τύποιμι	τύπω	τυπῆν	τυπὼν
Μέλλων α'. τύψω		τύφοιμι		τύψειν	τύψων
Μέλλων β'. τυπῶ.		τυποῖμι		τυπῆν	τυπὼν.

Ὄριστική.	Προστακτ.	Εὐκτικ.	Ἰποτακτ.	Ἀπαρέμφ.	Μετοχή.
Ἐνεστώς. εὖω, αὖω, οὖω	εἰ	οἶμι	ἐάν	εἶν	ῶν.
Παρατ. οὖν, ὠν, οὐν	α	ῶμι	ῶ	ᾶν	
	ου	οἶμι		οῦν	

Πίναξ τοῦ σχηματισμοῦ τῶν χρόνων ῥήματος ἐνεργητικοῦ βαρυτόνου.

24. ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΟΡΙΣΤΙΚΗΣ ΕΓΚΛΙΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΘΗΤΙΚΩΝ.

§. 125. Ὅσων χρόνων τῆς ἐγκλίσεως ταύτης καταλαμβάνει τὸν σχηματισμὸν ὁ πρωτόπειρος προσέχων εἰς τὸν τύπον τῆς, εἶναι μάταιος κόπος ν' ἀποδώσωμεν κανόνας. Διὰ τοῦτο λέγομεν μόνον ὅσα εἶναι σημειώδη, καὶ ἐξετάζομεν πλατύτερα τοὺς σχηματισμοὺς τοῦ παρακειμένου καὶ τῶν ἀορίστων α. καὶ β'.

§. 126. Τὸ δεύτερον ἐνικὸν πρόσωπον τοῦ ἐνεστώτος κοινῶς λήγει εἰς η, οἷον τύπτομαι τύπτῃ. Εἰς τοὺς σκηνικοὺς ὅμως τῶν Ἀθηνῶν εὐρίσκεται πάντοτε σχεδὸν διὰ τῆς ει, οἷον τύπτει· καὶ εἰς τὴν κοινὴν χρῆσιν ὅλων τῶν λογογράφων ἔμειναν διφθογγογραφούμενα μόνον τὰ τρία ταῦτα· βούλει, οἶει, καὶ ὄψει· δεύτερον πρόσωπον μέσου μέλλοντος, τὸ ὁποῖον καὶ αὐτὸ γράφεται διὰ τῆς η κοινῶς.

Σημείωσις. Ἀρχαία κατάληξις τοῦ δευτέρου προσώπου τῶν παθητικῶν ῥημάτων τῶν μὲν ἀρκτικῶν χρόνων εἶναι εἰς σαι, τῶν δὲ δευτερευόντων σ ο. Αἱ καταλήξεις αὗται ἐφυλάχθησαν εἰς τὸν παρακειμένον καὶ ὑπερσυντελικὸν καὶ εἰς τὰ εἰς μι ῥήματα. Μόνον ἀκαλλιέργητοι διάλεκτοι ἔλεγον ἔπειτα εἰς τὸ δεύτερον πρόσωπον τύπτεσαι, ἐτύπτεσο. Προστ. τύπτεσο. Μίσ. Ἀόρ. α. ἐτύψασο.— Ὑποτακτ. τύπτῃσαι. Σώζονται δὲ καὶ εἰς τὴν ἁγίαν Γραφὴν καυχᾶσαι ἀντὶ τοῦ καυχᾶ, καὶ καθ' ὅλην τὴν συνεπιζομένην τώρα γλῶσσάν μας· Οἱ Ἰωάνες, ἀγαπῶντες τὴν ἀλλεπαλληλίαν τῶν φωνηέντων, ἔρριψαν τὸ σ καὶ ἔλεγον εαι, ηκι, εο, σο, τὰ ὁποῖα ἐσυναίρεσεν ἡ κοινὴ γλῶσσα εἰς η, ου, ω.

Π. χ.	ἰων.	κοιν.	ἰων.	κοιν.
β'. Πρόσωπ. τύπτεαι,		τύπτῃ.	Προστ. τύπτεο	τύπτου.
Ἑποτακ. τύπτῃαι		τύπτῃ.	Παρατ. ἐτύπτεο,	ἐτύπτου.
β'. Πρόσ. Μίσ. Ἀόρ α.	ἰων ἐτύψαςο,	κοιν. ἐτύψω		

Οἱ Ἀττικοὶ δὲ ἀντὶ τοῦ η ἔλεγον ει. Τὸν τύπον ει ἐφύλαξαν ὅλοι οἱ σκηνικοὶ τῶν Ἀθηνῶν, καὶ τινες λογογράφοι, καὶ ἐξαιρέτως ὁ Πλάτων, μάλιστα καθὼς ἐξεδύθη ἀπὸ τὸν Βέικκρον, ὅστις ἐκ διαφόρων χειρογράφων τοῦ κειμένου ὀδηγούμενος εἰσήγαγε πανταχοῦ εἰ ἀντὶ τοῦ εἰς τὰς προτέρας ἐκδόσεις ἀπαντωμένου καποτε η. Ὅλοι δὲ οἱ ἄλλοι λογογράφοι Ἀττικοὶ καὶ κοινὸι μεταχειρίζονται πάντοτε τὸ η, παρεκτὸς τῶν τριῶν βούλει, οἶει, ὄψει. Βούλη δὲ καὶ εἴη ἔμειναν τύποι τῆς ὑποτακτικῆς ἐγκλίσεως.

25. ΠΑΘΗΤΙΚΟΣ ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ.

§ 127. Ὁ παθητικὸς παρακειμένος λήγων εἰς μαι γίνεται ἀπὸ τοῦ πρώτου ἐνεργητικοῦ, τοῦ ὁποῖου φυλάττει τὴν παραλήγουσαν διὰ τοῦτο, καὶ ἔαν δὲν ὑπάρχῃ πρῶτος ἐνεργητικὸς εὐχρηστος, πρέπει νὰ

τὸν πλάση ἢ Γραμματική· π. χ. εἰς τὸ λείπω (παρκαίμενος β'. εὐχρηστος λέλοιπα) τὸ λείψα, διὰ τὴν σχηματίσιν αὐτοῦ τὸ παθητικὸν λέλειμμαι.

§. 128. Ὄταν ὁ ἐνεργητικὸς παρκαίμενος ἔχη φ, ὁ παθητικὸς παρκαίμενος πρὸ τοῦ μ, λαμβάνει καὶ ἄλλο μ, οἷον τέτυφα, τέτυμμαι.

Σημείωσις. Τὰ τρία πρόσωπα κυρίως πρέπει νὰ σχηματισθῶσι διὰ τοῦ φ οὕτω· τέτυφμαι, τέτυφασι, τέτυφται· ἀλλ' εἰς τὸ πρῶτον καὶ τρίτον γίνεται ἡ μεταβολὴ διὰ τοὺς λόγους, τοὺς ὁποίους θέλομεν εἰπεῖν (§. 186. κ. 183. β'). εἰς δὲ τὸ δευτέρον τὸ φσαι προφέρεται ψαι (§. 59.).

§. 129. Ὄταν ὁ ἐνεργητικὸς ἔχη χ, ὁ παθητικὸς προσλαμβάνει γ πρὸ τοῦ μ, οἷον πέπλεχα πέπλεμμαι.

Σημείωσις. Ἐνταῦθα τὰ τρία πρόσωπα κυρίως εἶναι πέπλεχμαι, πέπλεχαι, πέπλεχται· μεταβάλλονται δὲ διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους (§. 59. καὶ 183 β').

§. 130. Ὄταν ὁ ἐνεργητικὸς παρκαίμενος ἔχη κ, γινόμενος ἀπὸ ἐνεστῶτα χαρακτηριζόμενον διὰ δ, θ, τ, σ, σσ, ττ, ἢ παρ- λήγοντα εἰς φωνήεν βραχὺ ἄτρεπτον μείναν εἰς τὸν μέλλοντα, ὁ παθητικὸς παρκαίμενος λαμβάνει σ πρὸ τοῦ μ, οἷον

ἄδω,	ἤκα,	ἤσμαι
πεῖθω,	πέπεικα,	πέπεισμαι
ἀνύττω,	ἤνυκα,	ἤνυσμαι
φράζω,	πέφρακα,	πέφρασμαι
πλάσσω,	πέπλακα,	πέπλασμαι
τελέω, τελέσω,	τετέλεκα,	τετέλεσμαι
ὀνόω, ὀνόσω,	ὠνοκα,	ὠνοσμαι
γελάω, γελάσω,	γεγέλακα,	γεγέλασμαι.

Σημείωσις. Προσέτι λαμβάνουσι τὸ σ πολλὰ εἰς ω καθαρὸν λήγοντα· οἷον πρίω, χρίω, ὕω, ξύω, ἀνύω, ἀκρύω, κελεύω, κλείω, παλαίω, πταίω, ῥαίω, θραύω, κρούω, αἰώ. Τινὰ δὲ ὅμοια τούτων δὲν ἐπιδέχονται σ· οἷον ἀρώ, ἐλάω, ἰδρύω, λύω, τίω, παύω, βασιλεύω κτλ.

§. 131. Ὁ παθητικὸς παρκαίμενος φυλάττει, ὡς εἴπαμεν (§. 127), τὴν παραλήγουσαν τοῦ ἐνεργητικοῦ. Ἀλλ' ἡ τοῦ ε εἰς ο τροπή (§. 118, β') δὲν μεταβάλλει καὶ εἰς αὐτὸν, οἷον κλέπτω (κέκλοφα) κέκλεμμαι, βρέχω (βέδροχα) βέβρεγμαι. Τὰ τρία ὅμως ῥήματα, τρέφω, τρέπω, στρέφω λαμβάνουσιν α εἰς τὸν παθητικὸν παρκαίμενον· οἷον τέθραμμαι, τέτραμμαι, ἔστραμμαι.

§. 132. Ρήμάτων δὲ τινων ὁ ἐνεργητικὸς παρκαίμενος παρα- λήγει εἰς ευ, ὁ δὲ παθητικὸς ἀποβάλλει τὸ ε· οἷον τεύχω (τέτευχα) τέ-
GRAMM. ΚΟΤΜΑ.

τυγμαι· φεύγω (πεφευγα) πέφυγμαι· πνέω (πέπνευκα) πέπνυμαι·
 ἀλλ' εἰς τὸ χέω (χεύσω) ἀποβάλλουν τὸ ε καὶ ὁ ἐνεργητικὸς καὶ
 ὁ παθητικὸς, οἷον κέχυκα, κέχυμαι.

Σημείωσις. Ὅπου ἐκ τῆς φύσεως τοῦ ῥήματος καὶ ἐκ τῶν κανόνων (§. 129, 130.)
 ἦτον ἀναγκαῖον νὰ τεθοῦν πρὸ τοῦ μαι δύο γ ἢ δύο μ, τὸ ἐν ἑξ αὐτῶν ἀποβάλλε-
 ται· οἷον ἐλέγχω, ἐλήλεγχα, ἐλήλεγμαι· κάμπω, κέκαμφα, κέκαμμαι, αἱ δὲ λοι-
 παὶ καταλήξεις μένουσιν εἰς τὸν κανόνα· οἷον ἐλήλεγχαι, γχται κτλ, κέκαμψαι, κέ-
 καμπται κτλ. (Πρ. §. 182).

26. ΠΑΘΗΤΙΚΟΣ ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ.

§. 133. Ὁ παθητικὸς ὑπερσυντελικὸς γίνεται ἀπὸ τοῦ παθητικοῦ
 παρακειμένου μὲ τροπὴν τοῦ μαι εἰς μῆν, καὶ συνάρχεται μὲ αὐτὸν
 ἀρχόμενον ἀπὸ φωνήεντος· οἷον ἤκουσμαι ἠκούσμην· προσλαμβάνει
 δὲ τὸ ε τῆς αὐξήσεως, ὅταν ἐκεῖνος ἀρχῇται ἀπὸ συμφώνου· οἷον
 γέγραμμαι, ἐγεγράμμην.

27. ΜΕΤ' ΟΛΙΓΟΝ ᾗ Γ'. ΜΕΛΛΩΝ.

§. 134. Ὁ μετ' ὀλίγον μέλλων γίνεται ἀπὸ τὸ δεύτερον ἐνικὸν πρό-
 σωπον τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου μὲ τροπὴν τοῦ αἰ εἰς ομαι· οἷον
 τέτυψαι, τετύψομαι· πέπεισαι, πεπέισομαι· πεφίλησαι, πεφι-
 λήσομαι.

Σημείωσις. Τὰ ῥήματα τὰ ἐπιδεχόμενα χρονικὴν αὐξήσιν καὶ τὰ εἰς λ, μ, ν, ρ,
 σχηματίζουσιν εὐχρηστον μετ' ὀλίγον μέλλοντα·

28. ΠΑΘΗΤΙΚΟΣ ΑΟΡΙΣΤΟΣ Α'.

§. 135. Ὁ παθητικὸς ἀόριστος πρῶτος λήγων πάντοτε εἰς θην
 γίνεται ἀπὸ τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου, τοῦ ὁποῖου φυλάττει τὴν
 παραλήγουσαν· λέλυμαι, ἐλύθην.

§. 136. α. Ὅταν πρὸ τοῦ μαι τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου εὐ-
 ρίσκηται ἄλλο μ, τρέπει αὐτὸ ὁ ἀόριστος εἰς φ' οἷον τέτυμμαι,
 ἐτύφθην.

β'. Ὅταν εὐρίσκηται γ, τὸ τρέπει εἰς χ' οἷον πέπλεγμαι, ἐ-
 πλέχθην.

γ'. Ὅταν εὐρεθῇ σ, τὸ φυλάττει, οἷον πέπεισμαι ἐπέισθην· πλὴν
 τοῦ μέμνημαι ἐμνήσθην, καὶ πέπαυμαι ἐπαύθην καὶ ἐπαύσθην προσ-
 λαμβανόντων σ, χωρὶς νὰ εἶναι εἰς τὸν παρακειμένον, καὶ τοῦ σέ-
 σωσμαι ἐσώθην ἀποβάλλοντος αὐτό.

Σημείωσις. Ἐξαιροῦνται ἐκ τοῦ κανόνος (§. 135.)

ἀ. Ἐύρημαι εὐρέθην· ἐπήνημαι ἐπηνέθην· ἔρρημαι ἐρρέθην· ἔσχημαι ἐσχέθην· ἤρημαι ἠρέθην.

β'. Τὰ τρία (§. 131) τέτραμμαι ἐτρέφθην· ἔστραμμαι ἐστρέφθην· τέθραμμαι ἐτρέφθην, λαμβάνουσιν εἰς τὴν κατάληξιν τὸ ε τοῦ ἐνεστώτος.

29. ΠΑΘΗΤΙΚΟΣ ΑΟΡΙΣΤΟΣ Β'.

§. 137. Ὁ παθητικὸς ἀόριστος β'. γίνεται ἀπὸ τοῦ ἐνεργητικοῦ β'. ἀορίστου μὲ μόνην τροπὴν τοῦ ον εἰς ἡν· οἶον ἔτυπον ἐτύπην· ἐβλαβον ἐβλάβην. Διὰ τοῦτο καὶ εἰς ῥήματα, ὧσων ὁ σχηματισμὸς τοῦ β'. ἐνεργητικοῦ ἀορίστου εἶναι ἄχρηστος (§. 123. γ'), ὁ β'. παθητικὸς ἀόριστος γίνεται ἐκ τοῦ ἐνεργητικοῦ παρατατικοῦ· οἶον γράφω (ἔγραφον) ἐγράφη· τρίβω (ἔτριβον) ἐτρίβην.

Ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας καὶ ῥήματά τινα, ἔχοντα εἰς τὸ θέμα ε, σχηματίζουσι β'. παθητικὸν ἀόριστον χωρὶς τροπὴν τοῦ ε εἰς α' οἶον φλέγω, ἐφλέγην.

Τὰ δύο ῥήματα σμύχω, ψύχω, λαμβάνουσιν εἰς τὸν παθητικὸν β'. ἀόριστον ὄχι χ, ἀλλὰ γ, οἶον ἐσμύγην, ἐψύγην.

30. ΠΑΘΗΤΙΚΟΣ ΜΕΛΛΩΝ Α'. ΚΑΙ Β'.

§. 138. Ὁ μέλλων πρῶτος γίνεται ἀναυξήτως ἀπὸ τὸν ἀόριστον ἀ. μὲ τροπὴν τοῦ ἡν εἰς ἡσομαι· οἶον ἐτύφθην τυφθήσομαι· ἡκούσθην ἀκουσθήσομαι. Ὡσαύτως καὶ ὁ β'. μέλλων γίνεται ἀπὸ τὸν β'. ἀόριστον· οἶον ἐτύπην τυπήσομαι.

31. ΜΕΣΟΣ ΑΟΡΙΣΤΟΣ Α'. ΜΕΣΟΣ ΜΕΛΛΩΝ Α'. ΚΑΙ Β'.

§. 139. Ὁ μέσος ἀόριστος πρῶτος γίνεται ἀπὸ τὸν ἐνεργητικὸν ἀόριστον ἀ. ἔτυψα ἐτυψάμην. Ὁ δὲ μέσος μέλλων πρῶτος ἀπὸ τὸν πρῶτον ἐνεργητικὸν μέλλοντα, οἶον τύψω τύψομαι. Τῶν εἰς ἰσομαι ῥημάτων ὁ μέσος μέλλων σχηματίζεται περισπώμενος ὡς τὰ συγγενῇ του ἐνεργητικά (§. 114)· οἶον νομίζομαι (ἐκ τοῦ νομίζω, μέλλων νομιῶ) νομιούμαι. Ὁ δὲ μέσος μέλλων β'. γίνεται ἐκ τοῦ ἐνεργητικοῦ δευτέρου μέλλοντος, οἶον τυπῶ τυπούμαι· κρινῶ κρινούμαι.

32. ΣΥΖΥΓΙΑ ΤΩΝ ΕΙΣ Α, Μ, Ν, Ρ, ΡΗΜΑΤΩΝ.

§. 140. Τὰ εἰς λ, μ, ν, ρ ῥήματα, ἐπειδὴ παραλλάσσουσιν ἀπὸ τᾶλλα κατὰ τὸν σχηματισμὸν χρόνων τινῶν, εἶναι ἀναγκαῖον νᾶ

τὰ θεωρήσωμεν ἰδιαίτερώς ἐνταῦθα ὡς συζυγίας δευτέρας βαρύτονα.

α. Τὰ εἰς λ, μ, ν, ρ ῥήματα σχηματίζουνσι πάντοτε περισπώμενον μέλλοντα ἢ μέλλοντα β'. οἷον νέμω νεμῶ· μένω μενῶ.

β'. Ἐάν ὁ ἐνεστώς ἔχῃ δύο ἀμετάβολα ἢ παραλήγη εἰς δίφθογον, ὁ μέλλων β'. ἀποβάλλει τὸ δεύτερον ἀμετάβολον ἢ τὸ δεύτερον φωνῆεν τῆς διφθόγου· οἷον ψάλλω ψαλῶ· στέλλω στελῶ· κάμνω καμῶ· σπείρω σπερῶ· κτείνω κτενῶ. Ἐάν δὲν εἶναι τοιοῦτό τι, βραχύνει μόνον ὁ μέλλων τὴν παραλήγουσαν· οἷον κρίνω κρινῶ· ἀμύνω ἀμυνῶ.

γ'. Ὁ ἀόριστος α. φυλάττει τὸ ἀμετάβολον τοῦ μέλλοντος καὶ μόνον μακρύνει τὴν παραλήγουσαν· οἷον τίλλω (τιλῶ) ἔτιλα· κρίνω (κρινῶ) ἔκρινα· ἀμύνω (ἀμυνῶ) ἤμυνα· ἢ τρέπει τὸ ε τοῦ μέλλοντος εἰς ει, καὶ τὸ α εἰς η· οἷον.

μένω,	στέλλω,	τείνω·
(μενῶ,	στελῶ,	τενῶ),
ψάλλω,	φαίνω.	ἔμεινα, ἔστειλα, ἔτεινα.
(ψαλῶ,	φανῶ),	ἔψηλα, ἔφηνα.

Ῥήματά τινα παραλήγοντα εἰς αἰ ἐπὶ τοῦ ἐνεστώτος λαμβάνουσιν εἰς τὸν ἀόριστον α. μακρὸν α, οἷον περαίνω (περανῶ) ἐπέρανα, ἀπαρέμφ. περᾶναι.

Σημείωσις α. Τῶν δὲ ἀπὸ α ἀρχομένων ὁ ἀόριστος μόνον εἰς τὴν ὀριστικὴν ἔχει τὴν διὰ τὴν χρονικὴν αὐξησίν του· εἰς δὲ τὰς ἄλλας ἐγκλίσεις α' οἷον αἶρω, ἤρα-ἄραι, ἄρας· ἄλλομαι, ἠλάμην, ἠλάμενος *).

Σημ. β'. Ἡ ἀρχαιοτέρα γλῶσσα καὶ ἡ Αἰολικὴ διάλεκτος σχηματίζουνσι τὸν μέλλοντα καὶ τὸν ἀόριστον καὶ τούτων τῶν ῥημάτων μὲ σ, οἷον κείρω-ἐκερσα, τείρω-τέρσαι, καὶ εἰς Ἀττικὰ τινα ῥήματα ἔμεινεν ὁ τύπος οὗτος, οἷον φύρω-φύρσω.

δ'. Ὁ ἀόριστος β'. φυλάττει τὸ φωνῆεν τοῦ μέλλοντος, οἷον βάλλω (βαλῶ) ἔβαλον· φαίνω (φανῶ) ἔφανον· καὶ Ἀόρ. β'. παθητικός ἐφάνην· κλίνω (κλινῶ)· Ἀόρ. β'. παθητ. ἐκλίνην. Τῶν δὲ δυσυλλάβων τοῦ μέλλοντος τὸ ε μεταβάλλεται εἰς α' οἷον κτείνω (κτενῶ) ἔκτανον· στέλλω (στελῶ) Ἀόρ. β'. παθητ. ἐστάλην. Τὰ δὲ ὑπερδυσύλλαβα φυλάττουσι τὸ ε' οἷον ἀγγέλλω ἡγγελον.

ε. Ὁ δεύτερος παρακείμενος συμπεριλαμβάνεται ἐντελῶς εἰς τοὺς

*) Ἐσφαλμένως γράφεται ὑπὸ τινων μὲ ὑπογεγραμμένον ι ἄραι, ἐφῆνα κτλ, καὶ μὲ ὀξεῖαν τὸ ἀπαρέμ. περάναι.

τοὺς προειρημένους κανόνας (§. 117. α. β'). οἷον θάλλω τέθηλα· φαίνω πέφνηα. Ἡ δὲ εἰ τοῦ ἐνεστώτος, ἐπειδὴ ὁ παρακείμενος γίνεται ἀπὸ τὸν δεύτερον μέλλοντα λήγοντα εἰς ε, δὲν τρέπεται εἰς οι, ἀλλ' εἰς ο· οἷον κτείνω (κτενῶ) ἔκτονα· φθείρω (φθερῶ) ἔφθορα.

ζ'. Ὁ πρῶτος παρακείμενος καὶ ὁ παθητικὸς παρακείμενος καὶ ὁ παθητικὸς ἀόριστος α. σχηματίζονται κατὰ τοὺς γενικοὺς κανόνας, προσλαμβάνοντες εἰς τὸν χαρακτῆρα τὰς καταλήξεις κα, μαι, θη· καὶ φυλάττοντες τὰς μεταβολὰς τοῦ μέλλοντος· οἷον σφάλλω (σφαλῶ) ἔσφαλκα ἔσφαλμαι· φαίνω (φανῶ) πέφαγκα ἐφάνθην· αἶρω (ἄρῶ) ἤρκα ἤρμαι ἤρθην. Παρατηροῦνται ὁμῶς ἰδίως εἰς αὐτοὺς τὰ ἐξῆς.

ζ'. Ὅταν ὁ μέλλων ἔχη ε, τὸ τρέπουσιν εἰς α τὰ δισύλλαβα ῥήματα εἰς τοὺς χρόνους τούτους· οἷον στέλλω (στελῶ) ἔσταλκα ἐστάλθην, καὶ ἀόριστος β'. παθητ. ἐστάλην· πείρω (περῶ) πέπαρκα πέπαρμαι· ἀόριστ. β'. παθ. ἐπάρην· ἀλλὰ δισύλλαβὰ τινὰ, καὶ ὅλα τὰ ὑπερδισύλλαβα φυλάττουσι τὸ ε τοῦ ἐνεστώτος· οἷον εἶρω, ἔερμαι· ἀγγέλω, ἡγγέλκα, ἡγγέλθην.

η. Τὰ ἐφεξῆς εἰς ινω, εινω, υνω ῥήματα κρίνω, κλίνω, τίνω κτείνω, πλύνω, ἀποβάλλουσιν εἰς τοὺς χρόνους τούτους τὸ ν, καὶ λαμβάνουσι τὸ βραχὺ φωνῆεν τοῦ μέλλοντος, ἀλλὰ τὰ εἰς εινω μεταβάλλουσι κατὰ τὸν προειρημένον κανόνα τὸ ε εἰς α· οἷον κρίνω (κρινῶ) κέκρικα κέκριμαι ἐκρίθην· τείνω (τενῶ) τέτακα τέταμαι ἐτάθην· πλύνω (πλυνῶ) πέπλυκα πέπλυμαι ἐπλύθην.

θ'. Ὅσα φυλάττουσι τὸ ν εἰς τὸν παθητικὸν παρακείμενον μὲ καίποιν δυσκολίαν, παρατηροῦνται εἰς τὰς ἐφεξῆς θέσεις·

1. Εἰς τὸ θ'. ἐνικόν, ὅπου μένει καὶ πρὸ τοῦ σ· οἷον φαίνω πέφανσαι.

2. Εἰς τὰς ἐκ τοῦ σθ ἀρχομένας καταλήξεις, ὅπου ἀποβάλλεται τὸ σ· οἷον (ἀπαρέμφ.) πεφάνθαι.

3. Εἰς τὸ γ'. ἐνικόν, οἷον πέφανται· ἀλλὰ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον εὐρίσκεται σχηματισμένον καὶ τὸ τρίτον πληθυντικόν· οἷον κραίνω κέκρανται (Εὐριπ. Ἰππ. 1255). Προεκρίθη ὁμῶς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἡ περίφρασις, οἷον λελυμασμένοι εἰσί (Δημοσθ).

ι. Πρὸ δὲ τοῦ μ τοῦ παρακειμένου τὸ ν 1) μεταβάλλεται εἰς μ· οἷον αἰσχύνω ἤσχυμμαι· 2) συνηθέστατα μεταβάλλεται εἰς σ· οἷον

φαίνω (φανῶ) πέφασμι· μολύνω μεμόλυσμαι· 3) σπανιώτατα αποβάλλεται με μακράν παραλήγουσαν, ὅσον τραχύνω τετράχυμαι.

Σημείωσις. Τὰ νέμω, μένω, κάμνω, δάκνω, τέμνω ζήτει εἰς τὸν κατάλογον τῶν ἀνωμάτων.

Παράδειγμα ἐκ τῶν εἰς .λ, μ, ν, ρ.

ΟΡΙΣΤΙΚΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	ἄγγέλλω,	ἄγγέλλεις,	ἄγγέλλει.
Παρατατικός.	ἤγγελλον,	ἤγγελλες,	ἤγγελλε.
Παρακείμενος.	ἤγγελκα,	ἤγγελκας,	ἤγγελκε.
ὑπερσυντελ.	ἤγγέλκειν,	ἤγγέλκεις,	ἤγγέλκει.
Ἀόριστος ᾱ.	ἤγγειλα,	ἤγγειλας,	ἤγγειλε.
Ἀόριστος β'.	ἤγγελον,	ἤγγελες,	ἤγγελε.
Μέλλων β'.	ἄγγελῶ,	ἄγγελεῖς,	ἄγγελεῖ.

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	ἄγγελλε,	ἄγγελλέτω.
Παρακείμενος.	(ἄχρηστος).	
Ἀόριστος ᾱ.	ἄγγειλον,	ἄγγειλάτω.
Ἀόριστος β'.	ἄγγελε,	ἄγγελέτω.

ΕΥΚΤΙΚΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	ἄγγέλλοιμι,	ἄγγέλλοις,	ἄγγέλλοι.
Παρακείμενος.	ἤγγέλκοιμι,	ἤγγέλκοις,	ἤγγέλκοι.
Ἀόριστος ᾱ.	ἄγγείλαιοι,	ἄγγείλαις,	ἄγγείλοι.
Ἀόριστος β'.	ἄγγέλοιοι,	ἄγγέλοισ,	ἄγγέλοι.
Μέλλων β'.	ἄγγελοῖμι,	ἄγγελοῖς,	ἄγγελοῖ.
Ἀττικῶς.	ἄγγελοῖην,	ἄγγελοῖης.	ἄγγελοῖη.

(Ζήτει κατωτ. §. 149).

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	ἐὰν ἄγγέλλω,	ἄγγέλλης,	ἄγγέλλῃ.
Παρακείμενος.	ἐὰν ἤγγέλκω,	ἤγγέλκης,	ἤγγέλκῃ.
Ἀόριστος ᾱ.	ἐὰν ἄγγείλω,	ἄγγείλης,	ἄγγείλῃ.
Ἀόριστος β'.	ἐὰν ἄγγέλω,	ἄγγέλῃς,	ἄγγέλῃ.

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΑ.

Ἐνεστώς.	ἄγγέλλειν.	Ἀόριστος β'.	ἄγγελεῖν.
Παρακείμενος.	ἤγγελκέναι.	Μέλλων.	ἄγγελεῖν.
Ἀόριστος ᾱ.	ἄγγεῖλαι.		

ΜΕΤΟΧΑΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΑΙ.

Ἐνεστώς.	ὁ ἄγγέλλων,	ἡ ἄγγέλλουσα,	τὸ ἄγγέλλον.
Παρακείμεν.	ὁ ἤγγελκὼς,	ἡ ἤγγελκυῖα,	τὸ ἤγγελκός.

Ἀόριστος ἄ.	ὁ ἀγγείλας,	ἡ ἀγγείλασα,	τὸ ἀγγείλαν.
Ἀόριστος β'.	ὁ ἀγγελῶν,	ἡ ἀγγελοῦσα,	τὸ ἀγγελόν.
Μέλλων β'.	ὁ ἀγγελῶν,	ἡ ἀγγελοῦσα,	τὸ ἀγγελοῦν.

ΟΡΙΣΤΙΚΑ ΠΑΘΗΤΙΚΑ.

Ἔνεστ. ἀγγέλλομαι. Παρατ. ἡγγελλόμην. Παρακ. ἡγγελμαι. Ὑπερ-
 συντελ. ἡγγέλμην. Μετ' ὀλίγον μέλλων ἄχρηστος (§. 134. Σημ.).
 Ἀόρ. ἄ. ἡγγέλθην. Ἀόρ. β'. ἡγγέλην. Μέλ. ἄ. ἀγγελθήσομαι. Μέλ. β'.
 ἀγγεληθήσομαι, Μέσ. Ἀόρ. ἄ. ἡγγειλάμην. Μέσ. Ἀόρ. β'. ἡγγελόμην. Μέ-
 σος Μέλλ. ἄ. ἀγγελοῦμαι. Καὶ αἱ ἄλλαι ἐγκλίσεις κατὰ τὸ τύπτομαι.

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ ΓΕΝΙΚΗ.

Οὗτος εἶναι ὁ ὁμαλὸς σχηματισμὸς τῆς ὀριστικῆς ἐγκλίσεως τῶν
 ἐνεργητικῶν καὶ παθητικῶν ῥημάτων· περὶ δὲ τῶν ἄλλων ἐγκλίσεων
 ἄρκοῦσιν οἱ τύποι πρὸς σχηματισμὸν παντὸς ῥήματος. Μάταιον καὶ
 ἴσως οὐδ' ὀρθὸν εἶναι νὰ κανονίζωμεν, ὅτι π. χ. ὁ προστακτικὸς ἐνε-
 στῶς γίνεται ἀπὸ τὸ τρίτον πρόσωπον τοῦ παρατατικοῦ μὲ ἀποδο-
 λὴν τοῦ ε'· διότι ὁ ε' τύπος εἶναι ἱκανὸς νὰ διδάξῃ τοὺς νοῦν ὅπως οὖν
 ἔχοντας. Σημειόνομεν μόνον, ὅτι ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐγκλίσεων μόνον εἰ
 παρακεῖμενοι φυλάττουσι τὴν χρονικὴν ἢ συλλαβικὴν αὐξήσιν. Δὲν
 πρέπει δὲ νὰ ζητῶμεν εἰς πᾶν ῥῆμα ὅλους τοὺς χρόνους, οἱ ὅποιοι γε-
 νικῶς παραλαμβάνονται εἰς τὰ παραδείγματα· διότι ἀπὸ πολλοτάτων
 ῥημάτων λείπουσιν ὁ β'. παρακεῖμενος, ὁ β'. ἀόριστος, ὁ μετ' ὀλίγον
 μέλλων, ὁ β'. παθητικὸς παρακεῖμενος καὶ οἱ μέσοι χρόνοι. Ἡ Γραμ-
 ματικὴ δὲ τοὺς παραλαμβάνει ἐν γένει διὰ νὰ τοὺς καθυποβάλῃ βάσιν
 καὶ τύπον δι' ἄλλα ῥήματα, εἰς ὅσα τῶντι εὐρίσκονται εὐχρηστοὶ οἱ
 χρόνοι οὗτοι. Ὅλοι δὲ οἱ χρόνοι ἐνεργητικοῦ καὶ παθητικοῦ ῥήματος ἀνά-
 γονται εἰς τρεῖς συγγενείας, ἡ διότι εἷς χρόνος παράγεται ἀπὸ τὸν ἄλλον,
 ἡ διότι συμφωνοῦσι κατὰ τὸν χαρακτῆρα. Αἱ δὲ συγγένειαι εἶναι αἱ ἐφεξῆς.

Α. Ἐνεστῶς καὶ παρατατικὸς ἐνεργητ. καὶ παθητ.

Β'. Μέλλων καὶ Ἀόρ. ἄ. ἐνεργ. καὶ μέσ.— Παρακεῖμενος καὶ
 Ὑπερσυντ. ἄ. Παρακεῖμ. καὶ Ὑπερσυντ. παθητ. καὶ μετ' ὀ-
 λίγον Μέλλων.— Ἀόρ. ἄ. καὶ Μέλλ. ἄ. παθητ.

Γ'. Μέλλ. β'. καὶ Ἀόρ. β'. καὶ Μέσ. Ἀόρ. β'. καὶ Μέλλ. β'. πα-
 θητ.— Παρακ. καὶ Ὑπερσυντ. β'.

Εἰς δὲ τοὺς ἐφεξῆς πίνακας ἐκθέτομεν παραλλήλως τὰς ἐγκλίσεις
 τοῦ παθητικοῦ, διὰ νὰ βλέπῃ ὁ ἀρχάριος μὲ μίαν ἐποπτείαν τὰς
 διαφορὰς καταλήξεις.

Πίναξ τῶν χρόνων τοῦ παθητικοῦ ῥήματος τῶν βαρυνόντων.

Ὀριστική.	Προστακτ.	Εὐκτ.	Ἵποτακτ.	Απαρέμφ.	Μετοχή.
Ἐνεστώς. τύπτοιμαι	τύπτου	τυπτοίμην	ἐάν τύπτοιμαι	τύπτεσθαι	τυπτόμενος
Παρατ.	τέτυπο	τετυμμένος εἶην	τετυμμένος ὦ	τετύφθαι	τετυμμένος
Παρακειμ. τέτυμμαι, ψαι				τετύψεσθαι	τετυψόμενος
Ἵπερσυντ. ἐτετύμην, ψο		τετυψοίμην	τυφθῶ	τυφθῆναι	τυφθείς
Μετ' ὀλ. μέλ. τετύφομαι	τύφθητι	τυφθείην		τυφθήσεσθαι	τυφθησόμενος
Ἀόρ. ἀ. ἐτύφθην		τυφθείην	τυφῶ	τυπῆναι	τυπείς
Μέλλων ἀ. τυφθήσομαι	τύπηθι	τυπήσῃην		τυπήσεσθαι	τυπησόμενος
Ἀόριστος β'. ἐτύπην		τυπήσῃην	τύψωμαι	τύψασθαι	τυψάμενος
Μέλλων β'. τυπήσομαι	τύψαι	τυψαίμην		τύψεσθαι	τυψόμενος
Μέσ. ἀόρ. ἀ. ἐτυψάμην		τυψοίμην	τύπωμαι	τυπέσθαι	τυπούμενος
Μέσ. μέλ. ἀ. τύφομαι	τυποῦ	τυποίμην		τυπέσθαι	τυπούμενος
Μέσ. ἀόρ. β'. ἐτυπόμην				τυπέσθαι	—
Μέσ. μέλλ. β'. τυποῦμαι				—	—

Πίναξ τῶν συναρμωμένων παθητικῶν.

Τῶν εἰς εω.				
Ὄριστικά.	Προστακτ.	Εὐκτι.	ὑποτακτ.	Μετοχή.
Ἐνεστώς. ποιῶμαι	ποιῶ	ποιεῖται	ἐάν ποιῶμαι	τιμώμενος.
Παρεστώς. ἐποιοῦμαι	ποιῶ	ποιεῖται	ἐάν ποιῶμαι	τιμώμενος.
Τῶν εἰς αω.				
Ὄριστικά.	Προστακτ.	Εὐκτι.	ὑποτακτ.	Μετοχή.
Ἐνεστώς. τιμῶμαι	τιμῶ	τιμῶνται	ἐάν τιμῶμαι	τιμώμενος.
Παρεστώς. ἐτιμῶμαι	τιμῶ	τιμῶνται	ἐάν τιμῶμαι	τιμώμενος.
Τῶν εἰς σω.				
Ὄριστικά.	Προστακτ.	Εὐκτι.	ὑποτακτ.	Μετοχή.
Ἐνεστώς. χρυσόμαι	χρυσάω	χρυσάται	ἐάν χρυσάωμαι	χρυσούμενος.
Παρεστώς. ἐχρυσόμαι	χρυσάω	χρυσάται	ἐάν χρυσάωμαι	χρυσούμενος.

33. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΙΝΕΣ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΤΥΠΟΥΣ ΤΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ.

§. 141. Σημειώσαι πρὸ πάντων, ὅτι ὅταν τὸ πληθυντικὸν ἀ' πρόσωπον τῶν ἐνεργητικῶν καὶ παθητικῶν ῥημάτων λήγῃ εἰς μὲν, τότε δοῖκὸν πρῶτον πρόσωπον δὲν ὑπάρχει. Ὅταν δὲ τὸ πληθυντικὸν τρίτον πρόσωπον λήγῃ εἰς ι ἢ αἰ, τὰ δοῖκα δεύτερα καὶ τρίτα πρόσωπα εἶναι ὅμοια· ἄλλως δὲ, ἀνόμοια. Προσέτι Μέλλοντες εἰς τὰ προστακτικὰ καὶ ὑποτακτικὰ δὲν εἶναι, οἱ δὲ Ἀόριστοι ἀναπληροῦν τὴν σημασίαν τῶν Μελλόντων· οὐδ' Ὑπερσυντελικοὶ εἰς τὰς ἄλλας ἐγκλίσεις.

§. 142. Τὰ βαρύτερα ῥήματα, ὅπου ἔχουσι δύο συλλαβὰς, δέχονται τὸν τόνον ἐπὶ τῆς παραληγούσης· οἷον φεύγω, φεῦγε κτλ. ὅπου δὲ τρεῖς, ἐπὶ τῆς προπαραληγούσης· οἷον τύπτομεν, τύπτομαι κτλ. Διὰ τοῦτο τὰ σύνθετα, ὅταν δὲν ἐμποδίζῃ ἡ μακρὰ λήγουσα (Ζήτ. §. 239), ἀναβιβάζουσι τὸν τόνον εἰς τὴν προπαραλήγουσαν· οἷον πρόσφερε, κατάφευγε, ἐκ τῶν προστ. φέρε, φεῦγε. Ἐξαίρουνται τὰ ἐκ τοῦ τύπου ἐπὶ τῆς ληγούσης ἢ παραληγούσης δεχόμενα τὸν τόνον· οἷον, Μέλλων β' τυπῶ, τυποῦμαι κτλ. Καὶ προσέτι τὰ εἰς τὴν χρονικὴν αὐξήσιν σύνθετα δισύλλαβα, οἷον ἀνάπτω, ἀνῆπτον (ἔχι ἀνηπτον), μὲ τὰ ὅποια ἀκολουθεῖ καὶ τὸ προσήκω, προσῆκε· καὶ ἐκ τοῦ ἀπείργω, τὸ μὲν προστακτικὸν ἀπείργε, τὸ δὲ γ'. τοῦ παρατατικοῦ σχηματίζεται ἀπείργε.

§. 143. Τὸ γ'. πληθ. τῆς προστακτικῆς ἐγκλίσεως ἔχει διπλοῦν τύπον, καὶ ὁ συντομώτερος ὀνομάζεται Ἀττικὸς, μ' ὅλον ὅτι εὐρίσκεται καὶ εἰς τοὺς Ἰωνας καὶ Δωριεῖς· καὶ ὁ μὲν παθητικὸς εἶναι ὅμοιος τοῦ δοῖκοῦ τυπτέσθων· ὁ δὲ ἐνεργητικὸς συμπίπτει κατὰ συμβεβηκὸς μὲ τὴν γενικὴν πληθυντικὴν τῶν μετοχῶν· οἷον τυπτέτωσαν, καὶ Ἀττικῶς τυπτόντων· Ἀόρ. τυψάτωσαν, καὶ Ἀττικῶς τυψάντων· μόνον εἰς τὸν Παρακείμενον ἐκλείπει ἡ τυχηρὰ αὕτη σύμπτωσις· διότι τὸ μὲν γ'. πρόσωπον Ἀττικῶς γίνεται τετυφόντων, ἡ δὲ γενικὴ πληθ. τῆς μετοχῆς χωρὶς ν, τετυφόντων.— Εἰς τὸν παθητικὸν ἀόριστον ἀπαιτεῖ ἡ ἀναλογία τοῦ ἐνεργητικοῦ τύπου, καὶ τῶν εἰς μι ῥημάτων (τίθημι, ἐτίθην· προστ. τίθετι. γ'. πληθ. τιθέντων) τὸν Ἀττικὸν τύπον ἐντών, ὅστις καὶ εὐρίσκεται, μ' ὅλον ὅτι αἱ ἀναγνώσεις δὲν εἶναι ἱκανῶς ἀσφαλεῖς.

Σημείωσις α. Οἱ Δωριεῖς ἐμεταχειρίζοντο τὸ ἐνεργητικὸν καὶ χωρὶς τοῦ ν, οἷον ποιούντων ἀποστειλάντων (Ζήτ. Κοήνων εἰς Γρηγόρ. Κορινθ. Ἀττικ. 97 καὶ Μαίτερ. σελ. 227), τὸ ὅποιον συμφωνεῖ μὲ τὸν τύπον τῆς ἀρχαίας Δωρικῆς διαλέκτου τῶν Ῥωμαίων *amanto*.

Σημείωσις β. Ὁ Μαθήας φέρει δύο χωρία ἐκ τοῦ Πλάτωνος περὶ Νόμων, ὅπου τὸ γ'. πληθ. τοῦ παθητικ. ἀόριστου σχηματίζεται εἰς πτων ὁμοίως μὲ τὸ δυϊκόν, ἀλλὰ τὸ πρῶτον (Ἐ, σελ. 737) μὲ διάφορον ἀνάγνωσιν ἑντων. Εἰς δὲ τὸ δεύτερον, (I, σελ. 886) ἔχουσιν ὅλα τὰ ὑπὸ Βεκκέρου συγκριθέντα χειρόγραφα αἰτιαθῆται, πολλὰ προσφωῶς εἰς τὸ οὐδέτερον, διὰ τὸ ὅποιον ἀμέσως πρότερον κεῖται μεθείσθω, χαίρετω, λεγέσθω. Ἐκ τούτου, καθὼς ὁρθῶς σημειώνει ὁ Βέκκερος, δύναται καὶ τὸ πρῶτον χωρίον νὰ γάρῃ ἐνικῶς· διότι κεῖται ἐκεῖ γῆ δὲ καὶ οἰκήσεις τὰ αὐτὰ μέρος διανεμηθέντων (διάφ. γρ. διανεμηθέντων) γενόμενα ἀνὴρ καὶ κληρος κτλ. Ἀλλὰ χωρίον ἄλλο τοῦ αὐτοῦ Πλάτωνος (Νομ. Θ'. σελ. 856): τὰ ὀνόματα εἰς Δελφοὺς πεμφθέντων, εὐρίσκεται συμφώνως οὕτως εἰς ὅλα τὰ χειρόγραφα, καὶ δίδει μεγάλην δύναμιν εἰς τὸν εἰς ἑντων σχηματισμὸν τοῦ προστακτικοῦ παθητικοῦ ἀόριστου. Ἀλλ' εἶναι δυνατόν ἐκ τῶν δύο πρώτων χωρίων καὶ διὰ τὸ οὐδέτερον (ὀνόματα) νὰ διορθωθῇ καὶ τοῦτο εἰς τὸ πεμφθῆτω. Ἐκ τούτων ὅμως τῶν παρατηρήσεων χάνει πᾶσαν πιθανότητα ὁ δυϊκὸς τύπος πτων ἀντὶ τοῦ πληθυντικοῦ ητωσαν.

§. 144. Ὁ δεύτερος Ἀόριστος τῆς προστακτικῆς εἶναι τύπε πλην τῶν τριῶν εἰπεῖ, ἐλθεῖ, εὔρε, καὶ (εἰς τοὺς δοκίμους συγγραφεῖς λαβεῖ, ιδέ. Τὰ δὲ σύνθετα ἀκολουθοῦν πάλιν τὸν γενικὸν κανόνα· οἷον ἄπελθε, εἴσιδε (§. 142).

§. 145. Ὁ παθητικὸς παρακειμένος τῆς ὑποτακτικῆς καὶ εὐκτικῆς ἐγκλίσεως σχηματίζεται εὐκόλως σύνθετος· τετυμμένος. η, ον ἐὰν ᾧ, καὶ εἶην, δύναται ὅμως νὰ σχηματισθῇ σπανίως, ἐὰν εὔρεθῇ φωνῆεν πρὸ τῆς καταλήξεως, τὸ ὅποιον νὰ μεταβῇ εὐκόλως εἰς τὸ παραληκτικὸν φωνῆεν τῆς ἐγκλίσεως· οἷον

	κτάομαι,	κέκτημαι	
ὑποτακτ.	κέκτωμαι,	η, ηται	κτλ.
Εὐκτική.	κεκτῆμην,	κέκτῃς, κέκτητο	κτλ.

Ἀλλὰ καὶ ταῦτα ἀπαντῶνται σπανίως, καὶ μάλιστα ἐκ τρισυλλαβῶν παρακειμένων. Οὕτως ἔχει ὁ Πλάτων (Πολιτ. Ζ'. σελ. 564) ὑποτακτ. ἐκτέμνησθον ἐκ τοῦ τέμνω τέμνημαι· καὶ ὁ Ἀνδοκίδης (σελ. 22.) διαβέβλησθε· οὕτω δὲ ἀπαντῶνται καὶ ἐκ τοῦ μέμνημαι καὶ κέκλημαι—Ἐὰν δὲ τὸ ριζικὸν φωνῆεν εἶναι ἡ ν, δύναται νὰ σχηματισθῇ εὐκτικὸς παρακειμένος διὰ συγχωνεύσεως τοῦ ὑπογεγραμμένου· ἄλλ' ἴσως εἶναι μοναδικὸν παράδειγμα τούτου τὸ Ὀμηρικὸν λέλυτο (Ὀδυσ. σ. 233).

Σημείωσις. Ἄλλοι μὲν τονίζουσι κεκτῆται, λελύτα κτλ. ὁ δὲ Βούτμανος ὀδηγού

μενος ἐκ χειρογράφων καὶ ἐξ ἀναλογίας (ὡς τὸ τύπωμα καὶ τύπταιτο πρὸς τὸ τύπωμα, οὕτω κέκτωμαι κέκτητο πρὸς τὸ κέκτημαι) προαφέρει τὸν τονισμὸν κέκτημαι, λέλυτο.

§. 146. Ἐκ τῶν εἰς εω περισπωμένων ἐξαιροῦνται τὰ δισύλλαβα, τὰ ὅποια δὲν συναίρουσι τὸ α. ἐλικόν, τὸ πρῶτον πληθυντικὸν καὶ τρίτον πρόσωπον· οἶον τρέω, τρέεις· εἰ, τρέει εἰ· τρέομεν, τρέετε εἴτε, τρέουσι· καὶ παρὰ τὸ ἔτρει· ἀπαρέμφ. τρεῖν παθητ. χέομαι· ἀπαρέμφ. χεῖν, χεῖσθαι· ὑποτακτ. πνέη· καὶ αἱ μετοχαὶ δε εἶναι ἀσυναίρετοι.

§. 147. Τινὰ δὲ τῶν εἰς αω συναίρουσιν ὅχι εἰς α, ἀλλ' εἰς η· οἶον ζῆν. πεινῆν, διψῆν, χρῆσθαι ἐκ τῶν ζάω, χράω, πεινάω, διψάω (ζῆς, ζῆ, ἐζῆ· χρῆται κτλ.). Τοιαύτην συναίρεσιν δέχονται καὶ τὰ τρία ῥήματα κνάω, σμάω, ψάω, τοῦλάχιστον εἰς τοὺς ἀκριβῶς ἀττικίζοντας.

§. 148. Εἰς τὸν Ἀττικὸν ἐνεστῶτα τῆς Εὐκτικῆς τῶν περισπωμένων δὲν μετεχειρίζοντο οἱ δόκιμοι συγγραφεῖς ὅλους τοὺς εἰς τὰ παραδείγματα ἐκτεθέντας τύπους· διότι

α. Τὰ πληθυντικά (μάλιστα τῶν εἰς εω καὶ οω) ἦσαν ὀλιγόχρηστα. Τὸ δὲ γ'. πληθυντικὸν εἰς οἴησαν φησαν φαίνεται ὅτι ἦτο σχεδὸν ἀχρηστον· διότι πάντοτε ἔλεγον, φιλοῖεν, τιμῶεν, μισθοῖεν.

β'. Τὰ ἐνικά τῶν εἰς εω καὶ οω ἦσαν εὐχρηστότερα κατὰ τὸν σχηματισμὸν οἴην παρὰ τὸν μι.

γ'. Τῶν δὲ εἰς αω ὁ μὲν ἐνικός σχηματισμὸς ἦτο σχεδὸν μόνος εὐχρηστος· ὁ δὲ πληθυντικός (ἐξαιρουμένου τοῦ τρίτου προσώπου), ἦτο πολὺ εὐχρηστότερος παρὰ τοὺς τῶν ἄλλων δύο.

§. 149. Ἀναλόγως μὲ τὸν Ἀττικὸν ἐνεστῶτα τῆς εὐκτικῆς ποιοῖην, εὐρίσκεται καὶ Ἀττικὸς Μέλλων ἀγγελοῖην (Ζήτει ἀνωτ. τὸ ῥῆμα Ἀγγέλλω), καὶ φανοῖην (Σοφοκλ. Αἴξ, 113). Προσέτι ἀπκντάται καὶ ἐκ τῶν βαρυτόνων παρακείμενος ἐληλυθοῖην καὶ πεφευγοῖην.

§. 150. Τοῦ Αἰολικοῦ λεγομένου ἀρίστου α. τῆς ἐνεργητικῆς εὐκτικῆς εἶναι εὐχρηστότερα παρὰ τὰ τοῦ κανονικοῦ ἀορίστου εἰς τοὺς Ἀττικοὺς μόνον τὰ ἐφεξῆς τρία πρόσωπα.

Ἐνικ. β'. τύψειας, γ'. τύψεις

Πληθ. γ'. τύψειαν.

§. 151. Τὸ περισπώμενον ἀπαρέμφατον τιμᾶν γράφεται ἀπ' ἑ-
λους ἕως τώρα μὲ ὑπογεγραμμένον ἰ τιμᾶν. Εἰς τὰς ἡμέρας μας ἤρ-
χισαν οἱ φιλόλογοι εἰς τὰς ἐκδόσεις τῶν συγγραφέων νὰ μὴ τὸ ὑπο-
γράψωσιν. Ἀνυπόγραφον τὸ εἶχαν καὶ οἱ παλαοὶ κατὰ τὴν μαρτυρίαν
τοῦ Ἐτυμολόγου (Λεξ. βοᾶ), ὅστις ἐπιφέρει αἰτίαν, ὅτι « τὰ εἰς ν
τελευτῶντα ῥήματα οὐδέποτε ἔχει πρὸ τοῦ ν τί ἀνεκφώνητον. »
Εἰς τὸ προεκτεθὲν παράδειγμα (σελ. 42.) τὸ ἐβάλαμεν ἀνυπόγραφον.
Εἰς δὲ τὰ περὶ διαλέκτων θέλομεν ἰδεῖν πιθανώτερον τοῦτου λόγον
παρὰ τὸν τοῦ Ἐτυμολόγου.— Πρέπει διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους νὰ εἶναι
ἀνυπόγραφα καὶ διψῆν πεινῆν κτλ.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΟΜΑΛΩΝ ΒΑΡΥΤΟΝΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ.

Χρήσις τοῦ καταλόγου.

§. 152.

α. Ἐδῶ ἐσυνάξαμεν ῥήματα ὁμαλὰ διὰ νὰ γυμνάζεται ὁ μαθητὴς
ἐφαρμόζων αὐτὰ εἰς ὅλους τοὺς προεκτεθειμένους κανόνας. Διὰ τοῦτο
παρεκτὸς τῶν εὐχρηστοτάτων πρωτοτύπων, συμπαραλάβαμεν πολλὰ
ἐκ τῶν συχνάκις ἀπαντωμένων παραγῶγων.

β'. Περὶ παντὸς ῥήματος, τοῦ ὁποίου τίθεται ἐνταῦθα μόνον ὁ
ἐνεστὼς, πρέπει νὰ ἐκλάβῃ ὁ μαθητὴς, ὅτι ὅλος ὁ σχηματισμὸς του
γίνεται εὐκόλως κατὰ τοὺς κανόνας. Ὅταν δὲ εἰς ῥῆμά τι προστίθεται
φερ' εἰπεῖν Ἀόριστος β', ἐννοεῖται μόνον περὶ τοῦ ἐνεργητικοῦ Ἀορίστου
(καὶ μέσου.) Ὁ δὲ παθητικὸς Ἀόριστ. καὶ ὁ ἐνεργητ. Παρακείμενος
πρέπει νὰ σχηματισθοῦν κατὰ τὸν τύπον τοῦ τύπτω μὲ τοὺς κανόνας.

γ'. Ὅπου σημαίνεται Ἀόρ. β'. παθητ., πρέπει νὰ σχηματισθῇ καὶ
ὁ παθητ. α. Ἀόρ. ἐπειδὴ συχνάκις ἀπαντᾶται ὁ τύπος τοῦ α. μετὰ
τοῦ β'. Ἀορίστου καὶ τὰ ῥήματα, εἰς τὰ ὅποια εἶναι πάντῃ ἄχρη-
στος ὁ α. δὲν ἐμποροῦν νὰ διορισθῶσι μὲ ἀσφάλειαν.

δ'. Ὁ ἐνεργητ. Παρακ. ῥημάτων τινῶν εἶναι ἄχρηστος. Ἀλλ' ἐ-
πειδὴ οὐδὲ τοῦτο διορίζεται μὲ ἀσφάλειαν, πρέπει νὰ σχηματισθῇ εἰς
ὅλα ὁ ἐνεργ. Παρακείμενος καὶ ἀπ' αὐτοῦ νὰ παραχθῇ ὁ παθητικός.

ε. Τὸν σχηματισμὸν τοῦ παθητικοῦ ἐμπορεῖ ὁ μαθητὴς νὰ γυμνά-
ζεται καὶ εἰς ἀμετάβητα ῥήματα, ἐπειδὴ ὑπάρχουσι συντάξεις, ὅπου

εὐρίσκονται εὐχρηστα τὰ τρία πρόσωπα τοῦ ἀμεταβάτου καὶ παθητικῶς.

ζ'. Νὰ σχηματίζουν ὅμως τὸν Μέσον καὶ εἰς ῥήματα, ὅπου δὲν εἶναι εὐχρηστον, ἤθελεν εἶσθαι ἀνωφελὲς ἀσκησις εἰς τὸ νὰ βαρβαρίζωσι. Διὰ τὰ τὸ μεταχειρίζονται λοιπὸν ἀσφαλῶς καὶ ὠφελίμως, ἐσημειώσαμεν εἰς ποῖα ῥήματα εἶναι μόνον εὐχρηστον. Σημειόνομεν μόνον, ὅτι τινῶν ῥημάτων μόνον τὰ σύνθετα ἔχουσι τὸ Μέσον, τὸ ὁποῖον ἀσφαλῶς εὐρίσκουσιν εἰς τὰ Λεξικά· διὰ γύμνασιν ὅμως ἐμποροῦν νὰ τὸ σχηματίζουν καὶ εἰς τὰ ἀπλά.— Ὅπου εὐρίσκεται γεγραμμένον μόνον ΜΕΣ. ὁ μέσος Ἀόριστος καὶ Μέλλων σχηματίζονται κανονικῶς ἐκ τῶν ἐνεργητικῶν τοῦ ῥήματος χρόνων.

ζ'. Ως ὁμαλὰ ἐκλαμβάνονται ὅλα τὰ ῥήματα, τῶν ὁποίων τύποι τινὲς σχηματίζονται κανονικῶς χωρὶς νὰ παρατηρῶμεν τὴν ἀνωμαλίαν τῆς σημασίας των. Διὰ τοῦτο εὐρίσκονται εἰς τὸν κατάλογον ὅχι μόνον τὰ ἀποθετικά τῶν παθητικῶν καὶ μέσων τύπων (Ζήτ. περαιτ. §. 159, γ'), ἀλλὰ καὶ ῥήματα, τῶν ὁποίων χρόνοι τινὲς παραλλάσσουσιν ἀπὸ τὸ θέμα κατὰ τὴν σημασίαν· ἀλλὰ τοῦτο σημειώνεται εἰς τὰς ἀξιολογωτάτας περιπτώσεις.

ή. Ὅσάκις μετὰ τὸ ἐνεργητ. εἶναι εὐθὺς σημειωμένον—Μέσ. μέλλ.—δεικνύει, ὅτι τὸ ῥῆμα κατὰ τὸν (§. 159, δ') ἔχει μέλλοντα μέσον, ἐὰν καὶ μὲ σημασίαν ἐντελῶς ἐνεργητικὴν ἢ οὐδετέραν.

θ'. Ἡ φράσις—παθητ. λαμβάνει σ—φανερώνει πάντοτε Παρακείμεν. καὶ Ἀόρ. α., τίθεται ὅμως εἰς ῥήματα, ὅπου δὲν ἐννοεῖται καθ' ἐαυτὴν ἢ πρόσληψις.

Α
ἀγάλλω, στολιζώ, τιμῶ.—ΜΕΣ. καυχῶμαι, ὑπερφηναύομαι.
ἀγγέλλω, δίδω ἀγγελίαν.—ΜΕΣ. Ἀόριστος β'. ἐνεργ. καὶ Μέσ. εἶναι σπανίως εὐχρηστοί.
ἀγείρω, συνάζω.—Ἀναδιπλ. Ἄττικ. ΜΕΣ. ἄγγω, πνίγω μεταβ.—ΜΕΣ. ἀμετ.
ᾄδω συνακρ. ἐκ τοῦ ἀείδω· ψάλλω Μέσος μέλλων.
ἀθροίζω, συνάζω.
ἀθύρω. παίζω.
αἰκίζω, κακοποιῶ σωματικῶς.
αἰνίσσομαι, ττομσι. Ἀποθετ. Μέσ. κρύπτω

ἐννοίαν τινὰ ὑποκάτω εἰς λόγον τινά, ὅστις λέγεται αἰνίγμα.
αἶρω, σηκώνω. Ζήτ. §. 140 Σημ. α. καὶ Προβ. ἀνώμαλ.—ΜΕΣ.
αἶσσω ἐνεργητ. καὶ ἀποθετ. παθητ. πηδῶ, σπεύδω. Ἀττ. ἄττω ἢ ἄττω.
αἰσχύνω, ἐντροπιάζω. Παθητ. ἐντροπιάζομαι. Ζήτ. §. 140.
αἶω, ἀκούω. Μόνον ἐνεστ. καὶ παρατατικ.—Αὐξησ. Ζήτ. §. 101. ι.
ἀκούω, Μέσ. μέλλ.—Παρακείμεν. ἀκήκοα. Ὑπερσυντ. ἡκηκόειν (§. 120),—Παθητ. λαμβάνει σ. Παρακ. παθητ. χωρὶς ἀναδιπλασιασμόν.

ἀλλάζω, φωνάζω με χαράν. Μέλλον ξω
(§. 110. γ'. Σημ.).

ἀλείφω. — Παρακ. (§. 119). — ΜΕΣ.
ἀλλάσσω, ττω, ἀλλάζω. — Παθητικός Ἀό-
ριστος β'.

ἄλλομαι. Ἀποθετ. Μέσ. πηδῶ (§. 140,
Σημείωσις α').

ἀμβλύνω, κάμνω ἀμβλύ.

ἀμείβω, ἀλλάζω. — ΜΕΣ.

ἀμείλω, ἀρμείλω.

ἀμύνω, φυλάττω τινά ἀπὸ κακοῦ. — Παρακ.
παντελῶς ἀχρηστος ΜΕΣ.

ἀναίνομαι (δὲν εἶναι σύνθετον). Ἀποθετικ.
Μέσ. ἀποφείγω, δὲν δέχομαι· ἔχει ἀκόμη
μόνον Ἀόριστ. α'. ὅστις λαμβάνει η,
ἡνίκατο.

ἀνύω, τελειώνω (§. 112. Σημ. α'). Παθητ.
λαμβάνει σ. — ΜΕΣ.

ἀπολαύω, ἔχει τὴν αὐξησιν εἰσθεῖ τῆς προ-
θέσεως, μ' ὅλον ὅτι τὸ ἀπλοῦν εἶναι ἄ-
χρηστον (§. 107. α').

ἄπτω, ἀνάπτω.

ἄπτω, συνάπτω εἰς ἓν. — ΜΕΣ. αἰσθάνομαι
τι μετὰ τὴν ἀφῆν, ἢ πιάνω.

ἄρδω ποτίζω. Παθ. μέχρι παρατατικοῦ.

ἄρμώττω καὶ ἄρμωζω. — ΜΕΣ.

ἄρπάζω, ἄρπάσσω κτλ, ἤρπασθην· μὴ Ἀτ-
τικῶς ἄρπάξω κτλ. ἤρπάγην (§. 110
Σημ.). Τὸ δεῦτερον μένει εἰς τὴν ὁμι-
λουμένην γλῶσσαν.

ἀρύω, ἐκβάλλω ὕδωρ, σχηματίζεται ὡς τὸ
ἀρύω. — ΜΕΣ.

ἄρχω, ἐξουσιάζω. — ΜΕΣ. ἀρχίζω.

ἀσπάζομαι, Ἀποθ. Μέσ.

ἀσπαίρω, χυδ. σπαρταρῶ.

ἀστράπτω.

B.

βαδίζω, περιπατῶ, ὑπάγω. Μέσ. μέλλ.
βάπτω, χυδαίω· βουτῶ. Χαρακτ. φ. — Παθ.

Ἀόριστος β'.

βαστάζω, Μελ. ἄσω. Ἄλλ' εἰς τὸ παθητικὸν
λαμβάνει τὸ δεῦτερον χαρακτηριστικὸν
—μαι, γθην. (§. 110. Σημ.).

βδάλλω βυζάνω.

βήσσω, βήττω, βήγω καὶ βηγῶ κοινῶς.

βιάζομαι Ἀποθ. Μέσ. Κ. βιάζω Παθητικ.
Ζήτ. §. 139. γ'.

βλάπτω. Χαρακτ. ε. Παθητ. Ἀόρ. β'.

βλέπω· Παθητ. Ἀόρ. β'. §. 137.

βλύζω. Κ. ἀναβλύζω καὶ ἀναβῶ.

βουλεύω, συμβουλεύω. — ΜΕΣ.

βράζω βράσσω καὶ βράττω. Μέλλ. σω. Κ.
βράζω.

βρέμω, ἔχω τι ὅμοιον τοῦ βρ. μέχρι πα-

ρατατικοῦ.

βρέχω Παθητ. μετ' Ἀόριστ. β.

Γ

Γέμω, εἶμαι γεμάτος, μέχρι παρατατικοῦ.
γεύω, κάμνω τινά νά γευθῇ, νά αἰσθανθῇ
τὴν γευτικὴν ποιότητα. — ΜΕΣ.

γλύφω, σκαλίζω λίθον, ξύλον κτλ. Αὐξησ.
τοῦ παρακ. γέγλυμμαι καὶ ἐγγλυμμαι.

Πρβ. §. 116. γ'.

γνωρίζω.

γράφω. Παθητ. Ἀόρ. β. §. 137. — ΜΕΣ.

Δ

Δακρύω.

δανείζω. ΜΕΣ. λαμβάνω δανεικά.

δέρω, ἐκδέρω. Χυδ. γδέρνω — Παθητι-
κός Ἀόρ. β.

δεσπόζω, ἐξουσιάζω.

δεύω, καταβρέχω, μουσχεύω.

δέχομαι Ἀποθ. Μέσ. — Παθ. Ζήτ. §. 139 γ.
δικάζω, κρίνω ὡς δικαστής. — ΜΕΣ.

διώκω (δὲν εἶναι σύνθετον).

δουλεύω.

δρέπω, κόπτω ἄνθη κτλ. — ΜΕΣ.

Ε

ἐθίζω, συνεθίζω τινά ἐνεργ. Αὐξησιν. εἰ.
εἰκάζω, συμπεραίνω πιθανῶς. Αὐξ. §. 106.

εἴκω, ἐνδίδω, ὑποτάσσομαι. Αὐξησ. §.
106. — Δὲν πρέπει νά συγχυθῇ μετὰ τὸ
ἀνώμαλον εἴκω.

εἶργω, ἐκκλείω. Αὐξησ. §. 106. Ζήτ. καὶ
§. 142.

ἐλέγχω, ἀντιλέγω, ἀναιρῶ. — Ἀναδιπλῶ.

Ἐπτικός. — Παρακ. Παθητ. Ζήτ. §.
132. Σημ.

ἐλίσσω, ττω, τελίγω αὐξησ. εἰ. — Παρακ.
ἐνεργ. δὲν ὑπάρχει. Παρακείμε. παθητ.
ἐλίγμαι καὶ ἐλήλιγμαι. — ΜΕΣ.

ἐλκω, σύρω — Αὐξησ. εἰ — ΜΕΣ.

ἐλπίζω.

ἐλπω κάμνω τινά νά ἐλπίξῃ· ἐλπομαι δέ,
ἐλπίζω ἐγώ. Παρεκτός ἐνεστ. καὶ παρατ.

ἔχει καὶ παρακ. καὶ ὑπερσ. ἐόλπα, ἐώλ-
πειν (§. 106. Σημ.) μετὰ δύναμιν ἐνεστ. καὶ
παρατ. ἐλπίζω, ἤλπικα.

ἐορτάζω. Αὐξησ. §. 104.

ἐπείγω (δὲν εἶναι σύνθετον), ταχύνω, ἀ-
ναγκάζω τι νά τελειωθῇ. Παθητ. ἀντί
σπεύδω τρέχω.

ἐπιτιπδεύω, κάμνω τι ἐπιμελῶς. Αὐξησ.
§. 107 δ.

ἐργάζομαι ἀποθ. μέσ. Αὐξησ. εἰ Παθ.
Ζήτ. §. 139. γ.

ἐρείδω, στηρίζω. — Ἀναδιπ. Ἄττικ. ΜΕΣ.

ἐρέσσω, ττω, κοιπῶ καὶ Μέλλον σοι.

ἐριώγω, ἐκπτύω—'Αόρ. β'.—Μέσος.
ἐρίζω, λογομαχώ, ἀμιλλώμαι. Ἀναδιπλ.

Ἀττικός.
ἐρμηνεύω, ἐξηγῶ.
ἐρπω, ὑπάγω τῆς κοιλίας Κ. Αὔξησ. εἰ.
ἐτάζω, συνήθως ἐξετάζω.
εὐθύνω, ἰσάζω.
εὐχομαι, Ἀποθ. Μέσ. παρακαλῶ τὸν θεόν.
Αὔξησ. Ζήτ. §. 108.
ἦδω, χαροποιῶ ἥδομαι, χαίρω.
ἦκω, ἐρχομαι ἢ ἦλθον. 'Αόρ. καὶ Παρακ.
δὲν ἔχει.

Θ

Θάλλω, ἐκβάλλω, ἐκφύω φύλλα ἢ ἄνθη.
Παρακ. β.
θάλλω, θερμαίνω.
θάπτω, Χαρακτήρ φ.—Παθητικ. 'Αόρ. β'.
—ἐτάζην. §. 180.
θαυμάζω Μέσ. μέλλων.
θέλω, μαγεύω.—θερίζω.
θίγω, ἀκονῶ, ὀξύνω.
θλίβω. Χυδ. ζουλώ.—Παθητ. 'Αόρ. β'.
§. 137.
θαύω, τζακίζω.—Παθητ. λαμβάνει σ.
θρύπτω, συντριβῶ. Χαρακτήρ φ.—Παθητ.
'Αόρ. β'. ἐτρύφην §. 180.
θύω, Ζήτ. ἀνώμαλα.

Ι.

ἰδρύω, καθίζω, στήνω.—ΜΕΣ.
ἰθύνω, ἰσάζω.
ἰκετεύω, παρακαλῶ.
ἰμάσσω, μαστίζω, μέλλων σω.
ἰμείρω. Ἐνεργ. καὶ Ἀποθ. παθ. ἐπιθυμῶ.
ἰππεύω ὑπάγω καθαλάρως.
ἰσχύω, δύναμαι, ἔχω ἐξουσίαν.

Κ.

Καθαίρω, (δὲν εἶναι σύνθετον), καθαρίζω
—'Αόρ. α'. λαμβάνει η'. —ΜΕΣ.
καίνω, φονεύω —'Αόρ. β'. παρακ. δὲν
ὑπάρχει. Παθητικὸς μόνον ἐνεστώς καὶ
παρατατικός.
καλύπτω, σκεπάζω, κρύπτω.—ΜΕΣ.
κάμπω, καμπυλῶ, λυγίζω, Παθητικὸς
παρακ. Ζήτ. §. 132. Σημ.
κείρω, κουρεύω.—Παθητ. 'Αόρ. β'. ΜΕΣ.
κελεύω, προστάζω. Παθητ. λαμβάνει σ.
κέλλω, ἀράζω εἰς τὴν ξηρὰν μέλλ. κέλ-
σω §. 140. Σημ. β'.
κῆδομαι, φροντίζω, μέχρι παρατατικοῦ.
κῆδω, (κάμνω τινὰ ἐμφροντίν, τὸν στενο-
χωρῶ. τὸν βλάπτω). Παρακ. β'. κέκν-
δα. μέλλ. κεκαδήσομαι (ἢ. θ. 353)
μὲ βραχὺ α. Προστ. μέσ. 'Αόρ. κῆδε-
σαι ἀντί—πσαι.

κηρύσσω, ττω, κάμνω γνωστὸν.
κινδυνεύω.

κλάζω, φωνάζω κτλ. Χαρακτ. γγ. §.
110. γ. Σημ. παρακ. κέ-λαγκα.
κλείω. Παθητ. ποτέ μὲν λαμβάνει σ. ποτέ
δὲ ὄχι.
κλείπτω, μέσ. μέλλων. — παρακ. §. 118
Σημ. α'. Πιθητ. 'Αόρ. β'.
κλίνω. §. 140. ἢ. Παθητ. 'Αόρ. α. καὶ β.
ΜΕΣ. σπάνιον.

κλύζω, καταθέζω.
κνίζω, τσουνκίζω κάμνω φαγοῦραν εἰς μέ-
ρος τι χυδ.

κολάζω, τιμωρῶ μέσ. μέλλ.
κολουῶ, πυρῶν, βαρβ. σακατεύω Παθητ.
καὶ με σ. καὶ χωρίς.

κομίζω φέρω μέσ. λαμβάνω.
κονίω, κονιορτίζω, (κονίσω, κεκόνικα).
κύπτω—παρακ. α. (πιπητ. παρακείμενος
β.) —παθητ. 'Αόρ. β. ΜΕΣ.

κράζω Χαρακτ. γ. — παρακ. κέκραγα.
'Αόρ. β. μετ' ὀλίγον μέλλων ἀντί ἐνε-
ργητικοῦ μέλλοντος.

κραίνω, ἐκτελῶ.

κρίνω §. 140. ἢ. ΜΕΣ.

κρούω. Παθητ. λαμβάνει σ.—ΜΕΣ.

κρύπτω. Χαρακτ. β. — Πιθητ. 'Αόρ. α.

καὶ β. — ΜΕΣ.

κτάομαι. Ἀποθ. μέσ. ἀποκτῶ. παρακείμ.
κέκτημαι, ἔχω. Ὁ Πλάτων προ φωνή-
εντος ἔχει κέκτημαι, πρὸ δὲ συμφώνου
ἔχει ἐκτῆμαι.

κτείνω, φονεύω. §. 140. ἢ. 'Αόρ. α. καὶ
β. παρακ. β.

κτίζω.

κυλίω, παθητ. λαμβάνει σ.

Λ.

Λέγω. ΜΕΣ. Ζήτ. τὸ ῥῆμα τοῦτο διὰ τι-
νας ἀνωμαλίας εἰς τὸν κατάλογον τῶν
ἀνωμαλῶν.

λείβω, ἐπιχύνω.

λείπω, 'Αόρ. β. παρακ. β.—ΜΕΣ.

λέπω, Κ. ξεφλουδίζω. παθητ. 'Αόρ. β.

κατὰ §. 137.

λήγω, παύω.

λογίζομαι. Ἀποθετικὸν μέσον λογαριάζω,
συμπεραίνω.

λυμαίνω, διαφθείρω 'Αόρ. α. λαμβάνει η'.
—ΜΕΣ.

λύω. Ζήτ. ἀνώμαλα.

Μ.

Μαίνομαι. Ἀποθ. παθητ. εἶμαι μανιακός,
παράφρων —'Αόρ. β. παθητικὸς —

μέσ. μέλλ. β. ἢ παθητ. μέλλ. β. —

Τὸ ἐνεργητικ. ἀπαντᾷται μόνον εἰς τὸ σύνθετον, ἐκμαίω, κάμνω παράφρονα. Ἄλλ' ὁ ἐνερ. παρακ. μέμνη ἀνήκει εἰς τὴν ἀμετάβλητον σημασίαν.
μαλάσσω, ττω, μαλακύνω.
μαραίνω, ἄορ. α. λαμβάνει η. — παθητικὸς μαραίνομαι.
μέμφομαι ἄποθ. μέσ. κατηγορῶ, ψέγω.
μένω, Ζήτει ἀνώμαλα ΜΕΣ.
μηνύω.
μελαίνω, μαυρίζω.

N

Νάσσω, ττω, μέλλ. ξω, στουμπόνω. Ἄλλ' εἰς τὸ παθητ. λαμβάνει τὸν ἄλλον τύπον (σμαι σθην), §. 110 γ'. Σημ.
νέμω, Ζήτει ἀνώμαλα.
νεύω, Κ. γνέφω.
νήχομαι, ἄποθ. μέσ. κολυμβῶ.
νίφω, χιονίζω.
νομίζω.

O

Ὀδύρομαι, ἄποθ. μέσ. θρηναλογῶ.
οἰκτεῖρω, ἐλεῶ, συμπονῶ.
οἰμῶζω, θρηνῶ λέγων οἶμι § 110. γ. Σημ.
—μέσος μέλλων.
οκέλλω, ἀράζω εἰς τὴν ξηρὰν, μεταθ. καὶ ἀμετάθ.
ὄνειδίζω, καταφρονῶ, ἀτιμάζω.
ὄθνω, ἀκονῶ, κάμνω ὀξύ. ἐρεθίζω.
ὀνομάζω.
ὀπλίζω, —ΜΕΣ.
ὀρέγω, ἐξαπλώνω, δίδω, —ἀναδιπλ. ἄττ.
—ΜΕΣ.
ὀρίζω, βάλλω ὄρια, περιορίζω, ἢ ἐξηγῶ
—ΜΕΣ.

Π

Παιδεύω, ἀνατρέφω, —ΜΕΣ.
παίζω, μέλλων παίζομαι καὶ παιζοῦμαι §. 115. Σημ. ἄορ. ἐπαισα, παρακ. παθητικὸς πέπαισμαι κτλ. §. 110. γ. Σημ.
παῖω Ζήτει ἀνώμαλον.
παλαίω, Παθητικὸς λαμβάνει σ.
πάλλω, σείω, ταράζω. Παθητικὸς ἄορ. β.
πάσσω, πασπαλίζω, μέλλων σω, —ΜΕΣ.
πατάσσω, κτυπῶ, —ΜΕΣ.
παύω ἄλλον. Παθητικὸς παύομαι, ἄοριστος α. §. 136. γ. ΜΕΣ.
πέιθω, πληροφορῶ, —Παθητ. πιστεύω, —Παρακ. β. πέποιθα, θαρρῶ, ἐμπιστεύομαι εἰς τινα.
πέιρω, τρυπῶ, Παθητ. ἄοριστος β.
πέμπω, στέλλω Παρακείμενος §. 118. Σημ. Παθητικὸς παρακείμενος §. 132. Σημειώσεις — ΜΕΣ.

ΓΡΑΜΜ. ΚΟΥΜΑ.

πένομαι, εἶμαι πένης, μέχρι παρατ. περαίνω, τελειώνω — ἄοριστος α. §. 140, γ. Σημ. ΜΕΣ.

πιέζω, καταβλίθω, ζυλῶ, χυδ. πιστεύω.
πλάζω, περιφέρω ἐδῶ κ' ἐκεῖ. Χαρακτηριστικὸν γγ. §. 110. Σημ. Παθητικὸς περιπλανῶμαι.
πλέκω, Παθητικὸς ἄοριστος β. ΜΕΣ.
πλάσσω, ττω μέλλων σω. Κ. πλάθω. — ΜΕΣ.

πλύνω, §. 140 η'.
πνίγω, μέσος μέλλων Παθητικὸς ἄοριστος β. §. 137.
πορεύω, φέρω, ὁδηγῶ Παθητικὸς ἢ μέσος ὁδοιπορῶ, ταξιδεύω.
πορίζω, δίδω, ΜΕΣ. ἀποκτῶ.
πράσσω, ττω, κάμνω, εὐρίσκομαι, ἢ διακίμαι. ἔχει πανταχοῦ μακρὸν α. Παρακείμενος α. ἔχω πεπραγμένον, παρακείμενος β. πέπραγα, διακίμαι, εἶμαι καλὰ, ἢ κακὰ, ΜΕΣ.

πρέπω, μόνον ἐνεργητικόν.
πρίω, περιονίζω Παθητικὸν λαμβάνει σ.
πταίω, παυθικὸν λαμβάνει σ.
πτήσσω, συστέλλομαι πρὸς τὰ κάτω.
πτίσσω, μέλλων σω, κοπανίζω.
πτύσω, διπλόνω, —ΜΕΣ.
πτύω, παυθικὸς λαμβάνει σ.
πύθω, σαπίζω Παθητικὸς σαπίζομαι, σήπομαι.

P

ράπτω, §. 110 α'.
ρέπω, κλίνω, πλαγιάζω.
ρίπτω, Ζήτει ἀνώμαλα.

Σ

Σαίνο (ἐπὶ τῶν σκυλίων ὅταν κολακευτικῶς γλείφωσι τὸν κύριόν των).
κολακεύω μόνον ἐνεργητικῶς ὁ ἄορ α. λαμβάνει η.
σαίρω, φουκαλῶ ἄοριστος λαμβάνει η, ἄλλ' ὁ β. παρακείμενος σίστρα ἀντὶ ἐνιστώτος λαμβάνει τὴν χωριστὴν σημασίαν γελῶ στραθόνων καὶ πλατύνων τὸ στόμα.

σαλπίζω, χαρακτηριστικὸν γγ. §. 110 γ. Σημειώσεις.

σέβομαι, Ἀποθετικὸν μέσον.
σεῖω, παυθικὸν λαμβάνει σ — ΜΕΣ.
σήπω, σαπίζω — Παθητικὸν σαπίζομαι, ἔχει ἄοριστον β. εἰς τὸ ὅποιον ἀνήκει καὶ ὁ β. παρακείμενος σίστρα.

σίνομαι, βλάπτω,
σκέπτω, χαρακτηρ φ. παυθικὸς ἄορ. β.

σκέπω, σκεπάω.
σκέπτομαι, αποθετικὸν μέσον κυττάω, συλ-
λογιζομαι.
σκευάζω, ἐτοιμάζω, —ΜΕΣ.
σκήπτω ἐνεργητικὸν καὶ μέσον στηρίζω ἔ-
μυτον, στηρίζομαι.
σκόπτω, περιπαίζω, καταγελῶ.
σπείρω, παθητικὸς ἀόριστος β. —ΜΕΣ.
σπένδω, ταυτοσήμαντον τοῦ λείδω. ἐπιχύνω
§. 111 δ, Σημείωσις —ΜΕΣ.
σπυδῶ, ὑπάγω σπουδαστικῶς, ταχέως.
σπυδάω, μέσος μέλλων.
στάζω, μέλλων ξω, §. 110 γ. σημείωσις.
στέγω, σκεπάω.
στείβω, πατώ, —Παθητικὸς ἀόριστος β.
στείχω, περιπατῶ, ἀόρ. 1ος καὶ 2ος.
στέλλω, Παθητικὸς ἀόριστος 1ος καὶ 2ος
—ΜΕΣ.
στένω, στενάζω, μέχρι παρατατικοῦ.
στενάζω μέλλων, ξω, §. 110 γ. Σημείωσις.
στέργω, ἀγαπῶ, εἶμαι εὐχαριστημένος—
παρακείμενος β.
στέφω, στεφανώνω, — ΜΕΣ.
στηρίζω, στερεώνω μέλλων ξω §. 110 γ.
Σημείωσις. —ΜΕΣ.
στοχάζομαι, Ἀποθετικὸν μέσον εικάζω,
συμπεραίνω.
στρατεύω, Ἐνεργητικὸν καὶ Μέσον ὑπάγω
εἰς πόλεμον.
στρέφω, παρακείμενος ἑστραφα. Τὰ ἄλλα
Ζήτει §. 131 κ. §. 136 Σημείωσις: πα-
θητικὸς ἀόριστος α. καὶ β. ΜΕΣ.
συρίζω.
σύρω Παθητικὸς ἀόριστος β. —ΜΕΣ.
σφάλλω, ἀπατῶ. — Παθητικὸς ἀόριστος β.
σφάττω, σφάζω—παθητικὸς ἀόριστος β.
σφίγγω, Παθητικὸς παρακείμενος Ζήτει §.
132 Σημείωσις.
σφύζω, κτυπῶ (ἐπὶ τοῦ σφιγμοῦ) μέλλων ξω
§. 110 γ. Σημείωσις.
σχίζω.
σχολάζω, κάθημαι ἀργός.

T

Ταράσσω, ττω. ἐνοχλῶ—ΜΕΣ.
τάσσω, τάττω, βάλλω εἰς τάξιν, παθητι-
κὸς ἀόριστος α. καὶ β. —ΜΕΣ.
τέγγω, βρέχω, μοσχεύω.
τείνω, τεντόνω §. 140 ή.
τεικαίρω, περιορίζω ἀόριστος α. λαμβάνει
η—ΜΕΣ ἀποδεικνύω, συμπεραίνω.
τεκταίνω, οἰκοδομῶ ἀόρ. α. λαμβάνει η.
τίλλω, ἀρχαία λέξις ἀπαντωμένη κυρίως
εἰς τὰ σύνθετα οἷον ἐπιτέλλω, ἀνατι-
θέλω, ἀνατέλλω, ἀμεταβάτως ἐπὶ τοῦ

ἡλίου, ὅταν ἐκβαίῃ ἐκ τοῦ ὀρίζοντος §.
140 γ. ΜΕΣ.

τεύχω, κάμνω, κατασκευάζω §. 132 πρβ.
εἰς τὰ ἀνώμαλα Τυγγάνω.

τήκω, ἀπαλύνω, χωνεύω, παθητικὸς ἀόρ.
β. ὅπου ἀνήκει καὶ ὁ β. παρακείμενος
τέτηκα.

τίλλω, μαδῶ, §. 140 γ.—Μέσον.

τίω, Ζήτει ἀνώμαλα.

τινάσσω, τινάζω—μέσον.

τρέμω, μέχρι Παρατατικοῦ.

τρέπω, στρέφω, ταυτοσήμ. §. 118 σημ. α

§. 131 καὶ §. 136 σημείωσις, ὁ ἀόρι-
στος β. ἔχων παθητικὴν σημασίαν καὶ
μέσον εἶναι ὁ εὐχρηστοτάτος.

τρέφω, μέλλων θρέψω κτλ. §. 180. Παρα-
κείμενος τέτροφα—Παθητικὸς παρακεί-
μενος τεθράμμαι τεθράφθαι ἀόριστος
β. ἐστράφη, σπανίως ἀόριστος α. ἐθρέ-
φθην μέσος μέλλων με παθητικὴν ση-
μασίαν—μέσον.

τρίβω, παθητικὸς ἀόριστος β. §. 137.

Y

ἵβριζω, κακολογῶ, καταφρονῶ.

ὑφαίνω, ἀόριστος α. λαμβάνει η.

ὑω, βρέχω, Παθητικὸς λαμβάνει σ.

Φ

Φαίνο, δεικνύω—παθητικὸν με μέσον μέλ-
λοντα, παρακείμενον ἐνεργητικὸν β. καὶ
παθητικὸν ἀόριστον β. ἔχον ἀμετάβαστον
σημασίαν φαίνομαι.

φαρμάσσω, ττω, ἱατρεύω με φάρμακα
ιατρικά.

φείδομαι, ἀποθετικὸν μέσον κ. ἀκριβεύο-
μαι.

φεύγω, μέλλων φεύξομαι καὶ φευξοῦμαι.

§. 115. σημείωσις—ἀόριστος β. Παρα-
κείμενος Παθητικὸς §. 132.

φθείρω, κ. χαλνῶ—παρακείμενος β. —
παθητικὸς ἀόριστος β.

φλέγω, καίω, μεταβατικὸν — Παθητικὸν
ἀόριστος β. §. 137.

φράζω, λέγω, φανερόνω—Μέσον.

φράσσω, ττω, περικλείω—Παθητικὸς ἀόρ.
β.—μέσον.

φροντίζω.

φρύγω, ξηραίνω εἰς πῦρ ἢ εἰς τὸν ἥλιον
—Παθητικὸς ἀόριστος β. §. 137.

φυλάσσω, ττω—μέσον.

φύρω, ζυμώνω μέλλων φύρω, §. 140.
σημείωσις β.

φυτεύω.

X

Χαρίζομαι, ἀποθετικὸν μέσον, κάμνω χάριν

§. 152—153. Κατάλογος περισπωμένων ῥημάτων. 109

χορεύω.	ψεύδω, μέσον ἀπατῶ λέγω ψεύματα.
χρήζω, χρειάζομαι, μέχρι παρατατικοῦ ψέγω.	
Πρβ. ἀνώμαλον Χρᾶς.	ψηφίζω, ἀριθμῶ, λογαριάζω—μέσον ἀπο-
χρίω, παθητικὸν λαμβάνει σ—μέσον.	φασίζω διὰ ψήφων.
ψ	ψύχω, Ζήτει ἀνώμαλα.
Ψάλλω, κρούω τὴν κιθάραν, τραγουδῶ.	Ω
ψάω, ἐγγίζω, πιάνω—παθητικὸς λαμ-	ὠδίνω, πάσχω πόνους κοιλίας διὰ νὰ
βάνει σ.	γεννήσω.

§. 153.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΕΡΙΣΠΩΜΕΝΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ.

*Η χρῆσις αὐτοῦ εἶναι ὅμοια μετὰ τὴν τοῦ προηγουμένου.

(Ζήτ. σελ. 103).

Α	—Παθητικὸς (μετὰ τὴν αὐτὴν σημασίαν) λαμβάνει σ.
ἀγαπάω.	ἀρνέομαι, ἀποθετικὸν μέσον.
ἀγνοῶ δὲν γινώσκω, μέσος μέλλων.	ἀρώ, Κ. ὀργόνω, λαμβάνει ο εἰς τὴν κλί-
ἀδικέω.	σιν—ἀναδιπλασιασμός ἀττικὸς παθητικὸς
αἰδέομαι ἀποθετικὸν Παθητικὸν καὶ Μέσον	χωρὶς σ.
ἐντρέπομαι μέλλον ἔσομαι—Παθητικὸν	ἀρτάω, κρεμῶ, καρφύνα στερὰ—μέσον.
λαμβάνει σ.	ἀσκέω, γυμνάζω.
αἵματόω, αἵματόνω.	αὐλέω, παίζω τὸν αὐλόν.
αἰρέω, Ζήτει ἀνώμαλα.	Β
αἰτέω, ζητῶ—μέσον.	Βιόω, Ζήτει ἀνώμαλον.
αἰτιάομαι ἀποθετικὸν μέσον κατηγορῶ ὡς	βοάω, φωνάζω § 112 μέσος μέλλων.
αἷτιον.	βουκολέω, βόσκω μεταβατικὸν.
ἀκίεομαι, ἀποθετικὸν μέσον ἰατρεύω, μέλ-	βροντάω.
ἔσομαι—Παθητικὸν λαμβάνει σ.	Γ
ἀκολουθίω.	Γελάω, μέσος μέλλων βραχὺ α εἰς τὴν κλί-
ἀκριβῶ, γινώσκω ἐντελῶς.	σιν, Παθητικὸς λαμβάνει σ.
ἀλάομαι, ἀποθετικὸν μέσον περιπλανῶμαι.	γεννάω—μέσον.
ἀλγέω, πονῶ.	Δ
ἀκροάομαι ἀποθετικὸν μέσον ἀκούω.	Δαπανάω, Ἐνεργητικὸν καὶ Ἀποθετικὸν Πα-
ἀλέω, ἀλέθω, κοπανίζω, λαμβάνει ε εἰς	θητικὸν ἐξοδεύω.
τὴν κλίσιν—ἀναδιπλασιασμός ἀττικὸς—	δεξιόομαι, Ἀποθετικὸν μέσον χαιρετῶ μετὰ τὴν
Παθητικὸς λαμβάνει σ.	δεξιὰν χεῖρα.
ἀλοάω, ἀλωνίζω §. 112.	δέω, Ζήτει ἀνώμαλον.
ἀμάω, θερρίζω—μέσον.	δηλέω, βλάπτω, φθείρω—μέσον.
ἀμφισβητέω, ἀντιλέγω, ἑτεροφρονῶ—αὐξ-	δηλόω, φανερόνω.
ἔωθεν.	δικαιτάω (δὲν εἶναι σύνθετον), εἶμαι αἰρετός
ἀνιάω (δὲν εἶναι σύνθετον)—Παθητικὸν μετὰ	κριτῆς, παθητικὸν ζῶ, διατρέφω που—
μέσον μέλλοντα ἀνιάομαι, λυποῦμαι.	αὐξήσεις Ζήτει §. 107 β.
ἀξίω, ἀξιόνω.	διακονέω, (δὲν εἶναι σύνθετον), ὑπηρετῶ,
ἀπαντάω, μέσος μέλλων—αὐξήσεις ἔωθεν.	αὐξήσεις §. 170 2ον μέσον ταυτόσημον.
ἀπατάω (δὲν εἶναι σύνθετον).	δράω, πράττω—διάφορον τοῦ ἀνωμάλου
ἀπειλέω (δὲν εἶναι σύνθετον), φοβερίζω.	διδράσκω.
ἀράομαι, ἀποθετικὸν μέσον παρακαλῶ τὸν	δυστυχέω.
Θεόν.	Ε
ἀριθμέω, —μέσον.	Ἐάω, ἀφίνω, αὐξήσεις εἰ.
ἀρκίω, εἶμαι ἀρκετός—ε εἰς τὴν κλίσιν.	

ἐγγυάω, δίδω ἐνέχυρον, μέσον γίνομαι ἐγγυητής.

ἐγχειρέω, ἐγχειρίζω αὐξήσεις §. 107 4ον.

ἐλθέω, συμπονῶ.
ἐμέω, ξερνῶ—εἰς τὴν κλίσιν—ἀναδιπλασιασμός ἀττικὸς παθητικὸς λαμβάνει σ.

ἐναντιόομαι, Ἀποθετικὸν Παθητικόν, εἶμαι ἐναντίος—αὐξήσεις ἐξωθεν.

ἐνθυμέομαι, ἀποθετικὸν Παθητικόν, ἔχω εἰς τὸν νοῦν μου, συλλογίζομαι, αὐξήσεις ἐξωθεν §. 107 4ον.

ἐνυγνέω, —αὐξήσεις §. 107 2ον.

ἐπιθυμέω, —αὐξήσεις §. 107 4ον.

ἐπιχειρέω, —αὐξήσεις §. 107 4ον.

ἐραῶ, ἀγαπῶ, —ἀόριστος 1ος παθητικὸς λαμβάνει σ, καὶ ἔχει ἐνεργητικὴν σημασίαν.

ἐρευνάω, Ἐνεργητικὸν καὶ Μέσον ἐξετάζω ἀνιχνεύω.

ἐρπύω, ἐρπύονω.

ἐρυθρίαω, γίνομαι ἐρυθρὸς εἰς τὸ πρόσωπον, χυδ. ξεκοκκινίζω.

ἐρωτάω.

ἐστίαω, φιλέω, αὐξήσεις εἰ.

εὐεργετέω, αὐξήσεις §. 107 8ον.

εὐσεβέω, εἶμαι εὐσεβής, αὐξήσεις §. 107 3ον

εὐωχέω, φιλέω, παθητικὸς τρώγω εἰς συμπόσιον, αὐξήσεις §. 107 3ον.

Z

Ζάω, Ζήτει ἀνώμαλα.

ζέω, βράζω ἀμεταβ.—εἰς τὴν κλίσιν.

ζηλώω, μιμούμαι μὲ ἄμιλλαν.

ζημιόω, ζημιόω.

ζητέω.

ζωγραφέω.

H

Ἡθάω, εἶμαι νέος.

ἡγέομαι, ἀποθετικὸν Μέσον νιμίζω. πιστεύω, εἶμαι ἀρχηγός, ἡγεμονεύω.

ἡμερώω, ἡμερόνω.

ἡνοχέω, κρατῶ τὰς ἡνίας, κυβερνῶ τὴν ἄμαξαν.

ἡττάομαι, Παθητικὸν νικῶμαι, φαίνομαι κατώτερος.

ἡχέω, κάμνω ἦχον.

Θ

Θαῤῥέω, θαρσέω, ἔχω θάρρος. πίστιν, πιστεύομαι.

θεάομαι, ἀποθετικὸν μέσον παρατηρῶ, κυττάζω.

θπράω, κυνηγῶ, μέσος μέλλον.

θλάω, τσακίζω,—βραχὺ α εἰς τὴν κλίσιν, παθητικὸν λαμβάνει σ.

θρηνέω, κλαίω τινα, ὀδύρομαι. θυμιάω, θυμιάζω.

θυμώω, θυμώω.

I

ἰάομαι, ἀποθετικὸν μέσον ἰατρεύω.

ἰδρώω, ἰδρόνω.

ἰμάω, ἀνασύρω, ἀντλῶ.—μέσον.

ἰστορέω, ἐξετάζω.

K

Κακώω, βλάπτω, ἀτιμάζω.

καυχάομαι, ἀποθετικὸν μέσον.

κεντέω, σφυγίζω χυδαῖκον, κεντῶ, σημαίνει ποικίλλω ὕψος μετὰ ξία, ἢ χρυσοῦ σύρματα κτλ.

κινέω.

κλάω, τσακίζω, βραχὺ α εἰς τὴν κλίσιν,—δὲν πρέπει νὰ συγχυθῇ μὲ τὸ κλάω. κλαίω Ζήτει ἀνώμαλα.

κληρώω, ἐκλέγω διὰ κλήρων,—λαχνῶν μέσον λαμβάνω διὰ κλήρων.

κνάω, ξύω, σχηματίζεται κατὰ §. 247.

κοιμάω, κοιμίζω, παθητικὸς (ποιπτικὸν μέσον) κοιμῶμαι.

κοινύω, ἐνεργητικὸν καὶ μέσον κάμνω κοινὸν μεταδίδω.

κοινωνέω, μετέχω λαμβάνω μέρος.

κολλάω, κολῶ χυδαῖκον.

κολυμβάω.

κορέω, φυκαλλῶ—διάφορον τοῦ ἀνωμάλου κορέννυμι.

κοσμεύω, στολίζω.

κοτέω, ἐνεργητικὸν καὶ Μέσον ὀργίζομαι, λαμβάνει εἰς τὴν κλίσιν.

κρατέω, κρατῶ, ἔχω ἐξουσίαν, βίαν.

κροτέω, κτυπῶ, κάμνω ἦχον κτλ.

κτάομαι ἀποθετικὸν μέσον ἀποκτῶ παρακείμενος ἔχω.

κτυπέω, κτυπῶ, κάμνω ἦχον, κρότον.

κυβερνάω, πηδαλιουχῶ διοικῶ.

A

Λαλέω.

λιπαρέω, παρακαλῶ.

λοιδορέω, ἐνεργητικὸν παθητικὸν καὶ μέσον κακολογῶ.

λυπέω.

λωθάομαι, ἀποθετικὸν μέσον κακομεταχειρίζομαι.

λωφάω, ἐνδίδω, ὀλιγοστεύω τὴν δύναμιν.

M

Μαρτυρέω.

μειδιάω, χαμογελάω.

μετρέω —μέσον.

μηχανάζομαι, ἀποθετικὸν μέσον τεχνάζομαι κάμνω τεχνικῶς ἐφευρίσκω.

§. 153—154. Κατάλογος περισπωμένων ῥημάτων. 111

μιμέομαι, ἀποθετικὸν μέσον.
μισέω.

Ν
Νέω, κλώθω νήματα. — Νέω τὸ κυλυμβῶ.
Ζήτει εἰς τὰ ἀνώμαλα.

νικάω.
νοέω.
νουθεύω, συμβουλεύω, ἐνθαρρύνω.

Ξ
Ξέω, ξύω, εἰς τὴν κλίσιν παθητικὸν λαμ-
νει σ.

Ο
Οικέω, κατοικῶ.
οικοδομέω, κτίζω, μέσον.
οκνέω, εἶμαι ὀκνηρὸς, δὲν θέλω.
ὀπτάω, ψήνω.

ὀρθόω, στήνω ὀρθόν. — μέσον. Σύνθετον ἀνορ-
θόω. Αὐξῆσις §. 107 β'.

ὀρμάω, ἐνεργητικὸν καὶ ἀποθετικὸν Παθητι-
κὸν ὀρμῶ, προσπαθῶ.

ὀρμέω, στέχω εἰς τὸν ὄρμον μὲ ῥηγμένην
ἀγκυραν ἐπὶ πλοίου.

ὀρχέομαι, ἀποθετικὸν μέσον πηδῶ, χορεύω.
οὐρέω, κατουρῶ, — Αὐξῆσις §. 106 Σημ.

ὀχέω μεταθετικὸν — ὀχέομαι ἀμεταθέτως
ἐπὶ τῶν ὑπαγόντων ἐφ' ἵππου ἢ ἐπὶ
ἀμάξης.

Π
Παροινέω, παραφρονῶ ὡς μεθυσμένος — Αὐ-
ξῆσις §. 107 β'.

πατέω.
πεινάω, ἀπαρέμφατον πεινῆν.

πειράω, δοκιμάζω, βασκανίζω, — Πειράομαι
μὲ μέσον μέλλοντα καὶ ἄριστον παθητι-
κὸν δοκιμάζω, ἐπιχειρῶ.

περάω, διαβαίνειν πέραν, μέλλων περάσω
(μακρὸν α).

πλανάω, ὁδηγῶ τινα εἰς κακὸν δρόμον. Πα-
θητικὸν χάνω τὸν δρόμον.

πλεονεκτέω, εἶμαι πλεονέκτης.

πληρῶω, γεμίζω.

πονέω, ἐνεργητικὸν καὶ μέσ. ἐργάζομαι.

πτερῶω, πτερόνω.

πωλέω.

Ρ
ρίζω, ἀφίνω νὰ πιάσῃ ῥίζαν. Παθητικὸν
ἀποκτῶ ῥίζαν.

Σ
Σημειῶω, σημειόνω — μέσον.
σιγέω, σιωπῶ, παύω νὰ λαλῶ, μέσ. μέλ.
σιτέομαι, ἀποθ. μέσον, τρώγω, ἐσθίω.
σιωπάω, σιωπῶ, δὲν λαλῶ.
σιχρτάω, πηδῶ.

σμάω, Ζήτει ἀνώμαλον.
σπάω, σύρω — βραχὺ α εἰς τὴν κλίσιν.

Παθητικὸν λαμβάνει σ — μέσον.
στεφανῶω, στεφανόνω — μέσον.

συλάω, γυμνῶναι αἰχμάλωτον ζῶντα ἢ νε-
κρὸν.

σφριγᾶω, εἶμαι νεανικὸς καὶ ἰσχυρὸς.

Τ
Τελέω, τελειόνω. Εἰς τὴν κλίσιν ε καὶ σ εἰς
τὸ Παθητικὸν — μέσον.

τηρέω, παρατηρῶ.

τιμάω — μέσον.

τιμωρέω, βοηθῶ, ἐκδικῶ — μέσον.

τολμάω.

τρέω, τρέμω §. 146. Φυλάττει εἰς τὴν
κλίσιν.

τρυπάω, τρυπῶ.

τρυφάω, εἶμαι μαλακός· καταγίνομαι εἰς
τρυφάς καὶ εἰς ἡδονάς.

Φ
Φθονέω, — φιλέω.
φοβέομαι, φοβοῦμαι, ἀποθετικὸν μέσον.
φοιτάω, ὑπάγω ποῦ συχναίει.
φυσάω, φυσῶ.

Χ
Χαλάω, ἀπολύω ξετεντώνω, ἐνδίδω, βρα-
χὺ α εἰς τὴν κλίσιν καὶ σ εἰς τὸ παθη-
τικὸν χειρῶω, συνειθέστερον μέσον, ὑπο-
τάσσω εἰς ἑαυτὸν.

χωρέω, ὑπάγω, παραχωρῶ μέσος μέλλον.

Ψ
Ψάω, τρίβω, σχηματίζεται κατὰ §. 147
— μέσον.

Ω
ὠνέομαι, ἀποθετικὸν μέσον ἀγοράζω. Αὐξῆ-
σις §. 106. Σημείωσις.

34. ΑΝΩΜΑΛΟΣ ΣΥΖΥΓΙΑ.

§. 154. Ῥήματα εἰς μι.

α. Τὴν ἔρευναν τῆς ἀνωμαλίας τῶν ῥημάτων ἀρχίζομεν ἀπὸ τὰ
εἰς μι. Ὁ ἀριθμὸς τῶν εἶναι μικρότατος· μόνον σχεδὸν τὰ ὡς παρα-
δείγματα ἐκτιθέμενα εἰς τὴν Γραμματικὴν (σελ. 49—58) ἐπιδέ-

χονται καθ' ὅλα των τὰ μέρη τὸν σχηματισμὸν τοῦτον· τὰ δὲ κατ' αὐτὸν διευθυνόμενα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι μέρη ῥημάτων ἀπαντώμενα μεταξὺ τῶν ἀνωμάτων.

β'. Τὰ εἰς *μι* ῥήματα ἔχουσι τὴν ἀρχὴν των ἀπὸ ῥήμα λῆγον εἰς *ω* καθαρὸν, ἢ λῆγον εἰς *αω, εω, οω, υω*, Διὰ τοῦτο λέγουσιν οἱ Γραμματικοί, ὅτι *π. χ.* τὸ τίθημι γίνεται ἀπὸ τὸ θέμα ΘΕΩ.

γ'. Τρεῖς χρόνους ἰδίους ἔχουσι τὰ εἰς *μι* ῥήματα, ἐνεστώτα, παρατατικὸν καὶ ἀόριστον β'.

δ'. Τὰ πρωτότυπα θέματα εἰς σχηματισμὸν τῶν εἰς *μι* ἀναδιπλασιάζονται διὰ τοῦ ἀρκτικοῦ συμφώνου καὶ τοῦ *ι*· οἷον ΔΟΩ, δίδωμι· ΘΕΩ, τίθημι. Ἐὰν δὲ ἀρχῶνται ἀπὸ *στ, πτ,* ἢ δασυνόμενον φωνῆεν, προσλαμβάνουσιν εἰς τὴν ἀρχὴν μόνον *ι* δασυνόμενον· οἷον ΣΤΑΩ, ἵστημι· ΠΤΑΩ, ἵπταμαι· ΕΩ, ἵημι.

ε'. Οἱ λοιποὶ χρόνοι σχηματίζονται ἐκ τῶν θεματικῶν ῥημάτων χωρὶς ἀναδιπλασιασμὸν, τίθημι (ΘΕΩ) μέλ. θήσω, μὲ *κάποιαις* ἀνωμαλίαις, αἱ ὁποῖαι φαίνονται εἰς τὰ σελ. 45—53 ἐκτεθένητα παραδείγματα.

ς'. Ὅλων αἱ ὑποτακτικαὶ ἐγκλίσεις ἔχουσι περισπώμενον τύπον γεννώμενον ἐκ συναϊρέσεως, ἢ συγκοπῆς, πλὴν τῶν παρακειμένων.

ζ'. Τὰ εἰς *υμι* μόνον ἐνεστώτα καὶ παρατατικὸν ἔχουσι, τοὺς δὲ ἄλλους χρόνους δανείζονται ἀπὸ τὰ πρῶτα θέματα· οἷον τὸ δείκνυμι ἐκ τοῦ ΔΕΙΚΩ· τὸ σθέννυμι ἐκ τοῦ ΣΒΕΩ.

Πρὸς διορισμὸν τοῦ *υ* τῶν προειρημένων ῥημάτων, ἐὰν εἶναι μακρὸν ἢ βραχὺ, πρέπει νὰ παραβάλωμεν τὸν τύπον μὲ τὸ ἵστημι, τοῦ ὁποίου ἡ παραλήγουσα ὁμοχρονεῖ μὲ τὴν τῶν εἰς *υμι*· οὕτως, ἵστημι, δείκνυμι· ἵστης, δείκνυς· ἵστησι, δείκνυσι. Πληθ. *ἀ.* πρόσωπον ἵσταμεν, δείκνυμεν. Ἀλλ' οἱ εἰς τὸν παρατατικὸν τοῦτον ἐφαρμοζόμενοι ἀόριστοι δεύτεροι ἀνωμάτων τινῶν ῥημάτων εἶναι ὁμόχρονοι μὲ τὸ φωνῆεν τοῦ Ἀόριστου β'. ἔστην· ἄρα ἔδυν, ἔδυσ, ἔδυν· ἔδυμεν κτλ. κατὰ τὸ ἔστην.

η'. Οἱ πρῶτοι ἀόριστοι μόνον εἰς τὴν ὀριστικὴν ἐγκλιν εἶναι εὐχρηστοί.

θ'. Τὰ εἰς *μι* ῥήματα αὐξάνουσι τὴν ἀνωμαλίαν των καὶ μὲ τοῦτο, ὅτι καὶ εἰς αὐτὸν τὸν ἐνεστώτα καὶ παρατατικὸν κατὰ πρό-

σωπα καὶ ἐγκλίσεις παραιτοῦσι πολλάκις τὸν σχηματισμὸν τῶν εἰς μι, καὶ μεταβαίνουσιν εἰς τὸν τῶν εω, αω, οω, ἥγουν γίνονται περισπώμενα, ἀλλὰ μὲ διατήρησιν τοῦ ἀναδιπλασιασμοῦ, ἥγουν ὡς ἐκ τοῦ ΤΙΘΕΩ κτλ. Τὰ δὲ εἰς υμι σχηματίζονται εἰς υω, καὶ μάλιστα ἡ εὐκτική καὶ ὑποτακτική των ἐγκλισις.

ί. Ἀντὶ τῶν προστακτικῶν δευτέρων προσώπων τίθετι, ἵσταθι, δίδοθι, δείκνυθι οἱ πεζογράφοι μεταχειρίζονται πάντοτε τίθει, δίδοα, ἵστη, δείκνυ.

ιά. Τὰ ἐνικά πρόσωπα τοῦ παρατατικοῦ, παρεκτὸς τοῦ ἵστημι, συνηθέστατα μεταβαίνουν εἰς τὰ ἐκ τῶν ὁποίων παράγονται περισπώμενα· οἷον ἐτίθουν, εἰς, εἰ, ἐδίδουν, ους, ου· ὡσαύτως ἐδείκνυνον ες, ε.

ιβ'. Τὰ ἐνικά τῶν ἀορίστων β'. ἔθην καὶ ἔδων εἰς τὴν ὀριστικὴν ἐγκλισιν εἶναι ἄχρηστα.

ιγ'. Αἱ εὐκτικαὶ καὶ ὑποτακτικαὶ ἐγκλίσεις τῶν παθητικῶν τινίζονται ἀνωμάλως, ἄλλαι κατὰ τὸν τύπον των, καὶ ἄλλαι ὡς νὰ ἦσαν ἐκ βαρυτόνου ῥήματος εἰς ομαι· οἷον ἵποτακ. τίθωμαι, πρόσθεται, ἀντὶ τιθῶμαι, προσθῆται. Εὐκτ. τίθοντο, ἀντὶ τιθοῖντο· περιθοντο, πρόοισθε, ἀντὶ περιθοῖντο, προοῖσθε. Τοῦ δὲ ἵστημι μόνον ἡ εὐκτικὴ σχηματίζεται πάντοτε ἵσταιο, ἵσταιτο. ἵσταισθε, ἵσταιντο, ἀντὶ ἵσταιο κτλ. ἡ δὲ ὑποτακτικὴ εἶναι πάντοτε ἱστώμαι, ἱστῆται κτλ. Τοῦ δὲ δίδωμι ἡ εὐκτικὴ καὶ ὑποτακτικὴ τονίζονται καὶ ποτε κατὰ τὸν εἰρημένον ὡς ἐκ βαρυτόνου τόνον, οἷον δίδωμαι. Εὐκτ. ἀπόδοιντο. Ὅλα δὲ τὰ ἄλλα ῥήματα τὰ ἐπὶ τοῦ ἵσταμαι καὶ δίδωμαι σχηματίζόμενα προπαροξύνουσι τὴν εὐκτικὴν καὶ ὑποτακτικὴν, οἷον δύνωμαι, δύναιτο, ὄναιτο, ἐπίσθηται, ἐκ τοῦ δύνωμαι ὀνίνωμαι, ἐπίσταμαι.

§. 155. Περὶ τοῦ ἵστημι σημειόμενον ἰδιαιτέρως.

α. Τὸ ῥῆμα τοῦτο ἔχει ἐνεργητικὴν καὶ οὐδετέραν σημασίαν· κατὰ τὴν πρώτην σημαίνει Στήνω, εἰς τοὺς χρόνους, Ἐνεστῶτα, ἵστημι· Παρατ. ἵστην· Μέλλοντα στήσω· Ἀόριστον α. ἔστησα. Κατὰ τὴν δευτέραν στέκω, εἰς τοὺς χρόνους, Παρακείμενον καὶ Ὑπερσυντελικόν, ἔστηκα, ἐστήκειν. καὶ Ἀόρ. β'. ἔστην.

β'. Ὁ μὲν παρακείμενος ἔχει σημασίαν ἐνεστῶτος, ὁ δὲ ὑπερσυντελικὸς παρατατικοῦ· οἷον ἔστηκα (στέκω), ἐστήκειν (ἔστέκα).

γ'. Τὰ πληθυντικά καὶ δυϊκὰ τοῦ παρακειμένου καὶ τοῦ ὑπερ-
συντελικοῦ πάσχουσι καὶ συγκοπὴν εἰς τὸν σχηματισμὸν τῶν ὡς
ἐφεξῆς.

Παρακείμ.	Πληθ.	ἔσταμεν,	ἔστατε,	ἑστάσι.
	Δυϊκ.	ἔστατον.		
Ἰπερσυντ.	Πληθ.	ἔσταμεν,	ἔστατε,	ἑστασαν.
	Δυϊκ.	ἔστατον	ἑστάτην.	
Ἰποτακτ.	ἑστῶ,	ἑστῆς,	ἑστῇ. Εὐκτ.	ἑσταίην.
Προστακ.	ἑσταθι,	ἑστάτω κτλ.		
Ἀπαρέμφ.	ἑστάναι.			
Μετοχαί.	ὁ ἑστῶς, ἡ ἑστῶσα,	τὸ ἑστῶς.		

Τῶν ἐποποιῶν τύποι Μετοχ. Παρακ. ἀπαντῶνται ἑσταῶς, ἑ-
στατός (ὅμην. συχν.), ἑστηῶς (Ἡσιόδ. Θεογ. 549), ἑστηῶτος,
ἑστηῖα (Ἀπολλών.), καὶ ἰων. ἑστεῶς, ὠτος, εῷσα· καὶ ἑστέασι,
καὶ ἑστέατε (Πρβ. §. 609. γ'). — Ἡ οὐδετ. μετοχ. ἑστῶς εὐρί-
σκεται εἰς ἄριστα καὶ ἀρχαιότατα χειρόγραφα γραμμένη ἑστῶς. Ὁ
Βούτμανος (μεγάλ. Γραμμ. Τόμ. Β'. σελ. 459.) νομίζει ὅτι ἡ
Ἀττικὴ γλῶσσα ἔδωκεν εἰς τὴν μετοχ. ταύτην τὸν φαινόμενον ἀ-
νάλογον τύπον. Ἀλλ' ἡ κλίσις καὶ ταύτης εἶναι ἐνεστώτος κτλ.

δ'. Ἐπειδὴ ὁ παρακειμένος ἔλαβε σημασίαν ἐνεστώτος οὐδετέρων,
καὶ ὁ μέλλων στήσω σημαίνει ἐνέργειαν, διὰ τοῦτο ἐσχηματίσθη
διὰ τὸν ἐνεστώτα ἐκείνον ἀνώμαλός τις μέλλων, ἑστήξω, ἢ ἑστήξο-
μαι, ἥγουν θέλω στέκειν, ἢ θέλω σταθῆν.

35. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ ΑΝΩΜΑΛΙΑΣ.

§. 155. Συγκοπή.

α. Μέρος τῆς ἀνωμαλίας τῶν ῥημάτων γίνεται διὰ συγκοπῆς,
ἥγουν ἀποβολῆς φωνήεντος ἐκ τοῦ μέσου. Τινῶν δὲ ἐκθλίβεται τὸ
φωνῆεν τοῦ ριζικοῦ θέματος· οἶον Μέλ. πετάσω· Παρακ. παθητ.
πέπταμαι (Ζήτ. ἀνωμ. πετάννυμι).

Σημείωσις α. Εἰς ῥήματά τινα σχηματίζεται ὁ ἄοριστος κατὰ τοῦτον μόνον τὸν
τρόπον· οἶον πέτωμαι (παρατ. ἐπιτόμην), ἄορ. ἐπτόμην. Ζήτ. καὶ κατωτέρω Ἐγείρω.

β'. Συγκόπτεται συνήθως τὸ πρὸ τῆς καταλήξεως τοῦ ῥήματος
φωνῆεν, καθὼς εἰς τὰ πρῶτα πρόσωπα τοῦ ἐνεστώτος καὶ παρατα-
τικοῦ· οἶον οἶμαι, ὤμην, ἀντὶ οἶομαι, ὠόμην.

Σημείωσις β'. Πολλῶν ῤημάτων σχηματίζεται διὰ τῆς συγκοπῆς ταύτης Ἀφ. εἰς ν, ἢ Ἀφ. β'. ὅστις διαφέρει κυρίως ἀπὸ τὸν παρατατικὸν διὰ τῆς ἐλλείψεως τοῦ φωνήεντος, καὶ κατὰ τὸ μακρὸν ἢ βραχὺ μιμεῖται τὸν α. παρακείμενον. ἢ τὸν παθητ. οἶον

φύω (Παρακ. πέφυκα) Παρατ. ἔφυον— Ἀφ. β'. ἔφυν

βίω (Παρακ. βεβίωκα) Παρατ. εἴβιον— Ἀφ. β'. εἴβιον.

Ἄλλ' οἱ πλείότεροι τῶν τοιούτων ἀορίστων εὐρίσκονται εἰς πάντη ἀνώμαλα ῤήματα, τῶν ὁποίων ὁ παρακείμενος δὲν δύναται πλεον νὰ συγκριθῇ μὲ αὐτούς.—Εἰς δὲ τὰς ἄλλας ἐγκλίσεις καὶ εἰς τὴν μετοχὴν συμφωνοῦσιν ἐντελῶς μὲ τοὺς β'. ἀορίστους τῶν εἰς μι ῤημάτων, ἐκτὸς ὅτι τὸ ληκτικὸν φωνῆεν καὶ ἡ ποσότης του εἶναι ἄστατα, καὶ διὰ τοῦτο οἱ τοιοῦτοι ἀόριστοι πρέπει νὰ ζητώνται εἰς τὸν κατάλογον τῶν ἀνωμάτων. (Ζήτηι ἰδίως βαίνει, διδράσκω, δύω, γινώσκω, πέτομαι, φθάνω).

Σημείωσις γ'. Τελευταῖον συγκόπτονται παρακείμενοί τινες καὶ ὑπερσυντελικοί καὶ ὅταν οἱ παρακείμενοι οὗτοι ἔχωσι δύναμιν ἐνεστώτος (Ζήτη. κατ. §. 159. ε'.) σχηματίζεται ἐξ αὐτῶν καὶ προστ. εἰς θι· οἶον ἐκ τοῦ κράζω

Παρακ. κέκραγα—α. Πληθ. κεκράγαμεν. Ὑπερσ. ἐκεκράγαμεν.

Συγκοπ. κέκραγμεν, ἐκέκραγμεν. Προστακτ. κέκραχθι.

Οὕτω καὶ δέδια Παρακ. β'. (Ζήτηι ἀνώμαλ· Δεῖσαι),

Παρακ. πληθ. δέδιμεν. δέδιτε (ἀντὶ δεδίαμεν, ατε), Ὑπερσυντ. ἐδέδιμεν, ἐδέδιτε (ἀντὶ ἐδεδίμεν, εἰτε). Προστακτ. δέδιθι.

§. 157. Νέα θέματα ἐκ χρόνων.

Κᾶποτε ἐκ τῶν χρόνων ἐνὸς ῤήματος, παρεκτὸς τοῦ ἐνεστώτος, γίνεται νέον θέμα, τοῦ ὁποίου τύποι τινὲς συνηθίζονται ἀπὸ δοκίμους συγγραφεῖς· οἶον οἱ μέλλοντες ἐστήξω, καὶ τεθνήξω, ἐκ τοῦ ἔστηκα, τέθνηκα, ὡς ἐξ ἐνεστώτων.

Ἐξαιρέτως ὁ δεύτερος ἀόριστος εἰς ῤήματά τινα σχηματίζει τύπους ὡς ἐκ τοῦ εω· οἶον ἐκ τοῦ μαθεῖν, τυχαῖν—μαθήσομαι, μεμάθηκα, τετύχηκα· κᾶποτε δὲ ἐκ τοῦ παθητικοῦ ἀορίστου εἶ· οἶον ἐχάρην—κεχάρηκα, χαρήσομαι. (Ζ. χαίρω).

§. 158. Δύω ἢ πλείοτερα θέματα.

α. Ἡ πλείοτερα ἀνωμαλία προέρχεται ἐκ τῆς εἰς τὸ αὐτὸ ῤημα συνδρομῆς τύπων λαμβανομένων ἀπὸ διάφορα θέματα. Τοιαῦται μεταβάσεις ὡς συνηθισμέναι ἀνεφέρθησαν ἀρχήτερα (§. 140). Ἄλλαι πολλαὶ εἶναι τόσον ἀκανόνιστοι καὶ παρηλλαγμέναι, ὥστε χρεῖα νὰ ἐκτεθῶσιν ἐνταῦθα ἰδιαίτερως.

β'. Πρὸ πάντων πρέπει νὰ στερεώσωμεν εἰς τὸν νοῦν μας ὅτι ἡ ὡς κανονικὴ ἐκτεθεῖσα ἀπ' ἀλλήλων παραγωγή τῶν χρόνων τοῦ ῥήματος δὲν εἶναι γνησίᾳ καὶ φυσικῇ, καὶ ἐξαιρέτως ὅτι ἡ τοῦ ῥήματος διατύπωσις δὲν ἤρχισεν ἀπὸ τὸν ἐνεστώτα· διότι τῶν οὐσιωδισταίων καὶ χρειωδισταίων ῥημάτων πρώτη καὶ ἀληθινὴ ρίζα εἶναι χρόνος ἄλλος, καὶ μάλιστα ὁ Ἀόρ. β'. ἐὰν ὑπάρχῃ· ὁ δὲ ἐνεστώς εἶναι παράγωγος· οἷον ἐκ τοῦ ΛΗΒΩ ἢ ΛΑΒΩ ἔγεινε λαμβάνω. Ἀλλ' ὁ παράγωγος οὗτος τύπος, δὲν ἐκτείνεται πλέον, εἰμὴ ἕως τοῦ παρατατικοῦ. Τοιοῦτόν τι ῥῆμα μεθοδικῶς διατασσόμενον εἶναι ἀνώμαλον· οἷον λαμβάνω, ἐλάμβανον—λήψωμαι, ἔλαβον κτλ.

γ'. Ὅταν τὸ ῥῆμα εἶναι καθ' ὅλους τοὺς χρόνους ὁμαλόν, ἔχῃ ὁμῶς καὶ τύπον τινὰ παραλλάσσοντα, εὐχρηστον εἰς τοὺς συγγραφεῖς, καθὼς τὸ λείπω, λείψω, λείλειφα, λείλοιπα, κτλ., τὸ ὁποῖον εἰς τὸν ἐνεστώτα μόνον καὶ παρατατικὸν ἔχει καὶ δεύτερον τύπον, λιμπάνω, ἐλίμπανον· τότε ὅλον τὸ ῥῆμα ἐκλαμβάνεται τέλειον καὶ ὁμαλόν, τὸ ὁποῖον ἔχει καὶ ἓνα ἐλλιπῆ τύπον.

δ'. Πολλάκις ὁ διὰ ἐκτάσεως τοῦ πρωτοτύπου γενόμενος τύπος χωρεῖ μόνον ἕως τοῦ παρατατικοῦ (Πρβ. §. 140, γ'). Ἐὰν ὁ πρῶτος ἔγεινεν ἄχρηστος, τὸ ῥῆμα εἶναι ἀνώμαλον, ἐπειδὴ οἱ ἄλλοι του χρόνοι ἀνήκουσιν εἰς τὸν ἄχρηστον τύπον· οἷον βαίνω, ἔβαινον, Μ. βήσομαι, Π. βέβηκα ἐκ τοῦ ΒΑΩ.

Σημείωσις. Πολλάκις συναντῶνται εἰς τὸ αὐτὸ ῥῆμα πλείοτερά θέματα. Οὕτως ἐκ τοῦ ΠΗΘΩ ἢ ΠΑΘΩ εἶναι ὁ Ἀόρ. β'. ἔπαθον· ἀλλ' ὁ παρακείμενος πέπονθα προϋποθέτει τὸν τύπον ΠΕΝΘΩ· ὁ δὲ ἐνεστώς καὶ παρατατικὸς ἔχουσι τὸ Πάσχω, τὸ ὁποῖον δίδει εἰς ὅλον τὸ ῥῆμα τὴν ὀνομασίαν εἰς τὰ Λεξικά. Ἐκ τοῦ ΠΕΤΑΩ γίνεται πετάσω, καὶ παθ. παρακ. κατὰ συγκοπὴν πέπταμαι· ἀλλ' εἰς τὸν ἐνεστώτα καὶ παρατατικὸν εἶναι εὐχρηστος μόνος ὁ τύπος πετάννυμι. —Εἰς τὰ ἐφεξῆς παραδείγματα οἱ μὲν διὰ τοῦ καὶ συνδεόμενοι τύποι εἶναι ἀμφοτέροι εὐχρηστοί. —Ὅπου δὲ συναντᾶται ἐκ τοῦ, τὸ δεύτερον τοῦτο εἶναι ἢ πάντῃ ἄχρηστον, ἢ ποιητικόν.

ε'. Εὐκολώτατα γίνεται μεταβολὴ τοῦ ω εἰς εω, σπανίως αω (περισπ. ω)· οἷον

ρίπτω καὶ ριπτέω· κτυπέω ἐκ τοῦ ΚΤΥΠΩ, ὅθεν ἐκτυπον· δαμάω ἐκ τοῦ ΔΕΜΩ, ὅθεν ἐδάμην. Διὰ τοῦτο, ὅταν ὁ κανονικὸς σχηματισμὸς ῥήματός τινος ἐσυνωδεύετο μὲ δυσκολίαν ἢ κακοφωνίαν ἢ ἀσάφειαν, ἐσχηματίζετο ὡς νὰ ἔληγεν ὁ ἐνεστώς εἰς εω· οἷον.

ἔψω, Μέλλ. ἐψήσω· αὖξω, αὖξήσω· μένω, μεμένηκα· τύπτω, τύψω καὶ τυπτήσω· μέλλω, μελλήσω.

ς'. Τὰ εἰς ω καθαρὸν ῥήματα λαμβάνουν κἄποτε τὴν κατάληξιν σκω· οἶον

γῆράω καὶ γηράσκω· γινώσκω ἐκ τοῦ ΓΝΩΩ.—στερέω καὶ στερίσκω.

Σημείωσις. Κἄποτε διαφέρει ὁ εἰς σκω τύπος ἀπὸ τὸν πρωτότυπον ὡς ἀνακτικὸς· οἶον ἡδᾶω, εἶμαι ἔφηθος· ἡδᾶσκω, ἄρχομαι νᾶ γίνωμαι ἔφηθος· ἢ κατ' ἐνεργητικὴν σημασίαν, οἶον μεθύω, εἶμαι μεθύσμενος· μεθύσκω, κάμνω ἄλλον νᾶ μεθύσῃ. Πρβ. πίπισκω εἰς τὸ πίνω.

ζ'. Κἄποτε παρεντίθεται ν πρὸ τοῦ ω· οἶον δάκνω ἐκ τοῦ ΔΑΚΩ (ὅθεν ἔδακον), Ζ. καὶ τέμνω, κάμνω. Διὰ τοῦτο γίνεται ἐκ τοῦ ω καὶ υω—ινω καὶ υνω· πίνω ἐκ τοῦ ΠΙΩ· τίω καὶ τίνω, θύω καὶ θύνω.

καὶ ἐκ τοῦ αω—αινω, αινω· φθάνω ἐκ τοῦ ΦΘΑΩ· βαίνω, ἐκ τοῦ ΒΑΩ.

ή, Τὰ τρισύλλαβα ἢ πολυσύλλαβα εἰς αιω καὶ αινω ἔχουν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὡς ῥίζαν θέμα εἰς ω, τὸ ὁποῖον ἐνταυτῷ σχηματίζει χρόνους τινὰς ὡς ἐκ τοῦ εω· οἶον

βλαστάνω ἐκ τοῦ ΒΛΑΣΤΩ, Ἀόρις. β'. ἔβλαστον, Μελλ.

βλαστήσω· ὀλισθάνω καὶ ὀλισθαίνω, Ἀόρις. β'. ὠλισθον,

Μέλλ. ὀλισθήσω.

Τὰ δὲ εἰς αιω προσλαμβάνουν ἐνταυτῷ εἰς τὴν ῥιζικὴν συλλαβὴν τοῦ ῥήματος ἐν ἐκ τῶν συμφώνων μ, ν, γ, καὶ βραχύνουν τὴν πρώτην συλλαβὴν, ἂν εἶναι μακρά· οἶον

λείπω καὶ λιμπάνω· φεύγω καὶ φυγγάνω· λήθω καὶ λανθάνω.

Ζήτ. καὶ θιγγάνω, λαμβάνω, λαγχάνω, μανθάνω, πυνθάνομαι, τυγχάνω.

Σημείωσις. (εἰς τὸ ς. καὶ ζ.). Ἡ μὲν κατάληξις αιω ἔχει τὴν παραλήγουσαν βραχεῖαν· ἡ δὲ ινω καὶ υνω, μακράν, μὲ ὀλίγας ἐξαιρέσεις καὶ εἰς τὰ δύο.

θ'. συνηθεστάτη μεταβολὴ εἶναι καὶ ἡ τοῦ ω εἰς ςυμι (§. 154. ζ').· δείκνυμι ἐκ τοῦ ΔΕΙΚΩ (ὅθεν δείξω κτλ.). Ζήτ. ἄγνυμι, ὄρνυμι, ὁμόργνυμι, ζεύγνυμι.

Ἐὰν πρὸ τῆς καταλήξεως ταύτης εὑρεθῇ φωνὴν, τὸ μὲν ν συνήθως διπλασιάζεται, τὸ δὲ ο γίνεται ω· οἶον

κρεμάω καὶ κρεμάννυμι· Ζήτ. κεράννυμι, πετάννυμι, σκε-

δάννυμι.—ζέω καὶ ζέννυμι. Ζ. κορέννυμι, σθέννυμι, στορέννυμι.—χόω καὶ χώννυμι. Ζ. ζώννυμι, βώννυμι, στρώννυμι, χρώννυμι.

ι. ῥήματά τινα λαμβάνουσιν εἰς τὸν ἐνεστώτα ἀναδιπλασιασμόν, ὡς τὰ εἰς μι· οἶον

γικώσκω ἐκ τοῦ ΓΝΩΩ, ὅθεν γινώσκμαι· μιμνήσκω, τιτρώσκω κτλ. Προσέτι μένω καὶ μίμνω· πίπτω ἐκ τοῦ ΠΕΤΩ· γίγνομαι ἐκ τοῦ ΓΕΝΩ.

ια. Τελευταῖον ὑπάρχουσι καὶ ῥήματά τινα, τὰ ὅποια δανείζονται χρόνους τινὰς ἀπὸ πάντη διαφόρους ριζικὰς λέξεις· οἶον φέρω, μέλλ. οἶσω, ἄορ. ἤνεγκον.

Τάλλα παραδείγματα ζῆτει εἰς τὸν κατάλογον, ἤγουν τὰ αἰρέω, εἰπεῖν, ἔρχομαι, ἐσθίω, ὁράω, τρέχω· καὶ Πρβ. τὰς προσθήκας εἰς τὸ ἀλίσκομαι, ἐρέσθαι, ζάω, θέω, τλῆναι, ὠνέομαι.

§. 159. Ἀνωμαλία κατὰ σημασίαν.

α. Ἡ κατὰ σημασίαν ἀνωμαλία ῥημάτων τινῶν πρέπει κυρίως νὰ ἐξηγηθῇ εἰς τὸ Συντακτικόν· ἀλλ' ἀνάγκη εἶναι νὰ προταχθῶσι καὶ ἐνταῦθα τὰ χρεωδέστερα.

β'. ῥήματά τινα ἔχουσι διπλὴν σημασίαν, ἀμετάβατον, ἢ οὐδέτερον, καὶ μεταβατικὴν ἢ ἐνεργητικὴν· οἶον ἐλαύνω (ἀμεταβάτως), δηλαδὴ ὑπάγω, διφρηλατῶ, ἱππεύω, καὶ ἐλαύνω (μεταβατ.) διώκω, ὁδηγῶ, καθίζω (κάθημαι καὶ ἐάλλω ἄλλον νὰ καθίσῃ). Εἰς τὴν παλαιὰν γλῶσσαν ἦτον, ὡς φαίνεται, εἰς πολλὰ ῥήματα ἡ τοιαύτη ἰδιότης· καὶ διὰ τοῦτο πολλὰ τῶρα ἀνώμαλα ἔχουσι χρόνους μὲν τινὰς ἐνεργητικοὺς, τινὰς δὲ οὐδετέρους ὡς εἶναι καὶ τὸ ἴστημι.

Σημείωσις. Τὰ λεξικά διδάσκουσι ποῖα ῥήματα ἔχουσι καὶ τὰς δύο σημασίας καὶ εἰς ποίας περιστάσεις. Ἐδῶ μόνον ζητεῖται ποῖα ῥήματα γίνονται ὅπως ἀνώμαλα ἐκ διαφόρων σημασιῶν τῶν χρόνων των. Εἰς τινὰ ῥήματα τὴν ἀμετάβατον σημασίαν λαμβάνουν ὁ ἄοριστος β'. καὶ ὁ παρακείμενος. Ὁ δὲ β'. παρακείμενος εἶναι πάντοτε ἀμεταβάτου σημασίας, καὶ ἀνήκει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς ῥήματα, τῶν ὁποίων ἡ σημασία εἶναι μικτὴ ἐκ τῆς μεταβατικῆς καὶ ἀμεταβάτου· καὶ τότε ὁ β'. παρακείμενος ἀνήκει εἰς τὸν τύπον τῆς ἀμεταβάτου, ἢ παθητικομέσης σημασίας.

ἄγνυμι (τσακίζω ἐνεργ.)—ἄγνυμαι (τσακίζομαι ἀμεταβ.) Παρακείμενος ἔαγα, εἶμαι τσακισμένος.

ἀνοίγω, ἀνέωχα·—ἀνοίγομαι (ἀνοίγω ἑμαυτὸν), ἀνέωγα, εἶμαι ἀνοικτός.

δαίω (καίω, ἐνεργητ.)—δαίομαι, (καίομαι), Παρακ. δέδηκα.

εἰγίρω, —εἰγίρομαι (ἐξυπνῶ)· ἐγρήγορα (ἄγρυπνῶ).

ἐλπῶ, (δίδω ἐλπίδα)—ἐλπομαι, ἔλπω, ἀντί ἐλπίζω.
 ἔλλυμι, ὀλώλεκα—ἔλλυμαι (ἀφανίζομαι), ὠλόλα.
 ὄρνυμι—ὄρνυμαι (διεγείρομαι), Παρακείμενος ὄρωρα.
 πείθω, πείπεια—πείθομαι, πέποιθα, πιστεύω.
 πῆγνυμι—πῆγνυμαι (παγόνομαι). Παρακείμενος πέπηγα.
 ῥήγνυμι—ῥήγνυμαι (σχίζομαι ῥαγίζομαι), Παρακ. ῥῥωγα, εἰμαι σχισμένος.
 σήπω (σαπίω)—σήπομαι (σαπίζομαι), Παρακείμενος σέσηπα.
 τήκω (χωνεύω)—τήκομαι (χωνεύομαι), Παρακείμενος τέτηκε.
 φαίνω (δείκνω)—φαίνομαι, Παρακείμενος πέφνηα.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐμποροῦν νὰ ἐξηγηθοῦν οἱ παρακείμενοι ἀποθετικῶν τινῶν· οἷον γίγνομαι, γέγονα· μαίνομαι, μέμνηα. Εἰς ὀλίγα τινὰ ῥήματα ἔχει τὴν σημασίαν ταύτην καὶ ὁ πρῶτος παρακείμενος. Ζ. Ἰστημι καὶ φύω.

γ'. Τὰ ἀποθετικὰ λεγόμενα ῥήματα, διότι ἀπέθεσαν καὶ ἔχασαν τὸν ἐνεργητικὸν τύπον, ἔχουσι παθητικὸν ἢ μέσον τύπον, καὶ ὅμως σημαίνουσι ἐνέργειαν. Τινὰ ὅμως ἐκ τούτων σημαίνουσι πάθος εἰς τὸν παρακείμενον καὶ ἀόριστον πρῶτον· οἷον βιάζομαι, βεβίασμαι, ἐβιάσθην· ἐργάζομαι, ἐργασμαι, ἐργάσθην.

δ'. Πολλῶν ῥημάτων ὁ ἐνεργητικὸς μέλλων εἶναι ἄχρηστος· ἀντὶ τούτου δὲ ἔχει τήν εἰς τὸν ἐνεστώτα ἐνεργητικὴν ἢ οὐδετέραν σημασίαν ὁ μέλλων.

Κατάλογος τούτων εἶναι ὁ ἐφεξῆς.

Ἀγνώω—ἀγνοήσομαι
 ἄδω—ἄσομαι
 ἀπαντῶ—ἀπαντήσομαι
 ἀκούω—ἀκούσομαι
 ἀνακύπτω—ἀνακύψομαι
 ἀνανεύω—ἀνανεύσομαι
 ἀνομολογῶ—ἀνομολογήσομαι
 ἀπολαύω—ἀπολαύσομαι.
 βαίνω—βήσομαι
 βιῶ—βιώσομαι
 βοῶ—βοήσομαι.
 Γελῶ—γελάσομαι
 γηράσκω—γηράσομαι
 γινώσκω—γνώσομαι.
 δάκνω—δήξομαι
 διδάσκω—διδάξομαι
 διώκω—διώξομαι
 δραμέω—δραμούμαι.
 ἔγκωμιάζω—ἐγκωμιάσομαι
 ἐγγαίνω—ἐγγανούμαι
 εἰδω—εἴσομαι
 εἰκάω—εἰκάσομαι
 ἐπαινῶ—ἐπαινέσομαι.
 θαυμάζω—θαυμάσομαι
 θέω—θεύσομαι, σμαι
 θηρῶ—θηράσομαι καὶ θηρεύσομαι
 θησκόω—θανούμαι.

Καίω—καύσομαι
 κλαίω—κλαύσομαι καὶ κλαυσοῦμαι
 κλέπτω—κλέψομαι
 κολάζω—κολάσομαι
 κρύπτω—κρύψομαι.
 λαμβάνω—λήψομαι.
 Μανθάνω—μαθήσομαι.
 Οἰμώζω—οἰμώξομαι.
 Πηδῶ—πηδήσομαι
 πλεονεκτῶ—πλεονεκτήσομαι
 πλέω—πλεύσομαι καὶ πλευσούμαι
 πίνω—πιούμαι, σμαι.
 ῥοφῶ—ροφήσομαι.
 Σιγῶ—σιγήσομαι
 σιωπῶ—σιωπήσομαι
 σπουδάζω—σπουδάσομαι
 συγχωρῶ—συγχωρήσομαι
 συμβαίνω—συμβήσομαι.
 Τίκτω—τέξομαι
 τωθάζω—τωθάσομαι.
 ὕβριζω—ὕβριούμαι
 ὑφαρπάζω—ὑφαρπάσομαι.
 Φέρω—οἶσομαι
 φεύγω—φεύξομαι· ἢ φευξοῦμαι.
 Χέζω—χεσοῦμαι
 χωρῶ—χωρήσομαι.

Τὸ δὲ κυρίως μέσον ὀνομαζόμενον ῥῆμα μὲ τὴν ιδίαν τοῦ σημασίαν ἐδῶ δὲν ἀπαντᾶται πλέον.

ε'. Ἄλλ' ὁ μέσος Μέλλων ἦτο πολλαχῶς εὐχρηστος καὶ εἰς τὴν παθητικὴν σημασίαν. Δὲν ἦτον ὅμως τόσον στερεὰ ἢ χρῆσις αὕτη εἰς ὀρισμένα ῥήματα ὡς ἡ τοῦ προηγουμένου κόμματος. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς πολυσύλλαβα ῥήματα ἀπέφευγαν μὲ τὴν χρῆσιν τοῦ μέσου τὸ πολυσυλλαβώτερον παθητικόν· οἷον ὠφελήσονται ἀντὶ ὠφελήθησονται· περιέψεσθαι, ἀντὶ περιεφθῆσεσθαι. Εὐρίσκονται ὅμως παραδείγματα καὶ ἐκ δισυλλαβίων ῥημάτων· οἷον βλάψεται, θρέψεται.

ς'. Ῥημάτων τινῶν ὁ παρακείμενος ἔλαβε τὴν σημασίαν τοῦ ἐνεστώτος. Διὰ τὰ καταλάβωμεν τὴν αἰτίαν, πρέπει νὰ σκεφθῶμεν, ὅτι εἰς τὸν παρακείμενον ἐννοοῦμεν πλέον τὴν διαρκοῦσαν κατάστασιν, παρὰ τὴν παρελθοῦσαν πράξιν. Τέθνηκα, π. χ. κυρίως σημαίνει ἀπέθανα· ἐπειδὴ ὅμως ἐννοοῦμεν τὴν παροῦσαν κατάστασιν, διὰ τοῦτο σημαίνει εἶμαι νεκρός. Εἰς ἄλλα ῥήματα ἠφανίσθη διόλου ἡ σημασία τοῦ παρακειμένου· κτῶμαι, φέρ' εἰπεῖν, σημαίνει ἀποκτῶ· ἐπομένως, κέκτημαι, ἀπέκτησα. Ἐπειδὴ δὲ ἡ κτῆσις μένει εἰς τὸν κτήτορα, διὰ τοῦτο κέκτημαι, ἔχω. Ὅτε δὲ τοῦτο συμβαίνει, ὁ ὑπερσυντελικὸς πάντοτε ἔχει σημασίαν παρατατικού.

Σημείωσις. Πολλάκις δὲ ἐνεστῶς καὶ παρακείμενος, διὰ τὴν εὐκολον μετάδασιν τῆς σημασίας τοῦ δευτέρου εἰς τὸν πρῶτον, ἔχουσι τὴν αὐτὴν σημασίαν καὶ μάλιστα εἰς τοὺς ποιητάς· οἷον μέλει μοι καὶ μέμηλε, καὶ τὰ δύο σημαίνουν φροντίζω· δέριω καὶ δέδορκα, βλέπω.—Ἐξαιρέτως δὲ γίνεται ἐνεστῶς ὁ παρακείμενος εἰς ῥήματα σημαίνοντα φωνὴν ἢ κραυγὴν· οἷον κέκραγα, ἀντὶ κράζω· τέτριγα ἀντὶ τρίζω.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΑΝΩΜΑΛΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ, ΧΡΗΣΙΣ ΑΥΤΟΥ.

§. 160. α'. Οἱ πάντα ἄχρηστοι τύποι, οἱ ὑποτιθέμενοι πρὸς ἐξήγησιν τῶν εὐχρήστων, γράφονται εἰς τὸν κατάλογον τοῦτον, καθὼς καὶ εἰς ὅλην τὴν βίβλον ἐν γένει, μὲ κεφαλαῖα γράμματα. Οἱ ἄχρηστοι οὗτοι τύποι ἐπλάσθησαν κατ' ἀναλογίαν ἄλλων ῥημάτων ὑπαρχόντων, ἀλλὰ δὲν ἐμπορεῖ νὰ ἀποδειχθῇ ἱστορικῶς ἡ ὑπαρξὶς των.

β'. Τὰ ἄχρηστα ῥήματα, ὅπου ἦτον ἀναγκαῖον, κατεχωρίσθησαν καὶ εἰς τὴν ἀλφαριθμητικὴν τάξιν των μὲ παρεκπομπὴν εἰς τὸν εὐχρηστον τύπον· οἷον ΤΕΚΩ Ζήτ. τίκτω. Τὰ δὲ διὰ συγκοπῆς

γενόμενα ἄχρηστα γράφονται διὰ τῶν ἀρτικῶν γραμμάτων· οἷον ΒΑ ἐκ τοῦ Βάλλω.

γ'. Παντός ὅμως ῤήματος δὲν γράφομεν μόνον τὰ ἀνώμαλα μέρη, ἀλλ' ὅλα τὰ εὐχρηστά του, ἐὰν δὲν ἐννοῶνται οἴκοθεν. Πρέπει δὲ νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐνταῦθα ὅ,τι εἶπαμεν εἰς τὸ δεύτερον ἄρθρον τῆς χρήσεως τοῦ καταλόγου τῶν ὁμαλῶν (σελ. 97).

δ'. Ὅποιαν σημασίαν—ἐνεργητικὴν, παθητικὴν, μέσην, οὐδετέραν—ἔχει ὁ ἐνεστώς, τὴν αὐτὴν ἔχει καὶ πᾶς χρόνος, ὅπου δὲν προστίθεται Παθ. ἢ Μεσ. ἢ τοιοῦτό τι. Ἐὰν π. χ. εἰς τὸ βούλομαι ὁ Μέλ. βουλήσομαι γίνεται ἐκ τοῦ μέσου, ὁ δὲ Ἀόρ. ἐβουλήθην ἐκ τοῦ παθ., σημαίνει, ὅτι οἱ δύο οὗτοι τύποι ἀπαντῶνται εἰς τὴν σημασίαν τοῦ ἐνεστώτος βούλομαι, καὶ ἐπομένως ὅτι δὲν ὑπάρχει Ἀόρ. ἐβουλήσασθην, οὐδὲ Μέλλων βουληθήσομαι.

Ἄγαμαι (θαυμάζω), ἐνεστώς καὶ παρατ. κατὰ τὸ ἵσταμαι, μέλλ. ἀγάσομαι, Ἀόρ ἠγάσθην.

Ἄγνυμι (τσακίζω) σχηματίζει ἐκ τοῦ ΑΓΩ, μέλ. ἄζω (§. 158. θ'), καὶ ἔχει συνήθως τὴν συλλαβικὴν αὐξησιν (§. 106. Σημ.) ὁ Ἀόρ. ἄ ἔαξα, καὶ ὁ Παθητ. ἐάγην· ὁ β'. παρακ. ἔαγα ἔχει σημασίαν ἀμετάβατον ἢ παθητικὴν, εἶμαι τσακισμένος (§. 159 β'. Σημ.).

Ἀγορεύω, Ζῆτει εἰπεῖν.

Ἄγω, ἀναδιπλασιάζεται εἰς τὸν Ἀόρ. β'. ἤγαγον, ἀγαγεῖν (§. 120 γ'. Σημ.)· —παρακ. ἤχα, καὶ μὲ ἀνώμαλον ἀναδιπλασιασμόν ἀγύχοχα. Παρακ. παθ. ἤγμαι.—ΜΕΣ.

Αἰνέω, ὦ (ἐπαινῶ). Παρακ. παθ. ἤνημαι. Ἀόρ. ἄ· παθ. ἠνέθην (§. 136. Σημ.).

Αἰρέω, ὦ, αἰρήσω—ἠρέθην (§. 136. Σημ.) Ἀόρ, ἐνεργ. εἶλον, ἐλεῖν κτλ. ἐκ τοῦ ΕΛΩ — ΜΕΣ.

Οἱ Ἴωνες ἔχουσιν εἰς τὸν παρακείμενον ἰδιόν των ἀναδιπλασιασμόν, ἀραίρηκα, ἀραίρημαι μὲ ψιλὴν.

Αἰσθάνομαι, Μ. αἰσθήσομαι κτλ. Ἀόρ. ἠσθόμην (§. 158. ἡ) ἐκ τοῦ εὐχρήστου καὶ αὐτοῦ, ἀλλὰ σπανίου ἐνεστώτος αἰσθομαι.

Ἀλέξω, Μ. ἀλεξήσω (§. 158, ἐ), καὶ (ἐκ τοῦ ΑΛΕΚΩ) Μέσ. ἄόρ. ἀλέξασθαι.

Ἀλάω ἢ Ἀλήθω, Μ. ἀλέσω (ἀλῶ), Παρακ. Παθ. ἀλήλεσμαι.

Ἀλίσκομαι (πιάνομαι) σχηματίζει τοὺς χρόνους του ἐκ τοῦ ΑΛΟΩ, καὶ μάλιστα μέλ. ἀλώσομαι, καὶ (μὲ ἐνεργητικὴν φωνὴν καὶ παθητικὴν σημασίαν) Ἀόρ. ἤλων (§. 156, Σημ. β'), καὶ ὀρθότερον ἐάλων (πληθ. ἐάλωμεν κτλ.) Ὑποτακτ. ἀλῶ, ῶς κτλ. Ἀπαρέμφ. ἀλῶναι. Εὐκτ. ἀλοίης. Μετοχ. αλόους. Παρακ. (καὶ αὐτὸς μὲ παθητ. σημασίαν) ἤλωκα, ἐάλωκα.

Ἀμαρτάνω, Μ. ἀμαρτήσομαι. Παρακ. ἡμάρτηκα. Ἀόρ. ἡμαρτον (§. 158. η').

Ἀμβλίσκω, Μ. ἀμβλώσω κτλ. ἐκ τοῦ ἀμβλόω.

Ἀμπέχω καὶ Ἀμπισχνοῦμαι, Ζ. ἔχω.

Ἀμφιέννυμι, Μ. ἀμφιέσω, Ζ. ΕΩ.

Ἀναίνομαι Ζήτ. ἀνωτ. εἰς τὸν πίνακα τῶν ὁμαλῶν.

Ἀναλίσκω (ἐξοδεύω) σχηματίζει τοὺς χρόνους του ἐκ τοῦ ἀναλῶω. Ἀττικῶς δὲν αὐξάνει, ἀνάλωσα, κοινῶς, ἀνήλωσα (εἰς δευτέραν σύνθεσιν κατηνάλωσα)· οὕτω καὶ εἰς τὸν παρακείμενον.

Ἀνοίγω ἢ ἀνοίγνυμι, Ζ. οἶγω.

Ἀρέσκω, Μ. ἀρέσω κτ. (§. 158. ζ'). Παρακ. παθ. ἤρεσμαι—ΜΕΣ.

Ἀραρίσκω, ἐκ τοῦ ΑΡΩ, μέλ. ἄρσω (§. 140. Σημ. β'), Ἀόρ. β'. ἤραρον. Παρακ. ἄραρα.

Αὕξω καὶ αὐξάνω, Μ. αὐξήσω (§. 158. ε'). Παθητ. αὕξομαι, μέλλ. αὐξήσομαι.

Σημ. Τὸ αὕξω εἶναι κυρίως μέλλον μεταπεσὼν εἰς σημασίαν ἐνεστώτος. Τούτου δὲ ἀρχαῖος ἐνεστὼς εἶναι ΑΥΓΩ ἐκ τοῦ ὁποίου ἦτο σχηματισμένον καὶ δεύτερον θέμα ΑΥΓΕΩ (§. 188. ε'), σωζόμενον εἰς τὴν Λατινικὴν γλῶσσαν augere (Ζήτει τὸ ὑπ' ἐμοῦ ἐκδοθὲν Λεξικὸν Λεξ. Αὕξω). Ἐκ δὲ τοῦ αὐγέω τούτου ἄλλων τύπων (π. χ. νύγεται, αὐγητὸς) ἐσχηματίσθησαν τὰ εἰς τὴν συνήθη γλῶσσαν ἀπαντώμενα αὐγατῶ, αὐγατίζω κτλ. Ἡ τελευταία παρατήρησις εἶναι τοῦ Κοραΐ. Ζήτ. Ἄτακτα Τόμ. Β', σελ. 134.

Ἄχθομαι, ἀχθέσομαι, ἠχθέσθην.

Βαίνω ἐκ τοῦ ΒΑΩ, Μέλλ. βήσομαι. Παρακ. βέβηκα—Ἀόρ. β'. ἔβην κατὰ τὸ ἔσθην· βῆναι, βῆθι (εἰς τὰ σύνθετα καὶ ποτε κατὰβα, ἀνάβα), βαίην, βῶ. Σύνθετά τινα ἔχουσι καὶ παθητικ. οἷον παραβαίνω. Παθ. παρακ. παραβεβημαι. Ἀόρ. παρεβιάσθην. Ἰωνικῶς ὁ μέλλ. καὶ ὁ Ἀόρ. ἐνεργητικῶς σχηματιζόμενοι ἔχουσι σημασίαν ἐνεργητικὴν· βήσω, ἔβησα, ἤγουν ἑφερά τι εἰς ἄλλον τόπον.

Βάλλω, Μέλλ. βαλῶ, κῆποτε βαλλήσω (§. 158, ε). Ἀόρ. ἐβα-
λον— Παρακ. βέβληκα. Ἀόρ. ἀ. παθητ. ἐβλήθην.— ΜΕΣ.
ΒΑΩ, Ζ. βαίνω.

Βιβρώσκω ἐκ τοῦ ΒΡΟΩ, Μ. βρώσω (βρώσομαι) κτλ. Ἀόρις
ἔδρων (§. 156. Σημ. β').

Βιόω, Μ. βιώσομαι, Ἀόρ. ἐβίωσα, καὶ Ἀόρ. β'. ἐβίων. Ἀπαρέμφ.
βίωναι. Εὐκτ. βιῶν. Μετοχ. βιούς, (§. 156. Σημ. β').— ΜΕΣ.
Τὸ βιώσκομαι καὶ ἀναβιώσκομαι ἔχει καὶ ἀμετάβατον σημασίαν
ἀναβιώ, ἀνίσταμαι (Πλάτ. Φαίδ. σελ. 72), καὶ μεταβατικὴν
ἀναστήνω, ζῶοποιῶ (ὁ αὐτ. Κρίτ. 9). Εἰς τὴν δευτέραν σημα-
σίαν ἔχει Ἀόρ. ἀ. ἐβιωσάμην (Πλάτ. Φαίδ. σελ. 89, καὶ Ὀδυσ. Θ,
468)· εἰς δὲ τὴν πρώτην εἶναι εὐχρηστος ὁ ἀνεβίων, ἀναβιώναι.

ΒΛ. Ζ. Βάλλω.

Βλαστάνω, βλαστήσω, ἐβλαστον (§. 158, ή).

Βόσκω, Μ. βοσκήσω κτλ. (§. 158, ε).— ΜΕΣ.

Βούλομαι, βουλήσομαι, Παρακ. βεβούλημαι, Ἀόρ. ἐβουλήθην καὶ
ἡβουλήθην (§. 100).

ΒΡΟΩ, Ζ. βιβρώσκω.

Γαμέω (συζεύγνυμαι μετὰ γυναῖκα), Μέλλ. γαμέσω, Ἀττ. γαμῶ.—
Ἀόρ. ἔγημα, γῆμαι κτλ. ἐκ τοῦ ΓΑΜΩ. Παρακ. γεγάμηκα
Παθητ. καὶ μέσος μέλλων λαμβάνω ἄνδρα.

Γέγωνα, Παρακ. μετὰ σημασίαν ἐνεστώτος. Οἱ δὲ πλείοτεροι τῶν
ἄλλων τύπων σχηματίζονται ὡς ἐξ ἐνεστώτος εἰς ω ἢ εω γεννη-
θέντος ἀπὸ τὸν παρὰκείμενον τοῦτον. Ἀπαρέμφ. γεγωνεῖν. Πα-
ρατατ. ἐγεγώνεον, οὖν (ποιητ. νευν)· 3 πρόσωπον ἐγεγώνει,
ἀλλὰ καὶ (ἐγέγωνε) γέγωνε, τὸ ὅποιον ἀπαντᾷται ὡς ἐνεστώως,
παρατατικῶς, καὶ Ἀόριστος.

ΓΕΝΩ, ἐνεργητικῶς μὲν γεννῶ, παθητικῶς δὲ, γεννῶμαι ἢ γίνο-
μαι. Ἐκ τοῦ ἐνεργητικοῦ τύπου εἶναι χρήσιμος μόνον ὁ παρὰ-
κείμενος γέγονα· οἱ δὲ ἄλλοι χρόνοι καὶ κατὰ τὰς δύο σημα-
σίας ἀνάγονται εἰς τὸν μεσοπαθητικὸν τύπον. Τὸ δὲ ὅλον, κατὰ
τὴν χρῆσιν του, ἀνάγεται εἰς δύο εἰδῶν ἐνεστώτας.

ἀ. γείνομαι, ἐνεστώως σημαίνει γεννῶμαι· ὁ Ἀόριστος ἐγεινάμην,
ἐγέννησα.

GRAMM. ΚΟΥΜ.

17

β'. γίγνομαι (Ἀττικῶς, κοινῶς δὲ γίνομαι), Μέλλ. γενήσομαι, Ἀόρ. ἐγενόμην. Παρακ. γεγέννημαι καὶ Ἀττ. γέγονα. Ὅλοι οὗτοι οἱ τύποι σημαίνουν ἀμεταβάτως γεννῶμαι ἢ ἀπλῶς γίνομαι. Τὸ δὲ ἐγενόμην καὶ γέγονα λαμβάνονται ὡς παρωχημένοι τοῦ εἰμι ἢ ὑπάρχω.

Γινώσκω (ἀρχαῖον καὶ Ἀττ. μεταγενέστερον δὲ γινώσκω) ἐκ τοῦ ΓΝΩΩ, μέλλ. γνώσομαι, ἀόρ. ἔγνω, πληθ. ἔγνωμεν. Προσ-
τακτ. γνῶθι. Εὐκτ. γνοίην. Ἀπαρέμφ. γνῶναι. Μετοχή. γνούς
(§. 156. Σημ. β'). Παρακ. ἔγνωκα, Παθητ. ἔγνωσμαι.

Δάκνω, μέλλ. δήξομαι ἐκ τοῦ ΔΗΚΩ, Παρακ. δέδηχα κτλ. ἀόρ. ἔδακον (§. 158, ζ).

Δαμάω, Ζ. Δέμω.

Δαρθάνω (κοιμῶμαι), μέλλ. δαρθήσομαι, Παρακ. δεδάρθηκα, ἀόρ. ἔδαρθον (§. 158, η').

Δεῖ, Ζ. Δέω.

Δείκνυμι, μέλλ. δείξω κτλ. (§. 158, θ').—ΜΕΣ.

Δεῖσι (φροβηθῆναι), ἔδεια. ἀόρ. τοῦ ἀχρήστου ἐνεστ. ΔΕΙΩ, μέλλ. δέισομαι. Ὁ ἄ. Παρακ. δέδοικα (§. 118. Σημ. α') καὶ ὁ β'. δέδια ἔχουν δύναμιν ἐνεστῶτος. Ἐκ τοῦ δέδια συγκρίπτονται δέ-
διμεν, δέδιτε, ἐδέδισαν, καὶ Προστ. δέδιθι (§. 156, Σημ. γ').

Δέμω, ἀόρ. ἔδειμα, παρακ. δέδμημαι (ἐκ τοῦ ΔΜ).—ΜΕΣ.

Τὸ αὐτὸ θέμα δίδει τοὺς χρόνους καὶ εἰς τὸ δαμάω, παρακ. δέ-
μηκα, Παθ. δέδμημαι, ἀόρ. παθ. ἐδάμην, καὶ ἐδμήθην.

Δέρκω, συνήθως δέρκομαι ἢ δέδορκα (βλέπω), ἀόρ. ἔδρακον (§.
123, γ') καὶ ἐδράκην καὶ ἐδέρχην, ὅλα ἐνεργητικῶς.

Δέω (δένω), δήσω, ἔδησα—δέδεμαι, ἐδέθην (§. 112, Σημ. β').

Ὁ μετ' ὀλίγον μέλλων δεδέσσομαι ἐπέχει τὸν τόπον τοῦ μὴ
Ἀττικοῦ μέλλοντος ἄ. δεθήσομαι.

Δέω (λείπω), μέλλ. δεήσω κτλ. συνήθως εἶναι ἀπρόσωπον δεῖ
(χρειάζεται, ἢ εἶναι ἀναγκαῖον). Ὑποτακτ. δέη. Εὐκτ. δέει.
Ἀπαρέμφ. δεῖν. Μετοχ. θέον, μέλλ. δεήσει κτλ.—Τὸ παθη-
τικὸν θέομαι εἶναι πάντοτε προσωπικόν, μέλλων δεήσομαι,
ἐδεήθην.

ΔΗΚΩ, Ζ. δάκνω.

Διδάσκω, χάνει τὸ σ εἰς τὸν σχηματισμὸν, μέλλον διδάξω, ἐδίδαξα, κτλ. ΜΕΣ.

Διδράσκω (φείγω) σώζεται μόνον σύνθετον (ἀποδιδράσκω, διαδιδράσκω)—ἐκ τοῦ ΔΡΑΩ, μέλλον δράσομαι, Παρακείμε. δέδρακα—ἀόρ. β'. ἔδραν, ας, α' αμεν, ατε, ἔδρασαν ἢ ἔδραν. Ἰποτ. δρῶ, δρᾷς, δρᾷ. Εὐκτ. δραίνην. Προστακτ. δρᾷθι. Ἀπαρέμφ. δράνχι. Μετοχ. δράς. Ζήτηι §. 156, Σημ. β'. Δὲν πρέπει νὰ τὸ συγχέωμεν μὲ τὸ ὁμαλὸν δράω τὸ ποιῶ. Ζ. τὸν κατάλογον τῶν συναϊρουμένων.

Δίδωμι, Ζ. σελ. 50—ΜΕΣ.

Δοκέω (φαίνομαι στοχάζομαι)—ἐκ τοῦ ΔΟΚΩ, μέλλον δόξω κτλ. Παρκ. δέδογμαι.—Ὁ ὁμαλὸς σχηματισμὸς δοκήσω κτλ. εἶναι σπάνιος.

ΔΟΩ, Ζ- δίδωμι || ΔΡΑΩ, Ζ. Διδράσκω.

Δύναμαι ἐνεστ. καὶ παρατατ. κατὰ τὸ ἴσταμαι· τὸ δεύτερον πρόσωπον δύνασαι εἶναι χρησιμώτερον τοῦ δύνη, τὸ ὅποιον ὀρθῶς εἶναι ὑποτακτ. Περί τῆς ἀξίσεως Ζ. §. 100, μέλλον δυνήσομαι, Ἀόρ. ἠδυνήθην (καὶ ἐδυνάσθην), Παρκ. δεδύνημαι.

Δύω. Τὸ βῆμα τοῦτο ἔχει καὶ τὴν ἀμετάβατον σημασίαν (ἐμβαίνω), καὶ τὴν ἐνεργ. (ἐνδύω) (§. 159, β'). Ἀλλ' εἰς τὴν συνήθη χρῆσιν τῆς γλώσσης ἔχει μόνον τὴν δευτέραν, καὶ τὴν διασώζει εἰς τὸν Μέλλοντα καὶ ἀόρ. ἀ. κτλ. δύσω, ἔδυσα, Παθητικῶς ἐδύθην (§. 112 Σημ. α'). Τὸ μέσον δύομαι (ἐγκρύπτομαι), δύσομαι, ἐδυσάμην, μεταπίπτει εἰς τὴν ἀμετάβατον σημασίαν (εἰσβαίνω, ὑποκολυμβῶ), ἥτις πάλιν ἀναλαμβάνει τὴν μεταβατικὴν οἷον ἐνδύομαι (ἱμάτιον ἢ ἄλλο τι). Τὰς μεταβατικὰς ταύτας σημασίας διατηροῦσιν ἐκ τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς ὁ Παρακ. δέδυνκα, καὶ ὁ ἀόρ. β'. ἔδυν, δύναι, δὺς, δῦθι, δῦτε.—Προστίθεται δὲ εἰς ταῦτα καὶ νέος ἐνεργητικὸς ἐνεστὼς δύνω, ταυτόσημος περίπου μὲ τὸ μέσον δύομαι.

Ἐγείρω (σπκόνω ἐκ τῆς κλίνης, ἐξυπνίζω), μέλλ. ἐγερῶ κτλ. τὸ ΜΕΣ. σημαίνει εἶμαι ἐξυπνος, καὶ ἔχει ἀόρ. ἠγρόμην (§. 156, Σημ. α'). Ὁ β'. παρακ. μὲ ἀνώμαλον ἀναδιπλασιασμὸν ἐγρήγορα ἀνήκει, καθὼς καὶ ἄλλοι β'. παρακείμενοι (§. 159 β'), εἰς

ταύτην τὴν σημασίαν κυρίως σημαίνει ἐξυπνίσθην· καὶ ὡς ἐνεστῶς ἀγρυπνῶ· ὁ δὲ ὑπερσυντελικὸς ἀντὶ παρατατικοῦ ἐγρηγόρην.

Σημείωσις. Εἰς τὰ ἀρχαιότερα Λεξικά ὁ παρακείμενος οὗτος σχηματίζεται ἀπὸ τοῦ γρηγορέω ἢ ἐγρηγορέω, οἱ ὅποιοι εἶναι μεταγενέστεροι κακοὶ σχηματισμοί.

Ἔδω, Ζ. ἐσθίω. Ἀρχαῖος μέλλων ἦτο ἐδέσω (§. 158 ε'). Τὸ εἰσ-
πη εἰς ο (§. 118 β') ἐπὶ τῶν Ὀμηρικῶν τύπων, παθητ. Παρα-
κείμενος ἐδήδομαι, ἐδήδοται. Ὁ Ὀμηρος ἔχει καὶ ἐδήδα, καὶ
ἐνεστ. ἀπαρέμ. ἐδμεναι (§. 602 β') ἀντὶ ἐδεῖν, ἐδέμεναι.

Ἐδοῦμαι, Ζ. ἔζομαι.

ἔζομαι, καθέζομαι, μέλλων καθεδοῦμαι (§. 115).

Ἐθέλω καὶ θέλω, μέλλων ἐθελήσω καὶ θελήσω κτλ. (§. 158 ε').

ἔθω, εἶμαι συνειθισμένος. Ἀντὶ τοῦ ἐνεστῶτος τούτου εἶναι εὐχρη-
στος ὁ ἀνώμαλος παρακείμενος εἴωθα.

Εἶδω (βλέπω), ῥῆμα ἀρχαῖον, τοῦ ὁποίου χρήσιμα μένουν εἶδον,
ιδεῖν, ιδέσθαι, κτλ. ὡς ἀόρ. β'. τοῦ ὁράω. Ποιητικῶς εὐρίσκον-
ται καὶ ἄλλοι χρόνοι τοῦ εἶδω· οἶδα, ᾗδειν, εἴσομαι, σημαίνουν
γινώσκω. Ζ. Οἶδα, καὶ §. 156. Σημ. γ' καὶ §. 159 ζ'.

Εἴκω. Τούτου ὁ παρακείμενος ἔοικα χρησιμεύει ὡς ἐνεστῶς, εἶμαι
ὁμοιος, φαίνομαι. Μετοχὴ ἐοικώς, Ἄττ. εἰκώς, οὐδ. εἰκός (Ἰων.
οἴκα, οἰκώς, οἰκός). Ὑπερσ. ἐώκειν (§. 106 Σημ.)—Τὸ εἴκω
(ὑποχωρῶ), Ζήτει εἰς τὰ ὁμαλὰ ῥήματα.

Εἵμαρμαι, Ζ. μείρομαι.

Εἰμι καὶ εἴμι, Ζ. ΕΩ καὶ ΙΩ καὶ σελ. 53—55.

Εἰπεῖν, Ἀόρ. β'. ὀριστ. εἶπον. Προστ. εἶπε, συνηθέστερος παρὰ τὸν
εἶπα. Προστ. εἶπον (ὅχι εἰπὼν), εἰπάτω κτλ. Ἀπαρέμ. εἶπαι.
Μετὰ τὸν ἀόριστον τοῦτον εἶναι κατὰ σημασίαν ταυτόσημος ὁ μέλλ.
ἐρῶ (Ἰων. ἐρέω) ἐκ τοῦ εἶρω—καὶ ἐκ τοῦ ΡΕΩ ὁ Παρακ. εἶρηκα,
καὶ παθητ. εἶρημαι, ἀόρ. ἐρρήθην καὶ ἐρρέθην, Μετ³ ὀλίγον
μέλλων (ἀντὶ τοῦ συνήθους παθητικοῦ μέλλοντος) εἰρήσομαι.

Ἐνεστῶς τοῦ ῥήματος τούτου παραλαμβάνεται φημί ὡς εὐχρη-
στος (σελ. 57), καὶ ποτε δὲ ἀγορεύω (κυρίως ὁμιλῶ ἔμπροσθεν
τοῦ δήμου), ἐξαιρέτως εἰς τὰ σύνθετα· οἷον ἀπαγορεύω, ἀπείπον,
ἄλλοτε δὲ λέγω· π. χ. ἀντιλέγω, ἀντεῖπον.

Εἶρω, Ζ. Εἰπεῖν καὶ Ἐρέσθαι.

|| Εἴωθα, Ζ. ἔθω.

Ἐλάυνω (διώκω), μέλλ. ἐλάσω (α βραχὺ) κτλ. Παρακ. ἐλήλακα,

Παθητ. παρακ. ἐλλάμαι, άόρ. ἡλάθην, ῥηματικ. ἐλατός (καταχρηστικῶς ἡλάσθην ἐλαστός). Τὸ θέμα ἐλάω εἰς τὸν ἐνεστώτα εἶναι σπάνιον· ἐξ ἐναντίας δὲ τὸ ἐλῶ, ἐλᾶς, ἐλᾷ, ἀπαρέμφατον ἐλᾶν εἶναι πεζογραφικῶς Ἄττικ. μέλλων. (§. 143).

ΕΛΕΥΘΩ, ΕΛΘΩ, Ζ. Ἐρχομαι. || ΕΛΩ, Ζ. Αἰρέω.

ΕΝΕΓΚΩ, ΕΝΕΙΚΩ κτλ. Ζήτει Φέρω. || Ἐννυμι, Ζ. ἘΩ.

Ἐπίσταμαι, ἐπίστασαι καὶ ἐπίστα. Παρατ. ἠπιστάμην, Μέλλων ἐπιστήσομαι, Ἀόρ. ἠπιστήθην.

Ἐπω (ἀσχολοῦμαι, Ζήτει τὸ Λεξικόν). Τὸ ἀρχαῖον τοῦτο ῥῆμα, τοῦ ὁποίου ἀπαντῶνται κυρίως σύνθετα, ἔχει τὴν αὐξησιν εἰ (διειπον), καὶ Ἀόρ. ἔσπον, σπεῖν, σπῶν (ἐπέσπον, ἐπισπεῖν, μετασπῶν, ὅλα μᾶλλον ποιητικά).

Ἐπομαι, εἰπόμην, ἔφομαι. Τὸ εὐχρηστότατον τοῦτο μέσον ἔχει Ἀόρ. ἐκ τοῦ ἔπω· ἐκτὸς ὅτι δασύνεται· ἐσπόμην, σπέσθαι, σποῦ, τὰ ὁποῖα ἀπαντῶνται μάλιστα σύνθετα.

ΕΡΓΩ καὶ ἔρδω, Ζ. ῥέζω. || Ἐρέω, Ζ. εἰπεῖν καὶ Ἐρέσθαι.

Ἐρέσθαι (ἐρωτῆσαι), ἠρόμην, ἔρωμαι κτλ. εἶναι Ἀόριστος, Μ. ἐρήσομαι. Ἐνεστώς δὲν ἀπαντᾶται εἰς τὴν Ἀττικὴν διάλεκτον· διότι ἔρεσθαι καὶ ἔρου εἶναι ἐσφαλμένος τονισμός. Τὰ ἐλλείποντα ἀναπληρόνονται ἐκ τοῦ ἐρωτάω.

Οἱ Ἴωνες μεταχειρίζονται τὸν ἐνεστώτα γράφοντές τον εἶρομαι, εἰρόμην, εἰρήσομαι.—Οἱ ἐποποιοὶ ἔχουσι καὶ ἐνεργ. τύπον ἐρέω.

Ἐρῶ (ἀπέρχομαι), ἐρρήσω, ἤρρησα (§. 158. ε).

Ἐρχομαι, ἐκ τοῦ ΕΛΕΥΘΩ, Μέλ. ἐλεύσομαι, Ἀόρ. ἤλυθον, συνηθέστερον ἤλυθον, ἐλθεῖν. Προστ. ἐλθέ κτλ. Παρακ. ἐλήλυθα. Παρ-ἐκτὸς τούτου πολλοὶ τύποι τοῦ εἶμι, μάλιστα εἰς σύνθετα εἶναι εὐχρηστότεροι. Ζ. ΕΩ.

Ἐσθίω, ἐκ τοῦ ἔδω, Μέλ. ἔδομαι (§. 145. Σημ.) Παρακ. ἐδήδοκα, Παθητικ. παρακ. ἐδήδεσμαι, Ἀόρ. παθητ. ἠδέσθην.— Ἀόριστος ἐνεργητικὸς ἔφαγον (ἐκ τοῦ ΦΑΓΩ)· ῥηματικὸν ἐδεστός. Ζ. ἔδω.

Ἐσπον καὶ ἐσπόμην. Ζ. Ἐπω.

Εὐδω, καθεύδω, (κοιμῶμαι), μέλλων εὐδήσω, καθευδήσω, Παρατ. καθηῦδον, καθεῦδον καὶ ἐκάθευδον.

Εὐρίσκω, ἐκ τοῦ ΕΥΡΩ, Ἀόρ. εὔρον, Προστακτ. εὐρε, Μέλλων εὐρήσω κτλ. (§. 158 ε), Ἀόρ. παθ. εὐρέθην. ῥηματικ. εὔρετός.

(§. 136 Σημ.).—ΜΕΣ.

Ἐχω, μέλλων ἔξω (μὲ δασεῖαν Ζ. ἔμπροσθεν §. 144. Σημ. γ').—
 ἄορ. (ὡς ἐκ τοῦ σχῶ) ἔσχον, σχεῖν. Ἰποτακτ. σχῶ, σχῆς, κτλ.
 Συνθ. παράσχω, ἦς, ἦ. Εὐκτ. σχοῖν. Προστ. σχές. ΜΕΣ. ἐσχό-
 μην Προστ. σχοῦ (παράσχου).—Ἐντεῦθεν νέος μέλλων σχήσω,
 Παρακ. ἐσχημαι κτλ.—ἄορ. Παθητ. ἐσχέθην· ῥηματικ. ἐκτός
 καὶ σχετός. Ἐκ τοῦ σχεῖν ἐνεστ. ἴσχω, μέλλων σχήσω.

Ἀνέχω. Τοῦτο εἰς μέσσην διάθεσιν, ἀνέχομαι σημαίνει βαστάζω
 ἐπάνω μου, ὑποφέρω. Εἰς τὸν παρατ. καὶ ἀόριστον ἔχει διπλῆν
 αὐξησιν, ἠνεσχόμην, ἠνεσχόμην (§. 107. β.).

Ἀμπέχω (περιβάλλω, ἐνδύω), Παρατ. ἀμπεῖχον, μέλλων ἀμ-
 φέξω, ἄορ. ἡμιπισχον, ἀμπισχεῖν.—ΜΕΣ. ἀμπέχομαι ἢ ἀμπι-
 σχνοῦμαι (φορῶ ἐνδυμα), ἡμιπισχόμην.

Σημ. Τὸ π. κεῖται ἀντὶ φ διὰ τὸ ἐπόμενον χ. Ζ. §. 181 Σημ. α'.

Ἵπισχνοῦμαι, μέλλων ὑποσχήσομαι, ἄορ. ὑπεσχόμην. Προστ. ὑπό-
 σχου.—Παρακειμ. ὑπέσχημαι.

Ἐψω, μέλλων ἐψήσω κτλ. ῥηματικὸν ἐψητὸς ἢ ἐφθός.

Σημ. Καὶ τοῦτο ὡς τὸ αὐξω εἶναι μέλλων μὲ σημασίαν ἐνεστώτος ἐκ τοῦ ἀρχαίου
 ΕΦΩ (ᾧθεν καὶ τὸ ἐφθός). Ζήτει τὸ Λεξ. λέξ. Ἐψέω.

ἘΩ, ἐκ τοῦ τύπου τούτου γίνεται τὸ ὑπαρκτικὸν εἰμὶ, τὸ ὁποῖον Ζ.
 σελ. 53. Σημειόνομεν μόνον ἐνταῦθα ὅτι τοῦ παρατατικοῦ τὸ
 πρῶτον πρόσωπον ἡμην εἶναι σπάνιον εἰς τοὺς παλαιοὺς δοκίμους
 συγγραφεῖς, τὸ δεύτερον ἦσθα, σπανίως δὲ ἦς· τὰ δὲ δύο (δεύτε-
 ρον καὶ τρίτον) τοῦ Παρατατικοῦ, ἦσο, ἦτο μόλις ἀπαντῶνται, καὶ
 ἀντὶ τοῦ μὲν πρώτου προστακτικοῦ ἔσο ἔλεγαν καὶ ἴσθι, ἀντὶ δὲ
 τοῦ τρίτου ἔστω, σπανίως καὶ ἦτω. (Πλάτ. Πολιτ. Β. σελ. 364).

ἘΩ, σημαίνει τρία, στέλλω, καθίζω, καὶ ἐνδύω:

α) τοῦ στέλλω τὴν σημασίαν ἔχει τὸ ἐκ τοῦ ἘΩ γεννηθὲν ἴημι,
 τὸ ὁποῖον Ζ. σελ. 55.

β) καθίζω μεταβατικῶς. Ἐκ τῆς σημασίας ταύτης ἔμειναν ἄορ.
 α. εἶσα. Μέσος ἄορ. α. εἰσάμην. Τὸ εἰ εἶναι μὲν αὐξησις,
 μεταβαίνει δὲ καὶ εἰς τὰς ἄλλας ἐγκλίσεις. Μετοχ. εἵσας. Μέσος
 μέλλων εἴσομαι.

Ἄλλος, τύπος παθητικοῦ παρρακειμένου τοῦ τύπου τούτου μὲ

ἀμετάβατον σημασίαν εἶναι τὸ ἦμαι, κάθημαι, δύναμιν ἐνε-
στῶτος ἔχων.

Ἐνεστ. ἦμαι, ἦσαι, ἦσται κτλ. 3 πληθ ἦνται.

Παρατ. ἦμην, ἦσο, ἦστο κτλ. 3 πληθ. ἦντο.

Ἀπαρέμφ. ἦσθαι. Μετοχ. ἦμενος. Προστ. ἦσο, ἦσθω, κτλ.

Ἄλλ' εὐχρηστότερον εἶναι τὸ σύνθετον κάθημαι, ἐκαθήμην, κα-
θήμην γ'. ἐνικ. κάθηται, ἐκάθητο, ἢ καθῆστο. Ἀπαρ. καθῆσθαι,
ἵποτακτικὸν κάθωμαι. Εὐκτικ. καθοίμην, κάθοιο, κάθοιτο.
γ.) ἐννυμι, ἐνδύω. τὰ ἐλλείποντα λαμβάνονται ἐκ τοῦ ἜΩ.
ὅθεν εἰς τοὺς ποιητὰς εὐρίσκονται μέλλων ἔσω, ἔσσω. Ἀόρ. ἔσσα.
Ἀπαρέμφ. ἔσσαι. Μέσ. ἔσσάμην. Παρακ. παθ. εἶμαι, εἴσαι,
εἴται, καὶ ἔσμαι, ὅθεν β'. πρόσωπον ὑπερσυντ. ἔσσο, γ'. ἔστο.
Εἰς δὲ τοὺς πεζογράφους εἶναι εὐχρηστον τὸ σύνθετον Ἀμ-
φιέννυμι, μέλλων ἀμφίεσω. Ἀττικ. ἀμφιῶ, Ἀόριστος ἀ, ἡμ-
φίεσσα, ἀμφίεσαι. Παρακ. παθητ. (ἀμφιεῖμαι), συνηθέστερος
ἡμφίεσμαι, ἡμφίεσαι, ἡμφίεσται κτλ. Ἀπαρέμφοτον ἡμφιέσθαι.

Ζάω, ζῶ, ζῆς, ζῆ, (§. 147). Παρατ. ἔζων, ἔζης, ἔζη. Ἀπαρέμ.
ζῆν. Προστ. ζῆ καὶ ζῆθι.

Ζεύνυμι, μέλλων ζεύζω κτλ. (§. 158. θ').—Ἀόρ. β'. ἐζύγην.

Ζώννυμι, μέλλων ζώσω κτλ. Παρακ. παθητ. ἔζωσμαι (§. 158 θ').

—ΜΕΣ.

ἦμαι, Ζ'. ἜΩ, γ'.

|| Ἡμῖ, ἦν. Ζήτει φημί.

ΘΑΝΩ, Ζ. Θνήσκω.

ΘΑΦΩ.—Παρακ. ὡς ἐνεστὼς τέθηπα, θαυμάζω, ἐκπλήττομαι.
ἀόρ. ἔταφον (Ζήτει εἰς τὸ τρίτον μέρος, §. 180).—Πρέπει νὰ
τὸ διακρίνωμεν ἀπὸ τὸ θάπτω, ἐτάφην εἰς τὸν κατάλογον τῶν
ὁμαλῶν. || Θέλω, Ζ. Ἐθέλω.

Θέω, (τρέχω), θεῖς, θεῖ (§. 146), μέλλων θεύσομαι ἢ θευσοῦμαι.

Οἱ ἄλλοι χρόνοι, ἀναπληρόνονται ὡς ἐκ τοῦ τρέχω.

Θιγγάνω ἐκ τοῦ ΘΙΓΩ, μέλλων θίξομαι, ἀόριστος ἔθιγον.

Θνήσκω, ἐκ τοῦ ΘΑΝΩ, ἀόρ. ἔθανον, μέλλων θανοῦμαι, Παρακ.
τέθνηκα, ὡς ἐκ τοῦ ΘΝΑΩ (Πρβ. §. 156 Σημ. γ').—Ἐκ
τούτου δὲ εἶναι χρήσιμοι οἱ ἐφεξῆς κατὰ συγκοπὴν τύποι· τέ-
θναμεν, ατε, ἄσιν· ἐτέθνασαν, τεθνάναι, τεθναίην, τέθναθι.

Μετοχαί τεθνηκώς, συνήθως ἀρσ. καὶ οὐδ. τεθνεώς (γενν. ἐκ τοῦ τεθναώς, τεθναός), γενν. τεθνεώτος· θηλυκὸν τεθνεώσα.—Ἐκ δὲ τοῦ τέθνηκα γίνεται νέος Ἀττικὸς μέλλων τεθνήξω ἢ τεθνήξομαι.—Ῥηματικὸν θνητός.

ΘΡΕΦΩ, Ζήτηι Τρέφω. || ΘΡΕΧΩ, Ζ. Τρέχω.

ΟΥΦΩ, Ζήτηι Τύφω.

ΟΥΩ, μέλλων θύσω κτλ.—ἀόρ. ἄ. παθητ. ἐτύθην (τὸ υ βραχύ).

Ζήτ. ἔμπρ. §. 181, Σημ. β. καὶ ἀνωτ. §. 112, Σημ. ἄ.

Ἰζω, καθίζω (ἄλλοτε μὲν οὐδ. ἄλλοτε δὲ ἐνεργ.). Μέσ. καθίζω ἑμαυτὸν, μέλλ. ἰζήσω, καθιζήσω ἢ καθιῶ, ἀόρ. ἐκάθισα κτλ.

Ἰκνέομαι, συνηθέστερον ἀφικνέομαι, μέλλων ἰξομαι, ἀόριστος ἰκόμην, Παρακείμενος ἰγμαι (ἀφίγμαι, ἀπαρέμφατον ἀφίχθαι).

—Τὸ θέμα ἰκω εἶναι τῶν ἐποποιῶν.

Ἰλάσκομαι, ῥήμα ἀποθ. Μέσ. μέλλων ἰλάσομαι (τὸ α βραχύ).

Ἰπταμαι, Ζ. Πέτομαι. || Ἰστημι, Ζ. Οἶδα.

Ἰσχω, Ζ. ἔχω. || Ἰστημι, Ζ. σελ. 47 καὶ §. 155.

ἸΩ, ἐκ τούτου γίνεται τὸ εἶμι, (πορεύομαι), τὸ ὁποῖον Ζήτηι σελ. 54. Σημειόνομεν μόνον, ὅτι ἔχει καὶ ΜΕΣΟΝ (μὲ τὴν σημασίαν σπεύδω, ὑπάγω, τρέχω), μόνον εἰς τὸν ἐνεστώτα καὶ Παρατατικὸν χρήσιμον ἔσμαι, ἰέμην, (μόνον κατὰ τὸ πνεῦμα διάφορα τοῦ ἔσμαι, ἰέμην, στέλλομαι Ζ. σελ. 55). Ῥηματικὸν ἐπίθετον, ἰτέος, ἰτός, ἢ ἰτητέος, ἰτητός.

Τὸ εἶμι ἔχει πάντα μελλοντικὴν σημασίαν, ἀντὶ τοῦ σπανιωτέρου ἐλεύσομαι. Ἀλλ' οἱ ἐποποιοὶ ἔχουν καὶ Μέλλοντα εἶσομαι, ἀόριστος εἰσάμην, τὰ ὁποῖα δὲν πρέπει νὰ συγχέωνται μὲ τὰ ἐκ τοῦ εἶδω ὁμόφωνα τῶν Ζ. οἶδα.

Καθίζομαι, Καθεύδω, Κάθημαι, Καθίζω. Ζ. ἔζομαι, Εὔδω, ἤμαι, ἰζω.

Καίω, Ἀττικῶς Κάω, μέλλων καύσω κτλ. Παθητικὸς ἀόριστος ἄ. ἐκαύθην, καὶ ἀόριστος β'. ἐκάην ῥηματ. καυστός, καυτός.

Οἱ δὲ ἐποποιοὶ ἔχουσιν ἀόριστον καὶ χωρὶς σ ἔκηα.

Καλέω, μέλλων καλέσω, Ἀττικῶς καλῶ καὶ καλοῦμαι, ἐκάλεσα, κέκληκα, ἐκλήθην κτλ.—Παρακείμενος παθητικὸς κέκλημαι· Εὐκτική κεκλήμην, κέκληο κτλ. (§. 145).—ΜΕΣΟΝ.

Κάμνω (κουράζομαι), ἐκ τοῦ ΚΑΜΩ (§. 158, ζ'), ἀόριστος ἔκαμον, μέλλων καμοῦμαι.—Παρακ. κέκμηκα, ὡς νὰ ἐγίνετο ἐκ τοῦ ΚΜΑΩ. || Κεῖμαι, Ζ. σελ. 57.

Κεράννυμι, ἐκ τοῦ κεράω, μέλλων κεράσω, ἀόριστος ἐκέρασα, Παρακ. κέκρακα (ἐκ τοῦ ΚΡΑΩ), κέκραμαι, ἐκράθην. Ἐλεγον ὅμως καὶ κεκέρασμαι, ἐκεράσθην.

ΚΕΩ, θέμα τοῦ κεῖμαι, τὸ ὁποῖον Ζήτει σελ. 57.

Κίχρημι, Ζ. χράω.

Κλάίω, Ἄττ. κλάω (καὶ ἀσυναϊρέτως), μέλλ. κλαύσομαι ἢ κλαυσοῦμαι (145, Σημ.), ἀόρ. ἔκλαυσα. — Σπινιώτερον, κλαιήσω, ἢ κλαήσω. — ῥηματ. κλαυτός. — ΜΕΣ. σπινιώς.

ΚΜΑ. Ζ. κάμνω.

Κορέννυμι, μέλλ. κορέσω. Μέλλ. ἰων. κορέω. κορέις. (§. 158. θ'), παρακείμ. παθ. κεκόρησμαι (ἰων. κεκόρημαι). — Σημειώσται, ὅτι ὁ Ὀμηρ. τύπος μετοχ. παρακείμ. κεκορηώς ἔχει παθητ. σημασίαν κτλ.

(Δὲν πρέπει νὰ συγχυθῇ μετὰ τὸ ὁμαλὸν κορέω, ἥτω).

ΚΡΑ. Ζ. Κεράννυμι.

Κράζω, συνήθως κέκραγα (§. 158. ζ'. Σημ.), κέκραγμαι, κέκραχθι κτλ. Μέλλ. κεκράξομαι.

Κρεμάννυμι (κρεμῶ) παθ. κρεμάννυμαι, Μέσ. κρέμαμαι (κατὰ τὸ ἴσταμαι) ἀμεταβάτως, τοῦ ὁποῖου ἵποτακ. ἐὰν κρέμωμαι, Εὐκτ. κρεμαίμην καὶ κρεμοίμην.—Μέλλ. ἐνεργητ. κρεμάσω, Ἄττ. κρεμῶ, ᾶς, ᾶ κτλ. Ὁ παθ. ἀόρ. ἐκρεμάσθην εἶναι κοινὸς τοῦ παθητ. μέσου καὶ ἀμεταβάτου· ἀλλ' ὁ παθ. μέλλ. κρεμασθήσομαι ἀνήκει μόνον εἰς τὸ κρεμάννυμαι, ἐνῶ τοῦ ἀμεταβάτου εἶναι ἴδιος μέλλων κρεμήσομαι.

Κυνέω (φιλῶ), μέλλ. κινήσομαι, ἢ (ἐκ τοῦ ΚΥΩ), κύσω, ἀόρ. ἔκυσα. Τὸ σύνθετον προσκυνῶ (πίπτω κατὰ γῆς καὶ παρακαλῶ) σχηματίζεται ὁμαλῶς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον.

Λαγχάνω (λαμβάνω διὰ κλήρου ἢ ἐκ τύχης), ἐκ τοῦ ΛΗΧΩ, μέλλ. λήξομαι, ἀόρ. ἔλαχον, Παρακ. εἴληχα ἢ λέλογχα (ὡς ἐκ τοῦ ΛΕΓΧΩ).

Λαμβάνω, ἐκ τοῦ ΛΗΒΩ, μέλλ. λήψομαι, ἀόρ. ἔλαβον, παρακ. εἴληφα.—ΜΕΣ.

Οἱ Ἴωνες σχηματίζουνσι λελάθηκα (§. 158. ή), καὶ (ἐκ τοῦ ΛΑΜΒΩ) λάμφομαι, ἐλάμφθην, ἐλάμμαι.

Λανθάνω, σπανιώτερον λήθω (εἶμαι ἄδηλος), λήσω, ἔλαθον, ἐλήθηα.—ΜΕΣ. λανθάνομαι, σπανιώτερον λήθομαι (λησμονῶ), λήσομαι, ἐλαθόμην, ἐλήσμαι.

Λέγω· εἰς τὸ ἀπλοῦν σχῆμα δὲν ἔχει παρακείμενον ἐνεργητικόν.

Παθ. λέλεγμαι, ἐλέχθην, εἴλεγμαι, ἄορ. παθ. ἐλέγην (§. 137).

Εἰς δὲ τὰ σύνθετα ἔχει παρακείμενον συνείλοχα συνειλεγμένοι (§. 119. β').—Μεσ. τὸ διαλέγομαι ἔχει διείλεγμαι, καὶ ἄορ. διελέχθην.

ΛΗΒΩ, Ζ. λαμβάνω.

|| ΛΗΘΩ, Ζ. λανθάνω.

ΛΗΧΩ, Ζ. λαγχάνω.

Λούω. Εἰς τὸ ῥῆμα τοῦτο οἱ Ἀττικοὶ σχηματίζουνσιν ἐκ τοῦ ἀρχαίου ΔΟΩ συνηρημένα τινά· οἷον Παρατ. ἔλου, ἄ. πληθ. ἐλούμεν. Παθ. λούμαι κτλ. λούσθαι.—ΜΕΣ.

Λύω, λύσω κτλ. Παρακ. παθ. λέλυμαι, ἄορ. ἄ. παθητ. ἐλύθην (§. 112. Σημ. ἄ).—ΜΕΣ.

Μανθάνω, ἐκ τοῦ ΜΗΘΩ, ἄορ. ἔμαθον, μέλλ. μαθήσομαι, παρακ. μεμάθηκα (§. 151, ή).

Μάχομαι, μέλλ. μαχέσομαι καὶ μαχοῦμαι (§. 115), ἄορ. ἐμαχησάμην, Παρακ. μεμάχεσμαι καὶ μεμάχημαι ῥηματ. οὐδ. μαχητέον καὶ μαχετέον.

Μείρομαι (ἀποκτῶ), ἄορ. ἔμμορον, Παρακείμ. ἔμμορα. Ἐκ τοῦ μεταβατικοῦ ΜΕΙΡΩ (μερίζω, δίδω), ὅθεν Μέρος, γίνεται Παθ. παρακ. ἀπροσώπως εἵμαρται (§. 119. β'), ἐδιωρίσθη ἀπὸ τὴν τύχην. Παρακ. εἵμαρμένος.

Μέλλω, μέλλ. μελλήσω κτλ. περὶ τῆς αὐξήσεως Ζήτ. §. 100.

Μέλω (φροντίζω), ἐνεργητικῶς μόνον τρίτου προσώπου· μέλει, μέλουσι, Μέλλ. μελήσει κτλ. (ποιητ. Παρακ. μέμηλε. §. 159. ζ'. Σημ.).—Παθ. μέλομαι (συνηθέστερον ἐπιμέλομαι), μελήσομαι, ἐμελήθην.

Μένω, Μέλλ. μενῶ, Παρακ. μεμένηκα (§. 158 ε') ῥηματ. μενετέος.

Μίγνυμι καὶ Μίσγω, Μέλλ. μίξω (§. 158. θ').

Μιμνήσκω (ἐνθυμίζω), ἐκ τοῦ ΜΝΑΩ, Μέλλ. μνήσω κτλ.—

Παθητ. μιμνήσκομαι (ἐνθυμοῦμαι)· ἐμνήσθην, μνησθήσομαι.

—Παρακ. μέμνημαι ἔχει σημασίαν ἐνεστώτος. Μετ' ὀλίγον μέλλ. μεμνήσομαι.

Ὁ ἀπλοῦς τύπος μνάομαι μνώμαι εἰς μὲν τὴν ἀνωτέρω σημασίαν εἶναι μόνον Ἰωνικός· εἰς δὲ τὴν τοῦ μνηστεύομαι, ζητῶν ἂν ἀποκτήσω τιμὴν, ἢ ἂν συζευχθῶ γυναῖκα, εἶναι συνήθης καὶ εἰς τὴν ἄττικὴν καὶ κοινὴν γλῶσσαν.

Νέμω, Μέλλ. νεμῶ καὶ νεμήσω, ἀόρ. ἔνειμα, Παρακ. νενέμηκα. κτλ. ἀόρ. παθητ. ἐνεμήθην καὶ ἐνεμέθην.—ΜΕΣ.

Νέω (κολυμβῶ), μέλλ. νεύσομαι καὶ νέυσομαι (§. 145. Σημ.) ἔνευσα κτλ.—(Νέω τὸ γνέθω εἶναι ὁμαλόν).

Νίζω, λαμβάνει τοὺς χρόνους τοῦ ἐκ τοῦ νίπτω.—ΜΕΣ.

Ὀζω (ἐκπνέω ὁσμήν), μέλλ. ὀζήσω κτλ.—Παρακ. ὀδῶδα ἔχει δύνανμιν ἐνεστώτος.

Οἶγω ἢ Οἶγνυμι, συνηθ. ἀνοίγω, ἀνοίγνυμι, αὐξάνει (ὡς εἵπαμεν §. 103)· ὁ Παρατ. ἀνέωγον, ἀόρ. ἀνέωξα, Ἀπαρέμφ. ἀνοῖξαι κτλ. Παρακ. ἀ' ἀνέωχα. Ὁ Παρακ. β' ἀνέωγα, ἔχει οὐδετέραν σημασίαν (§. 159. 6' Σημ.), εἶμαι ἀνοικτός.

Οἶδα, κυρίως 6' Παρακ. τοῦ εἶδω (ὡς τὸ εἶοικα, Ἰων. οἶκα τοῦ εἶκω), ἔχει ὅμως δύνανμιν ἐνεστώτος, καὶ ἐπομένως ὁ Ἰπερ-συντελικὸς Παρατατικὸς (§. 159 5'). Τοῦ οἶδα τούτου τὸ 6' πρόσωπον οἶδας, καὶ ὅλα τὰ πληθυντικὰ οἶδαμεν, οἶδατε, οἶδασι σπανίως ἀπαντῶνται εἰς τοὺς Ἀττικούς. Ἀντὶ τοῦ δευτέρου ἔλεγαν οἶσθα (ἐκ τοῦ οἶδασθα, ἀρχαία καταλήξειως δευτέρων προσώπων κατὰ συγκοπὴν), καὶ ἀντὶ τῶν πληθυντικῶν παρελάβαναν τὰ ἐκ τοῦ ἴσημι (Ζ. σελ. 56)· ὥστε ὁλος ὁ σχηματισμὸς τοῦ ὁ ἀσφαλὲς εἶναι ὁ ἐφεξῆς.

Ἐνεστ. οἶδα, οἶσθα, οἶδε· Δυϊκ. ἴστον· ἴστον· Πληθ. ἴσμεν, ἴστε, ἴσασι. Παρατ. ἡδεῖν, ἡδεῖσθα, ἡδεῖ· Πληθ. ἡδαιμεν ἢ ἡσμεν, ἡδεῖτε ἢ ἡστε, ἡδεσαν ἢ ἡσαν. Μέλλ. εἴσομαι (σπανίως εἰδήσω). Ἰποτακτ. εἰδῶ. Εὐκτ. εἰδείην. Προστ. ἴσθι (ἄλλο παρὰ τὸ προστακτικὸν τοῦ ὑπαρκτικοῦ) ἴστω. Ἀπαρέμφ. εἰδέναί. Μετοχ. εἰδώς. ῥηματικὸν ὄνομα ἰστέον· ὁ δὲ ἀόριστος καὶ ὁ ἀλθινὸς παρακείμενος ἀναπληρόνται ἐκ τοῦ γινώσκω, τὸ ὅποῖον Ζήτ.

—Ἐπειδὴ δὲ οἱ Ἴωνες ἀντὶ ἴσμεν ἔλεγαν ἰδμεν, συμπεραίνουσί τινες, ὅτι οἱ τύποι ἴσμεν, ἴστε κτλ. ἔγειναν κατὰ συγκοπὴν ἐκ τοῦ οἶδαμεν κτλ. Ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ Ἀωριεῖς εἶχαν τὸ ῥῆμα ἴσχυμι (ἴσημι) (ἴσαιμι. Πίνδ. Πυθ. Δ'. 441. Θεόκρ. Ε'. 149. ἴτης Θεόκρ. ΙΔ', 34. ἴσαιτι (ἀντὶ ἴσησι) Θεόκρ. ΙΕ', 146. Μετοχ. ἴσας, Δοτ. ἴσαντι Πίνδ. Πυθ. Γ', 52. Παρατ. ἴσαν ἀντὶ ἴσασαν, Ἰλ. σ. 405. Εὐριπ. 230), καὶ ὁ ἀνωτέρω σχηματισμὸς ἔχει τρίτον πληθ. ἴσαι· διὰ τοῦτο τὸ μὲν ἰδμεν τῶν Ἰώνων ἐξηγοῦσιν ἄλλοι ἐκ τοῦ εἶδω, καὶ ἐκ θέματος ἀπλουστεροῦ ἰδω, ὅ' Παρακ. ἰδα, πληθ. ἰδαμεν, συγκοπ. ἰδμεν, τὸν δὲ ἀνώμαλον τοῦτον σχηματισμὸν ἀναπληρόνουσιν ἐκ τοῦ ἴσημι. Ζήτ. ὅμως καὶ τὰ περὶ ἐκ συγκοπῆς ἀνωμαλίαις τῶν ῥημάτων εἰς τὰς διαλέκτους.

Οἶμαι καὶ οἶμαι, Παρατ. ὥδμην καὶ ὥμην, ὦου, ὦετο, —μέλλ. οἰήσομαι, ἄορ. οἰήθην, οἰηθῆναι.

Οἶχομαι, οἰχέσομαι, ὥχημαι· ενεργ. τύπος Παρακ. ὥχηκα.

Οἶω, Ζ. Φέρω.

Ὀλισθάνω ἢ Ὀλισθαίνω, Ὀλισθήσω, Ὀλισθον (§. 158, ἡ).

Ὀλλυμι ἐκ τοῦ ΟΛΩ, μέλλ. ὀλῶ, ἄορ. ὤλεσα, παρακ. ὀλώλεκα

—ΜΕΣ. ὀλλυμαι, μέλλ. ὀλοῦμαι, ἄορ. ὀλόμην, ὅπου ἀνήκει παρακ. ὅ' ὀλωλα (§. 159, ὅ' Σημ.).

Ὀμνυμι, μέλλ. ὀμοῦμαι, εἶ, εἶται κτλ. ὀμείσθαι (ἐκ τοῦ ΟΜΟΩ §. 158, θ').—Ἀορ. ἄ ὤμοσα (ὡς ἐκ τοῦ ΟΜΟΩ), Παρακ. ὀμώμοκα, παθ. ὀμώμοσμαι· τᾶλλα χωρὶς σ, ὀμώμοται, ὀμόθην.—ΜΕΣ.

Ὀμόργνυμι (ἀποσπογγίζω), ὀμόρξω κτλ. (§. 158, θ').—ΜΕΣ.

Ὀνίνημι (ὠφελῶ), ἰδιαιτέρος ἀναδιπλασιασμὸς ἀντὶ ὄνημι, ἐκ τοῦ ΟΝΑΩ. Ἐνεστ. καὶ παρατ. κατὰ τὸ ἴστημι. Μέλλ. ὀνήσω, ὦνησα κτλ. — ΜΕΣ. ὀνίναμαι (ὠφελούμαι), ἄορ. ὠνήμην (ἦτο, ἦτο κτλ.) ἢ ὠνάμην, Εὐκτικ. ὀναίμην Ἀπαρέμφ. ὄνασθαι.

ΟΠΤΩ, Ζ. Ὀράω.

Ὀράω (βλέπω), Παρατ. ἰων. ὦρων, συνήθ. ἐώρων (§. 103), Παρακ. ἐώρακα. — Ἀορ. εἶδον, ἰδεῖν, ἰδών.—ΜΕΣ. εἰδόμην, ἰδοῦ, ἰδέσθαι (καὶ ὡς δεικτικὸν ἐπὶ ῥήματι ἰδοῦ). Ζ. Εἶδω. — Μέλλ. ὄψομαι ἐκ τοῦ ΟΠΤΩ—Παθ. παρακ. ἐώραμαι ἢ

- (ὄχι ὅμως συχνά) ὤμμαι, ὤψαι, ὤπται κτλ. ὤφθαι, ἀόρ. ὤφθην, ὀφθῆναι· ῥηματικά ὀρατέος, ὀρατὸς, ὀπτός.
- Ὄρνυμι, (διεγείρω), ἐκ τοῦ ΟΡΩ, μέλλ. ὄρσω, ἀόρ. ἄ ὄρσα (§. 140. γ'. Σημ., β')—ΜΕΣ. ὄρνυμαι (γίνομαι), ἀόρ. ὠρόμην, ὅπου ἀνήκει καὶ ὁ β' παρακ. ὄρωρα (159. β'. Σημ.).
- Ὀσφραίνομαι, μέλλ. ὀσφρήσομαι, ἀόρ. ὠσφρόμην (§. 159. η').
- Ὀφείλω, ὀφειλήσω κτλ. Τὸ ὠφελον ἀπαντᾷται μόνον ὡς ἐπὶ ῥημα εὐχῆς (§. 166).
- Ὀφλισκάνω (χρεόνομαι) μέλλ. ὀφλήσω, ἀόρ. ὤφλον.
- Παίω (κτυπῶ), μέλλ. παίσω, συνηθέστερον παιήσω, ἔπαισα, πέ-
παικα, ἐπαίσθην.—ΜΕΣ. Πρβλ. παίζω εἰς τὸν κατάλογον τῶν ὁμαλῶν.
- Πάσχω, ἐκ τοῦ ΠΗΘΩ, ἀόρ. ἔπαθον — ἐκ τοῦ ΠΕΝΘΩ, παρακ. πέπονθα, μέλλ. πείσομαι (Ζ. §. 188. δ').—ῥηματ. παθητός.
- Πείσομαι. ΠΕΝΘΩ, Ζ. Πάσχω.
- Πέπρωται, Ζ. πορεῖν. || Πέπτω, Ζ. πέσσω.
- Πέρθω (ἐρημόνω, πορθῶ), ἀόρ. ἔπραθον (§. 123, γ').
- Πέσσω, Πέττω (μαγειρεύω), μέλλ. πέψω κτλ. ἐκ τοῦ πέπτω.
- Πεσεῖν, Ζ. Πίπτω.
- Πετάννυμι (ἐξαπλόνω), μέλλ. πετάσω κτλ. (§. 158. θ') παρακ. παθ. πέπταμαι (§. 156), ἀόρ. παθ. ἐπετάσθην.
- Πέτομαι (πετῶ)· ἀόρ. ἐπτόμην, πτέσθαι κατὰ συγκοπ. (§. 156. ἃ Σημ.) μέλλ. πετήσομαι, συνήθ. πτήσομαι. Ἰπάρχει δὲ καὶ τύπος εἰς μι, ἵπταμαι, ἀόρ. ἐπτάμην, πτάσθαι. Ἐκ δὲ τοῦ εἰς ἐνεστώτα ἀνυπάρκτου ἐνεργητικοῦ τύπου γίνεται ταυτόσημος τῶν δύο εἰρημένων ἀόρ. β' ἔπτην, πτῆναι, πτάς κτλ.
- ΠΕΤΩ, Ζ. Πίπτω. || Πεύθομαι, Ζ. Πυνθάνομαι.
- Πήγνυμι (παγιόνω), μέλ. πῆζω κτλ. (§. 158 θ'), ἀόρ. παθητ. ἐπάγην.—Παρακ. β'. πέπηγα ἀμεταβάτως, εἶμαι πηγμένος (§. 159, β' Σημ.).
- Πίμπλημι (γεμίζω), ἐνεστ. καὶ παρατ. κατὰ τὸ ἴστημι.—Μέλ. πλήσω κτλ. Παρακ. παθ. πέπλησμαι, ἀόρ. παθ. ἐπλήσθην, ἐκ τοῦ ΠΛΑΩ ἢ Πλήθω· τὸ δεύτερον ὅμοιζ εἰς τὸν ἐνεστώτα ἔχει ὅλως ἀμετάβατον δύναμιν (εἶμαι γεμάτος).

- ὅταν εἰς τὴν σύνθεσιν πρὸ τοῦ π τάττεται μ, τὸ δεύτερον μ ἐκβάλλεται· οἷον ἐμπίπλημι. Πάλιν ὅμως παραλαμβάνεται, ὅταν μεταξὺ παρεμπέση ἡ συλλαβικὴ αὐξησης, ἐνεπίμπλην.
- Πίμπρημι (καίω), πιμπράναι, ἐνεστ. καὶ παρατ. κατὰ τὸ ἴστημι. Ἐκ δὲ τοῦ ΠΡΑΩ ἢ Πρήθω, μέλλ. πρήσω, ἐπρήσθην κτλ. Ἐπικρατεῖ δὲ εἰς τὸ ἐμπίπρημι, ἐνεπίπρην, ὅ, τι εἶπαμεν ἀνωτέρω περὶ τοῦ πίμπλημι.
- Πίνω ἐκ τοῦ ΠΙΩ, μέλ. πίομαι (§. 115. Σημ.), ἀόρ. ἐπιον, πιεῖν κτλ. Προστ. συνήθ. πίθι—τὰ δὲ ἄλλα ἐκ τοῦ ΠΟΩ. Παρακ. πέπωκα, παθ. πέπομαι, ἀόρ. παθ. ἐπόθην ῥηματικ. ποτέος, ποτός. Οἱ τύποι πίσω, ἔπισα ἔχουσιν ἐνεργητικὴν σημασίαν (πετίζω) (§. 159. β'), καὶ ἐνεστώτα τιπίσκω.
- Πιπράσκω (πωλῶ). μέλ, καὶ ἀόρ. λείπουσι. Τάλλα ἐκ τοῦ ΠΡΑΩ, πέπρακα, ἐπράθην κτλ.
- Πίπτω, ἐκ τοῦ ΠΕΤΩ, μέλλ. πεσοῦμαι (§. 115, Σημ.) ἀόρ. ἔ-πεσον, παρακ. πέπτωκα.
- ΠΑΛΩ, Πλήθω, Ζ. Πίμπλημι.
- Πλέω, μέλλ. πλεύσομαι καὶ πλευσοῦμαι.—ἐπλευσα κτλ. (§. 112 β', καὶ 115. Σημ.). Παθ. πέπλευσμαι, ἐπλεύσθην.
- Πλήσσω, Πλήττω (κτυπῶ).—Παρακ. β'. πέπληγα. Τὸ ῥῆμα τοῦτο φυλάττει εἰς τὸν παθ. β' ἀόριστον τὸ η, ἐπλήγην· ἀλλ' εἰς σύνθετά τινα, τὰ ὅποια σημαίνουν ψυχικὸν τρόμον, λαμβάνει α, ἐξεπλάγην, κατεπλάγην.
- Πνέω (φυσῶ), μέλλ. πνεύσω ἢ πνευσοῦμαι κτλ. (112. β' καὶ 115, Σημ.). Ἀόρ. παθ. ἐπνεύσθην.
- Ποθέω. μέλ. ποθήσω καὶ ποθέσω, παρακ. πεπόθηκα· παρακ. παθ. πεπόθημαι, ἀόρ. α', παθ. ἐποθέσθην (§. 112. Σημ. β').
- Πορεῖν, ἔπορον (ἔδωκα), ἐλλιπὲς ἀόριστος τῶν ποιητῶν. Εἰς τὸ αὐτὸ θέμα ἀνήκει ὁ κατὰ μετάθεσιν γινόμενος παρακ. πέπτρωται, ταυτόσημος τοῦ εἵμαρται, καὶ Μετοχ. πεπτρωμένος.
- Πόω, Ζ. πίνω.
- Πρίασθαι (ἀγοράζειν)· ἐλλιπὲς ῥῆμα, τοῦ ὁποίου τὰ μέρη ταῦτα ἐπρίαμην, πρίασθαι κτλ. χρησιμεύουσιν ὡς ἀόρ. τοῦ ὠνεῖσθαι.
- ΠΡ. Ζ. Πορεῖν = ΠΤ. ΠΤΟ. Ζ. Πετάννυμι, Πέτομαι, Πίπτω.

Πυνθάνομαι (ἀκούω καὶ μανθάνω), ἐκ τοῦ πεύθομαι (ποιητ.)
μέλλ. πεύσομαι, ἀόρ. ἐπυθόμην, παρακ. πέπυσμαι ῥηματικ.
πευστέος πευστός.

Ῥέζω καὶ Ῥρδω (πράττω), μέλ. ῤέζω ἢ (ἐκ τοῦ ΕΡΓΩ) ῥρξω
κτλ. παρακ. ῥοργα.

Ῥέω, ῤεῖς, ῤεῖ (§. 145). ῤεύσομαι ἀόρ. ῥρέυσα (§. 142. β').
Εὐχρηστοτέρα ὅμως εἶναι εἰς τὴν ἐνεργητικὴν ταύτην σημασίαν
ὁ παθ. ῥ' ἀόρ. ῥρέύην, καὶ μέλ. ῤύησομαι καὶ νέας τις παρακ.
γεννηθεῖς ἐκ τοῦ ἀορίστου τούτου, ῥρέύημαι (§. 157).

Ῥήγνυμι (τσακίζω), μέλ. ῤήξω (§. 158. θ'). ἀόρ. παθ. ῥρήγην.
— Παρακ. ῥ' ῥρῶγα (ἐκ τοῦ ΡΩΓΩ) μὲ ἀμετάβητον σημα-
σίαν, εἶμαι τσακισμένος (§. 159. ῥ' Σημ.).

ῤίπτω καὶ ῤιπτέω, χρήσιμοι καὶ οἱ δύο ἐνεστώτες· τᾶλλα ὅμως
μόνον ἐκ τοῦ πρώτου ῤίψω κτλ. ἀόρ. παθ. ῥρρίφθην.

ΡΥ Ζ. ῤέω. || ΡΩΓ. Ζ. ῤήγνυμι.

ῤώννυμι (δυναμόνω), ῤώσω κτλ. (§. 159. θ') Παρακ. παθητ.
ῥρῶμαι. Προστ. ῥρῶσο. ἀόρ. παθ. ῥρῶσθην.

Σθέννυμι, σθέσω κτλ. ἐσθεςμαι, ἐσθέσθην (§. 158. θ'). — Ὁ
παρακ. ἐσθῆκα (μὲ ἡ) καὶ ἀόρ. ἐσθῆν, πληθυντ. ἐσθημεν,
Ἀπαρέμφ. σθῆναι ἔχουσιν ἀμετάβητον σημασίαν, ἀντὶ τῶν
ὁποίων εἰς τοὺς ἄλλους χρόνους εἶναι εὐχρηστον τὸ παθητ.
σθέννυμαι (§. 159 ῥ' Σημ.).

Σκεδάννυμι, μέλλ. σκεδάσω κτλ. Παρακ. παθ. ἐσκέδασμαι (§. 159 θ').

Σμάω, ῥς, ῥ (§. 147). μέλλ. σμήσω κτλ. Ἀόρ. παθ. ἐσμήχθην
(ἐκ τοῦ σμήχω).

Σπεῖν, Σπέσθαι, Ζ. Ἔπω. || ΣΤΑΩ, Ζ. Ἰστημι.

Στερέω εἶναι ὁμαλόν· Ἰπάρχει ὅμως καὶ στέρομαι (πάσχω στέρη-
σιν). Μετοχ. ἀόρ. β' παθ. στερεῖς.

Στορέννυμι, Στόρνυμι, καὶ Στρώννυμι (ἐξαπλόνω) Σχηματίζουν στο-
ρέσω, ἐστόρεσα, ἐστορέσθην, καὶ στρώσω, ἔστρωσα, ἐστρώ-
θην ῥηματικ. στρωτός.

Σχεῖν, ἔσχον, Ζ. ἔχω.

Σώζω, παρακ. παθ. σέσωσμαι, ἀλλὰ καὶ σέσωμαι· ἀόρ. α'. παθ.
μόνον ἐσώθην ἐκ τοῦ ἀρχαίου σαώ (ἐσαώθην). ΜΕΣ.

Ταφείν καὶ Ταφῆναι, Ζ. ΘΑΦΩ, καὶ σελ.. 123 θάπτω.

ΤΑΩ, ἡ φαινόμενη ρίζα τοῦ τείνω τέτακα κτλ. (§. 140, ζ, ἡ). ΤΕΚΩ, Ζ. Τίκτω.

Τέμνω (κόπτω), ἐκ τοῦ ΤΕΜΩ, μέλλ. τεμῶ, ἀόρ. ἔτεμον (§. 158 ζ').—Παρακ. τέτμηκα (ὡς ἐκ τοῦ ΤΜΑΩ). Ἀόρ. παθ. ἐτμήθην. Σπανιώτερος εἶναι ὁ ἀόρ. ἔταμον. Οἱ Ἴωνες ἔλεγαν εἰς τὸν ἐνεστώτα τάμνω.

Τεύχω. Δύο συγγενῇ ῥήματα ἀνάγκη νὰ διακριθῶσι.

α) τεύχω ποιητ. (κατασκευάζω, κάμνω), μέλλ. τεύξω, ἔ- τευξα, τέτευχα, τέτυγμαι—τευκτὸς καὶ τυκτός.

β') τυγχάνω (συναντῶ, εὐρίσκω), μέλλ. τεύξομαι, ἀόρ. ἔ- τυχον, παρακ. τετύχηκα (§. 158. ἡ, καὶ §. 157).

Ἡ ἔννοια τοῦ τυγχάνω προῆλθεν ἀπὸ τὴν τοῦ παθητικοῦ τοῦ τεύχω.

Τίκτω, ἐκ τοῦ ΤΕΚΩ, μέλλ. τεύξω, συνήθως τέξομαι ἀόρ. ἔτεκον (ποιητ. ἐτεκόμην), παρακ. τέτοκα. || Τίνω, Ζ. Τίω.

Τιτρώω (τρυπῶ), ἐκ τοῦ ΤΡΑΩ, τρήσω κτλ. Ἀττικῶς ἔλεγαν καὶ τιτραίνω, ἐτίτρηνα. Ὁ δὲ παρακ πάντοτε ὡς ἐκ τοῦ ριζικοῦ —τύπου τέτρηκα, τέτρημαι.

Τιτρώσκω, (πληγόνω), μέλλ. τρώσω κτλ.

Τίω (τιμῶ) μόνον ποιητ. καὶ ὑμαλόν.—Εἰς τὴν σημασίαν τοῦ δί- δωμι δίκην, ἡ πληρόνω τὴν ποινὴν μου εἶναι: Τίνω μέλλ. τίσω, παρακ. παθ. τέτισμαι, ἀόρ. α. παθ. ἐτίσθην. Τὸ ΜΕΣ. τίνομαι (τίσομαι ἐτισάμην) ἔχει σημασίαν ἐκδικῶ, τιμωρῶ.

Τλῆναι (βαστάσαι τολμῆσαι), ἀόρ. τοῦ ΤΛΑΩ, ἔτλην, τλήθι, τλαῖν, τλῆναι — Παρακ. τέτληκα· ὅθεν τὰ κατὰ συγκοπὴν τέτλαμεν, τέτλατε, τετλάσι. || ΤΜ. Ζ. Τέμνω.

Τρέφω, μέλλ. θρέψω (Ζ. ἔμπ. §. 180), παρακ. τέθροφα. (§. 118. β' Σημ.) Παρακ. παθ. τέθραμμαι, τεθράφθαι, ἀόρ. παθ. ἐτράφην, σπανίως ἐθρέφθην, ῥηματ. θρεπτός.

Τρέχω, σπανίως μέλ. θρέξομαι, (§. 180)· συνήθως δὲ ἐκ τοῦ ΔΡΕΜΩ Ἀόρ. ἔδραμον. μέλλ. δραμοῦμαι, παρακ. δεδράμηκα· (§. 157). Ποιητ. δέδρομα. || ΤΡΥΦΩ, Ζ. Θρύπτω.

Τρώγω Μέλ. τρώξομαι, ἀόρ. ἔτραγον (ἐκ τοῦ ΤΡΑΓΩ).

Τυγχάνω, Ζ. Τεύχω.

Τύπτω, ἀττ. συνηθέστερον μέλλοντα ἔχει τυπτήσω· ῥημ. τυπτητέος.

Τύφω (καπνίζω, καίω), μέλλ. θύψω κτλ. (§. 180), ἀόρ. παθ. ἐτύφην.

ὑπισχνοῦμαι, Ζ. εἰς τὸ ἔχω.

ΦΑΓΩ, Ζ. ἐσθίω.

Φαίνω, φανῶ, πέφηνα, Παθ. παρακ. πέφασμαι, β' πρόσωπ. πέφασαι, γ' πέφασται, γ' πληθ. πέφανται, Ἀπαρέμφ. πεφάνθαι.

Φέρω, ἐκ τοῦ ΟΙΩ, μέλλ. οἴσω — ἔπειτα (ἐκ τοῦ ΕΓΚΩ ἢ ΕΝΕΓΚΩ), ἀόρ. α' ἤνεγκα, ἀόρ. β' ἤνεγκον, παρακ. ἐνήνοχα (Πρὸς §. 118. β'. Σημ.)· παρακ. παθ. ἐνήνεγμαι, ἀόρ. παθ. ἤνεχθην — μέλλ. παθητ. ἐνεχθήσομαι ἢ οἰσθήσομαι — ΜΕΣ. Ῥημ. οἰστέος, οἰστός.

Φημί, ἐκ τοῦ ΦΑΩ, μέλλων φήσω. Ζήτ. τὸν σχηματισμὸν του σελ. 57. Κατ' ἀφίρσεις δὲ τοῦ φ ἐγεννήθησαν χρήσιμοι εἰς τοὺς διαλόγους ἐνεστῶς ἡμῖ, καὶ παρατ. ἦν, ἦ· ἀντὶ ἔφην, ἔφη, ἡ φῆν, φῆ. Π. γ. ἦν δ' ἐγὼ (ἐγὼ εἶπα), ἀντὶ τοῦ ἐγὼ δὲ ἔφην· ἦ δ' οὐ (εἶπεν αὐτός).

Φθάνω, ἐκ τοῦ ΦΘΑΩ ἢ φθάσω, ἔφθασα ἢ φθήσομαι, ἔφθην (φθῶ, φθῆναι, φθάς)· παρακ. ἔφθακα (§. 156, Σημ. γ').

Φύω, φύσω, ἔφυσα — Ἄλλ' ὁ παρακ. πέφυκα, καὶ ὁ ἀόρ. β' ἔφυν, φύναι, φύς, ἔχουν ἀμετάβαστον ἢ παθητικὴν σημασίαν. Τούτων ἐνεστῶς καὶ μέλλ. εἶναι φύομαι, φύσομαι (§. 159. β' Σημ.).

Χαίρω, μέλλ. χαίρήσω, ἀόρ. (ἐκ τοῦ παθητ.) ἐχάρην, καὶ ἐκ τούτου παρακ. μὲ ἐνεστῶτος δύναμιν κεχάρηκα, συνηθως κεχάρημαι (§. 157).

Χέω, χεῖς, χεῖ (§. 146), μέλλ. χεύσω, ἀόρ. α' ἔχεα, Ἀπαρέμφ. χέαι, Προστ. χέον, χεάτω κτλ. — Παρακ. κέχυκα, παρακ. παθ. κέχυμαι (§. 133), ἀόρ. ἐχύθην — ΜΕΣ.

Χράω. Τοῦ ῥήματος τούτου πρέπει νὰ διακρίνωμεν πέντε σχηματισμοὺς μὲ τὰς σημασίας των.

α'. χράω (δίδω χρησμὸν), ὁμαλὸν, χρῶ, χρᾶν, χρήσω κτλ. ἀόρ. παθητ. ἐχρήσθην.

β'. κίχρημι (δανείζω) κατὰ τὸ ἴστημι χωρὶς ἀόρ. α'. χρή-

σω, ἔχρησα, κτλ. ΜΕΣ. κίχραμαι (δανείζομαι), χρήσομαι, ἐχρησάμην.

γ'. | χράομαι (μεταχειρίζομαι) εἰς τὴν συναίρεσιν λαμβάνει ἡ ἀντί α χρῆ (β'. πρόσωπ.) χρῆται, χρῆσθαι (§. 147) κτλ. Τάλλα ὁμαλά, ἀόρ. ἐχρησάμην, παρακ. κέχρημαι· ῥηματι. χρηστέος, χρηστός.

δ'. χρῆ (χρειάζεται, εἶναι ἀναγκαῖον), ἀπρόσωπ. διευθύνεται ἐν μέρει κατὰ τὰ εἰς μι ῥήματα· Ἀπαρέμφατ. χρῆναι, Εὐκτ. χρεῖν, Ὑποτακτ. χρῆ, Μετοχ. τὸ χρεών ἐκ τοῦ χρεῶν, ὡς ἐκ τοῦ λαὸς τὸ λεώς. Παρατ. ἐχρῆν (μὲ ἀνώμαλον τονισμόν) ἢ χρῆν (οὐδέποτε ὁμῶς ἔχρη)—Μέλλων χρήσει κτλ.

ε. ἀπόχρη (εἶναι ἱκανόν), πληθ. ἀποχρῶσιν. Ἀπαρέμφατ. ἀποχρεῖν. Μετοχ. ἀποχρῶν, ὦσα, ὦν. Παρατ. ἀπέχρη—Μέλλ. ἀποχρήσει.

Χρώννυμι, Μέλλ. χρώσω κτλ. (§. 158. β'.) Παρακ. παθητικ. κέχρωσμαι κτλ.

Χώννυμι (σωρεύω γῆν), καὶ ὁμαλῶς χόω, Μέλλ. χώσω κτλ. Ἀπαρέμφ. χοῦν. Παθ. παρακ. κέχωσμαι.

ὠθέω (σπρώχνω) φυλάττει τὴν συλλαβικὴν αὖξιν (§. 106 Σημ.), ἐώθουν, καὶ σχηματίζει· μέλλ. ὠθήσω καὶ ὤσω (ἐκ τοῦ ὠθῶ)—ἔωσα, ἔωσμαι, ὤσαι κτλ.

36. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΩΝ.

(Σελ. 59).

§. 161. Τὰ εἰς ὡς τροπικὰ ἢ ποιότητος ἐπιρρήματα ἐμποροῦν νὰ θεωρηθοῦν ὡς πτώσεις τις ἐπιθέτου ὀνόματος, ἐκ τοῦ ὁποίου τῆς γενικῆς πληθυντικῆς γίνονται μὲ τροπὴν τοῦ ν εἰς σ' οἷον φίλος, φίλων, φίλως· σώφρων, σωφρόνων, σωφρόνως· χαρίεις, χαριέντων· χαριέντως· εὐθύς, εὐθέων, εὐθέως· ἀληθής, ἀληθέων ὦν, ἀληθέως ὧς.

§. 162. Πτώσεις ὀνομάτων διὰ τὸν εἰς τὴν σύνταξιν ἀποδοθησόμενον λόγον καὶ μὲ τὴν ἔλλειψιν λαμβάνονται ἐπιρρήματικῶς· καὶ ἐὰν ἀπνυτῶνται συχνὰ οὕτως, ἐκλαμβάνονται ἐντελῶς ὡς ἐπιρρήματα· οἷον ἡ δοτικὴ κομιδῇ, κυρίως μὲ ἐπιμέλειαν, καὶ ἐκ τού-

του κατὰ πολλά· ὡσαύτως, σπουδῇ, κυρίως μὲ ταχύτητα, μὲ κόπον· ὅθεν, δυσκόλως, μόλις. Προσέτι· δοτικαί τινες θηλυκῶν τινων ἐπιθέτων, ὅπου ἐννοεῖται τὸ ὁδῶ λαμβάνονται ὡς ἐπιρρήματα· οἷον κοινῇ, πεζῇ, ἰδίᾳ, δημοσίᾳ. Καὶ αἰτιατικαί· οἷον ἀρχὴν (κατὰ τὴν ἀρχὴν, καὶ ἐπομένως παντελῶς)· προῖκα (ἐκ τοῦ προῖξ) καὶ δωρεάν, ἀντὶ ἀμισθί καὶ ἀποτε ἀνωφελῶς· μακράν (δηλ. ὁδόν) ἀντὶ πόρρω.

Σημείωσις. Τινὲς δὲ εἶναι σύνθετοι· οἷον παρακρημα ἀντὶ εὐθὺς (κυρίως ἐνῶ γίνε-ται αὐτὸ τὸ πρᾶγμα)· καθά καὶ καθάπερ (ἀντὶ καθ' ὃ, καθ' ἅπερ), καὶ πούρ-γου ἀντὶ πρὸ παντὸς ἄλλου ἔργου γινόμενον, ἤγουν ἀναγκάσιον. Τοιαῦται σύνθετοί τινες λέξεις δέχονται μεταβολὴν γραφῆς καὶ τονισμοῦ, οἷον ἐκποδῶν (ἀντὶ ἐκ ποδῶν, ἀπὸ τοῦ πόδας, ἤγουν μακράν)· ἐμποδῶν (ἀντὶ ἐν τῷ τόπῳ τῶν ποδῶν, καὶ ἐπομένως ἐμπόδιον).

§. 163. Οὐδέτερα ἐπιθέτα εἰς τὴν αἰτιατικὴν λαμβάνονται ἐνι-κῶς καὶ πληθυντικῶς ὡς ἐπιρρήματα, οἷον ταχὺ, μικρὸν καὶ μικρά, πολὺ καὶ πολλά· ἀλλ' ὅταν εἶναι παραθετικά, τὸ μὲν ἐνικὸν προσι-διάζει εἰς τὴν σύγκρισιν, τὸ δὲ πληθυντικὸν εἰς τὴν ὑπέρθεσιν· οἷον σοφώτερον, αἰσχιστα. Ἡ δὲ εἰς ὡς κατὰληξις τούτων εἶναι καταχρη-στικῇ, οἷον καλλιόνως ἀντὶ κάλλιον.

Σημείωσις. Τὸ ἐξηγήσεως οἷον εἶναι ἀναφορικῶς ὀνόματος τοῦ οἷον (ὅποιον εἶναι τὸ) ὀνομαστικῇ (Ζήτει σελ. 89).

§. 164. Ἀντὶ τῆς ὡς καταλήξεως εἶναι καὶ ἄλλη ἀρχαιοτέρα ὡ· οἷον οὕτως καὶ οὕτω· ἄφνω, ὀπίσω, καὶ τὰ ἐκ προθέσεων, ἔξω, ἔσω καὶ εἴσω, ἄνω, κάτω, πρόσω, πόρρω. Ταῦτα σχηματίζουν ὡσαύτως καὶ παραθετικά· ἀνωτέρω, ἀνωτάτω, εἰς τὰ ὅποια ἤκο-λούθησαν καὶ ἄλλοι τύποι ἀνόμοιοι· οἷον ἐνδον, ἐνδοτάτω· ἐκάς, ἐκαστέρω· ἀγγυρῶ, ἀγγοτάτω· μακράν, μακροτέρω.

§. 165. Ὅλα δὲ ὅσα δέχονται παράθεσιν, μὴ γινόμενα ἐκ χρη-σίμων ἐπιθέτων, διαφυλάττουσι τὴν ἀναλογίαν ἐκείνων· ἐγγύς, ἐγγυτέρω ἢ ἐγγύτερον, ἢ ἐγγιον, ἐγγιστα· ἄγχι, ἄττον, ἄγχιστα· μάλα, μᾶλλον, μάλιστα· ἥττον, ἥκιστα (ἐκ τοῦ ἥττον ἐπιθέτου). Ἄς σημειωθῶσι δὲ καὶ τὸ πέρα, περαιτάτω, περαιτάτα· πλησίον, πλησιαιτέρον ἢ πλησιέστερον· πούργου, προυργαίτερον.

§. 166. Ῥημάτων τινὲς τύποι διὰ τῆς συχνῆς χρήσεως ἔγειναν ἐπιρρήματικά μόρια· οἷον ὥφελον (Ζήτ. τὸ ἀνώμ. ὀφείλω)· ἰδοῦ

(Ζ. τὸ ἀνὼμ. ὀράω)· εἶεν ἐκ τοῦ εἴη· ἄγε, φέρε (ἐνικῶς τὸ αὐτὸ καὶ πληθ.)· ἔθι (ἐνικῶς) καὶ ἔτε (πληθυντικῶς).

Σημείωσις. Τὸ δεῦρο κεῖται καὶ ἀντὶ προστακτικοῦ ῥήματος, ἐλθὲ ἐδῶ, τότε δὲ ἔχει καὶ πληθυντ. δεῦτε, τὸ ὅποιον ἐξηγεῖται ὡς ἐκ τοῦ δεῦρ' ἔτε.

§. 167. Ἐπιρρήματά τινα τόπου διὰ τὴν σημασίαν τῆς ἀπὸ λαμβάνουσι εἰς τὸ τέλος θεν· διὰ τὴν τῆς εἰς, τὸ σε· διὰ τὴν τῆς ἐν, τὸ θι· οἷον ἄλλοθεν, ἀπ' ἄλλον τόπον· ἄλλοσε, εἰς ἄλλον τόπον· ἄλλοθι, ἐν ἄλλῳ τόπῳ. Ἡ τελευταία συλλαβὴ πρὸ τῆς καταλήξεως ταύτης δέχεται τροπὰς, αἵτινες μόνον διὰ τῆς παρατηρήσεως διδάσκονται· οἷον Ἀθήνηθεν, οὐρανόθεν, ἀγρόθι.

§. 168. Τῶν σημαινόντων εἰς, προστίθεται δε εἰς τὴν αἰτιατικὴν ἀμετάβλητον μένουσαν· οὐρανόνδε, ἐρεβόσδε.

Σημείωσις α'. Οἰκάδε (ἐκ τοῦ οἶκος), καὶ φύγαδε (ἐκ τοῦ φυγῆ) εἶναι ἀνωμαλία· εἰς δὲ τὰ Ἀθήναζε, Θήβαζε τὸ δ μετὰ τοῦ σ γίνεται ζ (§. 40), ἀντὶ Ἀθήνας δε κτλ. Ἐχρυσὶ δὲ τὸ ζ καὶ τινα ἐνικὰ, οἷον θήραζε (ἐκ τοῦ θύρα), Ὀλυμπιάζε (ἐκ τοῦ Ὀλυμπία).

Σημείωσις β'. Εἰς τὰ σημαίνοντα ἐν, πόλεων τινων ὀνόματα προσλαμβάνουσι καὶ μάλιστα πρὸ συμφώνου μὲν σι πρὸ φωνήεντος δὲ ἄσιν· οἷον Ἀθήναι, Πλαταιῆσιν, Ὀλυμπῆσιν (ἐκ τοῦ Ἀθῆναι, Πλαταιαί, Ὀλυμπία). — Τινὰ δὲ λαμβάνουσι οἱ ἰσθμοί, Πυθοί, Μίγαροι (ἐκ τοῦ ἰσθμός, Πυθώ, Μίγαρα) καὶ περισπῶνται πάντοτε πλην τοῦ οἴκου. Ἡ δὲ κατάληξις αὕτη εἶναι ἀληθῶς δοτικὴ πτώσις, ἄλλῳ μὲν ὁμαλῇ, οἷον Πυθοί, ἄλλῳ δὲ ἀρχαϊκῶς καὶ ἀνώμαλος. Τὸ δὲ Ὀλυμπῆσιν εἶναι δοτικὴ πληθ. τοῦ Ὀλυμπίας καὶ δὲν ἀνήκει ἐνταῦθα.

§. 169. Πολλὰ ἐπιρρήματα, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δεικτικὰ λαμβάνουσιν ἐπὶ τέλους τὸ ι, καθὼς καὶ αἱ δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι (§. 60)· οἷον οὕτωςι, ἐντευθενί, ἐνθαδί, ὠδί, νυνί, δευρί· τὰ δὲ ἀναφορικὰ, ἀορίστως λαμβανόμενα, τὸ οὖν ἢ δήποτε (§. 60)· οἷον ὅπως οὖν καὶ ὅπως οὖν—ὅπουδὴποτε κτλ.

§. 170. Ἐκ τοῦ ποτὲ καὶ πῶς σχηματίζονται καὶ ἀρνητικά, οἷον οὐποτε, μήποτε, οὐπως, μήπως. Συνηθέστατα ὅμως γίνονται τὰ ἀρνητικὰ ἀπὸ τὸ ἀρχαῖον ἐπίθετον οὐδαμὺς, μηδαμὺς, ἀντὶ τοῦ οὐδεῖς, μηδεῖς· οἷον οὐδαμῶς, οὐδαμοῦ, οὐδαμῇ, οὐδαμόθεν.

Σημείωσις. Περὶ τῶν ἐπιρρηματικῶν μορίων Ζήτει εἰς τὸ Συντακτικόν, καὶ μάλιστα εἰς τὰ Λεξικά, ὅπου ἐξηγούνται καὶ ἡ γένεσις τοῦ σχήματός των καὶ ἡ σημασία των.

37. ΕΠΙ ΤΩΝ ΠΡΟΘΕΣΕΩΝ.

§. 171. Πολλὰ δισύλλαβοι προθέσεις ἀναβιβάζουσι τὸν τόνον ἐπὶ τῆς παραληγούσης, τὸ ὁποῖον λέγεται ἀναστροφή· γίνεται δὲ τοῦτο, α'. ὅταν μετατεθοῦν μετὰ τὴν πτώσιν, μὲ τὴν ὁποίαν συντάσσονται· οἷον τούτου πέρι, ἀντὶ περὶ τούτου. θεῶν ἄπο, ἀντὶ ἀπὸ θεῶν.

β'. ὅταν κεῖνται ἀντὶ τοῦ συνθέτου ῥήματος ἐξ αὐτῶν καὶ τοῦ εἰμί^{*)}. Τότε καὶ ἡ ἐν, ἰωνικῶς, ἐνί, συνηθίζεται κοινῶς εἰς ταύτην τὴν χρῆσιν· οἷον ἐγὼ πάρα, ἀντὶ πάρεμι—ἐπι, ἐνι, ὑπο, ἀντὶ ἔπεστιν, ἔνεστιν, ὕπεστιν.

§. 172. Ἡ εἰς Ἀττικῶς λέγεται ἐς.

Ἡ ἐκ πρὸ φωνήεντος λέγεται ἐξ.—Ἡ σὺν Ἀττικῶς ζύν.

*) Ἡ ὀρθότερον εἰπεῖν, ὅταν ἡ πρόθεσις κεῖται ὡς μόνον ἐπὶ ῥήματι, καὶ παραλείπεται ἐννοούμενον ἐξωθεν τὸ ῥῆμα εἶναι.

BIBLION TRITON.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΟΝ.

1. ΕΙΔΟΣ ΚΑΙ ΣΧΗΜΑ ΤΩΝ ΛΕΞΕΩΝ.

§. 173.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΟΝ μέρος τῆς Γραμματικῆς λέγεται τὸ ἐξετάζον, τίνες μὲν λέξεις εἶναι πρωτότυποι, τίνες δὲ αἱ ἐκ τῶν πρωτοτύπων παραγόμεναι, τὸ ὁποῖον λέγεται εἶδος τῶν λέξεων, ἢ τίνες εἶναι ἀπλαῖ. καὶ τίνες σύνθετοι, τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται σχῆμα. Διὰ τοῦτο,

Εἶδη μὲν εἶναι δύο· πρωτότυπον, οἷον μέγας· παράγωγον, οἷον μείζων.

Σχήματα δὲ δύο· ἀπλοῦν, οἷον γράφω· σύνθετον, οἷον συγγράφω, καταγράφω κτλ.

Ἐκ τῆς γνώσεως τοῦ ἔτυμολογικοῦ μέρους καὶ τινων ἰδιαιτέρων κανόνων ἐξήρτηται ἡ ὀρθογραφία. Περὶ τούτου μέλλοντες νὰ διαλάβωμεν ἐνταῦθα, ἀνάγκη εἶναι νὰ ἐξεύρωμεν τοὺς τόνους καὶ τὰ πνεύματα, καὶ πάθη τινὰ τῶν συμφώνων συμβαίνοντα εἰς τὴν ἀπὸ μιᾶς λέξεως εἰς ἄλλην μετάβασιν, τὰ ὁποῖα ὄχι μόνον ἐξηγοῦσι πολλὰ τῶν προεκτεθέντων, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ ἐφεξῆς εἶναι ἀναγκαῖα.

2. ΤΟΝΟΙ. ΠΝΕΥΜΑΤΑ.

174. Τόνος εἶναι τάσις καὶ κτύπος τῆς φωνῆς ἐπὶ τῆς συλλαβῆς κατὰ κανόνας. Εἶναι δὲ τόνοι τρεῖς, ὀξεῖα (´), βαρεῖα (˘), περισπωμένη (˜).

α. Τόποι τῆς ὀξεῖας εἶναι τρεῖς· ἡ λήγουσα συλλαβὴ τῆς λέξεως, ἡ παραλήγουσα καὶ ἡ προπαραλήγουσα (§. 64), οἷον ἀγαθός, Σωκράτης, δίκαιος· καὶ ἡ μὲν πρώτη λέξις ἐκ τῆς ὀξεῖας λέγεται ὀξύ-

τονος, ἡ δὲ δευτέρα παροξύτονος, ἡ αὐτὴ δὲ καὶ βαρύτονος, ἡ δὲ τρίτη προπαροξύτονος.

β'. Τόπος τῆς βαρείας εἶναι εἷς, ἡ λήγουσα, ὅταν ἀκολουθῇ ἄλλη λέξις· οἷον ἀνὴρ δὲ χρηστὸς χρηστὸν οὐ μισεῖ ποτε· ἐξαίρουνται δὲ τὰ ἐρωτηματικά τίς, τί· διότι, καὶ ἐὰν ἀκολουθῇ λέξις ἄλλη, γράφομεν, τίς εἶπεν; (ὅχι δὲ τίς εἶπεν;)

γ'. Τόποι δὲ τῆς περισπωμένης εἶναι δύο· λήγουσα καὶ παραλήγουσα· οἷον ποιῶ, ποιῶμαι· καὶ τὸ μὲν πρῶτον λέγεται περισπώμενον, τὸ δὲ δεύτερον προπερισπώμενον.

§. 175. Πνεύματα δὲ εἶναι δύο· ψιλὴ (') καὶ δασεῖα ('). Πᾶσα λέξις ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένη δέχεται κατ' ἀρχὰς ἓν ἐκ τῶν δύο τούτων.

Εἰς δὲ τὰς συνθέτους λέξεις, ὅταν ἡ δευτέρα ἀρχῇται ἀπὸ δασυνομένου φωνήεντος, καὶ ἡ πρώτη τελευτᾷ εἰς ψιλὸν σύμφωνον, τὸ ψιλὸν τρέπεται εἰς τὸ συγγενές του δασύ· οἷον καθηγεμών· ἀλλ' ὅταν φιλοῦται, φυλάττει ἄτρεπτον, οἷον ἐπερωτῶ (§. 178).

3. METABOLH TON SYMFONON.

§. 176. Τὰ ἀπλᾶ σύμφωνα θεωρούμενα ὡς ἐκ τῶν ὀργάνων τοῦ στόματός μας, διὰ τῶν ὁποίων ἐκφωνοῦνται, διαιροῦνται

εἰς τὰ διὰ χειλέων, β, π, φ, μ·

εἰς τὰ διὰ γλώσσης, δ, τ, θ, ν, λ, ρ, σ·

εἰς τὰ δι' οὐρανίσκου, γ, κ, χ·

Εἶπαμεν δὲ καὶ πρότερον (§. 61) ὅτι ἐκ τούτων εἶναι συγγενῇ τὰ δασέα καὶ τὰ μέσα καὶ τὰ ψιλὰ· τὸ μὲν φ μετὰ π καὶ β, τὸ δὲ χ μετὰ κ καὶ γ, τὸ δὲ θ μετὰ τ καὶ δ.

§. 177. Ὅσα λοιπὸν προφέρονται διὰ τοῦ αὐτοῦ ὀργάνου ἢ συγγενέουσιν, ἔχουσι μεγάλην κλίσιν νὰ μεταβάλλωνται εἰς ἄλληλα, ὅταν συμβαίῃ μεταβολὴ τις εἰς τὴν λέξιν. Αὐτὸ δὲ τοῦτο εἶναι καὶ ἀρχέγονος αἰτία τῆς διαφορότητος τῶν διαλέκτων· οἷον

α'. Τὰ δασέα τρέπονται εἰς ἄλληλα, θλαῖν (Ἄττ.) φλαῖν.

β'. Τὰ μέσα, γλήφω, Ἄττ. βλήχων· γῆ, δωρ. δᾶ.

γ'. Τὰ ψιλὰ· τὸ π (εἰς τὰ ποῦ, πῶς. ποῖος κτλ.) εἰς κ ἰωνικῶς (κῶ, κῶς, κοῖος κτλ.)· καὶ τὸ τ εἰς π· οἷον πέντε, πέμπε Αἰολ.

δ Τὰ ἀμετάβολα· οἱ Δωριεῖς ἔλεγον ἦνθον ἀντὶ ἤλθον, οἱ Ἴωνες πλεύμων ἀντὶ πνεύμων. Τὸ Ἴωνικὸν νῖν Δωρικῶς ἐλέγετο μίν.

ε. Τὰ τοῦ αὐτοῦ ὀργάνου· οἱ Ἀττικοὶ ἔλεγον πλέον γναφεύς παρὰ κναφεύς· καὶ οἱ Ἴωνες μετέβαλαν κῆποτε τὰ δασέα εἰς τὰ ἀντίστοιχά των ψιλὰ· δέχομαι ἀντὶ δέχομαι· αὐτῖς, ἀντὶ αὐθις· ἀσπάραγος ἀντὶ ἀσφάραγος.

ς'. Τὸ σ ἀντὶ τῶν ἄλλων γλωσσικῶν γραμμάτων· ἀντὶ τοῦ τ· τὸ Δωρ. ἀντὶ σύ.

ἀντὶ ν'—Δωρικῶς τύπτομες ἀντὶ τύπτομεν.

ζ'. Τὰ διπλᾶ ἀλλάσσονται μὲ τὰ συγγενῇ των ἀπλᾶ· ἐξαιρέτως δ μὲ ζ, ζορξ ἀντὶ δορξ, μάδα Δωρ. ἀντὶ μάζα. Συνηθέστερα ὅμως ἐμεταχειρίζοντο οἱ Δωριεῖς εἰς τὸ μέσον ἀντὶ ζ τὸ σδ· συρίσδω ἀντὶ συρίζω (§. 59).

Σημ. Δὲν πρέπει νὰ ἐκλάβωμεν γενικᾶς τὰς μεταβολὰς ταύτας. Εὐρίσκεται μάλιστα μεταβολὴ μοναδικῇ τῆς σὺν εἰς ξὺν, ἥτις δὲν συμβαίνει εἰς καμμίαν ἄλλην λέξιν ἀρχομένην ἀπὸ σ. Δύω ὅμως μεταβολαὶ εἶναι τότεν συχναί, ὥστε πρέπει νὰ σημειωθῶσι χωριστᾶ, δηλαδὴ ττ καὶ σσ· ῥρ καὶ ρσ, ἐκ τῶν ὑποίων ττ καὶ ῥρ εἶναι τῶν Ἀττικῶν, σσ δὲ καὶ ρσ τῶν Ἰόνων· οἷον τάττειν, τάσσειν· γλῶττα, γλῶσσα· ἄρρην, ἄρσπν· κόρρη, κόρση (παρεῖα. Μ' ὅλον τοῦτο τὰ Ἴωνικά εὐρίσκονται καὶ εἰς ἐνδοξοὺς τῆς Ἀττικῆς συγγραφεῖς.

§. 178. Τὰ ψιλὰ τρέπονται εἰς τὰ συγγενῇ των δασέα, ὅταν εἰς τὴν σύνθεσιν ἡ ἀπλῇ λέξις ἄρχηται ἀπὸ φωνῆν δασυνόμενον· π. χ. αἱ λέξεις ἐπὶ, δέκα, αὐτὸ, συντιθέμεναι μὲ τὸ ἡμέρα, ἀποτελοῦσιν ἐφήμερος, δεχήμερος, αὐθήμερος. Τὸ αὐτὸ δὲ γίνεται, καὶ ὅταν τοιαῦται λέξεις εἶναι χωρισμέναι ἀσυνδέτως· π. χ. τὸ οὐκ γίνεται οὐχ ὁσίως· καὶ παρεμπιπτούσης τῆς ἀποστροφῆς (§. 196)· οἷον ἀπὸ, ἀφ' οὗ· ἀντὶ, ἀνθ' ὧν.

Σημ. Οἱ Ἴωνες ὅμως φυλάττουσι τὰ ψιλὰ· οἷον ἐπ' ὅσον, μετιστάναι (ἀντὶ ἐφ' ὅσον μετιστάναι). Πρβ. §. 117, ε.

§. 179. Ὅταν ἐπὶ τῆς αὐτῆς λέξεως εὐρεθῶσι δύο συλλαβαὶ ἀλλεπάλληλοι ἀρχόμεναι ἀπὸ δασύ, οἱ Ἕληνες μὴ ὑποφέροντες τὴν ὁμοηχίαν, μετέβαλλαν τὸ πρῶτον δασὺ εἰς τὸ συγγενές του ψιλόν. Ἐκ τούτου ἐξηγεῖται ὁ ἀναδιπλασιασμός των ἀπὸ δασέων ἀρχομένων· οἷον πεφίληκα, κεχώρηκα, θεθαύμακα, ἀντὶ φεφίληκα, χεχώρηκα, θεθαύμακα.

§. 180. Ὀλίγαι τινὲς λέξεις ἔχουσι κυρίως εἰς τὴν ῥίζαν τὰν δύο δασεία, ἐκ τῶν ὁποίων κατὰ τὸν ἀνωτέρω νόμον τὸ πρῶτον μετέβη εἰς ψιλόν· οἷον ΘΡΕΦΩ ῥίζα, ἐνεστώς τρέφω, Μέλλων. Ὠρέψω· πρᾶγῳγα· τροφή, θρεπτήριον, θρέμμα. Εἰς τοιαύτας τινὰς λέξεις ὁ θεματικὸς τύπος ὁ εὐρισκόμενος εἰς τὰ Λεξικά (ὀνομαστικῇ, ἐνεστώσῃ) κρατεῖ κατ' ἀρχὰς τὸ δασύ, ἐπειδὴ τὸ δεύτερον δὲν εἶναι τοιοῦτον· τὰ δὲ ἀπ' αὐτοῦ τὸ τρέπουν, ἐπειδὴ τὸ δεύτερον φαίνεται δασύ ἐκ τῆς κλίσεως· οἷον ΘΡΙΧ θεματικὸς τύπος, θριξ ὄνομ. τριχός, θριξί, τριχώω. Πρβ. εἰς τὸν κατάλογον ἀνωμ. ῥημάτων τρέγω, θάπτω.

§. 181. Σπανίως ἐκ δύο ἁλλεπαλλήλων δασέων τρέπεται τὸ δεύτερον· καὶ τὸ σπάνιον τοῦτο γίνεται εἰς τὰ προστακτικὰ τὰ λήγοντα εἰς θι· οἷον τύφθητι, ἀντὶ τύφθηθι.

Σημ. α. Εἰς λέξεις τινὰς μεταβάλλουσιν οἱ μὲν Ἴωνες τὸ πρῶτον δασύ, οἱ δὲ Ἀττικοὶ τὸ δεύτερον, καὶ ἀντιστρόφως· οἷον χιτών, Ἴων. κιθών· ἐντεῦθεν, ἐνταῦθα, Ἴων. ἐνθεῦτεν, ἐνθαῦτα.

Σημ. β. Ἡ τῶν παθητικῶν ῥημάτων κατάληξις θην τρέπει τὸ προηγούμενον θ εἰς μόνον τὰ ῥήματα, θεῖν, θείναι· ἐτύθην, ἐτέθην, τεθείς· ἀλλ' ὅχι εἰς ἄλλα ῥήματα, οἷον ἐχύθην, ὠρθόθην, ἐθρέφθην, ἐθέλχθην. Ἐν γένει δὲ εἰς τὰς ἄλλας παραγωγὰς καὶ συνθέσεις ὁ κανὼν χάνει τὴν δύναμίν του· διὰ τοῦτο ἐλεγαν, πανταχόθεν, Κορινθοῦσι, μάχεσθαι, ἀμφιχυθεῖς, κτλ.

Σημ. γ. Καὶ ἔτιαν ἡ λέξις ἄρχεται ἀπὸ φωνῆν δασυόμενον, ἐὰν ἀκολουθῇ γράμμα δασύ, ἢ δασεῖα τρέπεται εἰς ψιλόν, οἷον ῥίζα ῥιχ, ἐνεστ. ῥχω, Μ. ῥξω, ἐκτικός, ὅχῃ· ὡσαύτως ἀφῇ (ἐκ τοῦ ἄπομαι) ὕθεν ἐπαφῇ· ἐξαιρεῖται τὸ ὑφαίνα.

§. 182. Ἐκ τῆς ἐπαλλήλου συνδρομῆς τῶν συμφώνων συμβαίνουν τραχύτητες καὶ κακοφωνία, τὰ ὅποια ἀπέφευγαν οἱ εὐαίσθητοι Ἕλληνες. Τρία σύμφωνα, ἢ ἓν καὶ ἓν διπλοῦν δὲν δύνανται· νὰ εἶναι ἁλλεπάλληλα (παρεκτὸς τῶν συνθέτων δύσφθαρτος, ἐκπτωτος, ἐκψύχω), ἐὰν τὸ πρῶτον ἢ τὸ τελευταῖον δὲν εἶναι ὑγρὸν ἢ γ πρὸ γράμματος τοῦ οὐρανίσκου, οἷον πεμφθίεις, σκληρὸς, τέγξω. Ἄλλως δὲ, πρέπει ἓν ἐκ τῶν τριῶν νὰ ἀποβληθῇ. (Ζήτει §. 132 Σημείωσις εἰς τὸν παθητικὸν παρακείμενον.)

Σημ. Ἐὰν τὰ ἀμετάβολα μ, ν, ἐκβαλλομένου φωνήεντος, ἀκολουθῶσιν ἀμέσως εἰς ἀμετάβολα λ, ρ, παρεντίθεται μεταξὺ τῶν τὸ τοῦ πρώτου τῶν ὑγρῶν συγγενῆς μέσων (β, ἢ δ,)· οἷον ἐκ τοῦ ἡμέρα γίνεται μεσημερία· ἐκ τοῦ μεμέληται ἔγεινα τὸ ποιητ. μέμεληται· ἀνὴρ γενικ. ἀνδρὺς (§. 18). Κἀποτε δὲ ἡ μετάθεσις φέρει εἰς ἄλλον τόπον δι' εὐφωνίαν τὰ σύμφωνα· οἷον ἔδρακον ἐκ τοῦ δερκω (§. 123 γ').

§. 183. α. Δύω ἄφωνα διαφόρων ὀργάνων τότε μόνον συντίθενται, ὅταν τὸ δεύτερον εἶναι τῆς γλώσσης· ὅθεν ὁ κανὼν: Πρὸ ψιλῶ μόνον ἵσταται ψιλὸν, πρὸ δασέως δασύ, καὶ πρὸ μέσου μέσον· οἷον ἐπτὰ, νυκτὸς, ἄχθος, φθάνω, βδελυρός.

β'. Ἐὰν λοιπὸν εἰς τὸν σχηματισμὸν συντρέχουν δύο ἑτεροειδῆ γράμματα, πρέπει συνήθως τὸ πρῶτον νὰ δεχθῇ τὴν ιδιότητα τοῦ δευτέρου· οἷον διὰ τῶν καταλήξεων τοις, δην, θεις γίνεται ἐκ μὲν τοῦ γράφω, γραπτὸς, γράβδην, ἐκ δὲ τοῦ πλέκω, πλεχθεῖς.

γ'. Ἐκ δύο ἠνωμένων ὁμοειδῶν εἰς τὴν παραγωγὴν μεταβάλλονται καὶ τὰ δύο· οἷον ἐκ τοῦ ἐπτὰ καὶ ὀκτὼ γίνεται ἔβδομος, ὄγδοος· καὶ ἐὰν ἐκ δύο ψιλῶν τὸ δεύτερον διὰ τὴν δασείαν τρέπεται εἰς δασύ (§. 178), τρέπεται καὶ τὸ πρῶτον· οἷον ἐπτὰ, ἡμέρα, ἐφθήμερος· νύκτα, νύχθ' ὅλην.

δ'. Μόνον ἡ πρόθεσις ἐκ μένει ἄτρεπτος πρὸ παντὸς συμφώνου, οἷον ἐκθεῖναι, ἐκδοῦναι.

§. 184. Τὰ ἡμίφωνα λ, μ, ν, ρ, σ, καὶ τὸ ἄφωνον τ διπλασιάζονται πολλάκις.

α. Πᾶσα λέξις ἀρχομένη ἀπὸ ρ, καὶ συντιθεμένη μὲ λέξιν λήγουσαν εἰς φωνῆεν, πλὴν διφθόγγου, λαμβάνει καὶ δεύτερον ρ, οἷον ἀμφιῤῥεπής, ἐπίρρημα, ἔρρεπον, ἐρρητόρευσον, ἐπειδὴ καὶ ἡ συλλαβικὴ αὐξησης τῶν ἀπὸ ρ ἀρχομένων ῥημάτων ἀκολουθεῖ τὸν κανόνα.

β'. Τὰ δασέα δὲν διπλασιάζονται ποτε, ἀλλ' ἀντ' ἐπαναλήψεως τοῦ αὐτοῦ λαμβάνουν τὸ συγγενές των ψιλόν, οἷον Σαπφώ, Βάκχος, Πιτθεύς.

Σημ. Οἱ μὴ Ἀττικοὶ ποιηταὶ διπλασιάζουσι διὰ τὸ μέτρον τὰ ὅσων, ὅττι, ἐννεπιν· ἀλλ' ὄχι γενικῶς· διότι ἔτι, ἕτερος, ἅμα, ἄνεμος δὲν ἐπιδέχθησαν διπλασιασμόν.

§. 185. Ἐὰν β, π, φ καὶ γ, κ, χ προηγῶνται τοῦ σ, τὰ δύο ὁμοῦ τρέπονται εἰς τὰ συγγενῆ των διπλᾶ ψ ἢ ξ. Οὕτω γίνεται εἰς τοὺς μέλλοντας τῶν ῥημάτων (§. 144) λείπω, λείψω· γράφω, γράψω· λέγω, λέξω· στείχω, στείξω, καὶ εἰς τὴν δοτ. πληθ. τῶν περιττοσυλλάβων, οἷον Ἄραβες Ἄραψι· κόρακες κόραξι.

§. 186. α. Πρὸ τοῦ μ εἰς τὸ μέσον τῆς λέξεως γίνονται μ καὶ τὰ γράμματα τῶν χειλέων· οἷον λείπω, λείμμαι (§. 128)· τρέβω, τρίμμα· γράφω, γραμμῆ.

β'. Τρέπονται δὲ πρὸ τοῦ μ συχναίς καὶ τὰ οὐρανίσκου καὶ γλώσσης· γράμματα, καὶ μάλιστα τὸ μὲν κ καὶ χ εἰς γ, πλέκω, πέπλεγμαι· τεύχω, τέτυγμα. Τὰ δὲ δ, θ, τ, ζ εἰς σ, οἷον ἄδω, ἄσμα· πείθω, πέπεισμα· ψηφίζω, ψήρισμα. (Πρβ. §. 130).

§. 187. Τὰ γλωσσικὰ γράμματα δ, θ, τ δύνανται μόνον νὰ εὐρίσκωνται πρὸ ἀμεταβόλων· πρὸ δὲ τοῦ σ ἀποβάλλονται, οἷον ἄδω, ἄσω· πείθω, πείσω· ἀνύτω, ἀνύσω.

§. 188. α. Τὸ ν μένει μόνον πρὸ τοῦ δ ἢ θ· πρὸ δὲ τῶν γραμμάτων τῶν χειλέων τρέπεται εἰς μ, καὶ πρὸ τῶν τοῦ οὐρανίσκου εἰς γ· οἷον (εἰς τὰ σύνθετα ἐκ τῆς σὺν καὶ ἐν) συμπάσχω, ἐμβαίνω, συμφέρω, ἐμψυχοῦ, ἐγκαλῶ, συγγενής, ἐγγχειρίζω, ἐγξέω. Ἐξαίρουνται τὰ μετὰ τῶν ἐγκλιτικῶν (Ζήτ. §. 240, ε) τὸν γε, ὃν περ.

β'. Πρὸ τῶν ἀμεταβόλων τρέπεται εἰς τὸ ἐπόμενον ἀμετάβουλον· οἷον συλλέγω, ἐλλείπω, ἐμμένω, συρράπτω. Ἐξαίρεται συνήθως ἡ ἐν, οἷον ἐνράπτω.

γ'. Τὸ ν πρὸ τοῦ σ, ζ εἰς τὰ σύνθετα νῦν μὲν φυλάττεται, νῦν δὲ τρέπεται εἰς σ, ἄλλοτε δὲ ἀποβάλλεται.

δ'. Ἐὰν μετὰ τὸ ν ἀποβάλληται ἐπόμενον δ, θ, τ (§. 188), τὸ βραχὺ φωνῆεν μακρύνεται. οἷον πάντες, πᾶσι· τύψαντες, τύψασι· διὰ τοῦτο τρέπεται ε εἰς ει, καὶ ο εἰς ου· οἷον σπένδω, Μέλλ. σπείσω (§. 111. δ', Σημ.) ἐκόντες, δοτ. ἐκοῦσι.

Σημ. Ἐξαίρεται τὸ πέφανσαι, καὶ ἄλλα ὀλίγα διὰ τῆς συνηθείας γνωριζόμενα. Ἡ ἐν πρὸ ζ, σ μένει ἄτρεπτος, οἷον ἐνσεύω.— Ἡ σὺν μεταβάλλει τὸ ν πρὸ ἐνός σ εἰς σ, σῶσαιτος· πρὸ δὲ ζ καὶ σ μετ' ἄλλου συμφώνου, τὸ ἀποβάλλει, οἷον συσκιάζω, συζυγία, συζῆν.

4. ΕΦΕΛΚΥΣΤΙΚΟΝ Ν, ΚΑΙ ΤΙΝΑ ΑΛΛΑ ΜΕΤΑΚΙΝΗΤΑ ΣΥΜΦΩΝΑ.

§. 189. Λέξεις τινὲς πρὸ φωνήεντος μὲν φυλάττουσι σύμφωνόν τι εἰς τὸ τέλος των· πρὸ δὲ συμφώνου τὸ ἀποβάλλουσι. Τοιοῦτο σύμφωνον εἶναι τὸ λεγόμενον ἐφελκυστικὸν ν, τὸ ὁποῖον,

α. αἱ εἰς σιν δοτικαὶ πληθυντικαί, καὶ ὅλα τὰ εἰς ἐν καὶ ἐν τρίτῃ πρόσωπα τῶν ῥημάτων ἐμποροῦν νὰ τὸ φυλάττουν καὶ νὰ τὸ ἀποβάλλουν· οἷον

πᾶσιν εἶπεν ἐκεῖνος—πᾶσι γὰρ εἶπε τοῦτο.

ἔτυψεν ἐμέ—ἔτυψέ με·

λέγουσιν οὗτοι—λέγουσι πάντες·

τίθουσιν ὑπὸ—τίθουσι κατὰ.

β'. Συμβαίνει δὲ αὐτὸ τοῦτο καὶ εἰς τὰ ἐκ δοτικῆς τοπικῆς ἐπιρρήματα, Ὀλυμπίαισιν, Ἀθήνησι κτλ. (§. 168. Σημ. β'.) καὶ εἰς τὰ; λέξεις; πέρυσιν, εἴκοσιν, ὅχι ὅμως καθ' ὅλους τοὺς συγγραφεῖς.

Σημείωσις. Οἱ μὲν Ἴωνες ἀποβάλλουσι τὸ ν καὶ πρὸ φωνήεντος. Ἐξ ἐναντίας δὲ οἱ ποιεῖται τὸ μεταχειρίζονται καὶ πρὸ συμφώνου· κἄποτε δὲ καὶ δόκιμοι συγγραφεῖς τῆς Ἀττικῆς. Εἰς δὲ τὸ τέλος τοῦ λόγου πρέπει κανονικῶς νὰ τηρῇται.

γ'. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον γίνεται ἐφακρυστικὸν καὶ τὸ σ εἰς τὰ οὕτω, οὕτως· μέχρι, μέχρις· ἄχρι, ἄχρις· ἀλλὰ τὰ δύο τελευταῖα εὐρίσκονται καὶ πρὸ φωνήεντος χωρὶς σ.

δ'. Τὸ οὐ πρὸ φωνήεντος ψιλοῦ γίνεται οὐκ· πρὸ δὲ δασέος οὐχ· οἶον οὐ ἄρρεστιν, οὐκ ἔνεστιν, οὐχ ὕπεστιν.

Σημείωσις. Τὸ κ τοῦτο ἐπὶ τέλους λόγου δὲν προσλαμβάνεται, ἂν καὶ ὁ ἐφεξῆς λόγος ἀρχεται ἀπὸ φωνήεντος, οἶον (Ξενοφ. Συμπόσ. ζ', 2) οὐ· ἀλλ' ὅταν κτλ.

§. ΣΥΝΑΙΡΕΣΙΣ.

§. 190. Δύω ἄλλεπαλλήλων φωνήεντων συνδρομὴν ἀπέφευγαν οἱ Ἀττικοὶ διὰ συναιρέσεως, κράσεως καὶ ἀποστροφῆς. Ἡ συναίρεσις καὶ ἡ κρᾶσις ἐν γένει (§. 15.) δύο φωνήεντα ἐνώνει εἰς μίαν συλλαβὴν, ἐνῶ πρότερον αἱ συλλαβαὶ ἦσαν δύο.

α'. Δύω φωνήεντα δι' αὐτῆς συνιστῶσι δίφθογγον, καὶ οὕτω γίνεται εἰ καὶ οἱ ἐκ τοῦ εἶ καὶ οἷ, οἶον τείχει· τείχει· αἰδίδι· οἷ· α· δὲ καὶ ἡ καὶ ω ἐκ τῶν αἷ, ηἷ, ωἷ· οἶον γήραϊ· γήρα· Θρήϊσσα· Θρήισσα· λῳῖστος· λῳστος.

β'. Δύω φωνήεντα συνιστῶσιν ἓνα μακρὸν συγγενῆ των φθόγγον· καὶ μάλιστα γίνεται συνήθως

ἡ ἐκ τοῦ εα—τείχεα· τείχη· κέαρ· κῆρ (καρδία).

εἰ ἐκ τοῦ εε· φίλει· φίλει· ῥέεθρον· ῥεῖθρον.

ω ἐξ { αο καὶ αου—τιμάωμεν· τιμῶμεν· τιμάου· τιμῶ.
οα καὶ οη—αἰδῶ· αἰδῶ· μισθῶτε· μισθῶτε.

οο—πλόος· πλοῦς· μισθόομεν· μισθοῦμεν.

ου ἐξ { οε—ἐμίσθος· ου.

εο—τείχεος· τείχους· ποιέομεν· ποιούμεν.

§. 191. Τὰ δίχρονα α, ι, υ τρώγουσι τὸ ἐπόμενον φωνῆν, καὶ γίνονται μακρά, ἐὰν ᾗσαν πρότερον βραχέα· οἷον ἄεθλος ἄθλος· τίμας τίμα· Ἰφιῖ Ἰφι· ἰχθύες καὶ ἰχθύας ἰχθῦς (ἐκ τοῦ ἐνικ. ἰχθύς).

§. 192. Μακρὸς φθόγγος τρώγει φωνῆν χωρὶς μεταβολήν· ἀκολουθεῖ δὲ τοῦτο ἐξαίρετως.

α. πρὸ μακροῦ ἢ μετὰ μακρὸν φθόγγον, οἷον φιλέω ὦ· τιμήν-
τος τιμήντος (σελ. 10).

α καὶ ο ἐξ ἐναντίας τρώγονται μόνον ἀπὸ συγγενῆ καὶ ἀπὸ τὸ ὦ· οἷον τιμάω τιμῶ· Ποσειδάων Ποσειδῶν· λάας λᾶς· μισθόουσι μισθοῦσι· πλόοι πλοῖ.

§. 193. Ὅταν δίφθογγος ἐκ τοῦ ι σύνθετος, συμπεριλαμβανο-
μένων καὶ τῶν καταχρηστικῶν, πρέπη νὰ συγκραθῇ μὲ προηγούμε-
νον φωνῆν, τὰ μὲν πρῶτα φωνήεντα συναιροῦνται καθ' ἓνα τῶν προ-
ειρημένων κανόνων· τὸ δὲ ι ἢ ὑπογράφεται· οἷον τύπτει τύπτη,
αἰίδω ἄδω, αἰοιδῇ ᾠδῇ, τιμάει καὶ τιμάη τιμᾶ· ἢ ἀποβάλλεται,
ἐὰν δὲν συχωρῆται ἢ ὑπογραφῇ, οἷον μισθόειν μισθοῦν· Ὅποις
Ὅπους.

6. ΚΡΑΣΙΣ.

§. 194. Λέξις τελευτῶσα εἰς φωνῆν καὶ προηγουμένη λέξεως ἄλλης τοιαύτης ἐγέννα τὸ ἐλάττωμα τῆς ἐκφωνήσεως, τὸ ὅποιον ὀνομάζεται χασμωδία, οἷον, τὸ ἔργον, ὑπὸ ἐμοῦ. Τὸ ἐθεράπευαν δὲ διὰ κράσεως ἢ δι' ἀποστρόφου.

§. 195. Κράσις μερικώτερον ἐνταῦθα λέγεται, ὅταν λέξεως ἢ τελευταία συλλαβὴ ἐνωθῇ εἰς ἓν μὲ τὴν τῆς ἐπομένης· οἷον τούργον ἀντὶ τὸ ἔργον, ἐνῶ ἐν γένει κράσις λέγεται πᾶσα ἔνωσις δύο φωνηέντων εἰς ἓν (§. 15).

α. Ἡ κράσις ἐπὶ τῆς ὁποίας τίθεται συνήθως ἡ κορωνίς—ὡς σημεῖον, συμβαίνει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὸ ἄρθρον τὸ καὶ εἰς τὸν καί· οἷον τοῦναντίον, τοῦνομα, ἀντὶ τὸ ἐναντίον, τὸ ὄνομα· τὰμὰ ἀντὶ τὰ ἐμὰ· ταῦτὰ ἀντὶ τὰ αὐτά· καὶ εἰς τοὺς Ἰῶνας τῶ-
γαλμα ἀντὶ τὸ ἄγαλμα· Εἰς τὴν Ἀττικὴν ὁμῶς γλῶσσαν τρώγει τὸ α τὰ φωνήεντα τῶν ἄρθρων· οἷον τάληθες, τάνδρως, ἀντὶ τὸ ἀληθές, τοῦ ἀνδρός· Τὸ δὲ κράμα γίνεται ἀναγκαστικῶς μακρὸν, οἷον

τάληθες, τᾶλλα (ὅχι τᾶλλα)· καπὶ, κἀρετῇ, ἀντὶ καὶ ἐπὶ, καὶ ἀρετῇ. Τὸ δὲ ὑπογεγραμμένον ἔχει χώραν μόνον, ὅταν εὐρίσκηται εἰς τὴν συλλαβὴν τῆς δευτέρας λέξεως, οἷον κᾶτα, ἀντὶ καὶ εἶτα.

β'. Ἐκ τῶν συνήθων κράσεων εἶναι ἐγῶμαι, ἐγῶδα, ἀντὶ ἐγὼ οἶμαι, ἐγὼ οἶδα· θοιμάτιον, ἀντὶ τὸ ἱμάτιον· κεῖ, κοῦ, κῆν, κἀκεῖνος, οὔμοι, ἀντὶ καὶ εἰ, καὶ οὐ, καὶ ἦν, καὶ ἐκεῖνος, οἱ ἐμοί. Περὶ δὲ τοῦ ἄτερος, θάτερον Ζήτ. σελ. 23.

γ'. Εἰς τὴν κρᾶσιν ἀνάγονται καὶ ὠνθρωπε, ὠναζ, ὠγαθὲ, ἀντὶ ὦ ἄνθρωπε, ὦ ἄναζ, ὦ ἀγαθὲ. Ἀλλὰ ταῦτα διὰ σαφήνειαν γράφονται ὠνθρωπε, ὠ'ναζ, ὠ'νερ, ὠ'γαθὲ, ὡς νὰ ἐγίνετο τὸ πάθος δι' ἀποστροφῆς, περὶ τοῦ ὁποίου λέγομεν ἐφεξῆς.

7. ΑΠΟΣΤΡΟΦΟΣ.

§. 196. Πολλῶν λέξεων ἀποβάλλονται τὰ τελευταῖα φωνήεντα βραχέα ὄντα, ὅταν ἡ ἐπομένη λέξις ἄρχηται ἀπὸ φωνῆεν, καὶ ἐπάνω τοῦ κενοῦ τόπου τίθεται ἡ ἀπόστροφος ὡς σημεῖον τῆς ἀποβολῆς, οἷον ἐπ' ἐμοῦ ἀντὶ ἐπὶ ἐμοῦ. Καὶ ἐὰν δευτέρα λέξις ἄρχηται ἀπὸ φωνήεντος δασυνομένου, τὸ προηγούμενον ψιλὸν τρέπεται εἰς τὸ συγγενές του δασυ (§. 78), οἷον ἀφ' οὔ, ἀντὶ ἀπὸ οὔ.

α'. Ἀποστρέφονται τὰ φωνήεντα ἑλὼν τῶν προθέσεων πλὴν τῆς περὶ καὶ πρό, καὶ οἱ σύνδεσμοι, τε, γε, δέ, ἀλλὰ, ἄρα, ἄρα, τὸ πάντα, καὶ τὸ Νὴ Δία, καὶ ἄλλα ὀλίγα.

β'. Ἐὰν τὸ ἀφαιρούμενον φωνῆεν τῶν προθέσεων καὶ τῶν συνδέσμων ἔχη τόνον, συναφνίζεται καὶ ὁ τόνος· οἷον ἀφ' ἡμῶν ὁ δ' εἶπεν. Εἰς ὅλας δὲ τὰς ἄλλας λέξεις ἀναδιβάσσεται ὁ τόνος ἐπὶ τῆς παραληγοῦσης, οἷον κἀκ' ἔπη· δεῖν' ἔπαθον, ἀντὶ δεῖνὰ ἔπαθον.

Σημείωσις α'. Οἱ ποιεῖται ἀποβάλλουσιν, ἐὰν καὶ σπανίως, καὶ τὴν αἰ δίφθογγον τῶν παθητικῶν ῥημάτων· οἷον βούλεισθ' ἔφη, ἔρχομαι' ἐγὼ· καὶ τὴν οἱ σπανιώτατα· οἷον οἶμα' ὡς ἄχομαι, ἀντὶ οἶμοι ὡς ἄχομαι. Ἡ δὲ ἀποβολὴ αὕτη συμβαίνει καὶ εἰς τὰ σύνθετα (§. 178), καθὼς θέλομεν εἰπεῖ καὶ §. 224.

Σημείωσις β'. Οἱ ἀρχαιότεροι γραμματικοὶ μετὰ τῆς ἀποστροφῆς συνηρίθμουν δύο εἶσι σημεῖα, τὴν ὑποδιαστολὴν (,) διακρούσαν εἰς δύο λέξεις μίαν σύνθετον, οἷον ὅ,τι, τότε, ὅ,τε πρὸς διάκρισιν τοῦ ὅτι, τότε, ὅτε, καὶ τὸ ὑφέν (—) συνάπτον δύο λέξεις εἰς μίαν σύνθετον, οἷον τοπρῶτον, τηναρχὴν κτλ. Καὶ ἡ μὲν ὑποδιαστολὴ τηρεῖται μὲν ὑπὸ τινων ἐκδοτῶν ἕως τὴν σήμερον, ἀφίεται δὲ ὑπὸ τῶν πλειοτέρων. Τὸ δὲ ὑφέν δὲν φαίνεται πλέον εἰς τὰς ἐκδόσεις.

8. ΕΙΔΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ.

§. 197. Τὰ κυριώτερα εἶδη τῶν παραγῶγων ὀνομάτων εἶναι παρώνυμον τὸ ἀπὸ ὀνόματος· γινόμενον, καὶ ῥηματικὸν τὸ ἀπὸ ῥήματος. Τὰ δὲ παρώνυμα ὡς ἐκ τῆς σημασίας των εἶναι: συγκριτικόν, ὑπερθετικόν, πατρωνυμικόν, κτητικόν, ὑποκοριστικόν, μεγεθυντικόν, περιεκτικόν, ἐθνικόν.

Συγκριτικὸν καὶ ὑπερθετικόν.

§. 198. Ἐὰν το ἐπίθετον σημαίνῃ ἀπλῶς τὴν ιδιότητα τοῦ ὑποκειμένου, οἷον λευκὸς χάρτης, λέγεται θετικόν. Ἐὰν ἐκ συγκρίσεως δύο τὸ ἓν φαίνεται μέτοχον πλειότερας ποιότητος παρὰ τὸ ἄλλο ἢ ἄλλα τινὰ, τότε τὸ ἐπίθετον τὸ σημαῖνον τὴν ὑπεροχὴν ταύτην λέγεται συγκριτικόν, οἷον ὁ χάρτης οὗτος εἶναι λευκότερος ἐκείνου ἢ ἐκείνων· ἔὰν δὲ σημαίνῃ τὴν ὑπὲρ πάντα τὰ ἄλλα ὑπεροχὴν, λέγεται ὑπερθετικόν, οἷον λευκότετος πάντων. Μὲ κοινὸν ὄνομα τὸ συγκριτικόν καὶ ὑπερθετικόν ὀνομάζονται *παραθετικά*.

§. 199. Κοινοτάτη κατὰληξις τῶν μὲν συγκριτικῶν εἶναι *τερος*, α, *ον*· τῶν δὲ ὑπερθετικῶν *τατος*, η, *ον*. Γίνονται δὲ

α. ἀπὸ τῶν εἰς ος καὶ υς θετικῶν μὲ ἀποβολὴν τοῦ σ καὶ πρόσληψιν τοῦ *τερος* ἢ *τατος*· οἷον

βεβαιος, βεβαιότερος, βεβαιότατος·

ταχύς, ταχύτερος, ταχύτατος.

Σημείωσις α. Τὸ ο, προηγουμένης μακρᾶς συλλαβῆς, φυλάττεται· βραχείας δὲ, τρέπεται εἰς ω, οἷον

βεβαιος, βεβαιότερος, βεβαιότατος·

ισχυρὸς, ισχυρότερος, ισχυρότατος·

σοφὸς, σοφώτερος, σοφώτατος·

καθαρὸς, καθαρώτερος, καθαρώτατος.

Σημείωσις β'. Τινὰ τῶν εἰς ος ἀντὶ τοῦ ο ἢ ω παρενθέτουσιν Ἰττικῶς αἰ ἢ ες ἢ ις· οἷον μέσος, μεσαίτατος· ἐρρωμένος, ἐρρωμενέστερος· λάλος, λαλίστατος. Τὸ δὲ ἐκ τοῦ φίλος διττῶς ἢ αἰ, οἷον φιλαίτερος, φιλαίτατος, ἢ *τερος*, καὶ *τατος*, οἷον φίλτερος, φίλτατος.

Σημείωσις γ'. Τινὰ δὲ εἰς α ι ος ἀποβάλλουσι τὸ ο οἷον γηραιὸς, γηραιότερος, γηραιότατος· οὕτω δὲ καὶ παλαιὸς, σχολαῖος, περαιοὺς.

Σημείωσις δ'. Τὰ εἰς ε ος—ο υς συνακρούμενα κινῶσι τὸ εω εἰς ω· οἷον πορφύρεος, πορφυρέωτερος, πορφυρώτερος. Τὰ δὲ εἰς ο ος—ο υς λαμβάνουσι τὸ εστέρος κινῶμενον εἰς ουστέρος, οἷον διπλὸς οὗς, διπλοῖστέρος, διπλούστερος· οὕτω καὶ εὐνούστερος, ἀγχινούστερος κτλ.

β'. Ἀπὸ τῶν εἰς ας Γεν. ατος μὲ τροπήν τοῦ σ εἰς ν καὶ πρόσληψιν τοῦ τερος ἢ τατος· οἶον μέλας; (Γεν. μέλανος) μελάντερος, μελάντατος.

γ'. Ἀπὸ τῶν εἰς ης καὶ εἰς μὲ συστολήν εἰς ες καὶ πρόσληψιν τοῦ τερος ἢ τατος· οἶον

ἀληθής, ἀληθέστερος, ἀληθέστατος·

πένης, πενέστερος, πενέστατος·

χαρίαι, χαρίεστερος, χαρίεστατος.

Τὸ δὲ ἐκ τοῦ ψευδῆς γίνεται ψευδέστερος καὶ ψευδίστερος.

δ'. Ἀπὸ τῶν εἰς ων ἐκ τοῦ οὐδετέρου μὲ πρόσληψιν τοῦ εστερος καὶ εστατος· οἶον

σώφρων (οὐδ. σῶφρον), σῶφρονέστερος, σῶφρονέστατος.

εὐδαίμων (οὐδ. εὐδαίμων), εὐδαίμονέστερος, εστατος·

ἢ ἐκ τῆς πληθ. ὀνομαστ. προσθ. τοῦ τερος ἢ τατος.

Σημειώσις. Τινὰ μοιογενῆ ἐπίθετα (§. 93) σχηματίζουσι συγκριτικὰ καὶ ὑπερθετικὰ εἰς ἰστέρος, ἰστατος· οἶον ἄρπαξ, ἄρπαξίτατος· βλάξ, βλακίστερος, βλακίστατος· πλεονέκτης, πλεονεκτίστατος· κλέπτis, κλεπτίστερος, ατος, κτλ. ἐκ δὲ τοῦ ὕβρι-στος· ἔγχειν δὲ εὐφρονίαν ὕβριστότερος, ατος.

ε'. Ἀπὸ τῶν εἰς αρ καὶ ις μὲ πρόσληψιν τοῦ τερός καὶ τατος, οἶον μάκκαρ, μακκάρτερος, μακκάρτατος· ἄχαρις ἀχαρίστερος ἀχαρίστατος.

§. 200. Ἄλλοι παρθετικοὶ τύποι σπάνιοι εἶναι ὁ ων (κοινοῦ γένους) καὶ ον διὰ τὰ συγκριτικὰ, στος, ἦ, ον διὰ τὰ ὑπερθετικά.

Τὸν παρθετικὸν τοῦτον τύπον δέχονται

α. τινὰ τῶν εἰς υς· οὕτως, ἡδύς, ἡδίων, ἡδίστος.

β. τινὰ τῶν εἰς ρος μὲ ἀποβολὴν τοῦ ρ· αἰσχροίς, αἰσχίων, αἰσχίστος.

γ. Εἰς συγκριτικὰ τινὰ τοῦ τύπου τὸ προηγούμενον σύμφωνον μετὰ τοῦ ι τρέπεται εἰς σσ ἢ ττ. Τὸ ταχὺς σχηματίζον οὕτω τὸ συγκριτικὸν μεταβάλλει τὸ ἀρκτικὸν τ εἰς θ· οἶον θάσσων, θάσσον, Ἄττ. θάττων ον. Ὅθεν συμπεραίνεται ὅτι εἰς τὸ ταχὺς τὸ τ ἔγεινεν ἐκ τοῦ θ (§. 180).

Σημ. α. Ἐκ τῶν εἰς υς μόνον ταχὺς καὶ ἡδύς δέχονται τὸν τύπον τοῦτον, τὰ δὲ περισσότερα σχηματίζουσι τὴν παράθεσιν εἰς ὑτερος καὶ υτατος, καὶ μόνον τινὰ ἐξ αὐτῶν λαμβάνουσι καὶ τὸν ἄλλον τύπον καὶ μάλιστα εἰς τοὺς ποιητάς. Ἐκ δὲ τῶν εἰς ρος ἀνήκουν ἐνταῦθα μόνον αἰσχροίς καὶ ἐχθροίς, τὰ ὅποια ὅμως ἐπιδέχονται καὶ

τὸν σχηματισμὸν εἰς τερος καὶ τατος. Τὸ δὲ μακρὸς σχηματίζει μᾶσσων (ἀντὶ μακίων), μήκιστος (μεταβάλλεται δὲ τὸ φωνῆεν ὡς εἰς τὸ μῆκος), ἀλλὰ καὶ ἐδῶ εἶναι εὐχρηστοτέρα μακρότερος, μακρότατος.

§, 201. Εἶναι δὲ καὶ ἀνώμαλά τινα παραθετικά, τῶν ὁποίων τὰ θετικά εἶναι ἄχρηστα. Προσέτι εἰς ἓν θετικὸν ἀποδίδονται πολλὰ παραθετικά, ὅχι ἀκριβῶς ταυτόσημα, ὡς βεβαιώνει τὸν μαθητὴν ἡ γύμνασις καὶ οἱ λεξικογράφοι.

α. ἀγαθός, ἀμείνων, ἄριστος·
βελτίων, βέλτιον, βέλτιστος·
κρείσσων ἢ κρείττων, κράτιστος·
λῶϊων, συνήθ. λῶων, λῶϊστος, λῶστος.

Εἰς τοὺς παλαιούς ποιητὰς εὐρίσκεται καὶ τὸ γνήσιον συγκριτικὸν τοῦ ἄριστος, δηλαδὴ ἀρείων, τῶν ὁποίων τὸ ἄχρηστον θετικὸν συγγενεύει μὲ τὸ Ἄρης. Καὶ τοῦ κράτιστος δὲ εὐρίσκεται τὸ θετικὸν κρατύς.

β'. κακός, κακίων κάκιστος·
χείρων, χείριστος·
ῥήσων, ττων, ῥήιστος.

Τὸ ῥητων σημαίνει ἀχρηστότερος, κατώτερος, καὶ πανταχοῦ ἀντίκειται μὲ τὸ κρείττων. Τὸ ὑπερθετικὸν ῥήιστος εἶναι χρήσιμον μόνον ἐπιρρηματικῶς ῥήιστα (§. 165).

γ'. μέγας, μείζων, μέγιστος.
δ'. μικρὸς, ἐλάσσων, ττων, ἐλάχιστος.
ε. ὀλίγος, μείων, ὀλίγιστος.

Τὸ ἄχρηστον θετικὸν τοῦ ἐλάχιστος εἶναι ΕΛΑΧΥΣ. Εἶναι δὲ εὐχρηστοὶ καὶ οἱ ὁμαλοὶ τύποι μικρότερος, τατος.

ς'. πολλός, πλείων ἢ πλέων, πλείστος.

Οἱ Ἄττικοι λέγουσιν εἰς φράσεις τινὰς καὶ πλεῖν ἀντὶ τοῦ οὐδέτερου πλεῖον, π. χ. πλεῖν οἱ μύριοι.—Οἱ Ἰῶνες καὶ Δωριεῖς συναγοῦσιν, οὕτω· πλέον πλεῦν, πλέονες πλεῦνες.

ζ'. καλός, καλλίων, κάλλιστος.
ἡ. ῥᾶδιος, ῥᾶων, ῥᾶστος.

Οἱ Ἰῶνες λέγουσι τὸ θετικὸν ῥηίδιος, καὶ τὰ παραθετικά ῥήτων, ῥήιστος. Τὰ ἀρχαῖα θετικά εἶναι ΡΑΙΣ, ΡΗΙΣ.

θ'. αλγεινός,	αλγίων,	αλγιστος.
Οι τύποι αλγεινότερος,	τατος, εἶναι	εὐχρηστότεροι.
ι. πέπων,	πεπαίτερος.	πεπαίτατος.
ια. πίων,	πιότερος,	πιότατος.

§. 202. Ἰπάρχουσι καὶ παραθετικά σχηματιζόμενα ἐκ προθέσεων ἢ ἐπιρρήμάτων χωρὶς ἄλλο θετικόν· οἷον

ἀνώτερος, ατος· ἐκ τοῦ ἄνω·

ἐγγύτερος, ατος, ἢ ἐγγίων ἐγγιστος· ἐκ τοῦ ἐγγύς·

ἔσχατος, ἐκ τῆς· ἐκ ἢ ἐξ·

πλησιαιότερος, τατος· ἐκ τοῦ πλησίον·

πρότερος, τατος, ὅθεν πρῶτος· ἐκ τῆς πρό·

ὑπέρτερος, τατος, ὅθεν ὑπατος· ἐκ τῆς ὑπέρ·

ὑστερος, τατος, ἐξ ἀγνώστου ἀρχῆς.

Σημείωσις α'. Οἱ ποιηταὶ ἔχουσι πολλὰ τοιαῦτα ἑλλειπῆ παραθετικά· οἷον φέρτερος, φέρτατος, καὶ φέριστος (καλλήτερος ἀνδρείοτερος), τὸ ὅποιον ἀναφέρουσιν εἰς τὸ ἀγαθὸς μετὰ τῶν ἄλλων (ᾶ)· τοῦ δὲ ῥιγίων (τρομερώτατος) καὶ τῶν ὑπερθετικῶν κέρδιστος καὶ ὑψιστος σώζονται μόνον τὰ ἀφηρημένα οὐσιαστικά ῥίγος, κέρδος, ὕψος.

Σημείωσις β'. Σχηματίζουσι δὲ καὶ παραθετικά ἄλλα ἐκ παραθετικῶν διὰ χρείαν ποιητικὴν, ἢ μᾶλλον δι' ἀνωμαλίαν ἀρχαιοτέρων τύπων· οἷον χειρότερος (σωζόμενον τὴν σήμερον) ἐκ τοῦ χεῖρων· μειότερος ἐκ τοῦ μείων, εἰς τὰ ὅποια πρόσθετος καὶ ἄλλο τῆς κοινῆς συνηθείας· πλειότερος ἐκ τοῦ πλείων· ἐλαχιστότερος ἐκ τοῦ ἐλάχιστος· κυδίστατος ἐκ τοῦ κύδιστος.

Πατρωνυμικόν.

§. 203. Πατρωνυμικὸν ὄνομα εἶναι τὸ παρχόμενον ἀπὸ κύριον ὄνομα πατρός, καὶ σημαίνει τὸν υἱὸν ἢ τὴν θυγατέρα. Γίνονται δὲ πατρωνυμικά καὶ ἀπὸ ὀνόματα ἐνδόξων προπάππων. Εἶναι δὲ ἀρσενικά καὶ θηλυκά. Καταλήξεις δὲ αὐτῶν εἶναι

α'. ἀδης. Τὰ ἀπὸ πρωτοκλίτων ὀνομάτων παρχόμενα γίνονται ἐκ τῆς γενικῆς μετ' ἀποβολῆς τοῦ ου καὶ προσθήκης τοῦ ἀδης· οἷον Αἰνεῖας, Αἰνειάδης, Ἰππότης, Ἰπποτάδης.

β'. ιάδης τὰ ἀπὸ τριτοκλίτων εἰς ιος· οἷον Μενότιος, Μενoitιάδης· καὶ τὰ ἀπὸ πεμπτοκλίτων, τῶν ὁποίων ἡ παραλήγουσα τῆς γενικῆς εἶναι μακρά· οἷον Φερητιάδης ἐκ τοῦ Φέρης Φέρητος, Τελαμωνιάδης ἐκ τοῦ Τελαμών ὦνος, καὶ πολλὰ ἄλλα, ὅχι ὅμως ἐν γένει.

γ'. ὠδης ἔχουσι τὰ μὴ εἰς ιος τριτοκλίτα· οἷον Πρίαμος Πρια-

μίδης, Πάνθοος Πανθοΐδης οΐδης· καὶ τὰ πεμπτόκλιτα (παρεκτός τῶν ἀνωτέρω) ἐκ τῆς γενικῆς μὲ ἀποβολὴν τοῦ ος καὶ προσθήκην τοῦ ὀδης· οἷον Κέκρωψ Κεκροπίδης, Ἀγαμέμνων Ἀγαμεμνονίδης.

δ'· εἰδης ἔχουσι τὰ ἀπὸ τῶν εἰς εὐς ἢ κλῆς· οἷον Πηλεΐδης, Τυδεΐδης, Ἡρακλεΐδης ἐκ τῶν Πηλεὺς, Τυδεὺς, Ἡρακλῆς.

ε. ἰων καὶ εἰων καταλήξεις Ἰωνικαὶ ἀντὶ τῶν Ἀττικῶν ὀδης καὶ εἰδης· οἷον Κρονίων, Πηλείων κτλ.

§. 204. Τὰ θηλυκὰ πατρωνυμικὰ γίνονται ἐκ τῶν ἀρσενικῶν μὲ ἀποβολὴν τοῦ δη· οἷον Αἰνεΐადης Αἰνεΐάς· Μενoitιάδης Μενoitιάς· Πριαμίδης Πριαμῖς. Τὰ δὲ ἐκ τῶν εἰδης λήγουσιν ηῖς· οἷον Νηρηΐς Περσῆς· ἐκ τῶν Νηρεΐδης, Περσεΐδης. Τὰ δὲ ἐκ τῶν εἰς ἰων εἰς ἰώνη καὶ ἰγη· οἷον Ἀκρισιώνη, Ἀδρηστίνη.

Κτητικόν.

§. 205. Κτητικὸν ὄνομα εἶναι τὸ σημαῖνον κτῆμα ἢ μέρος κυρίου ἢ οὐσιαστικοῦ ὀνόματος· οἷον Πλατωνικὴ βίβλος ἀντὶ τοῦ, βίβλος τοῦ Πλάτωνος· ἀνθρώπινον σῶμα ἀντὶ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου κτλ. Καταλήξεις δὲ αὐτοῦ

α. εἰος· οἷον ἀνθρώπειος, βόειος, ἵππειος, ὀμήρειος, Πλουτάρχειος κτλ.

β'. ὠϊος καὶ ᾠος συνειθέστερον· οἷον πατρῴος, παππῴος, ἡρῴος κτλ.

γ'. ἰκος· Πλατωνικός, Ὀμηρικός, σωματικός, πολιτικός, πολεμικός, ἐκκλησιαστικός κτλ.

§. 206. Συγγενῇ δὲ μὲ τὰ κτητικὰ εἶναι τὰ ὀνομαζόμενα ὕλης σημαντικὰ ἢ μετουσιαστικά. Τούτων καταλήξεις εἶναι

α. ινος· οἷον ξύλινος, πήλινος, ὀστέινος.

β'. ὠδης· οἷον γεώδης, ἀκανθώδης.

γ'. εὐς· συναιρ. οὐς· οἷον χάλκεος, οὐς· σιδήρεος, οὐς· χρύσεος, οὐς· ἀργύρεος, οὐς· μολύβδευος, οὐς· δηλονότι περιέχει ὁ τύπος οὗτος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰ ἐκ μετὰλλων μετουσιαστικά.

Ὑποκοριστικόν.

§. 207. Ὑποκοριστικὸν ὄνομα εἶναι τὸ μικρύνον τὴν σημασίαν τοῦ πρωτοτύπου κολακευτικῶς ἢ καταφρονητικῶς. Εἶναι δὲ ἀρσενικά καὶ θηλυκὰ καὶ οὐδέτερα. Τὰ ἀρσενικὰ ἔχουσι καταλήξεις

- α. *ισκος*· ἀνθρωπίσκος, νεανίσκος.
 β'. *ιλος*· ναυτίλος.
 γ'. *υλος*· ἑρωτύλος, ἐκ τοῦ Ἑρω.
 δ'. *αξ*· λίθαξ, βώλαξ.
 ε. *ιδευσ*· (διὰ τὰ νεογέννητα ζῶα)· ἀετιδεύς, λυκιδεύς, λεοντιδεύς.

Τὰ δὲ θηλυκά

- α. *ισκη*· παιδίσκη, μεираκίσκη.
 β'. *ις*· θεραπαινίς, πινακίς, γλωττίς.
 γ'. *λις*· φουσαλίς.
 δ'. *χη*· πολίχνη.

Τὰ δὲ οὐδέτερα

- α. *εις*· ἰον· ἀνθρώπιον, ῥάκιον, σωματίον.
 β'. *αδιον*· λαμπάδιον, κρεάδιον.
 γ'. *ειον*· ἀγγεῖον.
 δ'. *ιδιον*· πινακίδιον, οἰκίδιον.
 ε. *υδιον*· βοτρυδίων, ἰχθύδιον.
 ς'. *αριον*· ἀνθρωπάριον, παιδάριον.
 ζ'. *ασιον*· κοράσιον.
 η. *υλλιον*· μεираκύλλιον.
 θ'. *υδριον*· μελύδριον.
 ι. *υριον*· ζῶυριον.

Σημείωσις α. Γενικώτατος σχηματισμὸς τῶν οὐδετέρων εἶναι ὁ εἰς ἰον. Οἱ δὲ λοιποὶ, καὶ ἐξαίρετως ὁ εἰς ἰδιον καὶ αριον, εἶναι μετασχηματισμοὶ πρὸς περισσοτέρων ἐπίτασιν· ὡς πινάξ, πινάκιον, πινακίδιον· παῖς, παιδίον, παιδάριον κτλ.

Σημείωσις β'. Πολλὰ τῶν εἰς ἰδιον πάσχεισι συναίρεσιν· ὡς βοῖδιον, βοίδιον· λεξιδίων, λεξείδιον· ἰχθυίδιον, ἰχθύδιον· ὅπου δὲν γίνεται συναίρεσις, τὸ εἰς ἀποβάλλεται· ὡς γήδιον, λαγώδιον, σπηλάδιον, ἐλάδιον κτλ. ἐκ τῶν γηίδιον, λαγωίδιον, σπηλακίδιον, ἐλακίδιον κτλ.

Μεγεθυντικόν.

§. 208. Ἐξ ἐναντίας τοῦ ὑποκοριστικοῦ παρώνυμά τινα μεγάλουν τὴν σημασίαν τοῦ πρωτοτύπου χλευαστικῶς· διὰ τοῦτο τὰ ὀνομάζομεν *μεγεθυντικά*. Αἱ δὲ καταλήξεις τῶν εἶναι

- α. *ων*· χείλων, γνάθων, γάστρων, θράσων, ἐκ τοῦ χεῖλος, γνάθος, γαστήρ, θράσος (κοιν. χειλαρᾶς, μαγουλᾶς, κοιλαρᾶς· τῶν τετάρτου λέειται).

β'. αἶ· πλούταξ.

γ'. ιας· μετωπίας, στομίας, κωφίας, τυφλίας.

Περιεκτικόν.

§. 209. Τὸ σημαῖνον τόπον περιέχοντα πολλὰ ἐκ τῶν σημαίνοντων ὑπὸ τοῦ πρωτοτύπου· καταλήξεις δὲ αὐτοῦ εἶναι

α'. ων· δαφνῶν, ἀμπελῶν, ἐλαιῶν ἐκ τῶν δάφνη, ἄμπελος, ἐλαία.

β'. ωρια (θηλυκὰ), ῥοδωνιά, ἰωνιά, ἐκ τοῦ ῥόδον, ἶον.

γ'. ια (θηλ.) ἀνθρακιά, σποδιά, μυρμηκιά, σφηκιά.

δ'. ιτης, ὁ, ἡ ιτις, ἡ· γυναικωνίτης καὶ γυναικωνίτις, ἀνδρωνίτις· ταῦτα δὲ σχηματίζονται καὶ εἰς ὧν· οἶον γυναικῶν, ἀνδρῶν.

§. 210. Συγγενῇ τῶν περιεκτικῶν εἶναι τὰ σημαίνοντα τόπον, ὅπου διδάσκεται τέχνη, ἢ πωλεῖται τι, ἢ εἶναι ὁ τόπος ἱερὸς θεοῦ ἢ δημοσίου τέλους· ὀνομάζονται δὲ περιεκτικά· καταλήξεις δὲ

α'. ειον· ὠδεῖον, χαλκεῖον, Μουσεῖον, κουρεῖον, νοσοκομεῖον, πρυτανεῖον.

β'. αιον· Ἡραῖον, Ἀθηναῖον.

Τὸ ἐργαστήριον, πλυντήριον, ἀκροατήριον κτλ. μ' ὅλον ὅτι ἔχουσι καὶ αὐτὰ τοιαύτην σημασίαν, παράγονται ὁμῶς ἀπὸ ῥημάτων.

Ἐθνικόν.

§. 211. Ὄνομα τὸ ὅποῖον σημαίνει πατρίδα τῶν ὀνομαζομένων δι' αὐτοῦ καὶ παραγόμενον διὰ τοῦ ὀνόματος αὐτῆς, ὀνομάζεται ἐθνικόν. Κανὼν ἀκριβοῦς πρὸς σχηματισμὸν τῶν τοιούτων ὀνομάτων δὲν εἶναι ἄλλος, εἰμὴ ἡ χρῆσις τῶν παλαιῶν, καὶ διὰ πρῶτο ἀνάγκη εἶναι νὰ συμβουλευῇται τις εἰς τοῦτο τὸν ἐθνικογράφον Στέφανον τὸν Βυζάντιον. Αἱ γενικώτεραι τούτου καταλήξεις εἶναι

α'. αιος, ιος, ινος, ηρος· οἶον Ἀθηναῖος, Λακεδαιμόνιος, Ταραντῖνος, Κυζικηνός.

β'. ος, σιος· οἶον Θετταλός, Βοιωτός, Ἰθακήσιος. Τὰ εἰρημένα εἶναι ὅλα τριγενῆ· οἶον Κυζικηνός, ἡ, ὃν κτλ. τὰ δὲ ἐφεξῆς μονογενῆ ἢ διγενῆ.

γ'. ατης, ητης, ιτης, ιώτης· οἶον Πισάτης, Αἰγινήτης, Χερρόνησότης, Σικελιώτης.

δ'. ευς· οἶον Αἰολεὺς, Φωκεὺς, Δωριεὺς, Μεγαρεὺς, Μαντινεὺς, Πλαταιεὺς, Φωκαεὺς ἢ Φωκαεὺς, (ἐκ τοῦ Φώκαια), Εὐβοεὺς, (ἐκ τοῦ Εὐβοῖα). Τὰ θηλυκὰ τούτων ἢ γίνονται μὲ τροπὴν τοῦ ης εἰς ις· οἶον Πισᾶτις, Συβαρίτις κτλ. ἢ λαμβάνουσι τὴν κατάληξιν ις ἢ ας κατὰ τὴν χρείαν τῆς εὐφωνίας· οἶον, Αἰολίς, Μεγαρίς, Φωκίς, Φωκαίς, Δηλιάς (ἐκ τοῦ Δῆλος) κτλ. — Σημειόνομεν δὲ ὅτι εἰς ὅλα ταῦτα ἐννοεῖται ἢ γῆ ἢ γυνή, καθὼς ἤθελέ τις ἐκλαμβάνειν ἢ τὴν χώραν ἢ τὴν κάτοικόν της γυναῖκα.

Παράνυμα ἀφηρημένα.

§. 212. Τὰ ἐπίθετα φανερόνουν ιδιότητα ἠνωμένην μὲ τὸ ὑποκείμενον· οἶον σοφός, ἤγουν ἄνθρωπος ἔχων σοφίαν, καὶ διὰ τοῦτο λέγονται συγκεκριμένα, ἤγουν ἠνωμένα μὲ τὸ ὑποκείμενον. Ἐκ δὲ τῶν ἐπιθέτων σχηματίζονται παράνυμα σημαίνοντα ψιλὴν καὶ γυμνὴν τὴν ιδιότητα χωρὶς ὑποκειμένων, τὰ ὁποῖα διὰ τοῦτο ὀνομάζονται ἀφηρημένα, ἤγουν χωρισμένα ἀπὸ τὸ ὑποκείμενον. Τούτων καταλήξεις εἶναι

α'. οτης· ἀγιότης, ἀγαθότης (ἐκ τοῦ ἅγιος, ἀγαθός).

β'. οσύνη ἢ ωσύνη· οἶον δικαιοσύνη, ἱερωσύνη.

γ'. εια· εὐγένεια, ἀλήθεια (ἐκ τοῦ εὐγενής, ἀληθής).

δ'. ια· σοφία, κακία (ἐκ τοῦ σοφός, κακός).

Σημείωσις. Ἐπιθέτων τινῶν εἰς ος γίνονται τὰ θηλυκὰ μὲ μετὰθεσιν τοῦ τόνου οὐσιαστικά· οἶον θερμός, ὀρφνός, κακός, ἐχθρός (θηλ. ἐπίθ. θερμή, ὀρφνὴ, κακὴ, ἐχθρά), οὐσιαστικὸν ἢ θέρμη, ταῦτ. θερμότης, ὀρφνὴ (σκοτεινότης), κάκη, ταῦτ. κακία ἐχθρα. Τινῶν δὲ παροξυτόνων εἰς ιος τὰ θηλυκὰ δὲν διακρίνονται ἀπὸ τὰ ἐξ αὐτῶν γινόμενα οὐσιαστικά· οἶον ὅσιος, ἄξιος, αἰτίος· οὐσιαστ. ὁσία, ταῦτ. ὁσιότης, ἀξία, (τιμὴ), αἰτία.

ε'. οια· εὐνοια, εὐχροια (εὐνους, εὐχρους).

ς'. ος Οὐδέτ, ἐξ ἐπιθέτων ληγόντων εἰς υς ἢ ης· οἶον βάθος, εὖρος, ψεῦδος ἐκ τῶν βαθύς, εὐρύς, ψευδής, καὶ ἐκ τοιούτων ἐπιθέτων, τῶν ὁποίων τὰ παραθετικά σχηματίζονται εἰς ιων, στος· οἶον κάλλος, αἶσχος, κῦδος, μῆκος, ἐκ τοῦ καλός, καλλίων, αἰσχρός, αἰσχιστος, κυδρός, κύδιστος, μακρός, μήκιστος.

Σημείωσις. Εἰς τὸν Ἀρίστοφ. Ὀρν. 1131 εὐρίσκεται μάκρος ἀντὶ μῆκος. Κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῶν ἀνωτέρω ὀνομάτων πρέπει νὰ ὑπῆρχε καὶ ἐπίθετον μακρὺς. μακρεῖα, μακρὺ, τὸ ὁποῖον δὲν εὐρέθη ἀκόμη ἀπὸ τοὺς κριτικούς εἰς τὴν ἀρχαίαν γλῶσσαν· ἀλλ' ἐσώθη εἰς τὴν συνήθειαν καὶ τὸ ἐπίθετον ἀντὶ τοῦ μακρὸς, μακρά, ὄν, καὶ τὸ οὐσιαστικὸν μάκρος ἀντὶ μῆκος.

9. ΠΕΡΙ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ ΛΕΞΕΩΝ ΕΝ ΓΕΝΕΙ.

§. 213. Ἡ περὶ σχηματισμοῦ λέξεων διδασκαλία τῆς γραμματικῆς δὲν ἀσχολεῖται εἰς τὴν γένεσιν ὧν τῶν λέξεων· —διότι τοῦτο εἶναι ἔργον ἰδίης δυσκολωτέρας πραγματείας, τῆς μεγάλης ἐτυμολογίας, —ἀλλὰ μόνον περιλαμβάνει κλάσεις λέξεων κατ' εὐκρινῇ ἀναλογίαν παραγομένων ἀπ' ἄλλας λέξεις.

§. 214. Περιλαμβανόμεν δὲ ἐνταῦθα τὰ παρώνυμα ὀνόματα, ὅσα δὲν ἀνάγονται εἰς τὰ προειρημένα εἶδη (§. 199—212), τὰ ῥηματικά ἢ τὰ ἐκ ῥημάτων παραγόμενα, τὰ παράγωγα ῥήματα καὶ τὰ τοιαῦτα ἐπιρρήματα. Μετὰ δὲ ταῦτα θέλομεν ὑποσυνάψαι τὰ γενικώτερα περὶ τῆς διὰ συνθέσεως παραγωγῆς τῶν λέξεων.

ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΛΕΞΕΩΝ ΕΚ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ.

Ὀνόματα παρώνυμα.

§. 215. Παρὰ τὰ εἰρημένα (§. 212) ἐξ ἐπιθέτων παραγόμενὰ γίνονται πολλὰ καὶ ἀφηρημένα καὶ μὴ ἐξ οὐσιαστικῶν ὀνομάτων. Καταλήξεις δὲ αὐτῶν εἶναι

- ἀ. της (τὰ δὲ εἰς ιτης ἔχουν πάντοτε ι), οἷον πολίτης ἱππότης, ὀπλίτης, ἐκ τῶν πόλις, ἵππος, ὕπλον· ἀρσενικά ὅλα ὀνόματα.
- β'. εως (ἀρσενικά)· οἷον ἱερεὺς, γριπεὺς, ἐκ τῶν ἱερὸν, γρίπος· οὕτω καὶ ἀλιεὺς, ἐκ τοῦ ἄλς.
- γ'. ις θηλυκά· πολίτις, ἱκέτις ἐκ τῶν πολίτης, ἱκέτης.
- δ'. αἰνα· θεράπαινα, λέαινα, σύαινα, ὕαινα, ἐκ τῶν θεράπων, λέων, σῦς, ὕς.
- ε. εια· ἱέρεια ἀπὸ τοῦ ἱερεύς.
- ς'. σσα, ἐξ ὀνομάτων διαφόρους καταλήξεις ἐχόντων· οἷον ἄνασσα, πένησσα, Θραῖσσα, Λίβυσσα, ἐκ τῶν ἄναξ, πένης, Θράξ, Λίβυς.

Ἐπίθετα παρώνυμα.

§. 216. Ἐκ τῶν ἐπιθέτων, τὰ ὁποῖα φέρουσι καθαρὸν χαρα-

κτῆρα παραγωγῆς ἀναλόγου, τὰ πλείοτερα λήγουσιν εἰς ος μὲ διαφορὰς παραλήξεις.

α. ιος. Τὰ ὀνόματα ταῦτα σημαίνουν, ὅτι ἀνήκει τι εἰς ὑποκείμενον, ὡς κτῆμα, ἢ ἐνδιατρίβει εἰς αὐτὸ, ἢ προέρχεται ἐξ αὐτοῦ· οἶον οὐράνιος, ποτάμιος, πελάγιος, φόνιος, ἐσπέριος κτλ.— Γίνονται δὲ τοιαῦτα καὶ ἐξ ἐπιθέτων εἰς ος ληγόντων· οἶον ἐλευθέριος ἐκ τοῦ ἐλευθερος κτλ., τὰ ὅποια ἐμιμήθησαν καὶ τὸ ἐκούσιος ἐκ τοῦ ἐκὼν, καὶ ἐθελούσιος ἐκ τοῦ ἐθέλων.

β'. αιος· οἶον ἀγοραῖος, κηπαῖος, χερσαῖος κτλ. φανερόνουν πρᾶγμα ἀνῆκον εἰς τόπον. Τριταῖος δὲ τεταρταῖος, πρᾶγμα γινόμενον εἰς χρόνον, ἦγουν κατὰ τὴν τρίτην ἢ τετάρτην ἡμέραν.

γ'. οιος· οἶον αἰδοῖος, ἐκ τοῦ αἰδῶς, αἰδόος.

δ'. ωος· Πατρῶος, ἡῶος. ἔχει κάποτε ἢ κατάληξις αὕτη διαφορὸν σημασίαν καὶ ἔμφασιν· οἶον πάτριος μὲν ὁ ἀνῆκων εἰς τοὺς προπάτορας καὶ εἰς τὴν πατρίδα· πατρῶος δὲ ὁ ἀνῆκων εἰς τὸν πατέρα.

ε. ιαιος· ἐπὶ μονάδος μέτρου· οἶον δακτυλιαῖος, σπιθαμιαῖος, ποδιαῖος, ὀργυιαῖος, σταδιαῖος.

ς'. ερος { σημαίνουν α. ἐνέργειαν· οἶον βλαβερός, φοβερός, φλο-
ηρος { γερός, ὀδυνηρός, μοχθηρός, ὀχληρός, καματηρός.
ηλος { β'. κατὰσασίν τινα· οἶον, σκιερὸς, θαλερός, ἀνθηρός.
ωλος { γ'. κλίσιν εἰς τι καὶ ἔξιν· σιγηλός, σιωπηλός, ἀπατη-
λός, ἀμαρτωλός, φειδωλός.

ζ'. αλεος { πλουσιότητα ἢ ἀφθονίαν τοῦ σημαινομένου ἀπὸ τὸ
ωδης { πρωτότυπον· θαρβαλέος, ψωραλέος, ῥωμαλέος· πε-
οεις { τρώδης, ὑδατώδης, ἀνθεμόεις· β'. ὁμοιότητα, κτη-
νώδης, πεταλώδης.

η. ατος· ποιότητά τινα· ῥιγεδανός, πευκεδανός, στεγανός, πεδανός.

θ'. ρος· πάθος σημαίνοντα· σεμνός (ἐκ τοῦ σέβας), στυγνός (μισητός), δεινός (φοβερός).

ι. εἶρος, ιρος· α. τοπικὴν κατὰστασιν· ὄρεινός, πεδινός· β'. χρόνον· ἐαρινός, θερινός, ὀπωρινός, χειμερινός· γ'. κατὰστασιν πρό-
ξενον πάθους· ἐλεεινός, ἀλγεινός, ἀχθεινός.

Ῥηματικά ὀνόματα.

§. 217. Ταῦτα παράγονται ἀπὸ ἐνεργητικῶν ῥημάτων καὶ ἀπὸ

τῶν τριῶν προσώπων τοῦ παθητικοῦ πρᾶξιμένου, σημαίνοντα ἢ ἀφηρημένως τὴν ἔννοιαν τοῦ ῥήματος ἢ τὸν ποιοῦντα ἢ πάσχοντα τὸ ὑπὸ τοῦ ῥήματος σηματιόμενον. Καὶ ἐκ μὴ ἐνεργητικῶν ῥηματικῶν παράγονται κατὰ τὰς ἐφεξῆς καταλήξεις,

α. εἰα· βασιλεύω, βασιλεία.

β'. εὐς· σπείρω, σπορεύς· φθείρω, φθορεύς· τέμνω, τομεύς· γράφω, γραφεύς.

γ'. η ἢ α θηλυκά· νέμω, νομή· πνέω, πνοή· ῥέω, ῥοή· φέρω, φορά· ἔδω, ἔδωδή· ἄγω, ἀγωγή· βλάβω, βλάβη· χαίρω, χαρά· σπείρω, σπορά· φθείρω, φθορά.

δ'. ος ἀρσενικά ἢ οὐδέτερα· λέγω, λόγος· στένω, στόνος· φθονῶ, φθόνος· κροτῶ, κρότος· βλάβω, βλάβος· μισῶ, μῖσος· πείθω, πιθάνος.

Σημείωσις. Τὰ ἀπὸ ῥηματικῶν εἰς ε ἢ ι παραληγόντων γινόμενα ὀνόματα γράσσονται μὴ τὸ ο· φέρω, φορά κτλ.

§. 218. Ἀπὸ τῶν τριῶν προσώπων τοῦ παθητικοῦ πρᾶξιμένου με ἀποβολὴν τῆς ἀναδιπλασιαζούσης συλλαβῆς· ἐπὶ τῶν ἀρχομένων ἀπὸ συμφώνου, καὶ τροπὴν τῆς χρονικῆς αὐξήσεως εἰς τὸ ἀρκτικὸν φωνῆεν ἢ δίφθογγον τοῦ ἐνεστώτος ἐπὶ τῶν ἀρχομένων ἀπὸ τρεπτῶν, σχηματίζονται διάφορα ρηματικά ὀνόματα.

Α. Ἀπὸ τοῦ πρώτου προσώπου σχηματίζονται·

α. εἰς μος ἀρσενικά· τέθειμαι, θεσμός· δέδεμαι, δεσμός· ἔσπασμαι, σπασμός· ὤρισμαι, ὀρισμός·

β'. μωρ ἀρσεν. νενόημαι, νοήμων.

γ'. μη θηλυκ. ἔγνωσμαι. γνώμη· ἔστιγμαι, στιγμή.

δ'. μα οὐδέτ. τέθειμαι, θέμα· γέγραμμαι, γράμμα.

Σημείωσις. Αἱ καταλήξεις, μος, μη, μα διαφέρουσιν ἀπ' ἀλλήλων, ὅτι ἡ μὲν μος προσλαμβάνει σ, ὅταν εἰς τὸ πρωτότυπον προηγῇται φωνῆεν· τὰ δὲ εἰς μη καὶ μα δὲν τὸ λαμβάνουν πάντοτε, οὐδὲ ὅταν εἶναι εἰς ἐκεῖνο· οἷον δεσμός, θεσμός· δέμα, θέμα· γνώμη. Κατὰ δὲ τὴν σημασίαν τὰ μὲν εἰς μος φανερόνουν ἀφηρημένον τι, οἷον παλμός τὸ πάλειν, ὄδυμός τὸ ὀδυρεσθαι κτλ. Τὰ δὲ εἰς μα τὸ συγκεκριμένον, καὶ ἰσοδυναμοῦν με παθητικὴν μετοχὴν, οἷον γράμμα τὸ γεγραμμένον, πρᾶγμα τὸ πεπραγμένον. Τὰ δὲ εἰς μη ἄλλοτε μὲν λαμβάνονται ἀφηρημένως· οἷον μνήμη, ἐπιστήμη· ἄλλοτε δὲ συγκεκριμένως· γραμμὴ, στιγμή, ὅποτε τὰ στίγμα, γράμμα διαφέρουσι κατὰ σημασίαν.

Β'. Ἀπὸ τοῦ δευτέρου προσώπου καταλήξεις εἶναι σις καὶ ια
GRAMM. ΚΟΥΜΑ.

θηλυκῶν ὀνομάτων σημαίνοντων τὴν ἐνέργειαν τοῦ ῥήματος ἀφρημένως· οἷον, πέπραξαι, πράξις· πεποίησαι, ποιήσις· δεδοκίμασαι, δοκιμασία· τέθυσαι, θυσία.

Γ'. Ἀπὸ δὲ τοῦ τρίτου

α. της, ἐνέργειαν σημαίνοντων· οἷον πεποιήται, ποιητής· κέκριται, κριτής.

β'. τηρ καὶ τωρ, σπανίως εἰς τὴν Ἀττικὴν, συνηθέστερον εἰς τὰς διαλέκτους, σημαίνοντων καὶ τούτων ἐνέργειαν, σέσωσται, σωτήρ· εἴρηται, ῥήτωρ·

γ'. τος καὶ τεος· πεποιήται, ποιητός, ποιητέος.

Σημείωσις. Τὰ εἰς τος σημαίνουν πάθος ἢ δύναμιν τοῦ παθεῖν· οἷον γραπτός ἢ ὁ γεγραμμένος ἢ ὁ δυνάμενος νὰ γραφῇ. Τὰ εἰς τεος ἰσοδυναμοῦν μὲ φράσιν, πρέπει νὰ· οἷον γραπτέος, πρέπει νὰ γραφῇ. Καὶ αἱ δύο καταλήξεις εἶναι ἐπιθετικά. Ὅταν δὲ σημαίνουν οὐσίαν, διακρίνονται ἐκ τοῦ τόνου· οἷον ποτός, ὁ πινόμενος· πότος τὸ συμπόσιον.

δ'. ητρια. εἰρα θηλυκά· οἷον, ποιήτρια, σώτειρα.

Σημείωσις α. Ταῦτα παράγονται κυρίως ἀπὸ τῶν ἀρσενικῶν ποιητής, σωτήρ.

Σημείωσις β'. Ἀπὸ τῶν εἰς ης γίνονται καὶ ἄλλα ἐνεργητικά εἰς ἱκος τριγενῆ· οἷον ποιητής, ποιητικός· κριτής, κριτικός.

ε. η ἢ ις, θηλυκά· γεγένηται, γενετή· πέπεισται, πίστις.

ς'. ρα θηλυκ. ὥρχησται, ὀρχήστρα· ἐξύσται, ξύστρα.

ζ'. τρον οὐδέτ. διδάκτρον, μὴνυτρον, σῶστρον, σημαίνοντα τὸν μισθὸν τῆς διδασχῆς κτλ·

ή. ηριον, ἐργαστήριον, γυμναστήριον, ποτήριον.

Ῥήματα παράγωγα ἐξ ὀνομάτων.

§. 219. Τὰ ἰσοσύλλαβα ὀνόματα εἰς τὴν παραγωγὴν τῶν ῥημάτων ἀποβάλλουν τὴν λήγουσαν ἢ μόνον τὸ τελευταῖόν των σύμφωνον· οἷον δυνάστης, δυναστεύω· πόλεμος, πολεμέω· πτερόν, πτερύω. Τὰ δὲ περιττοσύλλαβα μόνον τὴν ὡς καταλήξιν τῆς γενικῆς· οἷον σῶφρων, σῶφρονος, σῶφρονέω· φυγὰς, ἄδος, φυγαδεύω· ἀλλ' ὁ κανὼν δὲν εἶναι γενικός. Τὰς δὲ ἐκ τῆς καταλήξεως σημασίας των πρέπει νὰ ζητῶμεν εἰς τὰ Λεξικά. Καταλήξεις δὲ αὐτῶν εἶναι

α. αω. τιμή, τιμάω· βοή, βοάω· γόος, γοάω· χολή, χολάω· λίπος, λιπάω.

β'. εω, λύπη, λυπέω· βοηθός, βοηθέω· εὐτυχής, εὐτυχέω· σώφρων, σωφρονέω.

γ'. οω, ἄξιος, ἀξιόω· βίος, βιώω· ἐλάττων, ἐλαττώω· πλήρης, πληρώω· πῦρ, πυρώω· χρυσός, χρυσόω.

δ'. ευω, γυμνήτης, γυμνητεύω· μαθητής, μαθητεύω· κίνδυνος, κινδυνεύω· ὁδός, ὁδεύω· βασιλεὺς, βασιλεύω· κόλαξ, κολακεύω· πτωχός, πτωχεύω κτλ.

ε. αζω, δίκη, δικάζω· θαῦμα, θαυμάζω κτλ.

ς'. ιζω, Ἕλληνας, ἐλληνίζω· ὄρος, ὀρίζω· πορφύρα, ἰζω κτλ.

ζ'. αιρω, λύμη, λυμαίνω· χαλεπός, χαλεπαίνω· σῆμα, σήμαίνω· δυσχερής, δυσχεραίνω.

ή. υνω, αἰσχος, αἰσχύνω· ὀξύς, ὀξύνω· σεμνός, σεμνύνω κτλ.

§. 220. Ἐξ ὀνομάτων γίνονται ῥήματά τινα μετέκτασιν τῆς παραληγοῦσης· οἷον ποικίλος, ποικίλλω· ἄγγελος, ἀγγέλλω· καθαρός, καθαίρω· μαλακός, μαλάσσω· φάρμακον, φαρμάσσω· πυρετός, πυρέσσω· χαλεπός, χαλέπτω.

Σημ. α'. Τὰ εἰς αζω καὶ ιζω γινόμενα ἐκ κυρίων ὀνομάτων ἀνδρῶν ἢ ἰθῶν σημαίνουν μίμησιν τῶν ἢ γλώσσης ἢ φητριασμῶν· οἷον μηδίξω (φρονῶ τὰ τῶν Μήδων), ἐλληνίζω (ὁμιλῶ ἑλληνικὴν γλῶσσαν), Φιλιππίζω (συμφατριάζω μετὸν Φίλιππον).

Σημ. β'. Τὰ ἐκ ῥημάτων παραγόμενα ῥήματα εἶναι διάφοροι σχηματισμοὶ τύπων, τοὺς ὁποίους πρέπει νὰ ζητῶμεν εἰς τὰ ἀνώμαλα, καὶ μᾶλλον εἰς τὰ Λεξικά.

§. 221. Ἰπάρχουσιν ὅμως τὰ ἐφεξῆς περιωρισμένα εἶδη παραγωγῶν ῥημάτων.

α.) Ἐφετικά, σχηματιζόμενα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκ μελλόντων μετὰ τροπὴν τοῦ σω εἰς σειω· οἷον γελασεῖω, πολεμισεῖω κτλ. ἔχουσι ἐπιθυμῶ νὰ πολεμήσω, νὰ γελάσω κτλ.

Ἄλλος τύπος ἐφετικῶν εἶναι εἰς αω ἢ ιαω ἐξ οὐσιαστικῶν ὀνομάτων παραγομένων· οἷον θανατάω (ἐκ τοῦ θάνατος), στρατηγιάω (ἐκ τοῦ στρατηγός), ὠνητιάω (ἐκ τοῦ ὠνητός), κλαυσιάω (ἐκ τοῦ κλαύσις).

Σημ. Σημαίνουν δὲ ταῦτα καὶ μίμησιν· οἷον τυραννιάω, μιμούμαι τὸν τύραννον. Δὲν πρέπει δὲ νὰ συγκαταριθμηθῶσι μετὰ ταῦτα καὶ τὰ νόσων σημαντικά, ὀφθαλμιάω, ὕδεριάω κτλ.

β.) Θαμνοτικά εἰς ζω· οἷον ῥιπτάζω (ἐκ τοῦ ῥίπτω), ῥίπτω ἐδῶ κ' ἐκεῖ ἀπαύστως· στενάζω (ἐκ τοῦ στένω), ἀναστενάζω πολὺ

καὶ συνεχῶς· αἰτίζω (ἐκ τοῦ αἰτώ), ζητῶ ἀπὸ θύραν εἰς θύραν ἔλεος· ἐρπύζω (ἐρπω), ἔρπω βραδέως.

γ'.) Ἐναρκτικὰ εἰς σκω· οἶον γηράσκω, ἡδάσκω, γενειάσκω, ἡγουν ἀρχίζω νὰ γηράζω, νὰ ἡβῶ, νὰ γενειῶ· καὶ ἐνεργητ. μεθύσκω, πιπίσκω. (Ζ. ἀνώμ. ῥήμ. καὶ §. 158. γ'. Σημ.)

Ῥήματα παράγωγα ἐξ ἐπιρρήμάτων.

§. 222. Λιχάζω· χωρίζω· οἰμώζω· ἀλαλάζω κτλ. ἐκ τῶν δίχα, χωρίς, οἶμοι, ἀλαλὰ κτλ., τὰ ὁποῖα πρέπει τὰ ζητῶνται εἰς τὰ Λεξικά.

Ἐπιρρήματα παράγωγα.

§. 223. Παρεκτὸς τῶν εἰρημένων παραγῶγων ἐπιρρήμάτων εἰς ὡς (§. 164), ὑπάρχουσιν ἔτι καὶ μὲ τὰς ἐφεξῆς καταλήξεις.

α. ι ἢ ει. Τούτων τὰ μὲν ἐκ ῥημάτων γινόμενα τρέπουσι τὴν τοῦ ῥηματικοῦ κατάληξιν ὡς εἰς τι ἢ τει· οἶον ὀνομαστί, ἑλληνιστί, γυναικιστί, ἀκηρυκεῖ. Σημειόνομεν δὲ ἐνταῦθα ὅτι καὶ τὰ ἀπὸ τῶν εἰς ἰζω ῥημάτων ἐπιρρήματα ἔχουσι τὴν εἰρημένην (§. 220. Σημ.) σημασίαν· οἶον ἑλληνιστί κατὰ τὴν γλῶσσαν τῶν Ἑλλήνων· γυναικιστί κατὰ τὰ ἥθη τῶν γυναικῶν κτλ.

Τὰ δὲ ἐξ ὀνομάτων γινόμενα λαμβάνουσι μόνον ι ἢ ει εἰς τὴν ῥίζαν τοῦ ὀνόματος (τὴν γενικὴν), ἀφαιρουμένης τῆς καταλήξεως ου, ης, τος κτλ. οἶον ἐκοντί, ἀνατεῖ, (ἐκ τοῦ ἄτη).—Πολλὰ δὲ τούτων εἶναι σύνθετα· πανδημεῖ, αὐτοχειρὶ, ἀμαχεῖ κτλ.

β'. δην· ὅλα ῥηματικὰ· οἶον συλλήδην, κρύδην, βάδην, ἀνέδην (ἐκ τοῦ ἀνίημι, ἀνετὸς) κατὰ πρόσληψιν τοῦ δην ἀντὶ τοῦ τος εἰς τὸ ῥηματικὸν ὄνομα, τρεπομένου τοῦ ῥηματικοῦ χαρακτηῖρος κατὰ τὴν χρεῖαν.

γ'. αδην· καὶ ταῦτα ῥηματικὰ· οἶον σποράδην, προτροπάδην·

δ'. δον· ἐξ ὀνομάτων· οἶον ἀγεληδόν, βοτρυδόν, κυνηδόν· ἀλλὰ καὶ ἐκ ῥημάτων, ἀναφανδόν.

ε. ζ· σπάνιος σχηματισμός· οἶον ἀναμιζ, ἐναλλάξ, ὁδὰξ, πύξ· τινὰ μὲν ἐξ ὀνομάτων, τινὰ δὲ ἐκ ῥημάτων.

ς'. ινδην· ἐξ ὀνομάτων· πλουτίνδην· ἀριστίνδην.

Β'. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΔΙΑ ΣΥΝΘΕΣΕΩΣ.

§. 224. Τὸ πρῶτον μέρος τῆς ἐκ δύο συνθέτου λέξεως εἶναι ἢ ὄνομα ἢ ῥῆμα ἢ πρόθεσις ἢ μόριον.

α. Ὅταν τὸ πρῶτον μέρος εἶναι ὄνομα, ἡ εἰς τὴν σύνθεσιν κατάληξις τῆς ὀνομαστικῆς τῶν ἰσοσυλλάβων ἢ τῆς γενικῆς τῶν περιτοσυλλάβων τος συνήθως γίνεται ο, τὸ ὅποιον ἐκκόπτεται, ὅταν ἡ δευτέρα λέξις ἀρχηται ἀπὸ φωνήεντος· οἷον λογοποιός, παιδοτρίβης, σωματοφύλαξ, ἰχθυοπώλης, δικογράφος (ἐκ τοῦ δίχη), νομάρχης, παιδαγωγός, καχεξία. Ἀλλ' ὅταν ἡ κατάληξις τοῦ ὀνόματος περιέχῃ υ ἢ ι, τὸ ο δὲν προσλαμβάνεται· οἷον εὐθύδικος, πολυφάγος, πολυπόρθος· ἢ ὅταν εἶναι ου ἢ αυ· βουφόρβος, ναυμαχία. Συχνάκις δὲ οὐδ' ὅπου εἶναι ν, οἷον μελαγχολία, μελάμπελος, παμφάγος.

Σημ. Τὸ ο μένει κάποτε καὶ πρὸ φωνήεντος· οἷον μνησιδὴς, μενοεικὴς, ἀγαθοεργός· ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ ἐκ τοῦ ἔργου ἢ ΕΡΓΩ σύνθετα τὸ οε συνήθως συναίρειται εἰς ου· οἷον δημιουργός, ἐκ τοῦ δῆμιος καὶ ΕΡΓΩ.

β. Ἀντὶ ο γίνεται ω εἰς τὰ ἐκ τεταρτοκλίτων ἢ συναιρουμένων ὀνομάτων σύνθετα· οἷον νεωκόρος (ἐκ τοῦ νεώς), ὀρεωκόμος (ἐκ τοῦ ὀρεῦς, ὀρέως), κρεωφάγος (ἐκ τοῦ κρέας, Γεν. κρέας κρέως).—Ὡσαύτως ἐκ τοῦ γῆ γίνεται εἰς ὅλας τὰς συνθέσεις γέω· οἷον γεωγράφος.

γ. Ὄνόματά τινα εἰς μα, Γεν. ατος, μεταβάλλουσι μόνον τὸ α εἰς ο ἢ τὸ ἀποβάλλουσιν· οἷον αἰμοσταγής, στομαλγία ἐκ τοῦ αἷμα, στόμα.

δ. Τινὰ δὲ συντίθενται ἐκ τῆς δοτικῆς ἐνικῆς ἢ πληθυντικῆς περιτοσυλλάβου ὀνόματος· οἷον πυρίπνους, νυκτιπόρος, γαστρίμαργος, ὀρεινόμος, ναυσιπόρος, ἐγγεσίμωρος· κάποτε δὲ κατὰ συγκοπὴν γίνονται τελεσφόρος, σακεσπάλος, ἀντὶ τελεσιφόρος, σακεσιπάλος.

Σημ. Ἄλλα δὲ μονάζοντα τρόπον τινὰ καὶ ἀκανόνιστα εἶναι ἔργον ἰδίας μελέτης καὶ παρατηρήσεως τοῦ ἀναγνώστου· οἷον θεόσδοτος, μεσαιπόλιος, ὑδοιπόρος, μοιρηγενής κτλ.

§. 225. Ὅταν δὲ τὸ πρῶτον μέρος τοῦ συνθέτου εἶναι ῥῆμα, ἢ κατάληξις αὐτοῦ γίνεται ε ἢ σι, ἐνῶ φυλάττεται ἄτρεπτος ὁ προηγούμενος χαρακτήρ του· οἷον ἀρχέκακος (ἐκ τοῦ ἀρχω)· δα-

κέθυμος (ἐκ τοῦ δάκνω, δάκω)· λυσίπονος (ἐκ τοῦ λύω)· τρεψίχρως (ἐκ τοῦ τρέπω)· ἐγερσίχορος (ἐκ τοῦ ἐγείρω). Ἐκβάλλεται δὲ καὶ ἐδῶ τὸ φωνήεν· οἷον φέρασπις, ρίψασπις, Παισανίας.

Σημ. Σπανίως εὐρίσκεται τὸ ι χωρὶς σ, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὰ ἐκ τοῦ ἀρχαίου γινόμενα· οἷον ἀρχιεπίσκοπος, ἀρχιεπίσκοπος κτλ. Κάποτε δὲ ἀντὶ ε λαμβάνει τὸ ῥήμα ο, καὶ μάλιστα τὸ λείπω· οἷον λειποτάξιον.

§. 226. Αἱ ἄκλιτοι λέξεις μένουν εἰς τὴν σύνθεσιν ἀμετάβλητοι, παρεκτὸς ὅταν προθέσεις ἀπαιτῶσι τροπὴν τοῦ ν (§. 118) ἢ ἐκβολὴν φωνήεντος (§. 178)· οἷον ἀγγίαλος (ἐκ τοῦ ἀγγι καὶ ἄλς), παλαιγενής (ἐκ τοῦ πάλαι), ἀναβαίνω, ἀνέρχομαι, ἐκβαίνω, ἐξέρχομαι, παλὶμβολας, πράγω, περιάγω. Ἡ δὲ πρὸ προθέσεως πᾶσχει κάποτε συναίρεσιν, ὅταν τὸ δεύτερον μέρος ἀρχηται ἀπὸ φωνήεντος· οἷον προῦγω, προῦπτος· ἀντὶ προσέγω, πρόοπτος.

§. 227. Τὰ ἐπιρρήματα, δις, τρίς, τετράκις κτλ. συνθετόμενα μὲ ὀνόματα, εἰ μὲν σημαίνουναι τὸ δις, τρίς κτλ. τόσον, φυλάττουσι τὸ σ, οἷον δισχίλιος, τρισχίλιος κτλ. δισθάνης, ὁ δις ἀποθανών, τρισάθλιος, ὁ τριπλῶς, ἤγουν πολλαπλῶς ἄθλιος κτλ., εἰ δὲ σημαίνουναι δύο, τρία κτλ., ἀποβάλλουσι τὸ σ, οἷον δίκερως, ὁ δύο κέρατα ἔχων· τριετής, ὁ τρία ἔτη ἡλικίας ἄγων. Εἰς τὸν ἀριθμὸν τέσσαρα προστίθεται τὸ τετρα, καὶ εἰς τὸν πέντε τὸ πεντα, οἷον τετράπουν, πεντάμετρος. Εἰς ὅλους δὲ τοὺς ἄλλους σχηματίζονται εἰς α ἢ ο· οἷον ἐξάμετρος, εἰκοσάεδρος, ἑκατονταμναῖος, χιλιοτάλαντος· λέγεται ὅμως καὶ πεντεναῖα, ἑκατόμυλος, ἑκπηγυς (ἐκ τοῦ ἔξ).

§. 228. Ἐκ δὲ τῶν ἀχωρίστων λεγομένων μορίων (§. 54.) τὰ κυριώτερα εἶναι δυσ, σημαῖνον δυσκολίαν ἢ ἐναντιότητα· οἷον δύσβατος, δυστυχής· καὶ τὸ ὀνομαζόμενον στερητικὸν α· οἷον ἄβατος, ἄπαις· πρὸ δὲ φωνήεντος τὸ α τοῦτο λαμβάνει ν· οἷον ἀναίτιος, ἀνεύθυνος.

Σημ. α. Πολλὰ ὅμως ἐκ φωνήεντος ἀρχόμεναι λέξεις δὲν λαμβάνουσι τὸ ν· οἷον ἀήτητος, αἰκίος. Διὰ τοῦτο τινὲς καθυποβάλλονται καὶ εἰς συναίρεσιν· οἷον ἄκων ἐκ τοῦ ἄεκων· ἀργός ἐκ τοῦ ἀεργός· περὶ δὲ τῶν ἄλλων ἀχωρίστων μορίων Ζήτ. σελ. 59.

§. 229. Τὸ δεύτερον μέρος τῆς συνθέσεως προσδιορίζει ὅλην τὴν λέξιν, ἥτις ἐμπορεῖ νὰ εἶναι ἢ ῥήμα ἢ ὄνομα ἢ μόριον.

α. Συνηθεστάτη σύνθεσις τῶν ῥημάτων κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ ῥήμα

δὲν μεταβάλλεται, ἀλλὰ φυλάττει τὸν ἴδιον σχηματισμὸν καὶ τὰς κατάληξεις του. Ἐμφιλοχωρεῖ δὲ τοῦτο εἰς τὰς κυρίως λεγομένας προθέσεις, ἀνά, κατὰ, διὰ, μετὰ, παρὰ, ἀντί, περὶ. ὑπὸ, ὑπέρ, ἐπὶ, ἀπὸ, ἀμφί, ἐν, ἐκ, σὺν, εἰς, πρὸς, πρό. Πᾶσα ἄλλη τοιαύτη σύνθεσις ἀμετάβλητου ῥήματος μὲ ἄλλα μόρια θεωρεῖται συμπαρατάσεις τῶν δύω, καὶ διὰ τοῦτο συνήθως γράφεται χωριστά· οἷον εὖ πράττειν, κακῶς ποιεῖν.

β'. Μὲ ἄλλας λέξεις καὶ μὲ ἀχώριστα μόρια συντίθενται ῥήματα οὕτως, ὥστε χάνουν τὸ ἀρχαῖον εἶδος των· δηλαδὴ γεννῶνται ἐκ τούτου σύνθετα ῥήματα λήγοντα ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον εἰς εὖ· ἀλλὰ παραλαμβάνεται εἰς βάσιν ὄνομα συντιθέμενον, ὡς θέλομεν ἰδεῖν κατωτέρω (§. 230. β'). οἷον ἐκ τοῦ ἔργον καὶ λαμβάνω γίνεται ἐργολάβος, καὶ ἐκ τούτου ἐργολαβέω· ἐκ τοῦ εὖ καὶ ἔρδω (ΕΡΓΩ) εὐεργέτης, ἐκ τοῦ ὁποίου, εὐεργετέω· ἐκ τοῦ δυς καὶ ἀρέσκω, δυσ-ἀρεστος, δυσαρεστέω· ἐκ τοῦ α καὶ φεῖδομαι, ἀφειδήξ, ἀφειδέω.

Σημ. Ὅταν εἰς τοιαύτας συνθέσεις φαίνονται ἀμετάβλητον τὸ ῥῆμα, αἰτίον εἶναι ὅτι ἡ παραγωγικὴ κατάληξις συμφωνεῖ κατὰ τύχην μὲ τὴν τοῦ πρωτοτύπου, οἷον ποιεῖω μέλος, μελοποιῶς, μελοποιέω· οὕτω γίνεται μυροπωλέω ὅχι ἐκ τοῦ μύρον καὶ πωλέω, ἀλλ' ἐκ τοῦ μυροπώλης· ἀφρονέω, ὅχι ἐκ τοῦ α καὶ φρονέω, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἄφρων Γεν. ἄφρωνος. Τοιαῦται ὅμως συνθέσεις γίνονται κάποτε καὶ μὲ προθέσεις· οἷον ἀντιβολέω ἐκ τοῦ ἀντιβόλος (τοῦτο δὲ ἐκ τῆς ἀντί καὶ βάλλω), ὑπερμαχέω, ἐκ τοῦ ὑπέρμαχος ἐκ τῆς ὑπὲρ καὶ μάχομαι.

§. 230. α. Οὐσιαστικὰ ὀνόματα σπανίως συντίθενται οὕτως, ὥστε νὰ φυλάττωσι τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀπλοῦ· οἷον ξένος, πρόξενος (ὅχι ξένος, ἀλλὰ περιποιούμενος ξένους)· ὁδός, σύνοδος· φίλος, ὑπερφίλος· πιστός, ἄπιστος. Ὅταν δὲ τὸ ἀφρημένον οὐσιαστικὸν π. χ. τιμὴ, πρέπη νὰ ἐκληφθῇ ἀποφατικῶς μὲ τὴ α, ἡ σύνθεσις δὲν γίνεταί ἀμέσως, ἀλλὰ πρῶτον πρέπει νὰ σχηματισθῇ τὸ ἐπίθετον ἄτιμος, ἔπειτα ἐξ αὐτοῦ τὸ ἀτιμία.

β'. Εἰς τὰ πλείστα σύνθετα ὀνόματα, τῶν ὁποίων τὸ δεύτερον μέρος εἶναι ὄνομα ἀμετάβλητον, ἢ γενόμενον ἐξ ἄλλου ὀνόματος, λαμβάνει τὸ σύνθετον μόνον τὸ κατηγορούμενον ἢ τὴν αἰτιατικὴν τοῦ ῥήματος τῆς προτάσεως, ἥτις ὑπόκειται βάσις εἰς τὴν ὀνομασίαν τοῦ ὅλου· οἷον δεισιδαίμων (ἐκ τοῦ δεῖσαι καὶ δαίμων), ὁ φοβούμενος τοὺς θεούς· ἄπαις, ὁ μὴ ἔχων τέκνα· μακρόχειρ, ὁ μίαν χεῖρα μακρὰν ἔχων κτλ. καὶ μὲ ἄλλην κατάληξιν κλίσεως· τρεχεῖδιπνος,

ὁ τρέχων εἰς τὰ δαῖπνα· εὐθύδικος ὁ μεταχειριζόμενος ἴσῃ δικαιοσύνην· ἄτιμος, ὁ στερηθεὶς τὴν τιμὴν· κακοήθης· φιλοχρήματος κτλ.

γ'. Ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὰ ἐκ συνδρομῆς ῥήματος σύνθετα ὀνόματα τὸ μὲν ῥῆμα γίνεται δεύτερον μέρος καὶ λαμβάνει ὀνοματικὴν κατάληξιν, τὸ δὲ πρῶτον μέρος σημαίνει τὸ ἀντικείμενον τῆς πράξεως ἢ τὴν ἐκ τρίτου τοῦ ῥήματος· οἷον ἐργολάβος, ὅστις ἀναλαμβάνει ἔργον· ἵπποτρόφος, ὁ τρέφων ἵππους. Ἡ κατάληξις οὐ εἶναι συνηθεστάτη εἰς τὰς τοιαύτας συνθέσεις· ἀλλ' ἐκτὸς ταύτης εἶναι ἡς καὶ ας πρωτοκλίτων οὐσιαστικῶν· οἷον μυροπώλης, τριηράρχης, ὀρνιθοθήρας, νομοθέτης· καὶ ἡς ἐπιθέτων πεμτοκλίτων, οἷον εὐμαθής, ἐς.

δ'. Ἐκ δὲ τούτων τῶν συνθέτων ὀνομάτων παράγονται πάλιν ἄλλα· οἷον ἀτιμία, δεισιδαιμονία, νομοθεσία, νομοθετικὸς κτλ. καὶ ἐπομένως τὰ ἀνωτέρω (§. 229. β'.) ῥηθέντα ῥήματα, ἵπποτροφέω, νομοθετέω κτλ.

§. 231. Ἐκ τῶν μεταβολῶν, αἱ ὁποῖαι συμβαίνουσι καίποτε εἰς τὸ δεύτερον μέρος τῶν συνθέτων, ἀξιοσημείωτος εἶναι μάλιστα, ὅτι αἱ ἀπὸ βραχέος α ἢ ε ἢ ο ἀρχόμεναι λέξεις τρέπουσιν αὐτὰ εἰς ἡ ὦ, πλὴν τῶν ἐκ προθέσεων ἀπλῶς συντιθεμένων ῥημάτων (§. 229 α'). Τὰ δὲ ἐκ τούτων παράγωγα ὀνόματα καὶ τὰ ἀπ' αὐτῶν ῥήματα (§. 229. β'.) δέχονται τὴν μεταβολὴν ταύτην· οἷον ὑπήκοος ἐκ τοῦ ὑπακούω· κατήγορος, κατηγορέω (ἐκ τῆς κατὰ καὶ ἀγορὰ ἀγορεύω)· εὐήνεμος ἐκ τοῦ ἄνεμος· δυσήλατος ἐκ τοῦ ἐλαύνω· ἀνώμοτος ἐκ τοῦ ὄμνυμι· ἀνώνυμος, εὐώνυμος ἐκ τοῦ ὄνομα (ἀρχ. ὄνυμα).

§. 232. Τὰ σύνθετα ἀναβιβάζουσι τὸν τόνον ἐπὶ τῆς προπαραληγουσῆς· οἷον φιλόθεος, φιλότεκνος, σύνδοτος· ἐὰν δὲ εἶναι δισύλλαβα, ἐπὶ τῆς παραληγουσῆς· οἷον ἄπαις. Αἱ δὲ μὴ συντιθέμεναι λέξεις, ἀλλ' ἐκ συνθέτων παραγόμεναι, ἀκολουθοῦσι τὴν ἀναλογίαν τῆς καταλήξεώς των· οἷον συλλογὴ, προσφορά, ἐκ τοῦ συλλέγω, προσφέρω· οὕτω καὶ ἐκ τοῦ ἄδικος, ἀδικεῖν, ἀδικητικός· ἀλλ' ἐὰν ταῦτα λάβουν δευτέραν σύνθεσιν, ἀναβιβάζουν τὸν τόνον· οἷον ἀπροσδόκητος.

Σημ. Σύνθετα ἐξ ὀνόματος καὶ ῥήματος ἐνεργητικοῦ, λήγοντα εἰς ος (ὅχι τος ἢ νος), παροξύνονται μὲν, ὅταν σημαίνωσιν ἐνέργειαν, προπαροξύνονται δὲ, ὅταν πάθος. οἷον λιθοδόλος, ὁ ῥίπτων λίθους· λιθοβολος δὲ, ὁ πετροβολούμενος ἢ πετροβοληθεὶς· καὶ ὁ μὲν ὀρέσσης εἶναι μητροκτόνος· τὰ δὲ παιδία τῆς Μηδείας μητροκτόνοι· λεπτογράφος, ὁ γράφων λεπτά· λεπτογράφος, ὁ λεπτῶς γραμμένος. Ἀλλ' ὅταν ἡ παραλήγουσα εἶναι μακρά, ὁ τόνος τίθεται ἐπὶ τῆς ληγούσης, καὶ τὰ ὀνόματα σημαίνουν μόνον ἐνέργειαν· οἷον ψυχοπομπός, ἱπποβοσκός, ὀδηγός, παιδαγωγός, ἀργυραμοιβός κτλ.

40. ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΨΙΛΟΥΜΕΝΩΝ ἢ ΔΑΣΥΝΟΜΕΝΩΝ.

§. 233. Πᾶσα λέξις ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένη ἢ ψιλοῦται ἢ δασύνεται (Ζήτ. §. 175).

α. Τὸ πνεῦμα τῆς ὀνομαστικῆς φυλάττουσι καὶ αἱ ἄλλαι πτώσεις· οἷον ἄνθρωπος, ἀνθρώπου· ἅγιος, ἁγίου.

β'. Τὸ πνεῦμα τοῦ ἐνεστώτος φυλάττουσι καὶ οἱ ἄλλοι χρόνοι· οἷον ἀγιάζω, ἡγιάζον, ἡγίακα, ἡγιάσω, πλὴν τοῦ ἔχω, τοῦ ὁποῖου ὁ Μέλλων δασύνεται ἔξω (. 181. Σημ. γ').

γ'. Τὰ παράγωγα φυλάττουσι τὸ πνεῦμα τῶν πρωτοτύπων· οἷον ἀκούω, ἀκουστός· ἀγνός, ἀγνίζω.

§. 234. Τὸ ρ εἰς ἀρχὴν λέξεως δασύνεται· οἷον ῥῆμα· ὅταν δὲ εἶναι δύω, τὸ μὲν πρῶτον ψιλοῦται, τὸ δὲ δεύτερον δασύνεται, ἄρρητος (§. 184. α).

Ψιλούμενα.

§. 235. α. Τὸ στερητικὸν ἢ ἐπιτατικὸν α ψιλοῦται· οἷον ἀθάνατος, ἀχανής, πλὴν τοῦ ἔδης καὶ ἄλυσις.

β'. Ἡ συλλαβικὴ αὐξησης τῶν ῥημάτων ψιλοῦται· οἷον ἔγραφον, ἔγραψα, πλὴν τοῦ ἔστακα.

γ'. Τὸ πλεονάζον ε εἰς μὲν τὰς ψιλουμένας λέξεις ψιλοῦται· οἷον εἴκοσιν, ἐείκοσιν· εἰς δὲ τὰς δασυνομένας δασύνεται.

δ'. Πᾶσα λέξις ἀρχομένη ἀπὸ φωνήεντος, ἐὰν δὲν εἶναι ἐκ τῶν ἐφεξῆς δασυνομένων, ψιλοῦται.

Δασυνόμενα.

§. 236. α. Πᾶσα λέξις ἀρχομένη ἀπὸ τοῦ υ δασύνεται.

β'. Πᾶν ἄρθρον ἀπὸ φωνήεντος ἀρχόμενον, ὁ, ἡ, αἱ, οἱ.

γ'. Τὰ ἀριθμητικὰ, εἰς, ἐπτὰ, ἑκατὸν, καὶ τὰ ἀπ' αὐτῶν ἔνδεκα, ἑπτακόσια κτλ.

δ'. Αἱ πληθυντικαὶ ἀντωνυμίαι τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου προσώπου· ἡμεῖς, ὑμεῖς κτλ. καὶ αἱ ἐνικαὶ τοῦ τρίτου, οὗ, οἱ, ἐ, καὶ αἱ ἀπ' αὐτῶν ἡμέτερος, ἐαυτοῦ κτλ.

ε'. Αἱ δεικτικαί, οὗτος, αὕτη.

ς'. Τὰ κατ' ἀφαίρεσιν ψιλοῦ συμφώνου γινόμενα ἀναφορικά, ὅσος, οἶος, ἡλίκος. ὅς, κτλ. ἐκ τῶν τόσοις, τοῖσι, πηλίκος, τὸς κτλ. οὕτως ἐκ τοῦ τούτων· ὅθεν ἐκ τοῦ πόθεν κτλ.

ζ'. Τὰ ἀθροιστικά, ἅμα, ἅπασι.

ή. Οἱ Αἰτιολογικοὶ σύνδεσμοι, ἵνα, ὅπως, πλὴν τοῦ ὅρα.

Κατάλογος τῶν δασυνομένων.

ἄβρα	ἀπαλδς	εἴω	ἐρμηνεύω
ἄβρδς	ἅπαξ	εἴως	Ἐρμῆς
ἀγνός	ἀπλους	Ἐκάβη	Ἐρπω
ἄγιος	ἄπτομαι	ἐκάς	ἔρση ε)
ἄδης	ἄρμα	ἐκαστος	ἐστιῶ
ἄδρδς	ἀρμόζω	ἐκάτερος	ἐταῖρος, ἕτερος
ἄζομαι	ἀρπάζω	ἐκάτη	ἐτοιμος
αἶμα	ἄρκυς	ἐκὼν	εὖρω
αἰρῶ	ἄτερος	Ἐλένη	εὐρίσκω
Αἶμος	ἀφή ἢ ἀφή α)	Ἐλενος	ἐφθδς
αἰμύλος	ἄψα β)	Ἐλλην	ἔψω
ἄλας	ἀψίκυρος	Ἐλλήσποντος	ἑῶα
ἄλις	ἀψις	Ἐλικῶν	ἑῶλος
ἄλς	Ἐβραῖος	ἑλιξ	ἑως
ἀλίζω	ἑδνος γ)	ἐλίσσω	ἧβη
Ἀλικαρνασσός	ἑδος	ἐλκύω	ἧβδς
ἀλίσκω	ἑδρα	ἐλκος	ἡγοῦμαι
ἄλλομαι	ἐδοῦμαι	ἐλμινς	ἡδομαι
ἄλυσις	ἔζομαι	ἔλος	ἡδύνω
ἁμαρτάνω	εἰλύω	ἐλύσσω	ἡδύς
ἁμιλλα	εἶμα	ἔνος δ)	ἡκιστα
ἄμμα	εἰμαρμένη	ἐορτῇ	ἡκω
ἁμῖς	εἴρκω ἢ εἴργω	ἐπομαι	ἡλικία
ἀνδάνω	εἰρκτῇ	ἐρκος	ἡλιος

α) Ζήτ. §. 181. σημ. γ'. β) γράφεται καὶ ἄψα. γ) γράφεται καὶ ἑδνος.

δ) γράφεται καὶ ἔνος. ε.) γράφεται καὶ ἔρση.

ἡμέρα	Ἡσύχιος	ἱλαρὸς	ὄμιλος
ἡμισυ	ἡττώμαι	ἱλεως	ὅμοιος
ἡμων	Ἡρακλείων	ἱμάς	ὄμως
ἡνίκα	Ἡρακιστος	ἱμάσσω	ὁμοῦ
ἡπαρ	ιδρύω	ἱμείρω	ἐπλή
Ἡρακλῆς	ιέραι	ἱμερος	ὄπλον
Ἡρόφιλος	ιερὸς	ἵππος	ὀρίζω
Ἡρώδης	ἴημι	ἵπταμαι	ὄρκος
Ἡρωδιανὸς	ικανὸς	ἵσταμαι	ὄρμος
ἥρως	ικάνω	ὀδὸς	ὄρος—ὄρω
Ἡσίοδος	ικετεύω	ὀδεύω	ὄσιος
ἥσσω	ικέτης	ὀλκός	ὄρα—ὠραίος
ἥσυχος	ἱκνούμαι	ὀμαλός	ὠρακιῶ.

11. ΧΡΟΝΟΣ ἢ ΠΟΣΟΤΗΣ ΣΥΛΛΑΒΗΣ.

§. 137. Ὁ χρόνος τῆς συλλαβῆς εἶναι μακρὸς ἢ βραχύς· λέγεται δὲ καὶ ποσότης (§. 77). Αἱ δι' ω ἢ η ἢ μιᾶς τῶν διφθόγγων γραφόμεναι συλλαβαί λέγονται φύσει μακραί· αἱ δὲ διὰ τοῦ ο ἢ ε, φύσει βραχεῖται. Αἱ δὲ διὰ τῶν διχρόνων α, ι, υ, ἀμφίβολοι οὔσαι, διορίζονται ἐκ παρατηρήσεων, καὶ πότε λαμβάνονται ὡς μακραί καὶ πότε ὡς βραχεῖται. Θέσει μακραί λέγονται, αἱ δι' ε ἢ ο γραφόμεναι, ὅταν μετὰ τὰ φωνήεντα ταῦτα ἀκολουθοῦν δύο σύμφωνα ἢ ἐν διπλοῦν· οἷον κλέπτω, ὄξος. Ὅπου δὲ εὐρίσκεται ἄφωνον πρὸ ἀμεταβόλου, λέγεται κοινή· οἷον γενέθλη, δύσποτμος.

Σημείωσις. Τὰ δίχρονα, ὅσα ἐκ κανόνων τινῶν λαμβάνονται μακρά ἢ βραχεῖα, ἐπειδὴ ἡ γῆσις των συμβάλλει εἰς τονισμὸν τῶν λέξεων, διορίζονται ἐφεξῆς· τὰ δὲ πρὸς τοῦτο μὴ συντείνοντα ἀφίονται εἰς τὸ περὶ Προσφθίας, καὶ μάλιστα εἰς τὰ ἀκριβῆ Λεξικά, νὰ τὰ σαφηνίσωσι.

12. ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΜΑΚΡΩΝ ἢ ΒΡΑΧΕΩΝ ΔΙΧΡΩΝΩΝ.

§. 238. Τὸ ληκτικὸν α τῶν θηλυκῶν ἐπιθέτων ὁμοχρονεῖ μὲ τὴν λήγουσαν τῆς γενικῆς τοῦ ἀρσενικοῦ· οἷον ταχύς, ταχέος, ταχεῖα· ποιῶν, ποιῶντος, ποιῶσα· δίκαιος, δικαίου, δικαία· Ἀθηναῖος, Ἀθηναίου, Ἀθηναία.

β'. Τὰ ἀπὸ τῶν εἰς ης εἰς εἰα παραγόμενα θηλυκὰ ὀνόματα βραχὺ τὸ α ἔχουσιν· οἷον εὐσεβής, εὐσεβεία· εὐγενής, εὐγένεια· πλὴν τοῦ ὕγιης, ὕγεια.

γ'. Τὰ εἰς εἰα δισύλλαβα καὶ τὰ ἀπὸ τῶν εἰς εὐω ῥημάτων εἰς εἰα παραγόμενα θηλυκὰ ὀνόματα μακρὸν τὸ α ἔχουσι· χρεῖα, πρεσβύα πρεσβεία, βασιλεύα βασιλεία.

δ'. Τὰ εἰς αἰα θηλυκὰ οὐσιαστικά βραχὺ τὸ α ἔχουσιν· οἶον Μαῖα, γαῖα, Φώκαια, Νίκαια.

ε'. Τὰ ἀπὸ τῶν εἰς ους εἰς οἰα γινόμενα θηλυκὰ βραχὺ ἔχουσι τὸ α· οἶον εὐνοῦς, εὐνοῖα.

ς'. Τὰ εἰς υἰα λήγοντα θηλυκὰ βραχυκαταληκτοῦσιν· οἶον μυῖα, αἶθουα, πλὴν τοῦ μητρυῖα.

ζ'. Τὰ εἰς ρα λήγοντα θηλυκὰ οὐσιαστικά, εἰ μὲν παραλήγουσιν εἰς ἓν φωνῆεν, μακροκαταληκτοῦσιν· οἶον πῆρα, θήρα, πλὴν τοῦ πρῶρα· εἰ δὲ παραλήγουσιν εἰς δίφθογγον, βραχὺ ἔχουσι τὸ α· οἶον σφαῖρα, μοῖρα· ἐξαιροῦνται Φαῖδρα, σαύρα, αὔρα, αἶθρα, λαύρα, τὰ ὅποια ἔχουσι τὸ α μακρόν.

ή'. Τὰ εἰς α λήγοντα οὐδέτερα βραχὺ τὸ α ἔχουσιν, οἶον βῆμα, βήματα.

θ'. Τὰ εἰς ι, υ, βραχυκαταληκτοῦσι, μέλι, ἡδύ.

ι'. Τὰ εἰς ας οὐδέτερα ἢ θηλυκὰ βραχὺ τὸ ας ἔχουσιν· οἶον γῆρας, παστάς.

ια'. Τὰ εἰς υς Γεν. εος λήγοντα βραχὺ τὸ υ ἔχουσιν· οἶον πῆχυς.

ιβ'. Περὶ τῶν εἰς ας πρωτοκλίτων καὶ πεμπτοκλίτων καὶ τοῦ α τῆς αἰτιατ. τῶν πεμπτοκλίτων Ζήτ. §. 73. §. 83.

ιγ'. Τὸ α τῆς ὀνομαστικῆς τῶν δευτεροκλίτων, τῶν ὁποίων ἡ γενικὴ εἶναι ης, εἶναι βραχὺ· οἶον Μοῦσα, γλῶσσα κτλ (§. 73. α).

ιδ'. Αἱ εἰς ν λήγουσαι αἰτιατικαὶ ὁμοχρονοῦσι μὲ τὴν λήγουσαν τῆς ὀνομαστικῆς· οἶον Αἰνείας Αἰνεῖαν, Μοῦσα Μοῦσαν (§. 73. β).

ιε'. Αἱ εἰς ι λήγουσαι δοτικαὶ βραχὺ τὸ ι ἔχουσιν.

ισ'. Αἱ εἰς αι καὶ οι δίφθογγοι ἐπὶ τέλους λέξεως εἶναι βραχεῖαι· οἶον Μοῦσαι, οἴκοι, πλὴν τῶν τριῶν ἐνικῶν προσώπων τῆς εὐκτικῆς ἐγκλίσεως τῶν ἐνεργητικῶν ῥημάτων.

ιζ'. Τὰ εἰς ιμος δισύλλαβα μακροπαραληκτοῦσιν· οἶον μῆμος· τὰ δὲ ὑπερδισύλλαβα βραχυπαραληκτοῦσι.

ιη'. Τὰ εἰς ιτις καὶ υτις θηλυκὰ ὀνόματα μακρὰν ἔχουσι τὴν παραλήγουσαν· οἶον πόλις, πρεσβυτις,

ιβ. Τὰ εἰς υγροῦ μακροπαρληκτοῦσιν· οἷον φρῦνος, πλὴν τοῦ λά-
γυνος καὶ τῶν ἐκ τοῦ γυνῆ συνθέτων· οἷον ἀνδρόγυνος.

13. KANONEΣ ΤΩΝ ΤΟΝΩΝ.

§. 239. α. Ἐπὶ τῆς προπαρληγούσης πάντοτε ὀξεῖα τίθεται.
οἷον ἄνθρωπος, ἄγιος.

β'. Ἐπάνω βραχεΐας συλλαβῆς καὶ θέσει μακρᾶς ὀξεῖα τίθεται·
λόγος, ἄρτος, ἄχθος, ἔργον.

γ'. Μακρὸν πρὸ μακροῦ παροξύνεται, οἷον ἥρως.

δ'. Μακρᾶς οὔσης τῆς ληγούσης τόνος δὲν τίθεται εἰς τὴν προ-
παρλήγουσαν· διὰ τοῦτο καταβιβάζεται ὁ τόνος εἰς τὰς μακροκα-
ταλήκτους πτώσεις τρισυλλάβων τοιούτων ὀνομάτων· ἄνθρωπος ἄν-
θρώπου, δίκαιος δικαίου, πλὴν τῶν Ἀττικῶν, Μενέλεως, πό-
λεως κτλ.

ε. Πᾶσα γενικὴ καὶ δοτικὴ ἐπὶ τέλους δεχομένη τὸν τόνον περι-
σπᾶται· οἷον ἀγαθῶν, ἀγαθοῖς, τοῦ, ταῖς, ὧν, οἷς.

ς'. Μακρὸν πρὸ βραχεῖος κείμενον περισπᾶται· οἷον Φαῖδρος, σῶμα,
προεστῶτες, οἴκοι, πλὴν τῶν ἐπιρρήμάτων, οἴκοι, εἴθε, καὶ τῶν ἐγκλι-
τικῶν, εἴτε, ὥστε, οὔτε κτλ. (§. 241. Σημ. β').

Σημείωσις. Ὡς πρὸς τὸν τόνον εἶναι βραχεῖα· αἱ δίφθογγοι αἰ καὶ οἱ ἐπὶ τέλους
λέξεως (§. 238. ις'). Ἐξαίρουνται τὰ ἐνικά τρίτα πρόσωπα τῆς εὐκτικής τῶν ἐνε-
ργητικῶν ῥημάτων· οἷον παιδεύει, πεπαιδευέοι, παιδεύσει, παιδεύσαι ἐκ τοῦ παι-
δεύω. Τοῦ τελευταίου ἡ ἐξαίρεσις ὥς καὶ ἡ τοῦ δευτέρου προσώπου τοῦ μέσου ἀορί-
στου πρώτου λόγον ἔχει νὰ μὴ γείνη σύμπτωσις μετὰ τὸν ἀόριστον α. τοῦ ἀπαρεμφά-
του· διὰ τοῦτο παιδεῦσαι Ἀόρ. ἀπαρέμφ., παιδεύσαι γ. προσ. Ἀόρ. α. εὐκ. παί-
δευσαι β. πρόσ. Μέσον Ἀόρ. α. Πρῶστ.

ζ'. Πᾶσα ὀνομαστικὴ καὶ αἰτιατικὴ ἐπὶ τέλους δεχομένη τὸν τό-
νον, ἀσυναίρετος μὲν οὔσα ὀξύνεται· οἷον ληστής, ληστήν, τὸν, τήν,
τάς, τοὺς, τὰ, ὅν, ἣν κτλ. συναιρουμένη δὲ περισπᾶται· οἷον Ἑρ-
μέας ἦς, γέα γῆ, πλόος οὐς, Ξενοφῶν ὦν, Ἑρμῆν, γῆν, πλοῦν, πλὴν
τοῦ Λητώ, Σαπφῶ καὶ εἴτι ἄλλο ἔχει ὁμοίαν τήν ὀνομαστικὴν μετὰ τὴν
αἰτιατικὴν (σελ. 13).

η. Ὀνόματά τινα κύρια μὴ γνησίως ἑλληνικὰ ἐπὶ τέλους δεχόμενα
τὸν τόνον περισπῶνται εἰς ὅλας τῶν τὰς πτώσεις· οἷον Ἰησοῦς, Θω-
μᾶς, Κοσμᾶς, Λουκᾶς κτλ.

θ'. Πᾶσα λέξις εἰς *εν* καὶ *ου* λήγουσα καὶ ἐπὶ τέλους δεχομένη

τὸν τόνον περισπᾶται· οἷον ἱερεῦ, βοῦ, εὔ, φεῦ, πλὴν τοῦ ἰδοῦ, ἰοῦ.

ι. Τὰ εἰς υς καὶ ους καὶ ως μονοσύλλαβα περισπῶνται· οἷον μῦς, δρυς, σῦς, βοῦς, φῶς, πλὴν τοῦ ποῦς, καὶ τοῦ φῶς, ὁ ἀνὴρ, καὶ ἡ φῶς ἐκ τοῦ φωίς.

ια. Πᾶν ῥῆμα μακροκατάληκτον ἐπὶ τέλους δεχόμενον τὸν τόνον περισπᾶται· οἷον φανῶ, λαβεῖν, πλὴν τοῦ χρή, φῆς δευτέρου προσώπου ὀριστικῆς.

14. ΕΓΚΛΙΣΙΣ ΤΟΝΟΥ.

§. 240. Λέξεις τινὲς μονοσύλλαβοι καὶ δισύλλαβοι, αἵτινες καθ' ἑαυτὰς ἔχουσι τὸν ἰδιόν των τόνον, ὅταν ἀκολουθῶσιν εἰς ἄλλην λέξιν, τὸν ἐπιφορτίζουν εἰς αὐτήν. Τοῦτο λέγεται *ἐγκλισις τόνου*· αἱ λέξεις δὲ αὗται λέγονται *ἐγκλιτικαί*. Πᾶσα δὲ λέξις, φυλάττουσα τὸν τόνον τῆς, ὀνομάζεται *ὀρθοτονουμένη*. Τοιαῦτα ἐγκλιτικαὶ λέξεις εἶναι·

α. Ἡ ἀόριστος ἀντωνυμία τις, τί εἰς ὅλας τῆς τὰς πτώσεις μετὰ τῶν εἰς αὐτὴν ἀνηκόντων του, τῷ (σελ. 23).

β'. Αἱ ἐφεξῆς πτώσεις τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας· μοῦ, μοί, μέ· σοῦ, σοί, σέ· οὗ, οἷ· μίν, νῖν καὶ μέρος τῶν ἐκ τοῦ σφ ἀρχομένων, δηλαδὴ μὲ ἐξαίρεσιν τῶν περισπωμένων σφᾶς, σφῶν κτλ.

γ'. Ὁλος ὁ ἐνεστώς τῆς ὀριστικῆς τοῦ εἰμί καὶ φημί, πλὴν τοῦ δευτέρου μονοσυλλάβου ἐνικοῦ προσώπου.

δ'. Τὰ ἀόριστα ἐπιρρήματα πῶς, πῇ, ποί, ποῦ, ποθί, ποθεν, ποτέ, τὰ ὅποια διὰ τοῦ ἐγκλιτικοῦ τόνου των διακρίνονται ἀπὸ τὰ ἐρωτηματικά, πῶς. πῇ, ποῖ κτλ.

ε. Τὰ μόρια, πῶ, τέ, τοί, θήν, γέ, κέ, ἡ κέν, νὺ ἢ νῦν, πέρ, ῥά μετὰ τοῦ εἰς τὰ τοπικά ἐπιρρήματα ἀχωρίστου δε.

§. 241. α. Ὅταν λέξις ἐγκλιτικὴ ἀκολουθῇ λέξιν προπαροξύτονον ἢ προπερισπωμένην (ἄνθρωπος, σῶμα), ῥίπτει εἰς τὴν λήγουσαν αὐτῆς τὸν τόνον τῆς πάντοτε ὡς ὀξεῖαν· οἷον ἀνθρωπός ἐστι (ὄχι ἄνθρωπος ἐστί)· σῶμά μου. Καὶ ἐὰν ἡ λέξις εἶναι μονοσύλλαβος καὶ ἄτονος, οἷον εἰ, ἐν, ἐκ, τὴν ἀποτελεῖ ἔντονον· οἷον εἴ τις, ἐκ τίνος, ἐν τινι.

β'. Ἐὰν δὲ ἡ προηγουμένη τοῦ ἐγκλιτικοῦ λέξις εἶναι προκῦπτονος, ἢ ἔχῃ τὸν τόνον, ὀξεῖαν ἢ περισπωμένην ἐπὶ τῆς ληγού-

σης, ὁ τόνος οὗτος ἀρκεῖ διὰ τὴν ἐγκλιτικὴν λέξιν· καὶ μάλιστα ἐὰν ὁ ἐπὶ τέλους τόνος εἴναι ὀξεῖα, αὕτη δὲν μεταβάλλεται πλέον εἰς βαρεῖαν (§. 174. β'). οἷον ἀνήρ τις· καὶ σοι· φιλῶ σε· γυναικῶν τινῶν· ἄνδρα τε· λέγεις τι.

γ' Ἐὰν μὲν ἡ προηγουμένη λέξις εἴναι παροξύτονος, ἡ δὲ ἐγκλιτικὴ δισύλλαβος, ἐγκλισις τότε δὲν γίνεται· οἷον λόγος ποτὲ ἐχώρει· ἐναντίος σφίσι· οὐδ' ὅταν ἡ προηγουμένη ἀποστρέφηται· οἷον πολλοὶ δ' εἰσί.

δ'. Ὅταν εἰς τὴν ἐγκλιτικὴν ἀκολουθῇ ἄλλη ἐγκλιτικὴ, ἡ πρότερα λαμβάνει τὸν τόνον τῆς δευτέρας, καὶ αὕτη τὸν τῆς τρίτης (ἂν εἴναι πολλοὶ) ἕως τῆς ἐσχάτης, ἥτις μόνη χάνει τὸν τόνον τῆς, οἷον εἰ τίς τινά φησί μοι παρεῖναι.

ε'. Ὁρθοτονοῦνται δὲ αἱ ἐγκλιτικαὶ εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ λόγου, καὶ πρὸς διάκρισιν ἄλλων· οἷον φασὶ ποτέ· εἶπεν ἐμοί· (ἦγουν οὐδενὶ ἄλλῳ)· ὁρθοτονοῦνται δὲ καὶ αἱ προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι συντάσσόμεναι μὲ προθέσεις· οἷον περὶ ἐμοῦ, περὶ σοῦ κτλ.

Σημ. α'. Τὸ ἐστὶν ἀναβιβάζει τὸν τόνον εἰς τὴν παραλήγουσαν, ὅταν εὐρίσκηται εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ λόγου ἢ κατόπιν τῶν μορίων ἄλλᾳ, εἰ, καί, οὐκ, ὥς, τοῦτ'· οἷον ἐστὶ ταῦτα· εἰ ἐστὶ, ἀλλ' ἐστὶ, καὶ ἐστὶν· οὐκ ἐστὶν, ὥς ἐστὶ, τοῦτ' ἐστὶ.

Σημ. β'. Ἐπειδὴ διὰ τῆς ἐγκλίσεως συνάπτονται σχεδὸν δύο λέξεις εἰς μίαν, διὰ τοῦτο λέξεις τινες πάντοτε ἠνωμέναι οὕτως πρὸς ἐξήγησιν διωρισμένης ἐννοίας γράφονται μὲν ὡς μία· οἷον ὥστε, οὔτε, εἴτε, οἶμοι, μέντοι, ὅστις, ὦν τινῶν, τὰς δεικνύει δὲ δύο ὁ τόνος, ἐπειδὴ, οὔτε, εἴτε, οἶμοι, μέντοι, δὲν περισπῶνται (§. 239 ζ'), οὔτε, ὦν τινῶν καταβιβάζει εἰς τὴν λήγουσαν τὸν τόνον (αὐτόθι δ). Τὸ ἐγκλιτικὸν δὲ (πάντη διάφορον τοῦ συνδέσμου δὲ) συναντᾶται οὕτως εἰς τὰ ὅδε, τοιούδε, ὥδε, δόμονδε κτλ.

15. ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ.

§. 242. Ὁρθογραφία μὲν ἐν γένει εἶναι ἡ ὀρθὴ γραφὴ πάσης λέξεως μὲ τὰ ἀπαιτούμενα γράμματα, καὶ τόνους, καὶ πνεύματα, ὅταν ἐπιδέχεται· ἰδιαίτερος δὲ εἶναι ἡ πάσης λέξεως κατάλληλος γραφὴ διὰ φωνηέντων ἢ διφθόγγων, καθὼς ἀπαιτεῖ ἐκάστης ἡ διατύπωσις καὶ ἐτυμολογία. Οἱ τύποι τῶν κλίσεων τῶν ὀνομάτων καὶ τῶν ῥημάτων καὶ μετοχῶν θεωροῦνται ὡς γενικοὶ κανόνες τῶν καταλήξεων καὶ πολλῶν παραλήξεων τῶν ὁμοειδῶν ὀνομάτων, ῥημάτων καὶ μετοχῶν. Ἐκ τοῦ ἐτυμολογικοῦ μέρους πορίζονται καὶ οἱ κανόνες τῶν παραγωγικῶν καταλήξεων καὶ παραλήξεων. Ἀλλὰ

πρὸς ἀσκήσιν τῶν πρωτοπείρων, συνάζομεν ἐνταῦθα τοὺς ἀναγκαιοτέρους κανόνας· ἐκ τῶν σποράδην ἐκεῖ εἰρημένων, τοὺς ὁποίους εἶναι καλὸν νὰ ἀπομνημονεύσωσιν· ἔπειτα ἀποδίδομεν καὶ μερικωτέρους, τοὺς ὁποίους ἐμποροῦν νὰ μελετῶσι καὶ χωρὶς ἀποστηθίσεως.

16. ΣΥΛΛΟΓΗ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ.

§. 243. Τὰ εἰς *ια* παροξύτονα, παραγόμενα ἐξ ὀνομάτων ληγόντων εἰς *ος*, *ης*, *ων*, γράφονται διὰ τοῦ *ι* καὶ ἔχουσι τὸ *α* μακρόν· οἷον σοφός σοφία, κακός κακία, εὐτυχής· εὐτυχία, εὐφύης· εὐφύια, ἡγεμών ἡγεμονία (§. 212. δ').

β'. Τὰ ἀπὸ τῶν εἰς *ης* εἰς *εια* προπαροξύτονα γράφονται διὰ τῆς *ει*, καὶ βραχὺ τὸ *α* ἔχουσιν· οἷον ἀληθής ἀλήθεια, εὐγενής· εὐγένεια, (§. 212. γ'), πλὴν τοῦ ὑγιής· ὑγίεια.

γ'. Τὰ ἀπὸ τῶν εἰς *ευω* ῥημάτων εἰς *εια* παραγόμενα θηλυκὰ διὰ τῆς *ει* γράφονται καὶ μακροκαταληκτοῦσι· βασιλεύω βασιλεία, πτωχεύω πτωχεία (§. 217. α').

δ'. Τὰ ἀπὸ τῶν εἰς *υς* εἰς *εια* παραγόμενα θηλυκὰ ἐπίθετα διὰ τῆς *ει* γράφονται· ὀξύς· ὀξεῖα, βαρὺς· βαρεῖα, βραχὺς· βραχεῖα (§. 92. α').

ε'. Τὰ εἰς *ιτης* παρώνυμα γράφονται διὰ τοῦ *ι* μακροῦ ὄντος· οἷον ὄπλον ὀπλίτης, πόλις πολίτης (§. 215. α').

ς'. Τὰ ἀπὸ τῶν εἰς *ους* εἰς *οια* θηλυκὰ γράφονται διὰ τῆς *οι* καὶ βραχυκαταληκτοῦσιν· οἷον εὖνους· εὖνοια, εὐχρους· εὐχροια, σύμπνους· σύμπνοια (§. 212. ε').

ζ'. Τὰ εἰς *οτης* θηλυκὰ παρώνυμα διὰ τοῦ *ο* γράφονται· οἷον ὄσιος· ὀσιότης, φίλος· φιλότης, ἐνδοξος· ἐνδοξότης (§. 212. α').

η'. Τὰ διὰ τοῦ *στερος* καὶ *στατος* καὶ *οσύνη* σχηματιζόμενα εἰ μὲν ἔχουσι τὴν πρὸ τοῦ *ο* συλλαβὴν μακράν διὰ τοῦ *ο* γράφονται· οἷον δικαιοτέρος, δικαιοτάτος, δικαιοσύνη, βριθοσύνη, εὐφροσύνη· εἰ δὲ βραχεῖαν, διὰ τοῦ *ω*· σοφώτερος, σοφώτατος, ἱερωσύνη (§. 199. Σημ. καὶ §. 212. β').

θ. Τὰ εἰς *ωτης* παρώνυμα ἄρσενικά, εἰ μὲν ἔχουσι τὸ *ω* καθαρὸν διὰ τοῦ *ω* γράφονται· οἷον στρατιώτης, ἀπηλιώτης· εἰ δὲ μὴ καθαρὸν, διὰ τοῦ *ο*· οἷον ἀγρότης, πλὴν τοῦ θιασώτης, ἡπειρώτης.

ι. Τὰ σύνθετα ἐκ τοῦ χρέος ἢ στοά, καὶ τὰ παραγόμενα ἐκ τοῦ

στοά ἢ στόμα γράφονται διὰ τοῦ ω· οἷον χρεωφειλέτης, πρόστων, στωϊκὸς, στωμύλος, πλὴν τοῦ χρεοκόπος, χρεολύτης.

ια'. Τὰ σύνθετα ἀπὸ τὸ γῆρας, ἐν μετὰ τὸ ρω ἀκολουθῇ ἐν σύμφωνον, διὰ τοῦ ω· γηρωκόμος, γηρωδοσκός· ἐν δε δύνω, διὰ τοῦ ο· οἷον γηροτρόφος.

ιβ'. Τὰ ἐκ τοῦ ὄροφος καὶ ὄλεθρος σύνθετα, εἰ μὲν ἔχουσι τὴν πρὸ τοῦ ο συλλαβὴν βραχείαν, γράφονται διὰ τοῦ ω· τριώροφος, ἀνώλεθρος· εἰ δὲ μακρὰν, διὰ τοῦ ο· ὑπόροφος, ψυχόλεθρος.

ιγ'. Τὰ ἐκ τοῦ ὀρύσσω σύνθετα, εἰ μὲν ἔχουσι τὴν παραλήγουσαν βραχείαν γράφονται διὰ τοῦ ω· τυμβωρύχος, τοιχωρύχος· εἰ δὲ μακρὰν, διὰ τοῦ ο· τυμβορύκτης, τοιχορύκτης.

ιδ'. Τὰ ἀπὸ ῥημάτων παραληγόντων εἰς ε ἢ εἰ γινόμενα ῥηματικά διὰ τοῦ ο γράφονται· οἷον λέγω λόγος, νέμω νόμος, φέρω φόρος καὶ φορὸς, καὶ φορὰ, στέλλω στόλος καὶ στολή, φθείρω φθορά, σπείρω σπóρος καὶ σπορά. Τοιαῦτα εἶναι καὶ δωροδόκος, ξενοδόχος, ἀμφοτέρα ἐκ τοῦ δέχομαι (§. 247. γ. δ. κ. Σημ.).

ιε'. Τὰ εἰς αἰνώ ῥήματα διὰ τῆς αἰ γράφονται· ὑφαίνω, τεκταίνω, πλὴν τοῦ μένω, στένω, σθένω.

ισ'. Τὰ εἰς ἰζω ῥήματα διὰ τοῦ ι γράφονται· ἐλπίζω, κτίζω, θερίζω, πλὴν τοῦ ἐρπύζω, ποππύζω, ὀλολύζω, τρύζω, λύζω, κλύζω, γογγύζω, ἰύζω, βαύζω, βύζω, σκύζω, σφύζω, φλύζω, διὰ τοῦ υ· χρήζω διὰ τοῦ η· δανείζω διὰ τῆς εἰ, καὶ φλοιίζω ἀθροίζω διὰ τῆς οἰ.

ιζ'. Τὰ εἰς ἰνώ δισύλλαβα ῥήματα γράφονται διὰ τοῦ ι· οἷον κρίνω, κλίνω, πλὴν τοῦ πλύνω.

ιη'. Τὰ εἰς ὑνω ὑπερδισύλλαβα ἔχοντα σύμφωνον πρὸ τοῦ υ, διὰ τοῦ υ γράφονται· οἷον ἀμύνω, πλὴν τοῦ ὀρίνω, ὠδίνω.

17. ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ ΠΑΡΑΛΗΓΟΥΣΗΣ.

Ε.

§. 244. Τὰ εἰς εας· Ἀνδρέας, Βορέας, πλὴν τοῦ Μιχαίᾳς.

Τὰ εἰς εαρ οὐδέτερα· φρέαρ, στέαρ, κέαρ.

Τὰ θηλυκὰ εἰς εδη, εδωρ, εζα, ε.λ.λα, εηη, ερα· πέδη, σηπεδὼν τράπεζα, δίκελλα, Ἑλένη, ἡμέρα, πλὴν τοῦ μάκαιρα, ἰοχέαιρα, μάκαιρα, νέαιρα.

GRAMM. ΚΟΨΜΑ.

24

Τὰ εἰς *ελος*, *εμος*, *εμνον*, *εμων*, *ερος*, παντὸς γένους· μέλος, ἄμπελος, πόλεμος, ἄνεμος, κρήδεμνον, βέλεμνον, Πολέμων, ξένος, κενός, πλὴν τῶν συνθέτων ἐκ τοῦ αἵμα, καὶ πλὴν τοῦ δαίμων καὶ τῶν ἀπ' αὐτοῦ, πλὴν τοῦ καινός, κελαινός, αἶνος καὶ τῶν ἀπ' αὐτοῦ συνθέτων.

Τὰ εἰς *εος* ἄρσενικά ἢ οὐδέτερα· Θεός, δέος, χρέος, σπέος.

Τὰ εἰς *ελος*, *ερος*, *τερος*, *ετης*, *ετος*, *εφος*, *εχος*· ἄγγελος, ἱερός, ἕτερος, ἱκέτης, πυρετός, νέφος, λέχος, πλὴν τοῦ θαιρός, καιρός, χαίτη.

Τὰ εἰς *εων*· κυκεών, κενεών, πλὴν τοῦ αἰών, ἐλαιών.

Παραλήγουσα *αι*.

§. 245. Τὰ εἰς *αια* ἀσυναίρετα θηλυκὰ οὐσιαστικά· γαῖα, πλὴν τοῦ ἀλέα, θέα, ιδέα, πετελέα, μηλέα, ἰτέα, Νεμέα.

Τὰ εἰς *αινις*· οἶον μαινίς.

Τὰ εἰς *αιος* καὶ *αιον* προπαροξύτονα· δαίλαιος, σπήλαιον, πλὴν τῶν συναιρουμένων, χρύσεος κτλ.

Παραλήγουσα *η*.

§. 246. Τὰ εἰς *ηρος*, *ηλος*, *ηρος*, *ηδων* ὀξύτονα· χορηγός, ὑψηλός, ἀνθηρὸς ξηρὸς, ἀηδών, πλὴν τοῦ νεογιλὸς διὰ τοῦ *ι*, καὶ ἄλμυρός, ἰσχυρὸς, βδελυρὸς, γλαφυρὸς, βλοσυρὸς, ὀχυρὸς διὰ τοῦ *υ*· χελιδών, μυρμηδών διὰ τοῦ *ι*, καὶ Ποσειδών διὰ τοῦ *ει*·

Τὰ εἰς *ηθρα* καὶ *ητρα* θηλυκὰ· οὐρήθρα, μήτρα.

Τὰ εἰς *ηρος* ἄρσενικά ὀξύτονα ἔθνος σημαίνοντα· οἶον Κυζικηνός, Ἀγαρηνός, πλὴν τοῦ ἀτραμυτινός, Μελιτινός διὰ τοῦ *ι*. Ἐκ δὲ τῶν ἄλλων τὰ μὲν γράφονται διὰ *η*· οἶον Γαληνός, πτηνός, τὰ δὲ διὰ *ι*· οἶον ἀνθινός, ἢ *ει* φωτεινός.

Τὰ εἰς *ηρος* καὶ *ηθος* οὐδέτερα· σμήνος, στῆθος.

Τὰ εἰς *ηρης*· πλήρης, ξιφήρης, πλὴν τοῦ Ἴρις καὶ Ὀσιρις διὰ τοῦ *ι*· Θάμυρις, ἄγυρις διὰ τοῦ *υ* καὶ τοῦ *εξ* αὐτοῦ πανήγυρις.

Παραλήγουσα *ι*.

§. 247. Τὰ εἰς *ια* ὀξύτονα καὶ παροξύτονα θηλυκὰ· λαλιά, καρδιά, πλὴν τοῦ παρειά, ζειά, φορβειά καὶ πλὴν τοῦ μυῖα, ὄρ-

γυιά, μητρυιά, ἀγυιά διὰ τῆς υἱ· πτοία, Τροία, ροιά, χροιά διὰ τῆς οι, καὶ καρύα, πητύα, σικύα, σιπύα διὰ τοῦ υ.

Τὰ εἰς *ιας* ἀρσενικά ὑπερδισύλλαβα· ἐτησίαις, τιμιαίς, κοχλίσαις, πλὴν τοῦ Αἰνείας, Αὐγείας, Ἑρμείας, πορείας διὰ τῆς *ει*, καὶ Περσάας διὰ τοῦ *υ*.

Τὰ εἰς *ιος* κύρια· οἷον Δημήτριος, Εὐγένιος, πλὴν τοῦ Ἡράκλειος, Βασίλειος, Ἄρειος, Δαρεῖος.

Τὰ εἰς *ιος* ὀξύτονα, παροξύτονα ἢ προπαροξύτονα· ἄξιος, μέτριος, θαλάσσιος, οὐράνιος, πλὴν τοῦ ἀφνειός, Ἀλφειός διὰ τῆς *ει*, καὶ κολοῖος, παντοῖος, ἄλλοιός διὰ τῆς *οι*.

Τὰ εἰς *ιον* οὐδέτερα δισύλλαβα ἢ ὑπερδισύλλαβα· βιβλίον, γραμματίον· ἐξαιροῦνται τὰ (§. 240. α.) καὶ πλοῖον διὰ τοῦ *οι*, ἀγγεῖον διὰ τοῦ *ει*, καὶ δάκρυον, δίκτυον, ἔμπυον, κάρυον, κρόμμυον, κρήγυον, σίκυον διὰ τοῦ *υ*.

Τὰ εἰς *ιως* κύρια ὀνόματα· Εὐριπίδης, Θουκυδίδης, πλὴν τῶν συνθέτων ἀπὸ τὸ εἶδος ἢ μῆδος· οἷον Ἀριστείδης, Διομήδης.

Τὰ εἰς *ικος* ὀξύτονα· μουσικός, πλὴν τοῦ Εὐβοικός, Δεκελεικός, Δαρεικός διὰ τῆς *ει*· θηλυκός, Λιβυκός, ἄλυκός διὰ τοῦ *υ*.

Τὰ εἰς *ιμος* παροξύτονα· ὠφέλιμος, χρήσιμος, πλὴν τοῦ ἔρημος διὰ τοῦ *η*, ἔτοιμος διὰ τῆς *οι*, ἔτυμος διὰ τοῦ *υ*, καὶ τῶν ἀπ' αὐτὰ συνθέτων, τὰ ὅποια φυλάττουσι τὴν παραλήγουσαν τοῦ ἀπλοῦ.

Τὰ εἰς *ιλος* παροξύτονα· ποικίλος.

Τὰ εἰς *ιτος* ὀξύτονα καὶ βαρύτονα· χειμερινός, σπίνος, ἐχίνος, Κωνσταντίνος, Ἀκραγαντίνος, πλὴν τοῦ εὐφρόσυνος, κόφυρος, λάγυρος διὰ τοῦ *υ*, καὶ πλὴν τινων παρωνύμων, ὡς φωτεινός, σκοτεινός, ἐλεεινός.

Τὰ ἀπὸ τῶν εἰς *ος* ἢ *ης* κυρίων παραγόμενα θηλυκά εἰς *ινη* καὶ τὰ μὴ φανεράν ἔχοντα τὴν παραγωγὴν· οἷον Ἄδραστος, Ἀδραστίνη, Αἰήτης, Αἰητήνη, ἄξινη, πλὴν τοῦ κορύνη, τορύνη διὰ τοῦ *υ*· σελήνη, εἰρήνη διὰ τοῦ *η*.

Τὰ εἰς *ιον* οὐδέτερα· σέλιον, κύμινον, πλὴν τοῦ σίγυνον διὰ τοῦ *υ*, καὶ σκαληνόν, κάρηνον διὰ τοῦ *η*.

Τὰ εἰς *ιθος*, *ιστος* καὶ *ισθος* ὑπερδισύλλαβα· Κ ὀρινθος, ὑάκινθος, ὀϊστός, ὄλισθος.

Τὰ εἰς *ιστρος* καὶ *ιστρον** ἴστρος, ἄγκιστρον, πλὴν τοῦ οἴστρος.
 Τὰ εἰς *ιτη* καὶ *ιτη* θηλυκά καὶ τὰ εἰς *ιχος* ὑπερδισύλλαβα· Ἀ-
 φροδίτη, ἀγρίφη, δολιχός, μείλιχος, τάριχος, πλὴν τοῦ ἥσυχος
 διὰ τοῦ υ.

Παραλήγουσα ει.

§. 248. Τὰ εἰς *εια* προπαροξύτονα θηλυκά· οἶον ὠφέλεια, πλὴν
 τῶν εἰς *μνια*, *στρία*, *τρία** πολύμνικα, ὀρχήστρια, μαθήτρια.

Τὰ εἰς *ειρος* προπαροξύτονα ῥηματικά· πέττω πέπειρος, μάττω
 μάγειρος.

Παραλήγουσα ο.

§. 249. Τὰ εἰς *οκη*, *οπη*, *οχη** ἱστοδόκη, Καλλιόπη, μολόχη,
 πλὴν τοῦ ἀκωκή, ἰωκή, ἀνακωχή, ἀγρώπη, Εὐρώπη, κερκώπη,
 περιωπή, Σινώπη, σιωπή διὰ τοῦ ω.

Τὰ εἰς *οπος*, *οφος** ὀπός, ζόφος.

Τὰ εἰς *οσος* καὶ *οστος** μολοσσός, κολοσσός, πολλοσσός, ἐ-
 κατοσσός.

Τὰ εἰς *ορος* βαρύτονα· οἶον βόρβορος, ἐγρήγορος, πλὴν τοῦ ἄ-
 μωρος διὰ τοῦ ω.

Τὰ εἰς *οθεν* ἐπιρρήματα παραγόμενα ἐξ ὀνομάτων· κυκλόθεν,
 οὐρανόθεν, πλὴν τοῦ ἐτέρωθεν, ἐκατέρωθεν, ἀμφοτέρωθεν.

Τὰ εἰς *οεις* ἐπίθετα, ὅταν ἔχωσι τὴν πρὸ τοῦ ο συλλαβὴν βρα-
 χεῖαν· σκίοεις, ἀνεμόεις· ὅταν δὲ μακράν, διὰ τοῦ ω· οἶον κητώεις,
 ὠτώεις.

Παραλήγουσα υ.

§. 250. Τὰ εἰς *υζα*, *υ.ζα*, *υη*, *υ.η** κόρυζα, Πρίσκυλλα,
 ψύλλα, ἀφύη, κοτύλη, πλὴν τοῦ ἀπειλή, ὠτειλή διὰ τῆς *ει*, καὶ
 ρίζα, σχίζα, κονίλη, ἄμιλλα διὰ τοῦ ι.

Τὰ εἰς *υλος*, *υρος*, *υμβος*, *υκος* βαρύτονα· στωμύλος, κόνδυλος,
 ἄργυρος, κόρυμβος, κόρυκος, πλὴν τοῦ ναυτίλος, ποικίλος, τρωίλος,
 ἥμιλος, Κύριλλος διὰ τοῦ ι· κάμηλος, κάπηλος, βέβηλος, σίδηρος,
 Φάληρος, πίθηκος διὰ τοῦ η.

Τὰ εἰς υμρος ὀξύτονα· θυμὸς, πλὴν τοῦ λοιμὸς, κυδοιμὸς διὰ τῆς αἰ· λιμὸς, σιμὸς, φιμὸς διὰ τοῦ ι, καὶ κημὸς διὰ τοῦ η.

Τὰ εἰς υρα βαρύτονα· λύρα, πλὴν τοῦ μοῖρα διὰ τῆς οι, πείρα διὰ τῆς ει, πήρα, χήρα διὰ τοῦ η, Κίρρα διὰ τοῦ ι.

Παραλήγουσα ω.

§. 251. Τὰ εἰς ωρος, ωλος, ωμος· ἀγωγὸς, φειδωλὸς, ἔωλος, ὄμος, βωμὸς, πλὴν τοῦ ὀβολὸς, θολὸς, αἰολὸς καὶ τῶν ἀπὸ τοῦ βάλλω ἐκατηβόλος.

Τὰ εἰς ωρα· ὑπερδυσύλλαβα, Ματρῶνα.

Τὰ εἰς ωρη βαρύτονα· κορώνη, ραστώνη, πλὴν τοῦ περόνη, βελόνη, ἀγχώνη, σφενδόνη, ἀκόνη, ὀθόνη, εὐφρόνη, καὶ πλὴν τῶν κυρίων Σωφρόνη, Σολομόνη, καὶ πλὴν τῶν ῥηματικῶν ἡδονή, μονή, χαρμονή κτλ.

Τὰ εἰς ωμη βαρύτονα· ἰθώμη, Σαλώμη.

Τὰ εἰς ωρος· Τιθωνός.

Τὰ εἰς ωραζ· χειρώναζ, ἱππώναζ.

Τὰ εἰς ωρα βαρύτονα· πρῶρα, χώρα.

Τὰ εἰς ωρος· χῶρος, τιμωρός.

Σημ. Ἡ συχνὴ ἐφαρμογὴ τῶν κανόνων τούτων καὶ τῶν περὶ πνευμάτων καὶ τόνων, καὶ ἡ μελέτη ὅλου τοῦ τρίτου βιβλίου θέλουν ἀσκήσει τὸν νέον νὰ ὀρθογραφῇ καὶ νὰ ἀποφεύγῃ τὸν βαρεμισμὸν, ὅστις εἶναι παράβασις τῶν ὀρθογραφικῶν κανόνων.

1861

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ

[illegible]

400

ΚΟ

Κούμης, Μ.Κ.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΝ

ἀριθ. χρ. 2656

Ημερομηνία
ἐπιστροφῆς

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας